

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Årsrapport 2021

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Statsforvalterens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	4
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	5
1.4 Andre forhold	5
Sted, dato og statsforvalterens signatur	5
2 Introduksjon til statsforvalterens hovedtall	6
2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget	6
2.2 Organisasjon og ledelse	6
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	6
3 Årets aktiviteter og resultater	10
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	10
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	10
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	11
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne	12
Hovedmål 4 - Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	13
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	14
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	14
3.1.1.2 Understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	18
3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene	21
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	22
3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	23
3.1.1.6 Andre oppdrag	23
3.1.1.7 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	23
3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres	25
3.1.1.9 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	26
3.1.1.10 Forurensning skal ikke skade helse og miljø	27
3.1.1.11 God økonomiforvaltning i kommunene	29
3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet	31
3.1.1.13 Bærekraftig landbruk	34
3.1.1.14 Andre oppdrag	39
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	39
3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge	39
3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	40
3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	41
3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	43
3.1.2.5 Andre oppdrag	44
3.1.2.6 Miljø- og skogfaglig kompetanse i skogvernarbeidet	44
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne	44

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling	44
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	46
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	50
3.1.3.4 Andre oppdrag	53
3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet	53
3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje	56
3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket	56
3.1.3.8 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering	81
3.1.4 Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	82
3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov	82
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	84
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks	84
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	84
3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet	84
3.2.3 Barne- og familiedepartementet	84
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	84
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	84
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	84
3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	85
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	85
3.2.9 Landbruksdepartementet	85
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	85
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	125
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	126
4 Styring og kontroll hos statsforvalteren	127
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging	127
4.1.1 Statsforvalterens risikostyring	127
4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak	127
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren	127
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	128
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	128
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	128
5 Vurdering av framtidsutsikter	130
5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	130
5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	130
6 Årsregnskap	131

1 Statsforvalterens beretning

1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

Innbyggerane i Oslo og Viken har hatt dei strengaste og lengst varande korona-tiltaka i landet. I tillegg var inngangen av året prega av det tragiske raset i Gjerdrum. Begge deler påverka arbeidssituasjonen vår i 2021.

Pandemien har ikkje vore berre negativ for oss. Vi har blitt flinkare til å nytta digitale arbeidsflater og vi ser opning for reduksjon i klimautslepp og kostnader og noko mindre bruk av fysiske reiser.

Nye arbeidsformer er innført og eg ser at auka bemanning og rett kompetanse er viktig for å nå måla våre. Vi har fått ei auke i saksomfang på alle områder. Hovudårsaka ligger i at 1/3 av befolkninga bur i Oslo og Viken og fylka er i stadig utvikling.

Eg har fått mange tilbakemeldingar om at dei digitale møta vi har hatt med kommunane har hjelpe til med å få ein god regional handtering av pandemien. Statsforvaltarane si rolle overfor kommunane har blitt tydelegare, og vår kjennskap og forståing av kommunane har blitt betre. Dette har ført til ein betre kommunedialog.

Kommunane sin innsats under pandemien har vore formidabel. Dei rapporterte i 2021 om kostnader knytt til smittevern og TISK på over 4,8 milliardar kroner. Av dette fekk dei 1,7 milliardar kroner gjennom skjønnsmiddeltildelingar.

Til tross for store utfordringar, spesielt på helse-, utdanning- og beredskapsområdet med ekstraordinær innsats i denne perioden, har vi i all hovudsak klart å levera godt på dei fire hovudmåla våre, men på nokre enkeltområder er vi ikkje like nøgde med resultatet.

Vi disponerte tildelinga vi fekk for 2021 fullt ut, og mindreforbruket var om lag same sum som mindreforbruket i 2020 og som vi fekk ført over til 2021.

Embetet har ein plan for bruken av tidlegare mindreforbruk helt inn i 2023. Satsing på fleire tilsette og auken i kapasitet må virka over tid for å gi eit godt resultat og for at vi skal nå måla våre i saker om rettar. Embetet legg budsjettfordelingsmodellen til grunn for intern fordeling av ressursar framover.

Embetet har vore fleksibel og vi har tatt på oss nye oppdrag. Dei tilsette har også vore fleksible og endringsvillige. Vi har greidd å flytta både kurs og forvaltningskontrollen til digitale flater slik at medarbeidarane kan løysa oppgåvene sine frå ulike arbeidsstader. Vi har inngått avtaler om fjernarbeid for nokre dagar i veka til eit fleirtal av dei tilsette. Dette ser vi på som eit viktig personalpolitisk tiltak for å halda på og rekruttera kompetente og dyktige medarbeidarar.

Eg vil retta ein stor takk til dei tilsette som gjer ein flott jobb og har levert godt gjennom heile året. Eg er stolt over innsatsen deira. Vi har gjennom samanslåing av dei tre embeta, fått store og meir robuste fagmiljø, og det gjer at vi ikkje er så sårbare som vi var før. Eg vil og løfta fram ein god dialog og positiv medverknad frå dei tillitsvalde.

1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

Vi har prioritert område der vi har vore sårbare og ikkje har nådd måla våre fullt ut. Oppgåver som omfattar rettstryggleik, liv og helse og barnevern er prioriterte og vi har løfta dei økonomisk.

Særleg er helseavdelinga styrkt på grunn av mange og krevjande saker. Eg ventar både kort- og langsiktig effekt av denne satsinga.

Innan beredskap førte òg kvikkleireskredet i Gjerdrum til mykje arbeid og oppfylging, spesielt første halvdel av året.

Vi har starta ein ny praksis for hendingsbaserte tilsynssaker i tråd med ny policy og rettleiar frå Statens helsetilsyn.

Også oppvekst og skulemiljø er ei satsing for ivaretaking av prioriterte oppgåver og nye utfordringar som følgje av pandemien. Det har vore ein auke i skulemiljøssaker, og kompleksiteten i sakene aukar. Vi har satt i verk eit internt restanseprosjekt som har til formål å bli ferdige med eldre saker. Prosjektet skal gå ut 2023.

Dei fleste tilsyn ved barnehagar og skular er gjennomført. I tillegg har rettstryggleiksoppgåvene for den enkelte vore prioriterte framfor utviklingsoppgåvene. Arbeidet med kompetanseordningane for skule og barnehage har vore arbeidskrevjande.

Sosial- og barnevernavdelinga har og fått tilført ekstra ressursar, mellom anna til meir kontakt med omverda. Vi har utført fleire tilsyn og besøk på institusjonar.

Embetet har og støtta verjemålsavdelinga med 5,6 millionar i redusert overhead slik at avdelinga får eit betre grunnlag for å handtera auken i store og krevjande saker.

I ein pandemi er det særleg viktig for oss som tilsynsorgan å ta vare på rettar for born og unge. Vi har lagt ned mykje arbeid med å informera og rettleia om regelverket i samband med pandemien.

Arbeidet med barnevernsreforma og ansvaret til kommunane på dette feltet har hatt ein høg prioritet gjennom heile året og har vore eit tema i kontakt med tenestene i kommunane.

1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

Pandemien og høy turnover er nok dei forholda som i størst grad har hatt stor påverknad for oppnådd resultat. Pålegg om heimekontor har òg gitt oss utfordringar knytt til å gi nyttilsette opplæring og eit godt fagmiljø.

Rekruttering og mottak av nye medarbeidarar er sett på dagsorden og har høg prioritet dei neste åra. Statsforvaltaren er ei kompetanseverksemd som er avhengig av rett rekruttering for å løysa oppdraga på ein god måte. Nesten ein tredel av helseavdelinga er nyttilsett det siste året. På andre avdelingar er det også mange nye. Dette fører sjølv sagt til at vi må bruka mykje ressursar på opplæring.

Helseavdelinga har over lang tid hatt store utfordringar med mange gamle og nye klage- og tilsynssaker. Dette har ført til at restansane og sakshandsamingstida har auka. Nasjonalt restanseprosjekt har som formål å handsame ferdig dei eldste sakene og samtidig bidra til ei varig løysing på desse utfordringane. Vi er takksame for all hjelp frå Statens helsetilsyn og dei andre embeta i dette prosjektet.

Fylkestinget vedtok 16. desember 2021 planprogrammet for tre nye viktige planar (regional plan for areal og mobilitet, regional plan for kompetanse og verdiskaping og regional plan for auka livskvalitet, deltaking og likeverd). Vi bidreg aktivt inn i desse prosessane gjennom deltaking i arbeidsgrupper og styringsgrupper, og ser det som prioritert oppgåve fordi dette arbeidet får stor innverknad for vidare utvikling av regionen.

1.4 Andre forhold

Sjølv om embetet på fleire område får gode tenester frå STAF, ser eg at utviklinga av tenestene er avhengig av involvering og ressursbruk frå vår side. Tilbakeføring av fagområda økonomi og HR til embeta var viktig, og vi deltar i etableringa av nytt fagleg samarbeid mellom embeta på dette området.

På grunn av pandemien vart planlagde statsborgarseremoniar avlyst i 2021. I mars sende vi ut 3688 gratulasjonsbrev til dei nye borgarane våre i Oslo og Viken. Etter dette sendte vi ut 1411 gåvebøker.

I fjor vart delar av samfunnet opna opp og eg kunne igjen ynskja Kongefamilien velkommen til Viken fylke. Det er fint å oppleve glede og entusiasme i kommunane og organisasjonane når Kongefamilien er på besøk. I september 2021 vart og Kronprinsparets fylkestur gjennomført. Kommunane i Indre Østfold, Våler, Moss og Fredrikstad hadde utarbeidd eit godt og varierte program for turen.

Sted, dato og statsforvalterens signatur

Moss, 28. februar 2022.

Valgerd Svarstad Haugland

2 Introduksjon til statsforvalterens hovedtall

2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget

Statsforvalteren er det viktigste bindeleddet mellom sentralstat og kommunene, og kommunene er totalt sett embedets viktigste målgruppe og samarbeidspartner. Vi har ansvar for dialog og kontakt med to fylker: Oslo (både fylke og kommune) med 15 bydeler og Viken.

Gjennom 2021 har det vært tett og jevnlig dialog mellom kommuner, helseforetak, fylkeskommune, andre regionale aktører, statsforvalter og nasjonale myndigheter i forbindelse med koronahåndteringen.

Både embetsledelsen og avdelingsdirektørene prioriterer kommunedialogen svært høyt, og bruker mye tid på dette.

Andre viktige aktører og samarbeidspartnere er bl.a. helseforetakene, fylkeskommunene, KS, næringslivet, organisasjoner og andre regionale statsetater.

I tillegg til å løse oppdragene i VØI og tildelingsbrev, har vi følgende strategiske mål:

- Vi er tilgjengelige for våre innbyggere og skriver klart språk
- Vi har god dialog med kommuner og foretak
- Vi fatter korrekte beslutninger som ivaretar innbyggernes rettigheter og plikter
- Vi er en attraktiv og veldrevet organisasjon

Embedets verdier er: Åpen, troverdig og kompetent

2.2 Organisasjon og ledelse

Ny assisterende statsforvalter begynte i embedet 1.1.2021. Det er i 2021 også tilsatt ny avdelingsdirektør for juridisk avdeling og ny fylkesberedskapsdirektør med ansvar for samfunnsikkerhet- og beredskapsstaben. Fylkeslegen sluttet høsten 2021 og embedet startet prosess med å ansette ny fylkeslege mot slutten av året. Frem til ny fylkeslege er på plass, er Helga Arianson konstituert i stillingen.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Tabellene nedenfor viser de utvalgte nøkkeltallene for Statsforvalteren i Oslo og Viken. Tallene er tatt ut i samsvar med brukerveiledningene fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (tusen kr)	17 407.0
Budsjettavvik (%)	4.8 %

Regnskapet for 2021 viser et mindreforbruk på kr 17 407 000. Fra forrige regnskapsår ble kr 17 628 000 overført. Reelt sett er dermed årets tildeling egentlig disponert. I prosent har vi det 4. høyeste mindreforbruket blant embetene, men er et godt stykke under de tre på topp.

Husleie

Husleie (tusen kr)	38 177.0
Husleie (% av driftsutgifter)	10.9 %

Husleie inkluderer også andre kostnader knyttet til drift av lokalene. Husleie og fellesutgifter er redusert sammenlignet med 2020 hovedsakelig pga. nye lokaler i Drammen. I tillegg har endring i føringskontoplanen medført at fremleie STAF i 2021 er nettoført mot husleiekostnaden.

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	355 789	211 797	143 992

Tallene gjengitt over er ufullstendige, da journalposter i vergemåls-ePhorte kun er for de tre første kvartal. Oppdaterte tall er enda ikke tilgjengelig. Vi ser en nedgang i antall journalposter i ePhorte fra i fjor, med 3,2 % (nærmere 7 000 journalposter). Om vi fremskriver tallene for vergemålsområdet, med lik andel som de tre første kvartal, ser det ut til å bli en liten nedgang i antall journalposter også her. Vi har ikke oversikt over om det er den samme utviklingen ved andre embeter. I 2020 hadde vi 28 % av journalpostene i Ephorte, i 2021 er dette redusert til 26,64 %.

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
052501	350 163
052521	5 793
Post 01 (unntatt 052501)	152 943
Post 20-29 (unntatt 052521)	454 584
Post 30-39	16 383
Post 40-49	0
Post 60-69	770 722
Post 70-79	752 078
Post 80-89	7 241

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	7 630.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	6.1 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	1 420.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	4.6 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	6 210.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	6.6 %
Antall legemeldte sykedager for menn	1 238.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	4.0 %
Avtalte arbeidsdager for menn	30 625.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	5 148.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	5.5 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	94 285.0
Antall egenmeldte sykedager for menn	182.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	0.6 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	937.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	1.0 %

Se punkt 4.2

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Arslønn kvinner	Arslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	432.0	75.8 %	138.0	24.2 %	619 823.0	620 744.0	99.9 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	11.0	84.6 %	2.0	15.4 %	1 085 174.0	955 000.0	113.6 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	37.0	74.0 %	13.0	26.0 %	857 289.0	830 700.0	103.2 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	198.0	73.6 %	71.0	26.4 %	626 907.0	635 083.0	98.7 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	129.0	74.6 %	44.0	25.4 %	554 414.0	548 645.0	101.1 %
Kategori 5: Kontorstillinger	56.0	88.9 %	7.0	11.1 %	506 347.0	516 786.0	98.0 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger							
Kategori 7: Lærlinger	1.0	50.0 %	1.0	50.0 %	104 730.0	104 730.0	100.0 %

Tallene er pr. 31.12.2021. Timelønnede er ikke med i tabellen/antallet.

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
Totalt antall årsverk	473.5
Totalt antall årsverk for kvinner	352.3
Totalt antall årsverk for menn	121.2
Totalt antall årsverk for faste stillinger	434.5
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger	38.9
Sum andel administrasjon	4.0 %
Økonomi	5.1
Lønn	2.3
Personal	4.0
Resepsjon/sentralbord	5.7
Andre administrative oppgaver (spesifiser i kommentarfeltet)	1.8
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Andre adm. oppgaver er knyttet til årsverk i administrasjonsstab. Oppgavene er knyttet til ledelse, koordinering, intern kommunikasjon og andre administrative oppgaver.

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
Turnover i prosent	8.1 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	579.0
Totalt antall ansatte som sluttet (ekskudert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	47.0
Totalt antall ansatte som sluttet	72.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	8.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	64.0

Timelønnede er ikke med i tabellen/antallet. Tallet for totalt antall ansatte som sluttet inkluderer både faste og midlertidige ansatte. I tallet for totalt antall ansatte som sluttet og ble erstattet, er det tatt utgangspunkt i faste stillinger.

HR - fordelt på kjønn

Betegnelse på rapporteringskrav	Kvinner	Menn	Totalt
Sum antall ansatte	432	138	570
Sum antall deltidsansatte	29	9	38
Sum antall midlertidige ansatte	32	7	39
Sum antall ansatte med personalansvar	30	10	40
Ufrivillig deltid	0	0	0

Tall pr. 31.12.2021. Timelønnede er ikke med i tabellen/antallet.

Driftsutgifter og lønn

Netto driftsutgifter	349 012.0
Administrativ kostnadsdekning	27 324.0
Brutto driftsutgifter	376 336.0
Lønn 052501	307 869.0
Lønnsandel av brutto driftsutgifter	81.8 %

I 2020 var lønnsandelen av brutto drift 80,8% og av netto drift 88,7%. I 2021 var lønnsandelen av brutto drift 81,8% og av netto drift 88,2%

HR - fordelt på alder/foreldrepermisjon

Betegnelse på rapporteringskrav	2021
Sum antall ansatte	570
Antall ansatte under 20 år	2
Antall ansatte 20 - 29 år	69
Antall ansatte 30 - 39 år	166
Antall ansatte 40 - 49 år	114
Antall ansatte 50 - 59 år	139
Antall ansatte over 60 år	80
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon kvinner	22
Dagsverk foreldrepermisjon kvinner	3 792
Antall kvinner i foreldrepermisjon	35
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon menn	18
Dagsverk foreldrepermisjon menn	537
Antall menn i foreldrepermisjon	6

Timelønnede er ikke med i tabellen/antallet.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Embetet sendte i begynnelsen av året ett forventningsbrev til alle kommunene. Brevet omhandlet flere viktige tema som regjeringen ønsker at kommunene skal følge opp og var et viktig bidrag i formidling av statlig politikk. Dette brevet gir og innsikt i forventningene til kommunene, både for politisk og administrativt nivå.

Vi gjennomførte 12 kommunemøter. Dette er møter med enkeltkommuners ledelse (ordfører og kommunedirektør), og målsettingen er å drøfte kommunens utfordringer, oppfølgingen av statlig politikk og samarbeidet med Fylkesmannen. Tilbakemeldingene er at møtene oppleves som konstruktive, og de styrker kontakten mellom kommunene og embetene.

Sammen med Viken fylkeskommune og KS arrangerte vi «Viken-konferansen 2021» for ordførere og kommunedirektør. En todagers-samling, bl.a. med innlegg om Oslofjorden og miljøtilstanden der, Leve hele livet, kommuneøkonomi og samfunnets ansvar for veteranene.

Helse

Pandemi og krisehåndtering har gjort at vi har måttet omdisponere ansatte og redusere aktiviteten noe. Gjennom håndtering av pandemien har vi også hatt tett dialog med kommunene i Viken og Oslo. Vi har også hatt tett dialog og gjennomført egne dialogmøter med helseforetakene og regionalt helseforetak. Vi har jobbet på flere måter for å gjøre kjent, sette i verk og følge opp nasjonal politikk i fylket, herunder gjennom tilsyn, klagebehandling, råd og veiledning. På utviklingsområdet har vi gjennomført ulike aktiviteter og samlinger ved bruk av digitale plattformer.

Sosial og barnevern

Rettsikkerhet og kompetanseøkning vært en rød tråd gjennom hele året. Vi har hatt løpende dialog med tjenestene på velferdsområdene. Der har vi hatt hovedfokus på barnevernreformen og forventninger til kommunenes samarbeids- og samordningsansvar internt i kommunene. Formen for dialog og formidling har hovedsakelig vært digital. På sosialområdet har det vært regelmessige møter med tilsatte på Nav-kontorene for å øke kompetansen, avklare utfordrende lovtema og sikre tjenestenes evne til å fatte riktige avgjørelser.

På barnevernområdet har vi gjennom 2021 samarbeidet tett med kommunene, KS og Bufetat for å bidra til at kommunen skal være godt forberedt til å gjennomføre barnevernreformen. Vi har gjennom oppfølging av tiltakene i kompetansestrategien understøttet kommunens arbeid med reformen. Vi har gjennomført 13 dialogmøter som har involvert 17 kommuner. Disse møtepunktene har vært en nyttig arena for å bidra til overordnet forankring og eierskap til arbeidet med å reformen. Vi har som mål at alle barneverntjenestene er med i et læringsnettverk og jobber aktivt med rekruttering og oppfølging. Status per 31.12.21 er at 42 barneverntjenester (51 kommuner/bydeler) deltar i et læringsnettverk. I tillegg til å tildele stimuleringstilskudd har vi i vårt oppfølgingsarbeid hatt særlig fokus på å styrke prosjektkompetansen i nettverkene og støtte opp om samarbeidet mellom kommunene, Bufetat og kompetansesentrene. Vi opplever at våre aktiviteter ut mot kommunene har bidratt til å styrke kommunens arbeid med kompetanseheving, samhandling og helhetstenkning.

I lederforum med ledergruppen i barneverntjenestene har vi prioritert barnevernreformen. I tillegg har vi rettet særlig oppmerksomhet mot erfaringsutveksling og samarbeid mellom kommunene, nye lovendringer og den betydning som avgjørelsene i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen og Høyesterett får for tjenestene.

Barnehage og utdanning

Vi opplever at kommunene begynner å bli vant til at vårt nedslagsfelt er stort og at vi må innrette vår kontakt med dem deretter. Kontakten med kommunene har blitt hyppigere og tettere i 2021. Det gjør at vi lettere når ut med nasjonal politikk i fylkene våre.

Vi har hatt faste møter med kommunalsjefer der vi løpende har informert om koronalongivning og tolking av denne, samt hatt dialog om situasjonen i sektoren. Vi har også gjennomført informasjonsmøter med skoleeiere og barnehagemyndigheter flere ganger i året hvor vi har formidlet statlig politikk. Vi har også hatt faste møter med andre aktuelle samarbeidspartnere i fylkene, og i 2021 har vi startet opp dialog med enkeltkommuner. Faste tema på møtene har vært utsatte barn og unge, kompetanseordningene, status for innføring av fagfornyelse, og skillet mellom barnehagemyndighet og barnehageeier.

Vi vet at vår kontakt knyttet til koronaregelverket har bidratt til at barnehager og skoler har vært mer tilgjengelige for barn og unge enn de ellers ville vært. Vi opplever også at arenaene gir oss mulighet til å få sektorens tilbakemeldinger på politikken som iverksettes.

Klima og miljøvern

Gjennom tidlig dialog, aktiv medvirkning og tett oppfølging i de ulike fasene i planprosessene bidrar vi til at nasjonale mål og strategier følges opp på miljøområdet. Vi deltar i regionale planforum som arrangeres jevnlig i Drammen, Sarpsborg og Oslo.

Forventningsbrevet til kommunene ble supplert med et vedlegg om kommunal arealplanlegging der vi klargjorde prioriterte nasjonale føringer og videreformidlet våre uttalelser til kommunale planer.

Vi har møtt flere kommuner gjennom året for å ta opp oppgradering av løpsanlegg og ledningsnett. Her må kommunene gjøre betydelige investeringer fremover. Det er et stort behov for faglig veiledning og dialog slik at avløpssektoren fremover tilfredsstillere kravene i avløpsregelverket. Det er også i 2021 blitt avholdt flere webinarer for kommunene innen klima- og miljøvernområdet. Dette er viktige arenaer for kompetanse- og erfaringsoverføring.

Landbruk

Vi har informert kommunene om gjeldende nasjonale mål, strategier og prioriterte satsinger på alle fagområder innen landbruk. Dette er gjort gjennom fysiske og digitale fagsamlinger og i to dialogmøter med ledelsen i kommunal landbruksforvaltning. Et ukentlig nyhetsbrev blir sendt til alle kommuner og samarbeidspartnere. Dette er et viktig bidrag til å fylle oppgaven som kompetansesenter og bindeledd mellom nasjonalt og lokalt nivå.

Gjennom vår innsigelsesmyndighet og dialog med kommunene har vi bidratt aktivt til oppfølgingen av nasjonal jordvernstrategi. Vi prioriterer å ta vare på dyrka og dyrkbar mark, og i 2021 har vi behandlet 440 saker på dette området.

Oppsummert mener vi at vi informerer om nasjonal politikk på mange arenaer gjennom året, og at dette setter kommunene bedre i stand til å omsette politikken til praksis.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Gjennom pandemihåndteringen har vår samordningsrolle vært særlig fremtredende og sentral og har krevd mye ressurser. Under krevende omstendigheter opplever vi å ha bidratt til god samordning og lagt til rette for gode helhetsløsninger. Dette bekreftes også gjennom tilbakemeldinger fra kommunene og sentrale og overordnede myndigheter

Samordning av statlig tilsyn med kommunesektoren er fortsatt en prioritert oppgave som vi jobber kontinuerlig med. Vi har interne og eksterne møteplasser for å løse samordningsoppdraget som følger av kommuneloven §§ 30-6 og 30-7. I tillegg benytter vi disse møteplassene for utveksling av informasjon om aktuelle temaer og til læring og utvikling.

Tilsynskalenderen brukes aktivt for planlegging og koordinering av statlig tilsyn og med egenkontrollen. Dette til tross for vansker med funksjonaliteten i kalenderen. Vi har en ny underside på nettsiden vår som handler om tilsyn og tilsynssamordning. Her blir relevant fagspesifikk informasjon, rapporter, artikler og referat fra Tilsynsforum lagt ut.

I samordningen av statlige innsigelser ble ingen av disse løst gjennom dialog før de ble oversendt kommunen. Vi har ikke avskåret noen innsigelser fra andre statlige etater. De fleste av innsigelsene løses gjennom dialog etter at innsigelsen er fremmet til kommunen.

Helse

Vi har gjennom ulike samlinger bidratt med erfaringsdeling og gitt innspill til Helsedirektoratet. Vi har jobbet særlig med å utvikle og iverksette ny praksis for tilsynssaker i tråd med ny policy og veileder fra Helsetilsynet.

Videre har vi gjennomført eller planlagt dialogmøter med helseforetak og regionale helseforetak. På utviklingsområdet har vi prioritert satsingen Leve hele livet, Demensplan 2025, Matgledekorpsset og Inn på tunet.

Barnehage og utdanning

For å bidra til bedre samordning og mer helhetlige løsninger har Barnehage- og utdanningsavdelingen i 2021 samarbeidet med:

- Foreldreutvalget for barnehager
- Foreldreutvalget for grunnopplæringen
- Statped sørøst
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
- Regionsenter for barn og unges psykiske helse
- Kompetansesenter rus - region øst (KoRus-Øst)
- Regionalt ressursenter om vold
- Traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS-Øst)
- Elev-, lærlinge- og mobbeombudene i Oslo og Viken
- Lærerorganisasjonene og universitet- og høyskolesektoren

Vi har også samarbeidet med de andre embetene i vår region på utvalgte områder. Vi har faste grupper og grupper som settes sammen etter behov for å kalibrere vår klagesaksbehandling og vår tilsynsvirksomhet. Gjennom pandemihåndteringen har vår samordningsrolle vært særlig fremtredende og sentral og har krevd mye ressurser. Under krevende omstendigheter opplever vi å ha bidratt til god samordning og lagt til rette for gode helhetsløsninger. Dette bekreftes også gjennom tilbakemeldinger fra kommunene og sentrale og overordnede myndigheter.

Vi har også gjennom ulike samlinger bidratt med erfaringsdeling og gitt innspill til Helsedirektoratet. Vi har jobbet særlig med å utvikle og iverksette ny praksis for tilsynssaker i tråd med ny policy og veileder fra Helsetilsynet.

Videre har vi gjennomført eller planlagt dialogmøter med helseforetak og regionale helseforetak. På utviklingsområdet har vi prioritert satsingen Leve hele livet, Demensplan 2025, Matgledekorpsset og Inn på tunet.

Klima og miljøvern

Vi har gjennomført samhandlingsmøter med Statens veivesen der særlig arealplanlegging, samordning av innsigelser og oppfølging av byvekstavtaler har vært tema. I tillegg har vi prioritert oppfølging av krav i vannforskriften og innen forurensningsområdet. Vi opplever at dette er gode arenaer for felles forståelse av regelverk, myndighetsutøvelse og forvaltning som bidrar til bedre samordning mellom statlige etater. Vi har også hatt dialogmøter med Mattilsynet.

Vi har vært en viktig støttespiller for Viken fylkeskommune knyttet til arealplanlegging og oppfølging etter Gjerdrum-raset. Sammen har vi opprettet et nettverk mellom kommunene innenfor ras- og skredproblematikk. Vi har tett dialog med Viken fylkeskommune og KS Viken når det gjelder å arrangere kurs og gi veiledning til kommunene på klimaområdet.

Landbruk

Også på landbruksområdet har vi god dialog med Viken fylkeskommune, blant annet når det gjelder næringsutvikling i landbruket og innenfor klimaarbeidet. Her er felles prosjektsatsinger i gang. Vi mener at vi igjennom denne dialogen bidrar til god måloppnåelse og helhetlige løsninger på tvers av sektorer.

Landbruksavdelingen har gjennomført et dialogmøte med Mattilsynet i samsvar med sentral samarbeidsavtale, for å diskutere felles utfordringer og oppfølging av felles oppdrag. Håndtering av dyrevelferdssaker, status for beitesesongen og utfordringer med rowilt, håndtering av villsvinproblematikk og skrantesyke er noen av temaene.

Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne

Vår høyeste prioritet er å behandle alle enkeltsaker med god kvalitet uten unødig tidsbruk.

Helse

Vi har mange enkeltsaker med stor betydning for enkeltindividets rettssikkerhet, som er særlig prioritert. Det være seg saker som gjelder bruk av tvang og makt, klage- og tilsynssaker. Nasjonalt restanseprosjekt har bidratt til at vi har fått avsluttet mange av de eldste klage- og tilsynssakene. Samtidig har vi fortsatt store restanser og klarer ikke å overholde nasjonale krav til saksbehandlingstider. At vi prioriterer saksbehandling av enkeltsaker med stor betydning for enkeltindividets høyt, medfører at vi har lavere måloppnåelse på andre områder. Vi har også måttet prioritere ned planlagt tilsyn.

Vi jobber kontinuerlig med å jobbe mer formålstjenlig og samordne praksis i avdelingen. Vi har i 2021 hatt særlig fokus på vår behandling av tilsynssaker og ny policy/veileder fra Helsetilsynet, og vi ser at restanseutviklingen har vært positiv siste halvdel av året.

Vergemål

Vi har helt siden sammenslåingen arbeidet målrettet med å samordne regelverksforståelse, praksis og prioriteringer på vergemålsfeltet. Vi mener at vergemålssaker nå behandles likt i hele embetskretsen. Saksbehandlingen er i tråd med de retningslinjer, instruksjoner og føringer som gis fra Statens sivilrettsforvaltning, så langt dette er avklart. Dette innebærer at det må legges til grunn at vår praksis i all hovedsak er sammenfallende med øvrige embeter. Det er likevel slik at det på vergemålsfeltet fortsatt gjenstår praksisavklaringer, og også avklaringer knyttet til lovforståelse på enkelte punkter.

Embetet har knappe ressurser på vergemålsfeltet, og vi arbeider løpende med forenkling, effektivisering og prioritering av arbeidet. Vi har ikke nådd alle målkrav i 2021. Det er likevel på flere punkter en bedring sammenlignet med foregående år. Oppgaver av særlig betydning for vergehavers rettssikkerhet blir prioritert så langt det er mulig. Sårbar voksne og mindreårige uten fungerende verge, skal få oppnevnt verge innen rimelig tid. Saker der voksne står i fare for å lide rettstap uten vergemål, og saker hvor det skal foretas tilrettelagt avhør, er blant de sakstypene som prioriteres høyest. Det samme gjelder tilsyn i saker der det er mistanke om at vergens handlinger og disposisjoner kan skade vergehavers interesser i betydelig grad. Vi har systematisert tilsynsarbeidet i betydelig grad, og ser at dette er svært viktig for å ivareta rettssikkerheten til våre brukere.

Sosial og barnevern

I løpet av 2021 har vi kommet i mål med å bygge ned restanser på både sosialtjenesteområdet og barnevernområdet. Parallelt har vi lagt mye arbeid i å øke kommunenes kompetanse innenfor vårt lovområde, for å sikre rettssikkerheten og bedre saksbehandlingen. Vi vurderer at både kompetansetiltakene, tilsynene og raskere saksbehandling hos oss har hatt en effekt ut i kommunene.

I oppdragene på barnevernområdet har rettssikkerhetsarbeidet høy prioritet. Dette ivaretas gjennom tilsyn, klagesaksbehandling og råd og veiledning på fagområdet. Oppdraget er omfattende og sammensatt. På institusjonsområdet har vi en stor tilsynsportefølje med krav til 346 tilsynsbesøk fordelt på 159 tilsynsobjekter i 2021. Vi har jobbet mye med å øke antall tilsynsbesøk og kvaliteten i tilsynene, herunder bedre planlegging, tydeligere og bedre rapportering og mer målrettet innretning av tilsynsbesøkene. I tillegg har vi i 2021 prioritert samtaler med barn. Med en så omfattende portefølje, har risikovurderinger dannet grunnlaget for våreprioriteringer. I 2021 har vi økt andel tilsynsbesøk sammenlignet med 2020. Vi har gjennomført 275 tilsyn, noe som tilsvarer 80 % av det forskriftsfestede kravet.

Vi legger stor vekt på å tilby samtaler til beboerne på institusjonene. I 2021 bodde det på tilsynstidspunktene totalt 678 barn på institusjonene i Oslo og Viken. 625 barn fikk et reelt tilbud om samtale, noe som tilsvarer en andel på 92 %. En stor andel av beboerne på barneverninstitusjonene har psykiske helseutfordringer. Vi er bekymret om disse barna får et samordnet og helhetlig tjenestetilbud.

På kommuneområdet har vi jobbet metodisk med kvalitet i tilsynssaksbehandling og med å redusere restanser. Vi har hatt et etterslep fra sammenslåingen som har medført at enkelte saker har fått lang saksbehandlingstid. I 2021 avsluttet vi 449 klager. Av disse har vi behandlet 269 saker som tilsynssak eller rettighetsklage. Restansene på tilsynssaker er i 2021 ytterligere redusert fra 102 restanser ved utgangen av 2020 til 75 saker ved utgangen av 2021. Dette er en reduksjon på 27 %. Vi har gjennomført fem systemrevisjoner og seks egenvurderinger der tema har vært kommunens arbeid med undersøkelsessaker. Vi følger opp kommunen til lovbrudd har blitt rettet og praksis endret. I vårt tilsynsarbeid opplever vi en god dialog med kommunene, bydelene og institusjonene. Vi ser at i de sakene der vi avdekker svikt, vil tett dialog og oppfølging i stor grad bidra til kvalitetsutvikling og endring av praksis.

Barnehage og utdanning

Tilsyn, veiledning, klagesaksbehandling og rollen som håndhevsmyndighet er de viktigste oppgavene vi gjør for å ivareta rettssikkerheten og sikre god regelverkssetterlevelse i barnehage- og utdanningssektoren. Vi har jobbet med å profesjonalisere saksbehandlingen vår på alle de nevnte områdene gjennom faggrupper med fagkoordinatorer, rutiner, maler, idébanker og fagmøter for kompetanseheving. Vi er et av Norges største fagmiljøer på reglene for barnehage og skole, og saksbehandlingen vår holder høy kvalitet. Som vi kommer tilbake til, er det saksbehandlingstiden på enkelte områder som går mest utover rettssikkerheten. Dette søker vi å kompensere.

For å ivareta en enhetlig lovforståelse og for å drøfte prinsipielle spørsmål og praksis knyttet til skolemiljø, har vi gjennomført samlinger for saksbehandlere med de to nærliggende statsforvalterembetene Innlandet og Vestfold og Telemark. Det har blitt utarbeidet og pilotert nytt tilsynsmateriell knyttet til skolemiljø og internkontroll. Dette er gjort i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og andre statsforvalterembeter. Vektlegging av valg av tilsynsystema innenfor felles nasjonalt tilsyn, bidrar til enhetlig tilnærming og praksis på tvers av statsforvalterne.

Vi følger prinsippet om at det forplikter å vite. Risiko som vi ikke følger opp gjennom tilsyn, passer vi alltid på at blir formidlet til rette vedkommende og fulgt opp fra oss med rett virkemiddel. I 2020 utarbeidet vi en rutine for hvordan vi skal følge opp informasjon om mulige brudd på regelverket gjennom enkle tilsyn. Denne rutinen har vi brukt flere ganger i 2021. Noen ganger har vi kunnet avslutte saken etter redegjørelse fra kommunen, andre ganger har vi fulgt opp med tilsyn.

I 2021 har Barnehage- og utdanningsavdelingen i all hovedsak gjennomført digitale regelverksamlinger for alle barnehage- og skoleeiere og myndigheter på temaer hvor vi ser stor risiko for regelverksbrudd. Vi opplever at vi med digitale samlinger når ut til langt flere enn vi kunne gjort med en fysisk samling. Vi får også tilbakemelding på at læringseffekten blir større når et kollegium kan følge samlingen sammen og reflektere i fellesskap over egen praksis. Vi er bevisste på å koble temaene vi har veiledning om med risikovurderinger og tilsyn. Eksempler på dette er reglene for meldeplikt til barneverntjenesten og praktisk bruk av barnekonvensjonen.

Folk og samfunn

Det er innført nytt regelverk for tros- og livssynssamfunn og det er utarbeidet en ny digital saksbehandlertløsning som er obligatorisk å ta i bruk for de samfunnene som krever statsstøtte. Både det nye regelverket, den digitale løsningen, og organiseringen av arbeidet med å behandle saker på tros- og livsynsfeltet har ført til at det i 2021 har vært stort behov for å nå ut med informasjon til samfunnene. For å sikre at informasjonen om regelverk og digital løsning skulle nå ut, er det blant annet laget videoer for å forklare fremgangsmåten. I tillegg er nettsidene våre blitt benyttet aktivt. Det er etablert et svært godt samarbeid med Statsforvalteren i Agder, for å sikre lik forståelse og praksis. Den digitale løsningen skal ivareta, forenkle og effektivisere saksbehandlingen for både samfunn og statsforvaltere.

Klager etter offentliglova over kommunenes avslag på krav om innsyn blir prioritert høyt. Vi behandlet 141 klagesaker i 2021, hvorav 50% endte med opphevelse eller omgjøring. Sakene kan være tidkrevende, både i form av at de reiser vanskelige spørsmål og at de kan være omfattende, og vi følger opp kommunene i deres forberedende klagebehandling. Vi kan ikke se at vi er bedt om å rapportere antall klagesaker på dette området for 2021. Vi stiller spørsmål om dette er bevisst, noe vi i så fall opplever som spesielt. Dette er en oppgave som er viktig for rettssikkerheten. Sivilombudet stiller strenge krav til saksbehandling og spesielt saksbehandlingstid ved behandling av innsynsklager.

Saksbehandlingstiden på byggesaksområdet har i mange år vært utfordrende, og det har vært en klar prioritet å forbedre dette i 2021. Vi har langt på vei har klart å oppnå våre mål i 2021, selv om det har vært et krevende år på flere måter. I 2020 hadde vi et avvik på 62%, mens dette i 2021 er redusert til 24%. Vi vil fortsette den store innsatsen for å oppfylle kravet om en saksbehandlingstid på 12 uker på byggesaksområdet. Det er avsagt dom i fem plan- og byggesaker i 2021, i tillegg er anke til høyesterett avvist i tre saker av Høyesteretts ankeutvalg. Regjeringsadvokaten fører retts sakene og vi bistår med å utarbeide prosesskriv og med forberedelser, samt er med i sakene som partsrepresentant for Staten.

Vi ønsker også å være på tilbudssiden overfor eksterne som ber om faglige bidrag. Vi har derfor deltatt med innledere på kurs og konferanser på flere fagfelt. I tillegg har vi arbeidet aktivt med å være mer tilgjengelige. For å ivareta dette har vi vært med på å lansere en chat-tjeneste som gir svar på spørsmål om separasjon og skilsmisse.

Klima og miljøvern

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har vi i 2021 utarbeidet forslag til endringer i markaloven. Forslaget blir oversendt departementet innen 1. mars 2022. Markarådet er invitert til å komme med innspill i arbeidet.

Klima- og miljøvern avdelingen har for lang saksbehandlingstid på klagesaker knyttet til kommunale vedtak etter forurensningsloven og på konsesjonsbehandlingen. I 2022 oppretter vi et restanseprosjekt for å redusere saksbehandlingstiden, samt ferdigstille de eldste klagesakene. Vi vil også igjennom prosjektet se på effektivisering av konsesjonsbehandling etter forurensningsloven. For å øke rettssikkerheten innen forurensningsområdet ansetter vi to jurister midlertidig i to år for å styrke denne satsningen.

Landbruk

Vi er opptatt av å ivareta rettssikkerheten i vår saksbehandling, klagebehandling og i forvaltningskontrollene innenfor landbruksområdet. Vi jobber kontinuerlig med å sikre lik behandling. Vi har laget rutinebeskrivelser som er lagt i Risk Manager. Saker blir også diskutert på tvers av embetene.

Hovedmål 4 - Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i

fylket og effekten av statlig politikk

Under dette punktet rapporterer vi kun til Kunnskapsdepartementet, slik det fremgår av teksten i portalen.

Vi opplever at de arenaene vi har etablert med barnehage- og utdanningssektoren gir oss mulighet til å holde oss orientert om tilstanden og effekten av statlig politikk i fylket. Dette har vært svært viktig under pandemien. De månedlige digitale møtene med samtlige kommunalsjefer for barnehage og skole er godt mottatt i kommunene, og har for oss bidratt til en bedre innsikt i og oversikt over situasjonen for våre kommuner. Vår rapportering av effektene tiltaksbyrden har hatt på barn og unges læringsutbytte i Oslo og Viken vært særlig viktig under pandemien. Vi har også trukket fram vår bekymring for at sektoren blir sterkt belastet med innføringer av nytt regelverk og kompetanseløft på en rekke områder, slik som fagformyelsen, samtidig som de står i en pandemi. Vi gir jevnlig tilbakemelding til direktorat og departement. Vi melder også videre innspill fra skoleeierne og barnehagemyndighetene om hvordan de vurderer tilstanden i sektoren og effekten av statlig politikk. Et eksempel på dette er vår rapportering i håndhevingsordningen, antall meldinger, saksbehandlingstid og antall vedtak der aktivitetsplikten er brutt. Vi gir også direktoratet tilbakemeldinger på ulike utfordringer som oppstår i ordningen, som for eksempel bevisvurderinger i skolemiljø saker, personvern, partsrettigheter og innsyn. Her vil vi også nevne utfordringer i bestemmelsen om tvunget skolebytte. Vi stiller også spørsmål ved hvordan regelverket skal forstås når verken kommunene eller vi forstår dette. Dette handler også om effekten av statlig politikk. Ett eksempel på dette er spørsmål om inntak til videregående opplæring der søkeren flytter til en annen fylkeskommune etter søknadsfristen. Ett annet eksempel er spørsmål om hvem som er klageinstans for vedtak om fritak fra vurdering med karakter i skriftlig sidemål i en friskole. Videre har vi hatt tett dialog med direktoratet om tilskuddsordningen for lokal kompetanseheving, om eksamen og tilskuddsordningen for svømmeopplæring for nyankomne flyktninger.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Gjennom tidlig dialog, aktiv medvirkning og tett oppfølging i de ulike fasene i planprosessene bidrar Statsforvalteren til at nasjonale mål og strategier følges opp.

Vi utarbeidet et oppdatert forventningsbrev til kommunene i januar 2021. Som vedlegg følger oversikt over våre forventninger til kommunal arealplanlegging samt en oppdatering av overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde. Klima- og miljøvernavdelingen har ansvar for alle uttalelser til kommune- og kommunedelplaner og reguleringsplaner og sørger for intern samordning og faglige innspill fra andre fagavdelinger og staber. Det gjelder også involvering i tidlig fase, og deltakelse i regionalt planforum prioriteres høyt og er en viktig arena for god og bred samhandling. Regionalt planforum for Oslo ble også etablert sommeren 2021. På klimaområdet er samarbeid med Viken fylkeskommune og KS Viken videreført, og det er gjennomført flere webinar for kommunene.

Landbruksavdelingen og klima- og miljøvernavdelingen avholdt opplæring i kommunalt planarbeid for nyvalgte kommunepolitikere digitalt i januar 2021.

Gjennom vår innsigelsesmyndighet og dialog med kommunene har vi bidratt aktivt til oppfølgingen av nasjonal jordvernstrategi.

Nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene har god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser

Nasjonale og viktige regionale interesser formidles gjennom tidlig dialog, aktiv medvirkning gjennom de ulike planfasene og tett oppfølging. Vi legger stor vekt på tidlig og tydelig medvirkning, og bruk av regionalt planforum. Forventningsbrevet har et eget vedlegg om kommunal arealplanlegging med tema som klima, samordnet bolig- areal- og transportplanlegging, avløp, massehåndtering, jordvern, folkehelse, boligsosialt arbeid for å nevne noen. Dette året har vi hatt særlig fokus på nedbygging av myrområder. Kommunene kjenner til at dyrka jord er viktig, men vektlegging og utredninger kan bli bedre i plansakene.

Kommunene har god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser, og FNs bærekraftsmål er godt integrert i de overordnede planene. Mange av kommunene har i betydelig grad kunnskap om nasjonale og viktige interesser. I 2021 har tema klima, skred/ras vært i fokus ved webinar for kommunene, samt en fagdag vi arrangerte sammen med Viken fylkeskommune og Noregs vassdrags- og energidirektorat.

Pandemien har bidratt til noe redusert aktivitet i kommunene på helseområdet. Tross dette har vi, gjennom tidlig dialog, aktiv medvirkning, tett oppfølging i planprosessene, og en rekke digitale samlinger bidratt til å gjøre nasjonale mål og strategier på helseområdet kjent. Slik vi oppfatter det, har mange av kommunene i betydelig grad kunnskap om nasjonale og viktige interesser. Dette kommer til uttrykk i deres arbeid med kommunale planstrategier, kommuneplaner og delplaner på folkehelse- og helseområdet.

Ivaretagelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser (fra kapittel 3.1.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Nasjonale og viktige regionale interesser er ivaretatt i kommunale og regionale planer.

Nasjonale og viktige regionale interesser ivaretas i middels til betydelig grad i kommunal planlegging. Gjennom tidlig og tydelig medvirkning i

planprosessene, aktiv bruk av regionalt planforum fokuseres det på nasjonale og viktige regionale interesser. Statsforvalteren ga innspill til oppstart av 34 kommune- og kommunedelplaner i 2021 og det ble sendt 42 høringsuttaler til kommune- og kommunedelplaner. Det ble fremmet innsigelse til 20 av disse ut fra manglende ivaretagelse av nasjonale og viktige regionale interesser. Tilsvarende ga vi innspill til oppstart av 403 reguleringsplaner, uttalelse til 408 reguleringsplanforslag og i 18 av disse ble det fremmet innsigelse. Innsigelsene har i stor grad vært knyttet til tema jordvern, samordnet bolig-, areal- og transport, klimagassutslipp og tap av naturmangfold og manglende risiko og sårbarhets-analyse (ROS-analyse).

Ny retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging ble vedtatt i juni 2021 med tilhørende veileder. Klima- og miljøvernavdelingen gjennomførte webinarer for kommunene der støy var et av temaene, og vi forventer at det vil bli færre innsigelser fremover.

Statsforvalteren uttalte seg til 1188 søknader om dispensasjon, og vi påklaget 37 dispensasjonsvedtak. Det er en økning fra året før da antall klager var 20. Når settetstatsforvalteren opphever kommunens vedtak og ikke avslår søknaden, blir det en ny runde med behandling og klage hos oss.

Arbeid med dispensasjonsveilederen (som skal erstatte de tre tidligere veilederne) har trukket noe ut i tid, og vil først være på plass tidlig i 2022.

Arbeidet med utarbeidelse av felles planprogram for tre regionale planer i Viken ble sluttført i desember 2021, og ivaretar nasjonale og viktige regionale interesser i betydelig grad. Her har vi medvirket i stor grad, noe som følges opp videre med regional plan for areal og mobilitet, regional plan for kompetanse og verdiskaping og regional plan for økt livskvalitet, deltakelse og likeverd.

Forbedringspotensial er knyttet til videreutvikling av dialog med andre regionale og statlige aktører for mer samhandling utover det vi har i den enkelte sak, gjerne gjennom drøfting av felles tema. Vi har etablert fast møtepunkt med Mattilsynet når det gjelder vann- og avløp. Oppstart av regionale planer vil også være en felles arena for disse aktørene.

På helseområdet har vi satt spesielt søkelys på behovet for langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene, at psykisk helse inkluderes som en likeverdig del av folkehelsearbeidet og at kommunene jobber for implementering av ulike pakkeforløp på helse- og omsorgsfeltet. Vi har formidlet forventningen fra nasjonale myndigheter om at kommunene innen utgangen av 2021 kan vise til politisk vedtatte planer for hvordan kvalitetsreformen Leve hele livets innsatsområder og løsninger skal gjennomføres lokalt, at kommunene planlegger for et økende antall eldre med sammensatte helseutfordringer og et stort og økende antall personer med demens i trad med Demensplan 2025, og at de fortsetter arbeidet med å styrke habilitering- og rehabiliteringstjenestene.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Statlige innsigelser er samordnet

Statsforvalteren samordner alle statlige innsigelser til kommune- og kommunedelplaner og reguleringsplaner. Som tidligere rapportert er et betydelig antall av innsigelsene av mer teknisk karakter, og blir raskt fulgt opp av kommunen. Stramme tidsfrister fører ofte til at en ikke får mulighet for dialog mellom kommunen og den aktuelle innsigelsesmyndigheten. Det har også vært et par eksempler på planuttalelser med innsigelse som har blitt sendt direkte til kommunen. Her har vi fulgt opp direkte med aktuell etat, slik at vi nå varsles dersom høringsfrist for samordning ikke kan overholdes.

Oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid er ivarettatt i kommunale planer.

Gitt tilbakemelding på samfunnssikkerhet ved 58 saker i 2021, hvor 7 av de var innsigelser. Under korona-håndteringen har det vært perioder hvor oppfølging av samfunnssikkerhet på plansaker har vært nedprioritert grunnet stor arbeidsbelastning. Det har vært fokus på oppfølging og prioritering av plansaker hvor Statsforvaltere i Oslo og Viken har innsigelsesrett i den tiden hvor vi arbeidet med plansaker.

I tillegg til oppfølging av plansaker har beredskapsstaben deltatt på to fagsamlinger med tema naturfarer, deltatt på Noregs vassdrags- og energidirektorats webinar knyttet til overvann, samt at Statsforvalteren har sammen med Viken fylkeskommune arrangert fagdag om skred og ras for kommunene med både fysisk og digital deltakelse. Beredskapsstaben var også sammen med planavdelingen og de andre embetene deltakere og ved Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps erfaringsseminar knyttet til samfunnssikkerhet i plansaker.

Beredskapsstaben arrangerte et webinar for kommunene 27. april med tema samfunnssikkerhet i planarbeid, og har i tillegg arbeidet med å standardisere våre tilbakemeldinger på de ulike planene basert på hvilket formål de skal ivareta.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 3.1.1.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt storulykkevirksomheter er ivarettatt i kommunale planer når planer revideres/rulleres.

I forlengingen av kartleggingen hos kommunene om de har hensynssoner rundt virksomhetene har vi fulgt dette opp i rullering hos aktuelle kommuner. Vi har også bistått med veiledning knyttet til vurderinger hvorvidt dette skal være offentlig eller unntatt offentlighet. For eksempel eksplosjonslager som ikke nødvendigvis er allmenn kjent er det vært noe usikkerhet knyttet til, om vil ha negativ effekt på sikkerheten å offentliggjøre hensynssone på slike anlegg. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har bistått med vurderinger knyttet til dette. Fokus på hensynssoner rundt storulykkevirksomhet er noe Statsforvalteren i Oslo og Viken må arbeide videre med i 2022. Statsforvalteren deltok på erfaringsseminar med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i september 2021. Her ble det presentert ulike farer som virksomheter og industri knyttet til «det grønne skiftet». Dette vil Statsforvalteren ha fokus på ved etablering av og oppfølging av ROS-analyser. Dette er også beskrevet i forventningsbrev til kommunene for 2022.

Planleggingen skjer i tråd med rundskriv T-2/16 mm (fra kapittel 3.1.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Nasjonale og vesentlige regionale miljøinteresser i tråd med rundskriv T-2/16 formidles og ivaretas på en god måte

Kommunene ivaretar nasjonale og viktige regionale føringer i middels grad. Vi ser at det er en del variasjon fra kommune til kommune, noe som er utslagsgivende for innsigelsene som fremmes. Rundskrivet er gjort kjent både ved kobling til føringer for forventningsbrevet om kommunal arealplanlegging og ved henvisning og omtale i konkrete høringsuttalelser. Vi kan bli bedre på å etterspørre oppfølgingen av forventningsbrevet i kommunedialogmøtene fremover, samt etterspørre hva andre statlige aktører konkret gjør for å sikre planleggingen i tråd med rundskrivet. Statsforvalteren spiller inn behov for endringer av rundskrivet til Miljødirektoratet igjennom året og har i 2021 vært opptatt av å få endret rundskrivet slik at hensyn knyttet til ivaretagelse av myrområder og avløp som kritisk infrastruktur fremgår.

Alle relevante planer inneholder tilfredsstillende støytredning (fra kapittel 3.1.1.1.4.2 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av støyhensyn i kommunenes arealplanlegging

Etter vår vurdering er etterlevelse av T-1442 i plansaksbehandlingen blitt bedret etter revideringen. Det er fremmet færre innsigelser i 2021 enn tidligere ut fra manglende ivaretagelse av støy. Statsforvalteren gjennomførte et webinar våren 2021 for kommunene der etterlevelsen av retningslinjen på støy var tema.

Boligsosiale hensyn i plan (fra kapittel 3.1.1.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Kommunenes planlegging skjer i tråd med de boligpolitiske målene i kapittel 4 "Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve" i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Statsforvalteren påser at boligsosialt arbeid er forankret i kommunale planstrategier og at kommunens arbeid, mål og utredningsbehov for det boligsosiale er beskrevet i kommuneplanen. Ved høring av planprogram og kommuneplaner oppfordres kommunene til å legge den nasjonale strategien "Alle trenger et trygt hjem (2021-2024)" til grunn, og utrede boligsosialt tema og bruke virkemidler som veilederen.no.

I samarbeid med Husbanken bidrar vi med råd og veiledning for å løse kommunenes samfunnsutfordring på dette feltet. Vi ønsker at kommunene tar i bruk alle tilgjengelige virkemidler for å få sosial bærekraft inn i kommunal planlegging. Viktige hensyn her er integrering, folkehelse, helse- og omsorgstjenester, barn og unges oppvekstvilkår, universell utforming, sosiale tjenester og andre boligsosiale forhold.

Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Rekrutterings- og kompetanseplanlegging ivaretas godt i samfunnsplanarbeidet i kommunene.

Vi har hatt spesielt fokus på behovet for langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene, og at behovet må ivaretas gjennom gode planer og gode systemer for medvirkning. Vi har også understreket for kommunene at koronasituasjonen har fått frem konsekvensen av mangel på kompetanse og ressurser i beredskapssammenheng, og aktualisert betydningen av ROS-analyser og kompetanseplanlegging når det gjelder kritisk kompetanse og sårbare grupper.

Mangelen på fastleger, sykepleiere og helsesykepleiere har vært særlig bekymringsfull og vist at kommunene må planlegge bedre og arbeide ekstra for å styrke disse tjenestene. Undersøkelser vi har gjennomført i forbindelse med kartlegging av situasjonen i helsestasjon- og skolehelsetjenesten viser at 16 (37% av respondentene) kommuner og 5 bydeler (36%) mangler strategier for å beholde og sikre fremtidig rekruttering av personell med riktig kompetanse der det mangler.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Planleggingen skjer i tråd med SPR for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Ivaretagelse: Kommunene ivaretar i middels til betydelig grad nasjonale føringer når det gjelder høy arealutnyttelse. Det er imidlertid stor variasjon mellom kommunene i vår region. I all hovedsak følges føringene om utbygging rundt kollektivknutepunkt i by- og tettstedsområder. De gjeldende regionale planene for bolig-, areal og transport er ulike med hensyn til konkrete føringer. Statsforvalteren fremmer en del innsigelser til forslag som ikke bygger opp under høy utnyttelse i henhold til Statlige planretningslinjer (SPR). Kommunene må planlegge med en kompakt innenfra- ut utvikling. Vi oppfordrer også til gjennomgang av arealreserver ved rullering av kommuneplan, og enkelte kommuner kan vise til at det faktisk tas ut tidligere avsatte byggeområder. Årsakssammenheng mellom iverksatte tiltak og observerte effekt/resultat: Bruk av innsigelse fører til at hensynet til fortetting og utbygging rundt kollektivknutepunkt i by- og tettstedsområdet blir bedre ivare tatt enn planforslaget hadde lagt opp til. Forbedringspotensial: Være enda tydeligere på høy arealutnyttelse i dialogen med kommunene, økt fokus i det årlige dokumentet om forventninger til kommunal planlegging. Arealregnskap er også et tema på kommunekonferansen som klima- og miljøvernavdelingen arrangerer i mai 2022. Arbeid med regional plan for areal og mobilitet er nå startet opp og Statsforvalteren deltar i prosessen på ulike nivå. Vurdering av andre aktørers innflytelse: Vi samhandler tett med fylkeskommunen og vurderer at deres innflytelse er av stor betydning for planen som egengodkjennes. Fylkeskommunen er som nevnt i gang med ny regional plan, og føringer her vil være vesentlig for kommunenes videre arbeid med utarbeidelse av planer som sikrer høy arealutnyttelse.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.2 i TB)**Rapportere på**

Massehåndtering avklares i regionale og kommunale planer

Statsforvalteren veileder kommunene ved utarbeidelse av kommunale arealplaner, tidlig innspill til varsel om oppstart, og gjennom høringsuttalelser. Det er tett samarbeid mellom saksbehandlere i planseksjonen og forurensningsseksjonen, samt med landbruksavdelingen på dette området. Flere omfattende pågående og planlagte samferdselstiltak bidrar til at massehåndtering fortsetter å være en stor utfordring i vår region. Embetet brukte også en del ressurser på deltakelse i et tversektorielt massehåndteringsprosjekt i regi av Miljødirektoratet i 2021 som bidro til å sette fokus på viktigheten av at massehåndtering avklares i planer.

Strandsone og vassdragsforvaltning (fra kapittel 3.1.1.1.8.1 i TB)**Rapportere på**

Planlegging i strandsonen langs sjø og vassdrag skjer i tråd med PBL § 1-8, SPR for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, RPR for verna vassdrag og regionale planer.

Kommunene ivaretar i betydelig grad nasjonale og regionale føringer for strandsoneforvaltning i sine planer. Men det er et relativt stort antall dispensasjonssøknader som behandles årlig, og betydelig forskjell mellom kommunene når det gjelder praktisering. Når det gjelder kommunenes oversendelse der de ber om en forhåndsuttalelse til dispensasjonssøknaden, er det ulikt hvor godt forberedt sakene er. Vi ser en bedring i noen kommuner etter informasjonsbrev som ble sendt ut høsten 2020. Statsforvalteren vil også følge opp dette igjen knyttet til lansering av dispensasjonsveilederen i første tertial i 2022.

Bærekraftig forvaltning fjell og utmark (fra kapittel 3.1.1.1.8.2 i TB)**Rapportere på**

Planlegging i fjell og utmark skjer i tråd med Nasjonale forventninger og regionale planer

Kommunene har ikke fastsatt langsiktige utbyggingsgrenser og regionale planer utfordres jevnlig da det er høyt utbyggingspress, særlig i fjellområdene, i øvre del av fylke. Det er økende behov for å fremme innsigelser i disse områdene. Føringer i de regionale planene for villreinforvaltning følges opp fra Statsforvalterens side gjennom uttalelser til kommunale planer, og det fremmes innsigelser til utbyggingsområder der hensyn til villreininnteressene ikke er tilstrekkelig ivare tatt. I 2021 fastsatte Kommunal- og distriktsdepartementet regional plan for Hardangervidda og regional plan Norefjell- Reinsjøfjell. Avklaringer i sistnevnte plan var helt avgjørende for å kunne løse kommunedelplan for Tempelseter, Djupsjøen og Eggedal gjennom mekling.

Ivaretagelse av landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.9.1 i TB)

Rapportere på

Omdisponeringen av dyrka jord skal være under 4000 daa per år, jf. Stortingets jordvernmål 2020

Betydelig grad: Antall kommuner med jordverntema i planstrategier og planprogram har økt. En god del arealplaner har fortsatt mer tap av jordressurser enn nødvendig. Viken fylkeskommune vedtok en Regional planstrategi med nullvisjon for tap av dyrka jord i desember 2020. Landbruksstrategi for Viken (vedtatt i november 2021) har tiltak for jordvern, klimahensyn og FNs bærekraftsmål.

Middels grad: Mange konsekvensutredninger av planer kan bli bedre med hensyn til jordvern og landbruk. I Viken og Oslo vurderer vi at det fortsatt er høyere omdisponering enn forsterkede nasjonale og regionale føringer bør tilsi. Se også 3.1.1.1. Summen av utbyggingsplaner på dyrka og dyrkbar jord er fortsatt høy, blant annet som følge av samferdselsplaner og byggeområder på dyrka og dyrkbar jord i allerede vedtatte kommune- og reguleringsplaner.

Liten grad: Tapet av dyrka og dyrkbar jord økte i 2021 (KOSTRA 2020) sammenlignet med 2020 (KOSTRA 2019) og flere foregående år. Økningen skyldtes i stor grad vedtak av statlige reguleringsplaner for store samferdselsutbygginger E16 og Ringeriksbanen. Statsforvalteren i Oslo og Viken fremmet innsigelse til 12 planer i 2021 begrunnet med jordvern og landbruk. Status/utfall for disse er ikke avklart enda. Flere av tidligere års innsigelser har blitt avgjort ved meklinger i 2021, ved at kommunen har trukket arealforslag eller ved at Statsforvalteren har trukket innsigelse.

Effekt av Statsforvalteren i Oslo og Vikens og nasjonale og regionale tiltak: Nye nasjonale og regionale føringene er svært viktige for å styrke arbeidet med jordvern i kommunene. Statsforvalteren bruker føringene i årlige forventningsbrev til kommunene, i uttalelser og innsigelser til areal- og samfunnsplanlegging, i møter med kommuner og utbyggere og i informasjonstiltak. Det er vanskelig å måle effekten av hvert tiltak, og arealpresset er høyt i våre områder. Sammen med sterke nasjonale og regionale føringer, informasjon og veiledning, er muligheten til å fremme innsigelser og klager svært viktig.

Utfordringer for økt måloppnåelse: Kommunene bør få sterkere føringer om at byggeområder som er i strid med nye føringer, bør vurderes "tatt ut". Tap av jordressurser må bli mer synlig for beslutningstakere ved forbedringer i KU og planbeskrivelser. Ny E16 i Nes og Ullensaker, ny E134 og andre større samferdselsprosjekter gjør at vi forventer store fremtidige tap av dyrka jord. Andre tap av dyrka jord må derfor unngås.

Det var utfordringer med rapporteringen i KOSTRA for 2020 for statlige regulering av samferdselstiltak, og det var stort avvik mellom foreløpig rapportering og endelige rapporterte tall. Ansvar for å rapportere reguleringsplaner for samferdselstiltak kan bli tydeligere.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 727.0	1 020.0	1 248.0	1 012.0	667.0	1 633.0	801.0	968.0	644.0	965.0

Trenden for tap av dyrka jord er synkende dersom vi ser bort fra samferdselsplaner. Ref er SSBs KOSTRA-tall. Statlig regulering av E16 og Ringeriksbanen trakk opp mye i 2020. Omdisponering til byggeformål ialt siste 10 år er 10101 dekar. Sum omdisponert i tabellen er 10685 daa, men skogplanting utgjør 584 daa av omdisponeringen 2011-2020 (ifølge SFVEs tabeller)

Systematisk folkehelsearbeid etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.11.1 i TB)**Rapportere på**

God ivaretagelse av langsiktig folkehelsearbeid i kommunenes planarbeid

Helseavdelingen har gitt 40 planinnspill i 2021. Vi har gjennomgående vist til viktigheten av at kommunene planlegger sine tjenester i tråd med folkehelseloven § 5-7, og § 3-1 f, samt kap. 10 og 11 i og plan- og bygningsloven. Vi har også formidlet regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet, "Sammen om aktive liv. Nasjonal handlingsplan for fysisk aktivitet 2020 - 2029". Videre har vi oppfordret at kommuner og fylkeskommunen, i sin kommunal- og regionalplanlegging, vektlegger gå- og aktivitetsvennlige bo- og nærmiljøer, herunder ivaretagelse av områder som er under press. Dette kan for eksempel være lekeområder, natur og friluftsområder, parker, grøntområder, stier og løyper der folk bor.

Det generelle inntrykket er at kommunene er klar over deres ansvar knyttet til folkehelsearbeidet, samtidig som det er lokale variasjoner knyttet til måten den enkelte kommune løser oppgavene på folkehelseområdet. Arbeidet med pandemien har også bidratt til å forsterke de lokale variasjonene.

3.1.1.2 Understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap**Beredskap:**

Samfunnssikkerhet og beredskap har i hele 2021 brukt betydelige ressurser for å understøtte kommunenes arbeide med pandemien. Vi har både skriftlig og muntlig bistått kommuner med råd og veiledning. Det har vært tett dialog og oppfølging gjennom rapportering og evaluering av en rekke tiltak som i sum har hatt konsekvenser for alle viktige samfunnssektorer. Vi har lagt særlig vekt på situasjonsrapporteringen og muligheten for å utvikle gode situasjonsbilder og situasjonsforståelse. Vi har god erfaring med å utnytte og videreutvikle digitale plattformer, ikke minst GIS. Vi har gjennomført jevnlig møter med kommunene, med politisk og administrativ ledelse og med ulike fagmiljøer, særlig helsesektoren, skoler og barnehager og omsorgssektoren. Møtene har dels dreid seg om kartlegging og oppfølging av besluttede tiltak og dels knyttet til sammenheng og samordning i bo- og arbeidsregioner. Det har vært særlig press på blant annet planlegging og utvikling av mottak og fordeling av smittevernmateriell, vaksiner, karantenehotell og innsats knyttet til

riksgrensen. Vi har gjort omfattende evalueringer av disse erfaringene som gir oss et godt grunnlag for den videre oppfølging i 2022. Vi har også støttet kommuner gjennom ulike hendelser, slik som oppfølging etter Gjerdrum, Kongsbergdrapene og uværshendelser.

Helseavdelingen:

Det er har vært avsatt betydelige ressurser fra helseavdelingen i hele 2021 til for å understøtte kommunenes arbeide med pandemien. Vi har både skriftlig og muntlig bistått kommuner med råd og veiledning. Vi har gjennomført dialogmøter med kommuneoverleger og kommunenes ledelse, i tett samarbeide med beredskapsstab.

Landbruksavdelingen:

19. januar avsluttet Landbruksavdelingen sin direkte oppfølging av Gjerdrum-raset. Da hadde bøndene fått lov til å flytte tilbake til gårdene sine, riksveien og gårdsveien var åpnet, og dyra som hadde vært plassert hos andre bønder ville i nær fremtid bli flyttet hjem til egne fjøs. Vi hadde stort sett daglig kontakt og oppfølging av kommunen på landbruksområdet fra raset gikk og fram til berørte gårdsbruk med husdyr igjen kunne drives tilnærmet normalt. Den tette dialogen og støtten mellom Statsforvalterens landbruksavdeling og kommunens landbrukskontor fikk svært gode tilbakemeldinger fra kommunen.

I etterkant av Gjerdrum-raset ble Landbruksavdelingen bedt om å bistå undersøkelsesutvalget med å finne fram alle aktuelle saker angående landbrukstiltak og landskapsendringer i nedbørsfeltet, slik som: Bakkeplaneringer, grøftinger, lukking av kanaler, tiltak som påvirker vannstrømminger, eventuelle endringer i skog, i området, plansaker og utbygginger. I tillegg ble det gjort en GIS-analyse over terrengendringer basert på laser opptak fra ulike år.

I forbindelse med stormskade-hendelsen 19. november i øvre del av regionen har Landbruksavdelingen fulgt opp kommunene med informasjonsdeling, der kommunen har rapportert om omfanget av skader, mens Statsforvalteren har bistått med avklaringer i forbindelse med opprydding og hogst. Statsforvalteren har parallelt hatt tett dialog med Landbruksdirektoratet.

Kommunesamlingen som Landbruksavdelingen hadde for de kommunale landbrukskontorene 23. og 24. november var i stor grad viet beredskaps-tema og hadde undertittelen «Landbruk og beredskap».

I etterkant av Gjerdrum-raset har klima- og miljøvernavdelingen bidratt inn på flere webinarer i regi av Viken fylkeskommune hvor ras- og skredsikring har vært tema. Norges vassdrags- og energidirektorat, Fylkeskommunen og Statsforvalteren har sammen vært pådrivere for å få etablert ett kommunenettverk innen dette temaet for å sikre kompetanse- og erfaringsoverføring mellom kommunene på dette området.

Valg av virkemidler tilpasset kommunens behov (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede virkemiddelbruken overfor kommunene innen samfunnssikkerhet og beredskap er vurdert av Statsforvalteren og tilpasset kommunenes behov.

Vi vurderer virkemidler overfor kommunene, grunnet håndtering av korona så har det i hovedsak blitt benyttet dialog og digital oppfølging i 2021.

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt (fra kapittel 3.1.1.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Kommuner for tilsyn velges ut på bakgrunn av oppdrag 3.1.1.2.9. Statsforvalteren vurderer om helseberedskap skal inngå i tilsynet, se pkt. 3.1.1.2.1.2

Vi har gjennomført tilsyn i kommunene Nore og Uvdal og Nes, samt oppfølgingstilsyn i Sigdal. Flerre tilsyn var planlagt, men på grunn av egen og kommunenes arbeidsbelastning med håndtering av Covid-19 ble disse utsatt.

Felles tilsyn med beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren avgjør om det skal gjennomføres tilsyn med helseberedskap i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet. Tilsyn med helseberedskap i kommunene skal gjennomføres som felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven, jf. [Veileder for felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap](#) fra DSB og Statens helsetilsyn.

Felles beredskapstilsyn ble gjennomført i Nore og Uvdal og Nes kommuner. Øvrige planlagte tilsyn med helseberedskap ble utsatt på grunn av egen og kommunenes håndtering av Covid-19.

Veiledning om samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.3.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal styrke veiledningen overfor kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder helse- og omsorgsberedskap.

Beredskap:

Hele året 2021 har vært preget av pandemien. Store deler av Oslo og Viken har hatt høy smitte over lang tid. Staben har i år hatt utfordringer med bemanningen, på grunn av medarbeidere som har sluttet, permisjoner og sykemeldinger. Det har ført til at det er krisehåndteringen som har vært førsteprioritet. Vi har hatt få av de kontakflatene som vi vanligvis bruker, vi hadde planlagt kommunekonferanse og sikkerhetsseminar, men måtte avlyses på grunn av smittesituasjonen. Vi har organisert to CIM-webinarer for kommunene. Til tross for dette har vi hatt nær kontakt med kommunene og veiledet mye om samfunnssikkerhet og beredskap herunder helse- og omsorgsberedskap. Vi har hatt møter med ledelsen i kommunene, kommuneoverleger og beredskapskoordinatorene disse møtene har i perioder vært jevnlig i andre perioder ved behov. For kommuner med innreisekarantenehoteller og grensekommuner har vi i lange perioder hatt ukentlige møter. I tillegg har vi ytt veiledning og bistand til kommuner som har håndtert hendelser slik som Gjerdrum kommune, ikke bare fra helse og beredskap, men fra de fleste av statsforvalterens fagavdelinger.

Helseberedskap:

Helseavdelingen har i hele 2021 brukt mye ressurser på oppfølgingen av pandemien. Vi har fulgt opp informasjon fra kommunenes rapportering og kontaktet basert på kartlegginger eller informasjon fra meldinger fra FHI (MSIS) Vi har fulgt opp utbrudd på sykehjem, behov for omfordeling av utstyr og materiell, og ikke minst oppfølging på bakgrunn av at kommuner rapporterer tjenesteområder som kritisk.

Vi lagt vekt på å formidle informasjon og å veilede kommunene i deres håndtering av pandemien både muntlig og skriftlig. Vi har fulgt opp enkelt kommuner direkte og arrangert mange møter for kommuneoverleger og politisk ledelse

Landbruksavdelingen:

Kommunesamlingen som Landbruksavdelingen hadde for de kommunale landbrukskontorene 23. og 24. november, var i stor grad viet beredskaps-tema og hadde undertittelen «Landbruk og beredskap».

Gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene

År	Totalt antall kommuner i embetet	Antall gjennomførte øvelser for kommunens kriseorganisasjon	Overordnet øvingsmål
2019	62	9	Styrke kommunenes evne til krisehåndtering
2020	52	1	Styrke kommunenes evne til krisehåndtering
2021	52	0	

Øvelser i 2021 utsatt/avlyst pga Covid-19.

Egenberedskap (fra kapittel 3.1.1.2.3.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal i 2021 bidra til at kommunene arbeider for styrket egenberedskap hos innbyggerne gjennom lokale tiltak og oppfølging av Egenberedskapskampanjen fra DSB.

Statsforvalteren har i forbindelse med årets egenberedskapskampanje tatt initiativ til å etablere et samarbeid med fylkets sivilforsvarsdistrikter og frivillige organisasjoner for å samordne kampanjen. Statsforvalteren sendte også ut e-post til kommunene hvor det ble oppfordret til markeringer gjennom stands, utstillinger eller lignende, og tok i bruk Statsforvalterens egne sosiale medier for å spre oppfordringen eksternt. Vi er kjent med at det i flere kommuner i fylket ble organisert markeringer i kommunal regi med støtte fra frivillige organisasjoner og personell i sivilforsvaret. Statsforvalteren støttet Oslo og Akershus sivilforsvarsdistrikt i å organisere en markering på Rådhusplassen i Oslo første dagen i kampanjen. Under markeringen deltok ansatte fra Statsforvalteren, herunder statsforvalteren personlig. I samarbeid med Sivilforsvaret ble også Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Oslo kommune og Justis- og beredskapsdepartementet invitert inn, og deltok med respektive toppledelse.

Øvelse for kommunens kriseorganisasjon (fra kapittel 3.1.1.2.4.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal i løpet av 2019- 2022 gjennomføre øvelse for alle kommuners kriseorganisasjon.

På grunn av håndtering av covid-19 har vi ikke gjennomført øvelser med kommunenes kriseorganisasjon i 2021.

Understøtte arbeid med ROS-analyser og beredskapsplaner på lokalt nivå (fra kapittel 3.1.1.2.4.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal understøtte arbeidet med ROS-analyser og beredskapsplaner på lokalt nivå, med særlig vekt på forbedre samhandling i krisehåndteringen mellom helseforetak - kommune, og kommunenes evne til å omlegge tjenester og kapasiteter til ekstraordinære behov. TISK-øvelser er den del av dette.

Statsforvalteren har gjennomført webinar for kommunene om Samfunnssikkerhet i planarbeid hvor helhetlig ROS og areal-ROS har vært tema. Statsforvalteren har bidratt med økonomisk støtte for en regionsROS for øvre Romerike. Denne skulle vært gjennomført i 2021, men på grunn av pandemien ble den utsatt til 2022, arbeidet er nå i gang. Flere kommuner er i gang med oppdateringer eller nye analyser i 2021. Flere steder er arbeidet startet opp, men dratt ut i tid på grunn av pandemien. Kommunene har vært trukket med i arbeidet med fylkes ROS. Statsforvalteren har ikke arrangert Testing, isolasjon, smittesporing og karantene (TISK) øvelser i noen kommuner i løpet av året, men vi har distribuert informasjon om Helsedirektoratet sine webinarer.

3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene

Kommunene følger i all hovedsak opp plan- og bygningsloven når det gjelder prosess og saksbehandlingsregler på planområdet. Vi har tidlig og tydelig dialog gjennom innspill til varsel om oppstart, planprogram og planforslag. Vi konstaterer at det er ulik oppfatning mellom enkelte kommuner og Statsforvalteren når det gjelder hvilket detaljeringsnivå som skal være grunnlag for innsigelse til overordnede planer som for eksempel kommuneplanens arealdel. Kommuneplanens arealdel bør avklare hvor det kan bygges, og reguleringsplanene bør avklare hvordan det kan bygges. Statsforvalteren mener hensynet til myrområder og andre viktige naturverdier bør avklares i kommuneplanens arealdel, fortrinnsvis ved bruk av arealformål. Ulik oppfatning mellom kommunene og Statsforvalteren fører til flere drøftingsmøter for å finne frem til omforente løsninger. Her har vi dialog med kommunene om utbyggingsområder skal avgrense/tas ut, eller om bruk av hensynssoner for bevaring av område kan aksepteres.

Dialog med kommunene om (fasene i) plansystemet (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Alle kommuner og fylkeskommuner har vedtatt en planstrategi

Kommunene og fylkeskommunen har i betydelig grad vedtatt en planstrategi og det var gjennomført allerede i 2020. Nå i 2021 ser vi at mange av kommunene er godt i gang med rullering av kommuneplanene, og det har vært en økning i antall varsel om oppstart av kommuneplaner og planprogram, samt antall høringsuttalelser til planforslag. Vi ser en forbedring i at våre innspill til planstrategien tas med i kommunenes videre planarbeid med de ulike kommunale planene.

Klager over reguleringsplan (fra kapittel 3.1.1.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

God og rask klagesaksbehandling

Vi har behandlet 99 klagesaker om reguleringsplan. Til sammenligning behandlet vi 56 klagesaker i 2020. 77 av 99 saker ble behandlet innen tolv uker, 22 utover 12 uker (ca. 22% avvik). Gjennomsnittlig behandlingstid for reguleringsplaner er 81 dager. Fire klager førte frem. Det har i 2021 vært stort fokus på å holde fristene i disse sakene. Vi ser at vi ikke er helt i mål med å holde 12 ukers fristen i alle saker, men vil fortsette å fokusere sterkt på dette i 2022.

Som det fremgår av tallene, er det kun fire av 99 klager på reguleringsplan som første frem. Dette viser at kvaliteten på plansakene er tilfredsstillende. Vi, som klageinstans, har ikke satt i gang noen konkrete tiltak tilknyttet kommunens behandling av reguleringsplaner, foruten generell veiledning.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunale planer har juridisk gyldige bestemmelser og plankart

Embetet har etablert fast rutine der juridisk avdeling kvalitetssikrer planbestemmelsene når kommuneplanens arealdel er på høring.

Juridisk avdeling har vurdert alle kommuneplanbestemmelsene som har vært på høring i 2021 og vil fortsette med dette i 2022. Det er stor variasjon i på kvaliteten på planene. Mange bestemmelser er ikke klare og entydige nok, og det kan ofte stilles spørsmål ved om bestemmelser om spredt utbygging (LNF spredt) tilfredsstillende til lokalisering og omfang i plan- og bygningsloven § 11-11 nr. 2. Vi ser også i økende grad at kommunene vedtar detaljerte bestemmelser i kommuneplanens arealdel som skal erstatte/utfylle eksisterende reguleringsplaner. Kommuneplanbestemmelsene ligner mer og mer på reguleringsplanbestemmelser. Dette er problematisk med tanke på at kommuneplaner ikke blir varslet særskilt og at det ikke er klagerett på vedtatt kommuneplan. Vi har også ved gjennomgang av flere planbestemmelser stilt spørsmål ved om bestemmelsene er innenfor plan- og

bygningsloven § 11-9 til § 11-11. Det foreslås for eksempel detaljerte bestemmelser om lokalisering og type forretning og næringsvirksomhet. For eksempel bestemmelser om plasskrevende varer og detaljhandel.

Uvisst hvor mye kommunen forholder seg til våre tilbakemeldinger.

Juridisk veiledning og kvalitetsikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Konsekvensutredningsforskriften er fulgt opp

KU-forskriften følges opp i middels grad. Det er varierende kvalitet på konsekvensutredningene som utarbeides til kommuneplanens arealdel og en helhetlig samlet vurdering av hvilke konsekvenser planforslaget vil ha. Vurdering av om KU-forskriften er oppfylt, er også tema i klagesaker etter plan- og bygningsloven. Statsforvalteren veileder kommunene igjennom uttalelsene våre på dette punkt.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Det har vært gjennomført over 40 digitale samlinger for Oslo og Viken knyttet til sosialtjenesteloven og aktuelle temaer knyttet til sosialt arbeid som lavinntekt, oppvekstreformen og FNs konvensjon om funksjonshemmede sine rettigheter (CRPD). Vi har hatt to store konferanser, den årlige bolig og velferdskonferansen som går over 2 dager og om rettigheter til mennesker med funksjonsnedsettelse - CRPD. Det er også gjennomført digital samling for alle Nav-lederne i Oslo og Viken. Vi har gjennomført spørsmål og svar-webinarer for økonomisk rådgivning og sosialtjenesteloven kapittel 4 hver måned gjennom året. Effekten av alle tiltakene kan være en av årsakene til at vi har en markant nedgang i antall klagesaker, cirka 300 saker i reduksjon i 2021. Dette har ført til at vi i siste halvår fikk ned saksbehandlingstiden til cirka 1 mnd.

Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven og forskrifter, herunder innføring av plikt til norskopplæring. Det skal legges særlig vekt på individuelle vurderinger knyttet til de sosiale tjenestene.

Vi har gjennomført en rekke digitale samlinger for Oslo og Viken. Herunder hatt eget webinar om plikt til norskopplæring i samarbeid med vår Barnehage og utdanningsavdeling der alle de 58 kontorene fikk anledning til å delta. Våre webinarer er åpne for alle veiledere og ledere i Nav-kontorene. Det er avholdt webinarer med tema innføring i de sosiale tjenester, forvaltningslov/forvaltningskompetanse, økonomisk rådgivning, bruk av vilkår, refusjon, sosiallån, taushetsplikt i velferdstjenestene, lovendring § 20A, tilskuddsforvaltning samt temaer som omhandler samordning og samarbeid. Individuelle vurderinger er også tatt i forbindelse med egenrevisjoner der 22 kommuner deltok.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	58	58

NAV kontor med lav kunnskap tilbys opplæring (fra kapittel 3.1.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

NAV-kontor som vurderes å ha særskilte utfordringer i forståelsen av sosialtjenesteloven og hvordan den skal praktiseres, eller forvaltningsloven og saksbehandlingsreglene i sosialtjenesteloven, har fått tilbud om tilpasset opplæring.

Vi har deltatt på noen fagmøter i enkelte kontor, samt at vi har fulgt opp kontor som har avvik etter tilsyn. Nav-kontor som tilbys å være med på egenrevisjoner velges delvis ut fra ROS-analyser, dog slik at også gode kontorer velges ut. Dette fordi vi tenker av Nav-ansatte lærer av hverandre i samlinger som arrangeres. Ut over det blir alle tilbudt webinarer med aktuelle temaer samt at vi har telefonvakt hver dag mellom kl. 11.30-15.30, der veiledere kan ringe inn og få veiledning knyttet til problemstillinger de jobber med. Ut over dette gjøres våre webinarer tilgjengelig på forespørsel via vår nettside. Dette fordi vi ønsker at disse benyttes i fagsamlinger i kontorene.

Oppfølging av kommuner (fra kapittel 3.1.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren har systematisk fulgt opp kommuner der det gjennom tilsyn eller klagesaksbehandling er avdekket behov for særskilt oppfølging for å utbedre praksis i samsvar med sosialtjenestelovens formål. Oppfølgingen kan gis gjennom råd og veiledning og annen kompetanseheving

ROS-analyser hjelper oss til å velge ut kontorer. Vi har gode erfaringer med bruk av egenrevisjoner. I år har det vært særlig fokus på refusjon. Først har vi gitt opplæring om adgangen til og reglene rundt vedtak knyttet til refusjon til alle via webinar. Så inviterte vi NAV-kontor vi vet har særlige utfordringer

sammen med noen kontorer vi ikke har notert ned problematikk rundt. I alt 15 kontorer deltok på egenvurdering vedrørende refusjon. Egenvurdering som metode ble også benyttet for temaet kartlegging, vurdering og beslutning av barns behov ved søknad om økonomisk stønad inkludert brukere som deltar i Kvalifiseringsprogrammet. I alt 19 NAV-kontor deltok. På grunn av sammenslåtte Nav-kontor ble det i alt 22 kommuner som deltok. Fra deltagende kontorer gis det gode tilbakemeldinger på form og innhold. For øvrig har vi deltatt på noen fagmøter i NAV-kontor knyttet til etterspurte temaer samt at vi har tilgjengeliggjort våre webinarer slik at NAV-kontor kan benytte disse i fagmøter på kontoret.

De viktigste utfordringene fremdeles er at sakene ikke er godt nok opplyst og vurdert opp mot lovkravene. Det er fremdeles utfordrende å få informasjon om barn i saker utover antall og alder. Det er mange nyansatte, særlig er dette nevnt for Oslo.

3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Året har vært preget av pandemien, som har krevd mye ressurser i kommunene i Oslo og Viken. Dette har igjen medført at tilgjengelighet og kapasitet i helse- og omsorgstjenestene har blitt satt på prøve. Som del av beredskapsarbeidet har vi gjennomført kartlegginger hvor kommunene selv vurderer sine tjenester og sårbarheten knyttet til helsepersonell. Kartleggingene har tydeliggjort at mange kommuner er sårbare grunnet denne mangelen på kvalifisert helsefaglig personell, særlig fastleger, sykepleiere og helsesykepleiere.

Personellsituasjonen har vært utfordrende over tid. Dette handler om lav grunnbemanning, samt nye oppgaver og mer utfordrende oppgaver med økt krav til kompetanse. Situasjonen samlet sett er bekymringsfull, noe som også bekreftes gjennom beredskapsrapporteringen og ellers i dialogen med kommunene og tjenestene.

Det er særlig sykepleiere det er stor mangel på. Flere av de små kommunene i Viken rapporterer at det ikke er noen søker til utlyste stillinger, med også større kommuner har stor mangel på sykepleiere og alle kommuner sliter med å finne ressurser via vikarbyråer. Kommuner som grenser til Sverige opplevet også at pendlere fra Sverige heller fant seg faste jobber i hjemlandet heller enn å pendle med de test og smittevernsregimene som det periodisk har vært i 2021.

Også leger (fastleger) er kritisk personell som enkelte kommuner sliter med å rekruttere.

Kommuneoverlegefunksjonen har vært viktig for den lokale pandemihåndteringen og belastningen har vært stor i mange kommuner. Noen kommuner har hatt sykmeldinger, og mange har hatt stor utskiftning i bemanningen.

Kommunenes ansvar for kompetanseplanlegging for helse- og omsorgstjenestene ble trukket frem i forventningsbrevet alle kommuner fikk i januar 2021-

Bistand til kommunene for å møte demografiutfordringene innen helse- og omsorgso (fra kapittel 3.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene gjennomfører en langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.

Gjennom vårt arbeid med å gi innspill til kommunale planer og strategier får vi innsikt i hvordan kommunene planlegger kapasitet, kompetanse og kvalitet i deres helse- og omsorgstjenester. Det generelle inntrykket er at kommunene er klar over deres utfordringer når det gjelder kapasitet og tilgang til kompetent personell, og behovet for økt kompetanse. Samtidig ser vi at det er lokale variasjoner knyttet til måten den enkelte kommune løser oppgavene på dette området, og at enkelte kommuner har utfordringer i å se tjenestene i sammenheng og planlegge deretter. Dette har vi sett spesielt i forbindelse med vårt arbeid med Leve hele livet reformen, hvor kommuner som har definert reformen kun som en "helsereform", har større utfordringer med å forankre den internt kontra de som har en tverrsektoriell tilnærming til reformarbeidet og planlegging ellers.

Det er gjennomført dialogmøter med de fleste kommuner i forbindelse med vår oppfølging av Leve hele livet strategien, og disse møtene har hatt hovedfokus knyttet til demografiutfordringer og planarbeid.

Koronapandemien har også bidratt til at mye av kommunenes planarbeid og arbeid med kompetanseplanlegging og innhold i tjenestene har blitt satt på vent og/eller forsinket.

3.1.1.6 Andre oppdrag

Ikke aktuelt.

3.1.1.7 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

Økosystemene i Oslo og Viken er under press fra endret arealbruk, utslipp og annen menneskelig aktivitet, klimaendringer og ekspanderende fremmede arter. Det er vanskelig å gi en samlet overordnet tilstandsbeskrivelse på regionalt nivå, men ny rødliste viser at utviklingen går i feil retning for flere indikatorarter som er knyttet til økosystemene som vi har mest av i Oslo og Viken. Økosystemene i vann påvirkes av at miljøtilstanden i mange vannforekomster fortsatt er moderat eller dårlig og vi vet at økosystemene i Oslofjorden er under et veldig hardt press på grunn av forurensning. Naturlige variasjoner i økosystemene, sprikende trender og sammensatte årsaksforhold gjør overordnet vurdering av effekten av dagens virkemidler krevende.

Kunnskapsgrunnlaget blir stadig bedre, men det er fremdeles stor variasjon mellom kommunene når det gjelder kartleggingsstatus. Det er dårligst kartlagt nordvest og øst i Viken. På land er det åpent lavland det økosystemet hvor vi har best kunnskapsgrunnlag, mens økosystemene fjell, skog og våtmark generelt er mangelfullt kartlagt.

Vi får tilbakemeldinger om at noen kommuner synes det er utfordrende å tolke og bruke dataene fra kartlegging etter Miljødirektoratets instruks. I plansaker der det er mangel på data eller kunnskap legges det til grunn at det ikke er verdifull natur i området. Vi ser også at det ofte er mangelfulle vurderinger av effekten planer og tiltak har på naturmangfoldet. Effekten av dette er at økosystemene ikke alltid blir godt nok ivaretatt i planer og saker etter plan- og bygningsloven.

Prosjekter for å ivareta prioriterte arter og utvalgte naturtyper er gjennomført som forutsatt for tildeling av fagmidler. Vi ser at både tilskuddsordningene og vår bruk av fagmidler på området utløser et stort antall tiltak for å ta vare på naturmangfoldet, og som ellers ikke ville blitt gjennomført. Vi oppnår god effekt av vår innsats for slåttemark, som er en kritisk truet naturtype og som er viktig for pollinerende insekter. Vi har nå skjøtselsplaner for flertallet av kjente slåttemarker i våre fylker og får mange grunneiere, velforeninger, fagkonsulenter og andre til å søke om tilskuddsmidler for å ta vare på denne utvalgte og trua naturtypen. Tildelingene er ikke store nok til at det er mulig å ta vare på alle forekomstene. Når det gjelder trua arter opplever vi at tilgangen på midler har vært tilstrekkelig.

Det vil ikke være mulig å unngå at økosystemer i Oslo og Viken forringes av invaderende fremmede arter. Samtidig er effekten av tiltakene som gjennomføres god på de områdene som skjøttes, i første rekke uttak av landlevende karplanter og mink. Tynningsfiske av signalkreps reduserer risikoen for spredning av krepsepest. Tiltakene er ikke tilstrekkelige til å hindre at fremmede arter stadig dukker opp på nye steder. Innsatsen vil bli spisset ytterligere i tråd med den nasjonale tiltaksplanen fra 2020.

Vassdragsovervåkning viser at et stort antall vannforekomster fortsatt har moderat eller dårlig miljøtilstand. Vassdragsregulering, avløpsutslipp samt avrenning fra landbruksarealer og urban avrenning er de dominerende påvirkningene. I arbeidet med helhetlig plan for Oslofjorden er det også vist store utfordringer knyttet til miljøgifter og avfall og overbeskatning av fisk. Effekten av tiltakene og virkemiddelbruken evalueres i forbindelse med revidering av vannforvaltningsplaner og tas ikke inn her.

Kommuner og sektorene er i stand til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen (fra kapittel 3.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene og sektorene bruker kartleggingsdata innhentet i økologisk grunnkartsatsning til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen.

Kunnskapsgrunnlaget blir stadig bedre, men det er

fremdeles stor variasjon mellom kommunene når det gjelder kartleggingsstatus. Vi vurderer måloppnåelsen som middels. Kommunene må bruke den oppdaterte informasjonen aktivt ved oppstart av planarbeid. Vi har fokusert på det gjennom forventningsbrevet vårt, og i tillegg også ved uttalelser i konkrete plansaker.

Vi får tilbakemeldinger om at noen kommuner synes det er utfordrende å tolke/bruke dataene fra kartlegging etter Miljødirektoratets instruks. I plansaker ser vi ofte at det konkluderes med at ved mangel på data eller kunnskap så trekkes det en konklusjon om at det ikke er verdifull natur i området. Vi ser også at det ofte er mangelfulle vurderinger av effekten planer og tiltak har på naturmangfoldet. Effekten av dette er at økosystemene ikke blir godt nok ivaretatt i planer og saker etter plan- og bygningsloven. Noe som igjen gir seg utslag i at det fremmes innsigelse til planen.

Forbedret tilstand i vannforekomstene (fra kapittel 3.1.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Forbedret tilstand i vannforekomstene

Arbeidet med tiltaksrettet overvåking og ajourføring av databasene Vannmiljø og VannNett har ført til økt kunnskap om vannforekomstene og dannet et bedre beslutningsgrunnlag for tiltak.

Statsforvalteren har deltatt aktivt i arbeidet med forvaltningsplanene i ulike grupper og har også bidratt med innholdsproduksjon. Vi har også skrevet en grundig høringsuttalelse. Dette har bidratt til å heve kvaliteten på de regionale vannforvaltningsplanene som ble vedtatt i fylkestingene.

Ambisjose miljømål og en rekke igangsatte og planlagte tiltak vil føre til en forbedring av tilstanden i vannforekomstene.

Etter at helhetlig plan for Oslofjorden ble vedtatt, har vi deltatt aktivt i promoteringen av planen og brukt den aktivt i vår saksbehandling. Dette har medvirket til at planen er bedre kjent i kommuner og blant frivillige organisasjoner. Vi registrerer at det er entusiasme og engasjement for arbeidet med å snu den negative utviklingen i Oslofjorden, men det vil medføre store investeringskostnader iblant annet avløpssektoren i kommunene. Oslofjordplanen er også et viktig kunnskapsgrunnlag for vårt pågående arbeid med revidering av forskriften om regionale miljøkrav for landbruket i vårt område.

Hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet (fra kapittel 3.1.4.1.3 i TB)

Rapportere på

God innsats for å hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet

Oslo og Viken er et hotspot-område for mange trua arter, samtidig som vi har mye menneskelig aktivitet som fører til spredning av fremmede arter. Vi

prøver derfor å være i førerretet i arbeidet mot fremmede arter som truer stedegent mangfold. Vi vurderer vår innsats i arbeidet med fremmede arter som god og særlig innen bekjemping av fremmede landlevende planter.

Det er bekjempet fremmede arter, for det meste karplanter, i samarbeid med 17 kommuner i fylkene. Kjempebjørnekjeks og kjempespringfrø holdes på dagens nivå eller drives tilbake der de bekjempes, men arbeidet må følges opp videre. Kjempebjørnekjeks dukker stadig opp på nye lokaliteter. Slirekne-arterne holdes på dagens nivå der de bekjempes, men arbeidet er tidkrevende. Andre arter som bekjempes er blant annet rynkerose, russesvalerot, gravbergknapp, og skunkkala. Samarbeidet med kommunene er avgjørende i bekjempelsesarbeidet mot fremmede planter.

Det gjøres også en betydelig innsats mot fremmede arter gjennom vår egen skjøtsel i verneområder, og vi forsøker å se innsatsen i og utenfor verneområder i sammenheng for å oppnå størst mulig effekt. Vi har blant annet en vedvarende intensiv innsats på Jeløya i Moss kommune og på Hvaler som er avgrensede områder med mange verneområder og sårbare naturtyper. Også på øyene i Oslo kommune gjøres det en stor innsats mot flere fremmede arter, blant annet russesvalerot, både i og utenfor verneområdene.

Vi ser at det også bekjempes fremmede arter gjennom tiltak som mottar tilskudd fra tilskuddsordningene for truede arter og naturtyper. I disse tilfellene er det målene for tilskuddsordningen som styrer prioriteringene, men målsetningene er ofte sammenfallende og med god effekt også for arbeidet mot negative konsekvenser av fremmede arter.

Resultatene fra vannprøver (eDNA) i Spiradammen på Løkeneshalvøya i Asker, gir godt håp om at dammen er uten fremmede fiskearter. Amfibiene der, inkludert storsalamander, kan nå bygge opp livskraftige bestander igjen.

Dessverre tilsier resultatene fra årets utfiske av signalkreps fra Glomma at bestanden er i vekst, både i antall og i utbredelse. Å hindre videre spredning av signalkreps (og dermed krepsepest) oppover i vassdraget vil kreve vedvarende innsats gjennom flere år for å få kontroll med situasjonen. Samarbeidet med involverte kommuner fungerer godt og vi vurderer innsatsen som god sammenliknet med de begrensede budsjettildelinger vi har til rådighet.

3.1.1.8 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres

Oslo og Viken har et stort mangfold av naturtyper og arter, også truede. Ifølge Norsk rødliste for naturtyper, er det registrert 48 truede naturtyper i fylkene. Av truede arter i henhold til ny rødliste fra 2021 er det ifølge Artskart registrert 1690 truede arter. I tillegg er 1042 nær truede arter kjent fra regionen. Dette er en betydelig økning fra forrige rødliste, som viste 1272 registrerte truede arter for vår region. Det er en økning av antall arter for alle de tre kategoriene. Vi er ikke kjent med at noen arter er utdødd i 2021. Tiltakene som gjennomføres for enkeltforekomster av arter og naturtyper har positiv effekt. Effekten av øvrig virkemiddelbruk er vanskelig å vurdere, men det ser ikke ut til å være tilstrekkelige for å redusere en negativ utvikling sett under ett.

Forbedret tilstand for truet natur (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Forbedret tilstand for truet natur

Mange virkemidler påvirker tilstanden for trua natur. Her rapporteres effekter av direkte tiltak knyttet til ivaretagelsen av trua arter og naturtyper. Effekten av tiltakene er stabilisering og ofte forbedring av tilstand der tiltak gjennomføres, men tiltakene i sum er ikke tilstrekkelige til å hindre at antallet trua arter på norsk rødliste har økt betydelig mellom 2015 og 2021.

Vi følger opp følgende prioriterte arter innenfor vår region: Dragehode, rød skogfrue, klippeblåvinge, honningblom og elfenbenslav (prioritert fra 2020). Honningblom og klippeblåvinge har hele sin utbredelse innenfor Viken. Styrking og validering av kunnskapsgrunnet er viktig for å kunne ta vare på disse artene og utgjør en viktig del av dette arbeidet. Det er gjennomført en langvarig og målrettet innsats for ivaretagelsen av den prioriterte arten - dragehode. Effekten av tiltakene i perioden 2010 – 2021 blir oppsummert i en rapport som er i avslutningsfasen pr. januar 2022. Det konkluderes med at arten i dag har en betydelig bedret status enn den ville hatt om den ikke var blitt utpekt som prioritert art i 2011.

Gjennom tilskuddsordningene for trua arter, trua naturtyper og ville pollinerende insekter har flere truede arter og naturtyper enn bare de prioriterte artene og utvalgte naturtypene blitt fulgt opp. Tiltakene har ført til både bedre kunnskap om og bedre livsmiljø for artene. Tilskuddsordningene mobiliserer lag og foreninger, konsulenter og grunneiere til å søke om midler for å ta vare på den mest trua naturen. Ordningene bidrar til å spre kunnskap og øke interessen for naturen. Totalt har 109 søknader fått tildelt midler innen ordningen for trua naturtyper, herunder 81 slåttemarkssøknader og 14 søknader som har ført til skjøtsel og oppfølging av 258 hule eiker i 2021. Vi tildelte 57 søknader innenfor ordningen trua arter og 19 for ville pollinerende insekter. For verdifulle kulturlandskap har fem søknader blitt innvilget. Tilskuddene fører til innsats rettet direkte mot forekomster av trua natur, og en styrking av budsjettene på dette området vil utløse nye tiltak med forbedret tilstand som resultat.

I 2021 sendte vi ut et brev til kommunene som konkretiserte ansvaret de har for å ta vare på utvalgte naturtyper. Veiledningsbehovet er stort på dette temaet. Dette gjelder særlig spørsmål om hule eiker, men etter at åpen grunnlendt kalkmark har blitt utvalgt naturtype, får vi også stadig spørsmål om håndtering av saker som berører denne naturtypen. Vi registrerer at det er stor usikkerhet knyttet til hva som kreves for å oppfylle aktsomhetsplikten etter naturmangfoldloven, i saker som ikke krever tillatelse eller andre vedtak.

Bestandsmålene for rovvilt er nådd og tapene av beitedyr til rovvilt er redusert (fra kapittel 3.1.4.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Bestandsmålene for rovvilt er nådd og tapene av beitedyr til rovvilt er redusert.

Oslo og Viken har områder i både rovviltregion 2 og 4. I region 2 er det kun bestandsmål på gaupe. De fire siste årene har bestanden ligget stabilt noe over bestandsmålet på 12 årlige ynglinger med 15-16 ynglinger pr år. I rovviltregion 4 er det bestandsmål for både ulv (sammen med region 5) og gaupe. For ulv har bestanden ligget stabilt over bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger med mellom 7,5 og 10,5 ynglinger de siste fem årene. For gaupe har bestanden ligget godt under bestandsmålet på 6 årlige ynglinger med mellom 0,5 og 3 ynglinger den samme perioden.

Kvotejakt og lisensfelling vinterstid er effektivt for å regulere bestandene i våre områder. For ulv innenfor ulvesonen er som kjent hjemmelsgrunnlaget for lisensfelling en utfordring som ikke omtales nærmere her. For gaupe er det en utfordring å forvalte bestanden nærme bestandsmålet i forholdsvis små regioner med lave bestandsmål. I 2021 var det en forholdsvis høy avskyting av produktive hunngauper i region 2, noe som kan redusere antall årlige ynglinger noe. Skadefelling av ulv på barmark i beitesesongen er svært vanskelig og ressurskrevende i våre områder. I Eidsvoll og Nes kommune, samt kommuner i Innlandet var det i 2021 kontinuerlig skadefellingsforsøk på ulv fra slutten av mai og ut beitesesongen uten at felling ble gjennomført. I Nesbyen og Flå kommune i Hallingdal var det også skadefellingsforsøk på ulv i deler av beitesesongen som ikke ga resultat. Denne ulven ble først felt under lisensfelling i desember. Bruk av viltkameraer og løs på drevet halsende hund fremstår per i dag som det mest aktuelle virkemiddelet for å effektivisere skadefellingen av ulv på barmark. Det er imidlertid en utfordring med tilgang på og opptrening av slike hunder i Norge. Det er behov for at departementet ser nærmere på dette.

Det har de siste fem årene vært en nedgang i tap av husdyr til rovvilt i Oslo og Viken, og tapene i 2020 var de laveste siden registreringene startet. I 2021 er det imidlertid en økning i tapene som hovedsakelig henger sammen med skadesituasjonene med ulv. De mest effektive tiltakene for å redusere tapene er de som skiller rovvilt og husdyr i tid og rom, som for eksempel bruk av rovviltavvisende gjerder, flytte sau til fjellbeiter og effektiv skadefelling. I region 2 ser vi imidlertid at noen områder med både sau og gaupe har akseptable tap.

3.1.1.9 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Arbeidet med skogvern er vårt viktigste bidrag i arbeidet med å ta vare på et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Vi har verneprosesser både på statlig grunn og på privat grunn gjennom frivillig vern. Vi har gjennom naturtypekartlegginger og tematiske kartlegginger av verdifulle naturtyper fått kunnskap om mange arealer med store naturverdier. Mange av disse er vernet eller i prosess, men det er også mange områder der vi ikke har fått tilbud. Dette jobber vi med opp mot skogorganisasjonene. Kartlegging er viktig uansett slik at kunnskapen er til stede ved arealbruk og arealplanlegging.

Supplerende vern: Dette arbeidet er i startfasen. Vi har i samarbeid med Miljødirektoratet startet et forprosjekt der vi er i dialog med to kommuner om mulige arealer for supplerende vern. Vi har identifisert aktuelle kandidatområder og forbereder oppstart av verneplan.

Nasjonalpark i Østmarka: Statsforvalteren har utredet alternativer til en nasjonalpark i Østmarka og sendt sin anbefaling til Miljødirektoratet. Forslaget er utredet gjennom en rekke møter og befaringer, muntlige og skriftlige innspill, arbeid i en referansegruppe og fire eksternt utarbeidede fagrapporter.

I forslaget er det beskrevet alternative avgrensinger som kan være aktuelle dersom man ønsker å vektlegge fravær av tekniske inngrep, samt ulike løsninger for eksisterende naturreservat og områder med høy tetthet av hytter.

Tilråding for vern av skog (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Gode underlag for skogvern

Vi har i 2021 tilrådd vern av tolv nye skogområder, og utvidelse av sju eksisterende naturreservater for å bidra til at skogvern budsjettet utnyttes fullt ut. Det er i Oslo og Viken vernet fem nye områder i løpet av 2021, og ett eksisterende naturreservat er utvidet.

I planprosessen har vi god dialog med skogorganisasjoner og skogeiere og vi har god kunnskap om de områdene vi foreslår vernet.

I Oslo og Viken finnes det mange skogområder med store verneverdier som ikke er vernet, og vi er opptatt av at skogeiere skal ha god kjennskap til ordningen med frivillig vern. På grunn av pandemien har vi ikke kunnet være så aktive utad som vi hadde ønsket.

Klima- og miljøvern avdelingen og landbruksavdelingen har et godt samarbeid og dialog knyttet til verneprosessene, og med oppdraget om avveining mellom skogbruk og skogvern i verneprosessene som kom nå i tildelingsbrevet for 2022 vil vi organisere et samarbeid om dette fremover.

Antall verneområder med kjente trusler mot verneverdiene redusert (fra kapittel 3.1.4.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Antall verneområder med kjente trusler mot verneverdiene redusert

Antall verneområder med kjente trusler mot verneverdiene antas å være på samme nivå som tidligere år. I noen områder er tilstanden forbedret mens i

andre områder er tilstanden i tilbakegang. Systematisk skjøtsel bidrar til å holde de viktigste truslene i sjakk.

Det er stor aktivitet i mange av verneområdene i Oslo og Viken. Det er behandlet 376 saker om dispensasjoner og gitt 348 tillatelser med vilkår som sikrer verneverdiene og som i noen tilfeller bidrar til styrking av verneverdiene.

Det har vært gjennomført skjøtselstiltak i over 100 verneområder. Dagens omfang av tiltak som slått, beitetiltak, fjerning av fremmede arter og opprydding av avfall, bidrar til å gjenskape og opprettholde en god økologisk tilstand i noen områder mens i andre områder er det fortsatt en forverring av dagens tilstand på grunn av manglende skjøtsel og gjengroing. Det har i flere år vært rettet en stor innsats for å fjerne rynkeroser i verneområder. Dette ser vi resultater av nå da flere områder er uten denne fremmedarten. Frøspredning medfører stor risiko for tilbakeslag og vi følger derfor med på områdene i forbindelse med løpende skjøtsel. Andre områder, spesielt med naturtypen åpen kalkrik grunnlent mark er sterkt truet av fremmede arter som syrin, gravbergknapp og fremmede mispler.

Tilrettelegging for ferdsel og informasjon bidrar til å begrense slitasje ved at bruken kanaliseres til områder som tåler dette eller er tilrettelagt for tyngre bruk. Vi har prioritert arbeidet med besøksforvaltning og forventer å se effekt av dette i årene som kommer.

I Oslo og Viken er det ca. 230 skogvernområder. Disse er i all hovedsak uten store trusler mot verneverdiene da formålet oftest er naturlig utvikling av skogen. Enkelte områder er utsatt for slitasje av økende bruk der det kan bli behov for å gjennomføre tiltak de nærmeste årene.

I de cirka 120 sjøfuglområdene er det svært viktig med et godt oppsyn. En rekke sjøfugl-arter er oppført som truet i norsk rødliste for arter 2021. Sammen med svikt i fiskebestandene i Oslofjorden er forstyrrelser en viktig trussel mot disse artene. Oslofjorden er ett av landets mest brukte sjøområder da det er en stor befolkning som bruker dette området. Dagens oppsyn er etter vår mening på et minimumsnivå sammenliknet med behovet for å følge opp ferdselsforbudsreglene slik at fuglene ikke blir forstyrret i hekke- eller fødesøksperioder. I flere områder er det også behov for å intensivere skjøtselen for å hindre at gjengroing endrer forutsetningene for sjøfuglenes bruk av reservatene. Det er behov for et bedre kunnskapsgrunnlag for å klarlegge om og eventuelt hvordan sjøfugl som hekker i byer og tettsteder, påvirker bestander som hekker i naturlige omgivelser.

I flere av de 74 våtmarksområdene (flere kombinert med fugleområder) er gjengroing en trussel mot verneverdiene. Tiltak er iverksatt i mange områder for å motvirke negativ påvirkning fra klimaendringer, overgjødning og fravær av tradisjonell beitebruk (slått, beite, rydde vegetasjon) På sikt bør omfanget av slike tiltak økes for å holde tritt med utviklingen.

Fremmede treslag i verneområder (fra kapittel 3.1.4.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Redusert forekomst av fremmede treslag i verneområder

Statsforvalteren i Oslo og Viken har få områder der fremmede treslag har etablert ensartede bestand, men en rekke områder der spredte forekomster av edelgran, platanlønn, gullregn, sitkagran, buskfuru, lerk, m.fl. truer stedegen vegetasjon og kan komme til å etablere seg i større bestand hvis de får utvikle seg fritt. Det er behov for vedvarende innsats på dette området for å hindre tilbakeslag, og dette følges opp i den løpende skjøtselen med sikte på å holde trusselen i sjakk.

I 2021 er det tatt ut en større bestand edelgran i Søndre Jeløy landskapsvernområde i regi av lokal forvaltningsmyndighet.

Redusert forekomst av fremmede treslag i verneområder

	Kystlynghei	Løvskog	Myr	Furuskog	Annet
Antall verneområder	0	0	0	0	1
Anslag volum hogd (m3)	0	0	0	0	260
Anslag areal hogd (dekar)	0	0	0	0	10
Anslag andel sitkagran (%)	0	0	0	0	0
Anslag andel norsk gran (%)	0	0	0	0	0
Anslag andel andre treslag (%)	0	0	0	0	100

3.1.1.10 Forensning skal ikke skade helse og miljø

Vi har i 2021 hatt høy oppmerksomhet på utslipp til vann, både under tilsyn og i vår konsesjonsbehandling. Vi har blant annet ved utarbeidelse av nye tillatelser strammet inn utslippskravene til resipient, både vassdrag og til ledningsnett og renseanlegg. Dette gjelder både innenfor avløps- og avfallsområdet, samt ovenfor industrivirksomhetene innen våre delegerte bransjer.

Vi har drevet en utstrakt veiledning av kommuner og virksomheter, for å begrunne nødvendigheten av å stramme inn utslippskravene, og behovet for reduksjon av egne utslipp. Effekten av dette arbeidet, viser at bransjene våre nå har mer oppmerksomhet på sitt vannutslipp. For eksempel har vi brukt mye tid på veiledning og kravstilling av våre virksomheter som faller inn under EUs industriutslippsdirektiv (IED-bedrifter), og da spesielt næringsmiddelindustrien. Denne kunnskapen har vi også brukt inn mot veiledning av andre bransjer.

Vi har også tatt innover oss miljøtilstanden i Oslofjorden, og har brukt denne kunnskapen inn i vårt arbeid knyttet til sektoransvaret vårt. Vi har blant annet hatt tett samarbeid med landbruksavdelingen for å redusere utslipp og avrenning fra landbruket. Dette arbeidet fortsetter med stor styrke i tiden fremover hvor Statsforvalteren også har et koordinerende ansvar for oppfølging av Oslofjordplanen.

Det er vanskelig å måle effekter av dette arbeidet på kort sikt, men vi har stor tro på at dette arbeidet vil gi positiv effekt på miljøtilstanden i Oslofjorden på

sikt.

Progresjon i arbeidet med å redusere forurensning fra utslipp av avløpsvann (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)

Rapportere på

God progresjon i arbeidet med å redusere forurensning fra utslipp av avløpsvann fra større tettbebyggelser og bedre etterlevelse av EUs avløpsdirektiv

Arbeidet med oppdateringer av tillatelser for avløpsanleggene er svært tidkrevende, og vi ser at det her blir vanskelig å overholde fastsatte tidsfrister.

Statsforvalteren sendte ut et brev til alle våre kommuner den 18.12.2019 der vi ba om oversikt over tettbebyggelsenes samlede utslipp i pe, og hvilke renseanlegg som ligger innenfor samme tettbebyggelse. I dette brevet ble det også varslet om at kommuner og anleggseiere med tillatelse gitt før 1.1.2009 ville pålegges å søke om ny tillatelse. Tilbakemeldingene på dette brevet viste at kommunene manglet oversikt over tettbebyggelsenes størrelse i BOF5 (pe). I 2021 har vi derfor brukt mye tid på dialog og veiledning av kommunene i deres arbeid med denne kartleggingen. Vi har veiledet gjennom møter med kommunene, etablert nye veiledningssider på nettsidene våre om tettbebyggelser, og gjennomført et eget webinar for kommunene. Vi har også utarbeidet et tabellverktøy som kommunene kan benytte i sitt arbeid med å kartlegge tettbebyggelsene.

Vi har valgt å prioritere å ha møter med kommuneledelsen (ordfører og rådmann eller kommunedirektør) der det er tydelige utfordringer knyttet til avløpssektoren, samt kommuner vi har hatt lite dialog med tidligere. Dialogmøtene har resultert i at kommunene har blitt bevisste tilstanden ved sitt avløpssystem og utfordringer ved oppgraderinger for å tilfredsstille rensekravene. I tillegg har Statsforvalteren fått en samlet god oversikt over tilstanden på avløpssystemene i hele Oslo og Viken.

Vi har også kartlagt mange tettbebyggelser som tidligere har vært regulert etter kapittel 13 med kommunen som myndighet, men som har vist seg å være tettbebyggelser med et samlet utslipp over 2000 pe (enten i dag eller på sikt) som skal reguleres etter kapittel 14 med Statsforvalteren som myndighet.

Vi har jobbet mye med å få på plass et godt system for planinnspill til kommuner der avløps situasjonen er utfordrende, slik at vi kan komme inn i prosessen på et tidligere tidspunkt. Planinnspill i tidlig fase har blant annet ført til flere rekkefølgekrav som sikrer bedre avløpsløsninger.

Hva gjelder rapportering på tettbebyggelser omfattet av kap. 13 og 14 nedenfor, så har vi enda ikke fullstendig oversikt over dette per i dag. Kommunenes kartlegging er startet opp, men det vil trolig ta flere år å få ferdigstilt dette. Vi veileder kommunene for å komme i mål med dette. Vi vil også gjøre oppmerksomme på at tettbebyggelses-ID i Forurensningsdatabasen ikke samsvarer med tettbebyggelser etter forurensningsforskriftens definisjon av dette. Vi har vært i dialog med Miljødirektoratet om denne utfordringen i e-poster den 28.04.2021.

Vi vil på nytt sende et oppdrag til kommunene om å få oversikt over størrelsen på utslippene av avløpsvann fra tettbebyggelser i kommunen i vår region i 2022. Vi vil også få denne informasjonen ved søknader om oppdatering av tillatelser.

Forurensning - avløp, tettbebyggelser omfattet av kap. 14

Tettbebyggelsesid	Kommunenavn	SUM BOF 5 (pe)	Kommentar	Tettbebyggelser som er sammenkoblet
06-035-Vegglifjell	Rollag	2 000	Vet det er over 2000 pe, men kommunen har ikke enda klart å finne nøyaktig sum. Dette er tettbebyggelsen Nordre Vegglifjell.	
06-016-Geilo	Hol	14 667		
06-033-Ustaoset	Hol	3 176		
Holsåsen	Hol	3 102	Holsåsen er en av tillfellene der det ikke eksisterer en tettbebyggelse i Forurensning etter SSB sin definisjon.	
06-001-Drammen	Asker	6 947		Tettbebyggelse Drammen, Røyken og Hyggen i Asker Kommune
06-034-Golsfjellet	Gol	4 000		
06-012-Hemsedal	Hemsedal	6 100		
07-009-Svelvik	Drammen	7 924		
06-001-Drammen	Drammen	102 996		Musøya Ra, Mjøndalen RA og Solumstrand RA

Vi har ikke fullstendig oversikt over tettbebyggelsene enda, så legger inn noe av den informasjonen vi sitter på så langt i kartleggingsprosessen.

Forurensning - avløp, tettbebyggelser omfattet av kap. 13

Tettbebyggelsesid	Kommunenavn	SUM BOF 5 (pe)	Kommentar	Tettbebyggelser som er sammenkoblet
Søre Vegglifjell	Rollag	300	Tettbebyggelsesid finnes ikke i Forurensning	
Veggli Sentrum	Rollag	600	Tettbebyggelse eksisterer ikke i Forurensning.	
Rollag sentrum	Rollag	0	Kommunen har ikke oppgitt utslipp fra tettbebyggelsen	
06-030-Svene	Flesberg	992		
Flesberg	Flesberg	231		
Lyngdal	Flesberg	87		
Haukeli-Juvenes-Blåbergsetra	Flesberg	618		
Blåberg - Annebu	Flesberg	111		
06-026-Åros	Asker	9 590	Utslipp til Oslofjord.	Åros og Sætre
06-029-Tofte	Asker	3 264	Utslipp til Oslofjord.	
Storsand	Asker	642	Tettbebyggelse finnes ikke i Forurensning.	
06-023-Skotselv	Øvre Eiker	958		

Nødvendig informasjon er på plass for å starte arbeidet med å revidere tillatels (fra kapittel 3.1.4.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Nødvendig informasjon er på plass for å starte arbeidet med å revidere tillatelser for avløp

Dialogen vi har hatt med mange av våre kommuner i 2021 har vært avgjørende for å få inn søknader som inneholder nok opplysninger til å kunne behandles. Vi har i tillegg lagt ut en veiledning på våre nettsider som beskriver opplysninger som skal være med i en søknad om tillatelse til drift av avløpsanlegg slik at søknadene vi får inn er fullstendige. Vi har tatt den nye avløpsmalen fra Miljødirektoratet i bruk, og det vil snart gå ut nye tillatelser etter ny mal. Vi har flere tillatelser under utarbeidelse. Per nåværende tidspunkt har vi 24 søknader om tillatelser til behandling.

Kommuners registrering i Grunnforurensning (fra kapittel 3.1.4.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Flere kommuner registrerer, oppdaterer og vedlikeholder egne lokaliteter i Grunnforurensning i forhold til 2020.

I Oslo og Viken har 47 av 52 kommuner bruker i Grunnforurensning per november 2021. Dette utgjør 90% av våre kommuner. Dette er én kommune mer enn vi hadde i utgangen av 2020.

Vi sendte ut et brev til alle våre kommuner i juni, der vi ba dem om å sjekke status for bruker og administrator. Dette for å sikre at kommunene bruker Grunnforurensning aktivt i sin saksbehandling

God framdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsveier (fra kapittel 3.1.4.4.3.1 i TB)**Rapportere på**

God framdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsverft

Prosessene med pålegg om opprydding på land og i sjø ved prioriterte skipsverft er godt i gang. Det er tunge forvaltningsprosesser og utfordrende dialog med aktørene.

I løpet av 2021 har vi mottatt tiltaksplan for opprydding i sjø ved Engelsvikens Slipp. Kunnskapsgrunnlaget er forbedret og det vil vi bruke videre til å pålegge opprydding.

Ved Drammen Yard har vi fått inn sedimentundersøkelser, og har sendt ut et pålegg om utarbeidelse av tiltaksplan. Prosessen er påklaget, men vi ser at vi er kommet nærmere målet om opprydding.

Vi har også satt Moss verft i prosess i løpet av 2021. Det er sendt ut pålegg om undersøkelser på land. Dette for å se på eventuelle spredningsveier fra land til sjø. På denne måten får vi et godt grunnlag for å pålegge tiltak videre, samt starte undersøkelser i sjø.

Grunnforurensningsdatabasen er oppdatert i henhold til prosessen for de forskjellige verftene.

Effekten vi har oppnådd med arbeidet er at vi kommer lenger i forvaltningsprosessen som er vanskelig i disse sakene, og nærmere målet om å rydde opp ved forurensede skipsverft i vår region.

3.1.1.11 God økonomiforvaltning i kommunene

Nesten alt av det arbeidet som gjøres av oss på informasjons og veiledningssiden handler om å påse og sørge for at kommunene forvalter sin økonomi og sine ressurser best mulig og til fordel for innbyggerne.

Vi har et stort antall kommuner. De er svært forskjellige i kommunestørrelse, har ulike inntektsforutsetninger, utfordringer på utgiftssiden og dermed behov for bistand og oppfølging fra oss.

Hovedinntrykket er at den økonomiske situasjonen i regionen er under kontroll, men strammer seg til for flere. Mange kommuner presenterer i styringsdokumentene sine et stamt opplegg i økonomiplanperioden. Det skisseres en stor usikkerhet knyttet til finansiering av merutgiftene til pandemien og underfinansiert oppvekstreform, sammen med generelle stramme økonomiske rammer. I kjølvannet av dette jobber mange med omstilling, effektivisering og fornying, både organisatorisk, økonomisk og på tjenestenivå.

Informasjonsarbeid

Informasjon om hovedpunktene i kommuneproposisjonen utarbeides som et notat og sendes skriftlig til kommunene våre.

Det ble avholdt digitalt informasjonsmøte for kommunene om hovedpunktene i statsbudsjettet samme dag som budsjettet ble lagt frem. Dokumentasjonen fra møte samt tabeller fra Grønt hefte, sendes til kommunene og legges ut på nettsiden vår.

Spørsmål fra kommuner om proposisjonen og statsbudsjettet følges opp og besvares løpende.

I tillegg gir vi kommunene tilbakemelding på deres planstrategier, slik at kommunene kan planlegge godt for en ønsket bærekraftig utvikling i kommunen.

Vikenkonferansen er et to dagers konferanse som vi gjennomførte på høsten sammen med KS Viken og Viken fylkeskommune. Målgruppen her var både kommunedirektøren og ordføreren. Ett av temaene på konferansen var kommuneøkonomi.

Veiledningsarbeid

Generell veiledning gjøres løpende gjennom henvendelser og saker, slik som garantiasaker. Felles for all veiledning er å opplyse kommunene om gjeldende bestemmelser i kommuneloven med tilhørende forskrifter, veiledere, stortingets vedtak, stortingsmeldinger med mer, slik at hensynet til god økonomiforvaltning kan ivaretas.

Vi har også i løpet av året hatt noen en til en møter, som er tilpasset kommunens ønsker og behov. For å nevne noe har vi hatt flere dialogmøter med kommunene om de økonomiske konsekvensene av barnevernsreformen.

Siden skredet i Gjerdrum har vi brukt mye tid på å følge opp kommunen og veilede, samt være støttespiller knyttet til kommuneøkonomien.

Vi gjennomfører hvert år en ROS-analyse av kommuneøkonomien. I analysen legger vi vekt på historiske regnskapsresultater de siste fem årene målt ved nettodriftsresultat, disposisjonsfond og lånegjeld, sammen med tall fra budsjettåret og økonomiplanperioden. Denne analysen brukes i dialogen med kommunen.

Det gis også veiledning til kommunene basert på økonomiplan og årsbudsjett, både på formalitet og innhold.

Spesielt om koronaarbeid

Som følge av koronapandemien har vi for 2021 fordelt ekstraordinære skjønnsmidler til kommunene til arbeid med smittevern og TISK-strategien på hele 1 730 000 000 kroner. Nærmere informasjon om fordelingen for første og andre halvår er tidligere gitt i egne brev til departementet og gjentas ikke her. Fordelingen av midlene har skjedd i nær dialog med kommunene gjennom kartlegginger og rapporteringer på deres netto merutgifter. Hver eneste en rapportering er nøye gått igjennom og kvalitetssikret sammen med kommunene. Kommunene har vært svært forståelsesfulle for alle de rundene vi har tatt med de for innhenting av informasjon om merutgifter. Noen kommuner som i tillegg til oss rapporterer til KS har bemerket at våre rapporteringer og tidspunkt med fordel kunne ha vært samkjørt.

Til tross for at Viken kommunene og Oslo har fått tildelt en betydelig andel av den nasjonale rammen, er det ikke alle koronarelaterte utgifter som kommunene mener er kompensert og dette ytres det en bekymring om. Underkompensasjon knytter seg i hovedsak til vaksinasjon og inntektstap til diverse kommunale tjenester.

Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2021 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2020.

Vi har ingen kommuner i Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) pr nå og har ikke dette siden sommer 2019.

Selv om den økonomiske situasjonen for de aller fleste kommunene i regionen synes å være under kontroll, er det noen kommuner som vi er bekymret for. Det er de samme kommunene som vi i noen år har fulgt opp. Disse kommunene har klart seg hvert år med ekstra inntekter gjennom skatt og i tilknytning til pandemien med mer, men situasjonen er utfordrende. Noen av kommunene har negativt netto driftsresultat over flere år, svært lavt eller ingen disposisjonsfond og høy lånegjeld. Disse kommunene legger også opp til et stramt opplegg i hele økonomiplanperioden. Selv om det jobbes med omstillinger og innsparinger i kommunene er den økonomiske utsikten og utviklingen krevende.

I vår løpende dialog med kommunene vektlegger vi den økonomiske situasjonen. Vi utgir to ganger i året et nøkkeltallsheft, som tydeliggjør den økonomiske situasjonen i kommunene. Dette brukes som et grunnlag i dialogen med enkelt kommuner. De kommunene som er i en anstrengt økonomisk situasjon, anser vi å være godt kjent med dette.

Det er også gitt ekstra skjønnsmidler til noen kommuner på bakgrunn av den økonomiske situasjonen med utgiftskrevende forhold av betydning, som ikke kan påvirkes. Her har vi i vurderingen vektlagt kommunenes økonomi og behov.

For annen generell oppfølging av kommunene viser vi til omtalen under «God økonomiforvaltning i kommunen».

Antall kommuner i ROBEK (1)

Betegnelsen på rapporteringskrav	Resultat	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2020	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2021
Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2021 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2020	0	0	0

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2020. (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2020.

Vi har ikke oppnådd resultat med å redusere vesentlig antall feil i KOSTRA-rapporteringen sammenliknet med 2020. Antall feil har økt noe. Av hensyn til arbeid med pandemihåndteringen har vi ikke funnet det riktig å pålegge kommunene merarbeid med retting av data.

I løpet av året får vi en del henvendelser knyttet til KOSTRA-regnskapsrapportering. Disse følges opp og besvares løpende. Av og til blir også henvendelsene videresendt til departementet for nærmere avklaring.

Når det gjelder vårt arbeid med KOSTRA-innrapporteringen starter den på slutten av året når SSB sender ut informasjon til kommunene. Sammen med denne informasjon blir kommunene oppfordret til å være nøye med innrapporteringen. I fjor skulle de sammenslåtte kommunene for første gang rapportere og da ble de minnet om viktigheten av å rapportere riktig og fullstendig. Her blir kommunene også bedt særskilt om å fokusere på tall for eiendomsforvaltningen, da vi har en del feil på disse dataene.

Under innrapporteringen bistår vi våre fagavdelinger med å besvare konkrete spørsmål til KOSTRA-skjemaene.

Innrapporteringen blir i hovedsak fulgt opp gjennom tre runder:

Statistisk sentralbyrå (SSB) sin statusoversikt for innrapporteringen blir brukt aktivt, og vi tar kontakt med den enkelte kommune om manglende innlevering av skjemaer. Dialogen foregår i hovedsak på epost.

Når de foreløpige KOSTRA-tallene publiseres blir disse gjennomgått, og eventuelle feil eller mangler blir formidlet til kommunene. Vi lager også nøkkeltallshefte over økonomiske indikatorer først basert på de foreløpige tall, som senere blir oppdatert med endelige tall. Heftet blir distribuert til kommunene og lagt ut på nettsiden vår.

Når de endelige KOSTRA-tallene publiseres blir disse gjennomgått, og eventuelle feil blir tatt opp med den enkelte kommune.

I tillegg har vi møter med enkelt kommuner etter behov.

Kvalitet i KOSTRA-data

Område	Resultat	Antall feil i 2020	Antall feil i 2021
Feil på eiendomsforvaltning på aggregert nivå - utgifter til renhold (art 075) og forvaltning (funksjon 121)	-1	10	9
Feil på byggfunksjonsnivå for utgifter til renhold og energi	11	75	86

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene (fra kapittel 3.1.5.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene.

Vår årlige gjennomgang av kommunenes økonomiplan og budsjett viser at alle kommunene bruker KOSTRA aktivt i forbindelse med utarbeidelse og oppfølging av finansielle måltall. Det er stor variasjon på hvilket måltall som er valgt, antall måltall og nivå på dem. Kommunene finansielle situasjon preger naturlig nok valg av disse parametere og verdiene.

Når gjelder tjenestedata er det noe mer variasjon i hvorvidt kommunene har de med i økonomiplan og årsbudsjettet sitt. Noen kommuner har gode og relevante analyser på samtlige kommunale tjenester. Disse brukes for å belyse den historiske utviklingen og ønsket framtidig retning. Mens andre kommuner ikke de med i dokumentene, men kan ha det i andre plan- og/ eller strategidokumenter. Her har noen kommuner forbedringspotensial.

Vi bruker selv KOSTRA-data aktivt i vår dialog med kommunene. Dette gjelder ikke bare de økonomiske nøkkeltallene, men også tjenestedata på de ulike fagområdene. Kommunebesøk er et eksempel på dette. Ellers bruker vi andre møteplasser til å snakke og framsnakke KOSTRA, slik som statsbudsjettsamling, møter med enkelt kommuner enten administrasjon eller politikere. Disse arenaene benyttes også for å illustrere hvordan kommunene kan bruke KOSTRA til benchmarking, effektivitetsanalyse, måltall og så videre.

3.1.1.12 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet

Statsforvalteren mistet forvaltningen av midlene til Utrednings- og tilretteleggingsmidler i landbruket i 2020 da disse midlene ble overført til Fylkeskommunen. Dette var Statsforvalterens viktigste verktøy for å stimulere til aktiviteter og prosjekter som var i tråd med vår Regionale næringsplan, som gjelder for 2019 - 2022.

Oslo og Viken er én av fire Statsforvaltere som har hatt en spesiell satsing på fjellandbruket i perioden 2019-2021.

I 2021 disponerte vi 985 000kr av de nasjonale midlene avsatt til Fjellandbruket. Midlene ble innvilget til seks prosjekter som sammenfaller med vår satsing på fjellandbruket i Regionalt næringsprogram (RNP) for Oslo og Viken og i tett dialog og i tett samhandling med de andre statsforvalterne med ansvar for fjellandbruket. Prosjekter som mottok støtte i 2021 var Ulløftet, Grovfôrøkonomi i fjellandbruket, Beitekartlegging på Golsfjellet og deler av Hemsedal - før og etter sperregjerde, Mat og opplevingar i fjellet, Forprosjekt – klimatilpasninger for landbruket i Numedal og Sanking, kultivering, høsting

og bruk av ville spiselige vekster i fjellandbruket. Det er for tidlig å kunne vise resultatet fra prosjektene nå, da det er gitt tre års frist for gjennomføring og sluttrapportering.

Statsforvalteren deltar aktivt i Regionalt partnerskap for næring i landbruket, som i 2020 ble overført fra Fylkesmannen til Fylkeskommunen. Det har vært to møter i dette partnerskapet i 2021, der blant annet føringer for Fylkeskommunens Regionale utviklingsmidler var tema. Viken Fylkeskommune vedtok i 2021 en egen landbruksstrategi. I dette arbeidet var Statsforvalterens landbruksavdeling aktivt med.

Statsforvalterens arbeid med næringsutvikling i landbruket i 2021 er vanskelig å måle, da det også har vært andre vesentlige påvirkningsfaktorer dette året som været og pandemien.

Innen tradisjonelt jordbruk ble 2021 i det store og hele et stort sett bra år, på grunn av stort sett gunstig klima og vær for de fleste produksjoner. En kald periode i februar 2021 uten vesentlig snø på bakken gjorde at store arealer høstkom frøs ut og måtte sås på nytt på våren med vårkorn. I tillegg var det et vesentlig antall frukttrær i deler av Viken som fikk så alvorlig frostskaide at de døde eller ble så svekket at de måtte fjernes på våren. Dette er svært alvorlig for de fruktdyrkere dette rammet, og vil gi langsiktig skade i flere år med reduserte avlinger inntil ny frukthage er etablert og vokst så stor at den igjen produserer slik den skal. Vi har bidratt sammen med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark med kartlegging og informasjon sammen med næringen for å få på plass en erstatningsordning for dette for å kompensere noe av dyrkernes kostnader og avlingssvikt i årene framover.

Pandemien skapte stor usikkerhet våren 2021 særlig med tanke på tilgang av nødvendig utenlandsk arbeidskraft.

Våren 2021 fikk landbruksavdelingen i oppdrag av Regionalt Partnerskap landbruk for Oslo og Viken å lage en handlingsplan for økologisk landbruk. Statsforvalterens oppdrag er å bidra til videreutvikling av økologisk landbruk som en del av landbruket i fylket. Femten aktører fra landbruksnæringen, landbruksamvirkenes, fylkeskommunen, kommuner, naturbruksskoler, dagligvarekjeder- og leverandører ble invitert til arbeidet med å lage en økologisk handlingsplan. Samtlige inviterte har takket ja til dette oppdrag. Handlingsplanen skal gjelde for år 2022-2026 med årlig revisjon. Planen beregnes å være ferdig til påsken 2022.

Statsforvalteren har gjennomført flere møter i Kontaktutvalget for skogbruk i Oslo og Viken i løpet av 2021. Saker som budsjett for fylkesinntrukne rentemidler, NMSK-midler til kommunene og ulike beredskapstemaer har vært på dagsorden. Blant annet har vi brukt Kontaktutvalget aktivt i forhold til forankring av beredskapsplan for stor granbarkbille og oppfølging etter stormhendelsen 19. november.

Oppfølging av ny Handlingsplan for skogbruk i Oslo og Viken 2021-25 har også vært sentralt tema. Det er etablert og etableres 5 skogregioner for å kunne nå målene i ny handlingsplan. Det er også inngått formelt samarbeid med Viken fylkeskommune med skogbruk og klima som tema. Kompetanseheving for kommunal landbruksforvaltning vil være sentralt i dette arbeidet. Dette arbeidet bidrar aktivt inn i vårt målkrav om å bidra til lavutslipp.

Aktiviteten i primærskogbruket har vært god når det gjelder avvirkning og til dels planting. Når det gjelder ungsogopleie har det vært et betydelig fall i aktivitet i forhold til året før. Mye av dette kan tilskrives utfordringer med å skaffe arbeidskraft på grunn av restriksjoner knyttet til pandemien.

Verdiskaping (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Regional innsats innen landbruksbasert næringsutvikling er innrettet slik at nasjonale mål og føringer i RNP nås.

Mat og drikke med lokal identitet. Matgledekorps.

Regional pådriver og samarbeid. Gjennom ulike møteforum, styringsgrupper og så videre (Kompetansenettverket for lokalmat, matnettverk og så videre). Matkontaktene hos Statsforvalterne på Østlandet har jevnlig møter for dialog, erfaringsutveksling og samordning. Hensivningskompetanse, informasjonsspredning og mobilisering. Det er en utfordring at vi ikke har noen midler til konkrete tiltak og aktiviteter for økt mobilisering og kompetanseheving.

Matgledekorps. Fem kommuner og åtte institusjoner har hatt to besøk av Matgledekorps. Vi har også utviklet eget materiell til bruk i kommunene. Videre er det gjennomført to webinarer for de fem kommunene med god deltagelse. De fem matgledekorpsmedlemmene fungerer bra som gruppe og utfyller hverandre godt med sin spisskompetanse. Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) Østfold, USHT Akershus og Matvalget er gode samarbeidspartnere i arbeidet med mat og måltidsglede. Til tross for pandemien er nærmest all ekstern aktivitet gjennomført selv om det hadde vært ideelt å fordele det jevnere utover året. Arbeidet støttes og inngår som en del av Leve hele livet reformen i Oslo og Viken. Matgledekorps knyttes til Velferdsprosjektet.

Landbruksbasert reiseliv

Tilrettelegging og kompetansetiltak for næringsutvikling: Modulkurs for grunneiere og bønder i UKL-områdene i Oslo og Viken med mål om at områdene blir brukt som grunnlag for landbruksbasert næringsutvikling. Modul en og to er gjennomført med 20 deltakere fra fem utvalgte kulturlandskap. Den siste samlingen og rapportering/resultater planlagt til vinteren 2022 (gjelder også 5.1.5.6 Kulturlandskap i Virksomhets- og økonomiinstruks (VØI)).

Sterke mat- og reiselivsregioner: "Prosjekt Mat og reiseliv i #Osloregionen". Destinasjonsselskapene i Osloregionen (sentrale Østlandet) samarbeider om et mat- og reiselivsprosjekt for å styrke Osloregionen som matregion og attraktivt reismål. Prosjektet er en oppfølging av Osloregionens deltakelse på Internationale Grüne Woche (IGW), og Statsforvalteren i Oslo og Viken leier ut personalressurs til prosjektet. Fjellnettverket er i gang med prosjektet "Mat og opplevingar i fjellet", en oppfølging etter Fjellregionens deltakelse på IGW, hvor Statsforvalteren bidrar med kompetanse i styringsgruppe og

arbeidsgruppe.

Urbant landbruk

Det er en økende interesse og det er en rekke henvendelser knyttet til Urbant landbruk. Vi har organisert flere nettverksmøter om urbant landbruk med kolleger i alle fylker i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet. Vi har bidratt med faglig bistand i arbeidet med Nasjonal strategi for urbant landbruk.

Prosjektet "Andelslandbruk som forretningsstrategi i jordbruket" ble avsluttet. Restmidler og kunnskap fra prosjektet ble benyttet i inkubatorkusene.

Markedshagesatsing: Det er gjennomført to inkubatorkurs (ett i Østlandsområdet og ett i fjellandbruket) som er et samarbeid med Stadsbruk i Malmø, støttet av Vinnova Sverige. I prosjektet samarbeider vi med Oslo kommune, Statsforvalteren i Vestland og Trøndelag. Prosjektet har bidratt til opprettelse av og kunnskap om markedshager.

Vi har hatt en aktiv rolle i utformingen og bidrar i gjennomføringen av prosjektet «Robust småskala grønt» i regi av Bondens Marked Norge, støttet av Landbruksdirektoratet. Vi deltar i flere av arbeidsgruppene, sammen med flere fylker, i prosjektet som pågår over tre år.

Vi deltar i Fostering the Urban Food System Transformation through Innovative Living Labs Implementation (FUSILLI prosjektet), med faglig bistand til OsloMet. Et EU-prosjekt i 12 europeiske byer, inkludert Oslo, hvor målet er å teste ut og utvikle bærekraftige matvaresystemer i og rundt byen.

Inn på tunet

Arbeidet har vært konsentrert rundt vårt pilotprosjekt i Inn på tunet-løftet 2 med tema IPT innen demensomsorg. Det har vært gjennomført en kursserie, studietur og faste møter med de fem prosjektkommunene, prosjektet er godt i gang med innsamlingen av dokumentasjon fra prosjektkommunene for å svare på utfordringen som er gitt. Vi samarbeider også med de tre andre pilotene og har jevnlig fellesmøter hvor også Landbruksdirektoratet deltar. Sammen har vi en felles prosjektside: innpatunetloftet.no. I et sideprosjekt har vi sørget for at det har blitt utviklet et nytt E-læringskurs for Inn på tunet-tilbydere knyttet til demensomsorgen. Kurset er utviklet i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse. Inn på tunet inngår som en del av Velferdsprosjektet. Vi har sammen med helseavdelingen arrangert en fagdag for alle kommunene i Oslo og Viken om Demensplan 2025, Leve hele livet og Inn på tunet.

Skog, trebruk og fornybar energi

Statsforvalteren har i 2021 lansert Handlingsplan for skogbruk i Oslo og Viken 2021-2025, i samarbeid med kommuner, fylkeskommune og næring. Gjennom året har vi arbeidet med å legge til rette for lokal forankring og oppfølging av planen. Vi har blant annet oppfordret til formalisering av fem regionale kommunenettverk på skogområdet. I 2021 har vi også inngått et samarbeid med Viken fylkeskommune om å bidra med kompetanse på skogbruk inn i Klima Viken og Klimasmart Landbruk-prosjektet. En kursserie med tema innenfor skog og klima ble startet som resultat av dette, og vil fortsette gjennom 2022. Det gis fortløpende innspill på kommunale Klima- og energiplaner som kommer på høring.

Rekruttering og kompetanse

Prosjekt "Velg Naturbruk" har som formål å øke og sikre rekruttering til fylkets naturbruksskoler. Skogselskapet i Buskerud og Telemark har vært prosjektleder. Prosjektet har vært negativt berørt av pandemien, da mye av planlagt aktivitet har vært basert på fysisk deltakelse. Man har i løpet av prosjektet vridd veiledning mot digitale arenaer. Statsforvalteren har sittet i styringsgruppen.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst er fulgt opp.

Mangel på tilgjengelig arbeidskraft i 2020 og kanskje spesielt i 2021 bidro til nedgang i plantetallet i forhold til et normalår:

- 2021: Totalt plantet OV 8 500 000 (nyplantet 7 800 000)
- 2020: Totalt plantet OV 9 300 000 (nyplantet 8 500 000)

SFOV har hatt fokus på resultatkartlegging og foryngelseskontroll i 2021 og mener resultatoppnåelsen i Tabell ID 301 viser dette.

Nye tiltak i 2021:

- Tiltak 1: Frist for resultatkartlegging og foryngelseskontroll for 2021 ble satt til 1. november for kommunene. Dette ga bedre tid til purring og oppfølging. Tidlig snøfall kan også gi overraskelser.
- Tiltak 2: Vi har for første gang gjennomført forvaltningskontroll av to kommuner med svak gjennomføring tidligere år.

Foryngelse etter hogst (opplæring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Uttrekk antall felt/kontrollfelt	Antall påbegynt pr. 30.6	Antall sluttført pr. 31.11	Antall ikke påbegynt 31.11
Resultatkartlegging	358	0	352	6
Foryngelseskontroll	622	0	552	18

Vi har ikke oversikt over status pr 30.06.21.

Foryngelse etter hogst (gjennomføring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall fellesmøter med kommunene	Antall møter/befaring med enkeltkommuner	Antall andre tiltak
Tiltak og aktiviteter foryngelse	0	0	2

Tiltak 1: Frist for resultatkartlegging og foryngelseskontroll for 2021 ble satt til 1. november for kommunene. Dette ga bedre tid til purring og oppfølging. Tidlig snøfall kan også gi overraskelser. Tiltak 2: Forvaltningskontroll av 2 kommuner med svak gjennomføring tidligere år.

Tilskuddsordningene i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)**Rapportere på**

Kommunene forvalter de økonomiske virkemidlene i skogbruket effektivt og i samsvar med regelverket.

Vi anser at kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene i skogbruket er tilfredsstillende. Dette viser også resultatene fra forvaltningskontroll av skogordningene på kommunenivå. Tilbakemeldinger på eksterne revisjon av skogfond i utvalgte kommuner viser også dette resultatet. Vi har i 2021 prioritert dialog, flere fagkurs og økt kontroll av virkemiddelbruk. Vi opplever at dette gir gode resultater. En utfordring vi registrerer er at forvaltningen har behov for en test-bruker i fagsystemet Økonomisystem for Skogordningene (ØKS) på skogeiernivå.

Alle tildelte tilskuddsmidler innenfor infrastruktur og skogkultur ble utnyttet i 2021.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (forvaltning)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kommuner i fylket	Tilfredsstillende (antall kommuner)	Med mulighet for forbedringer (antall kommuner)
Infrastruktur (skogsveier mm)	31	28	3
Skogkultur	51	51	0
Miljøtiltak	7	7	0

Oslo og Viken består av totalt 52 kommuner. "Antall kommuner i fylket" angir antall kommuner som har benyttet ordningen i 2021. "Med mulighet for forbedring" angir antall kommuner som har benyttet ordningen i 2021, som vi mener har et forbedringspotensial. I tillegg til disse kommer egentlig alle de kommunene som ikke har benyttet den enkelte ordning, men som med stor sikkerhet har et potensial for å utnytte ordningen. Dette gjelder spesielt ordningen "Infrastruktur". For ordningen "Miljøtiltak" vil vi anslå at omkring 1/4 av kommunene har saker som kunne falle innenfor ordningen det enkelte år.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (resultat)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kommuner i fylket	Tilfredsstillende (antall kommuner)	Med mulighet for forbedringer (antall kommuner)
Infrastruktur (skogsveier mm)	31	31	0
Skogkultur	51	51	0
Miljøtiltak	7	6	1

Statsforvalteren anser at virkemidlene (skogfond og tilskuddsmidler) har gitt forventet resultat for skogbrukets infrastruktur og oppbygging av fremtidig kvalitetsskog. For infrastruktur benyttes hovedandelen av virkemidlene til oppgradering/ombygging av eksisterende skogsbilvegnett. For skogkultur benyttes hoveddelen av virkemidlene på tiltaket ungskogpleie.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (gjennomføring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall fellesmøter med kommunene	Antall møter/befaring med enkeltkommuner	Antall andre tiltak
Tiltak økonomiske virkemidler	10	100	25

Fellesmøter: hovedsakelig digitale arrangement, ett fysisk. Møter/befaringer: hovedsakelig digitale møter, men også flere fysiske befaringer med enkeltkommuner. Andre tiltak: Informasjon og veiledning gjennom SF's hjemmeside. For 2022 ønsker SF fortsatt å ha høyt fokus på digitale møteplasser, da dette er en effektiv og tidsbesparende måte å møte kommunene på. Det vil bli avholdt kurs tilknyttet ulike tema innenfor fagsystemet ØKS. SF anser at dette vil forsterke arbeidet med bl.a. forvaltning av de økonomiske virkemidlene i skogbruket.

3.1.1.13 Bærekraftig landbruk

Statsforvalteren i Oslo og Viken har lenge hatt fokus på jordhelse og jordfruktbarhet, i tråd med Nasjonalt program for jordhelse. Arbeidet er realisert gjennom en kompetansegruppe på jordhelse, sammen med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Kompetansegruppen arbeider etter en årlig handlingsplan og har i 2021 startet en webinarserie om jordhelse og kompostering. Første webinar ble gjennomført den 27. september med et stort antall deltagere fra hele landbruksnæringen. Foredragsholder var doktor Elaine Ingham som er en av verdens fremste forskere innenfor jordbiologi. De andre to webinarne i serien gjennomføres i løpet av februar 2022, med Øystein Haugerud og Anne Lene Malmer som foredragsholdere.

Vi er samarbeidspartner til Grønt fagsenter Buskerud og følger arbeidet i det store prosjektet «Jordhelse og karbonfangst – DNA kartlegging av jordliv og kretsløpsøkonomi», finansiert av Norges forskningsråd. I tillegg deltar vi i et mindre prosjekt på lauttrekompost som ledes av Anders Næss og Viken fylkeskommune.

Landbruksavdelingen har bidratt inn i arbeidet med å lage boka «Levende matjord», som ble lansert i juni 2021 av Grønt fagsenter Buskerud. Boka er en sammenstilling av artikler fra det norske kompetansemiljøet på jordhelse. Alle forfattere i boken var prosjektdeltagere i det niårige økologiske foregangsfylkeprosjektet Levende matjord som ble ledet av Fylkesmannen i Buskerud.

Vi ser tydelige resultater av vårt arbeid med jordhelse ved at interessen for dette er økende i landbruksnæringen, og stadig flere landbruksforetak tester ut kompostering og andre tiltak for å øke jordlivet og karboninnholdet i jorda si. Vi mener disse tiltakene bidrar til et mer bærekraftig landbruk.

Nydyrking

Nydyrking er et viktig arbeid for å øke grunnlaget for økt norsk matproduksjon. Vi har gitt uttalelse til 62 planer for nydyrking i år. Det er flere enn året før. Av disse har vi anbefalt at 11 planer for nydyrking ikke godkjennes eller avgrenses av kommunen, med bakgrunn i at ulempen for natur- og kulturlandskapsverdiene ble vurdert høyere enn de landbruksmessige fordelene.

Vi hadde forskrift om konsekvensutredninger § 10 som ett fagtema på samling for kommunal landbruksforvaltning høsten 2021 da dette var etterspurt fra kommunene som tema der de ønsket mer kompetanse.

Autorisasjonsordningene for plantevern og gnagermidler

Vi har ansvaret for at det holdes autorisasjonskurs for plantevernmidler og gnagermidler med avsluttende eksamen i vår region. Vi har per i dag tre godkjente kursarrangører som holder kurs, og vi er ansvarlig for eksamen. Autorisasjonsordningene innebærer mye administrativt arbeid, og Mattilsynet legger dårlig til rette for å effektivisere arbeidet med ordningene. Koronaen gjorde det administrative enda mer krevende for oss. Vi gjorde derfor store interne grep for å effektivisere eksamensordningen, samt gjorde den mer sikker med tanke på GDPR i 2020. Erfaringene fra 2020 og fortsatt pandemi, gjorde at vi videreførte opplegget rundt autorisasjonsordningene i 2021. Selv om vi internt har effektivisert ordningene, så står ikke gebyret vi kan kreve inn per gjennomført eksamen i forhold til tidsbruken vår. Godkjenning av kursarrangører, kursholdere, avtale eksamensdatoer, retting av prøver og registrering i database, innkreving av gebyr og informasjon om autorisasjonsordningene mm. på vår nettside krever en god del ukesverk. Det siste året har vi rettet nærmere 700 prøver for plantevernmidler eller gangermidler. I september og oktober 2021 ble Mattilsynet kontrollert av ESA på forvaltningen av plantevernregelverket. Ettersom Mattilsynet har delegert en del av myndigheten på dette området til Statsforvalteren og kommunen, ble også vi en del av kontrollen ESA gjennomførte. Resultatet av kontrollen fra ESA foreligger ikke ennå.

Regionale miljøutfordringer (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Virkemidler på miljøområdet er tilpasset til regionale miljøutfordringer

Regionalt miljøtilskudd

Det har vært en liten økning i antall søknader om regionalt miljøtilskudd fra i fjor (ti stykk). Cirka 63% av de som søker om produksjonstilskudd i Oslo og Viken søker også regionalt miljøtilskudd.

Kulturlandskap

En av hovedutfordringene i vår region er gjengroing av jordbruksområder og tap av kulturlandskapselementer. Bratt areal er mer krevende å høste maskinelt enn flattere areal og har lettere for å gå ut av drift. Tilskudd er derfor et viktig bidrag til fortsatt drift av slike arealer. Drift av bratt areal er prioriterte tiltak for tidligere Buskerud som følge av jordbruksforhandlingene, og har høy prioritet i vårt Regionalt Miljøprogram (RMP). Ordningene under miljøtema kulturlandskap har stabil oppslutning. Effekten av tiltakene er åpne kulturlandskap og at særegne kulturlandskapselementer ivaretas.

Biologisk mangfold

Soner for pollinerende insekter ble tatt inn i RMP i 2019. Det er en ordning som har fått veldig god oppslutning, ca. 10 mil i 2019, ca. 45 mil i 2020 og ca. 62 mil i 2021. Oppslutningen øker fra 2020 til 2021 selv om vi, i samråd med næringen, innførte en maksbegrensning på hvor mange meter soner foretaket kunne få tilskudd for.

Kulturminner og kulturmiljøer

For å stimulere til fortsatt drift av setre, og å bremse den nedgangen vi har sett i antall setre i drift over en lengre periode, valgte vi i 2020 å doble satsen for drift av seter. Effekten av prioriteringen er ikke målbar i 2021, men noe vi må se over en lengre periode. Kravet til antall uker på setra har igjen blitt endret, nå fra seks til fire uker. Vi mener dette vil bidra til å opprettholde de setrene det er drift på. De øvrige ordningene under miljøtema kulturminner og kulturmiljøer har hatt økt oppslutning. Prioriteringene vi har gjort mener vi har bidratt til å synliggjøre og øke bevisstheten rundt kulturhistoriske verdier i jordbrukets kulturlandskap.

Avrenning til vann

Avrenning av jord og næringsstoffer til vassdragene er en stor miljøutfordring i Oslo og Viken. Vi har store areal åpen åker og erosjons- og flomutsatt areal under marin grense. Det er tegn til positiv utvikling på forurensningssiden i flere vannområder, men med klimaendringene og et stadig bedre kunnskapsgrunnlag, ser vi likevel at behovet for tiltak mot vannforurensing i kornområdene bare øker. Vi ser i 2021 en økning i oppslutningen rundt ingen jordarbeiding om høsten, og en liten nedgang i direktesådd høstet og høstoljevekster. I sum har de økt fra 2021. Dette har etter vår oppfatning en klar sammenheng med en værmessig gunstig høst, og gode forhold for å så høstet. Over tid har det vært stort fokus på fangvekster, og det har blitt brukt mye tid på veiledning og markdager. Fangvekster har en høy prioritet i vår RMP. Oppslutningen rundt denne ordningen fortsetter å øke i våre fylker. Til tross for behovet for tiltak, øker ikke oppslutningen rundt tiltak mot avrenning til vann slik vi ønsker, og vi får klare tilbakemeldinger om at det trengs høyere tilskuddssats til disse tiltakene for å øke oppslutningen slik vi ønsker.

Utslipp til luft

Antall dekar der gjødsla fordeles ved nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel øker, og antall dekar der det brukes tilførselsslange økte i 2021. Det bidrar til mer miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel og mindre jordpaking.

Plantevern

Ugrasharving i åker har samme oppslutning som forrige søknadsomgang. Effekten er mindre bruk av kjemiske plantevernmidler, noe som igjen er positivt med tanke på mindre plantevernmiddelrester i naturen og i produktene.

Miljøavtale

Miljøavtale er et ekstra tilskudd som skal stimulere til at foretak gjør flere typer tiltak på sin gård, som i kombinasjon gir en økt miljøeffekt. Det er en økt oppslutning om miljøavtalen, men vi har ikke fått den oppslutningen vi ønsker om tiltakspakken miljøavtale. Det kommer nok av en kombinasjon av at tiltakspakken er komplisert å forstå, og at foretakene i liten grad ser verdien av miljøavtale. Vi ønsker derfor å endre denne ordningen ved neste hovedrullering av RMP.

I 2021 har det kommet inn 42 søknader om klimarådgivning. Vi forventer at antallet øker betydelig i 2022.

Vektingen mellom kulturlandskap og forurensning er omtrent som i fjor, og de foreløpige tilskuddssatsene for 2021 ble satt med utgangspunkt i tilskuddsrammen vi hadde året før. Det gjør at vi etter økt bevilgning i 2021 vil øke noen av satsene spesielt på forurensningssiden, for å nærme oss vektingen mellom kulturlandskap og forurensning. Noe som forhåpentligvis vil stimulere til at oppslutningen rundt spesielt ordningene for avrenning til vann opprettholdes og helst økes i årene fremover.

Vi er en stor region med et tilsvarende spenn i utfordringer og satsingen på klimatiltak, som klimarådgivning i RMP, vil trolig ta en større del av potten fremover. For at vi regionalt fortsatt skal kunne målrette tiltakene i vår RMP til de miljøutfordringene som er i regionen, mener vi potten må økes vesentlig fra 2022.

I 2021 lagde vi på oppdrag fra Landbruksdirektoratet utkast til en ordning for bruk av kompost gjennom RMP. Dette er en konkret oppfølging av Nasjonalt program for jordhelse, som ble lagt fram i 2020. Vi har fra før erfaringer fra vårt område med egen kompostordning i RMP tidligere. Vi ser fram til å få på plass en slik ordning som vil stimulere til høyere karboninnhold i jorda, bedre jordliv, mindre fare for erosjon av jord og grunnlag for mer stabile og høyere avlinger.

Vi ønsker også å oppfordre landbruksforetak til å ta i bruk mer regenerative landbruksprinsipper via virkemiddelordningene Statsforvalteren har ansvar for; Regional Miljøprogram (RMP) og Klima- og miljøprogram (KMP). Vi har derfor gitt innspill til en nasjonal gårdskompostordning inn i RMP. Kompostens primære funksjon er å fremme biologisk mangfold og aktivitet i jordsmonnet.

Vi har også foreslått for Landbruksdirektoratet en ordning i kommende RMP-periode for skjøtsel av smale kantsoner mellom dyrka mark og vann og vassdrag. Dette mener vi vil stimulere til ønsket skjøtsel av slike arealer i tråd med vannressursloven, slik at erosjonen til vann og vassdrag reduseres ved at vi får en mer stabil og funksjonelle kantsone.

Vi jobber videre med å utvide virkeområdene for regionale miljøkrav. Vi anser dette som et viktig virkemiddel, men det kan aldri bli en erstatning for at satsene i RMP står i forhold til innsatsen tiltaket krever. Det er etter vår mening et svært viktig prinsipp at det skal lønne seg å være miljøvennlig bonde.

SMIL og drenering av jordbruksjord

Miljøtiltak i jordbruket skal bidra til mest mulig miljøvennlig matproduksjon. Blant flere tiltak kan bønder søke om tilskudd til Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og til drenering av jordbruksjord (drenering). Totale SMIL-tilsagn økte jevnt frem til 2020, da vi passerte 50 000 000 kroner. Dette klarte vi som følge av bruken av tidligere udisponerte- og inndratte midler. I 2021 var vi igjen under 50 000 000 kr, blant annet som følge av at summen av tildelte og overførte midler var på et lavere nivå enn tidligere. Andelen udisponerte midler har gått ned for hvert år. Dette vitner om høy aktivitet og gjennomføringsevne og må følges opp med økte tildelinger.

Rundt 2/3 av tilsagnene i SMIL-ordningen gikk til tiltak for å redusere forurensning og avrenning, som sammen med økt bruk av dreneringsmidlene bidrar til bedre agronomi og reduserte klimautslipp. Det går også vesentlig midler til å ta vare på kulturlandskapet og kulturminner (litt under 1/3) spesielt i øvre deler av Viken. Resterende ble gitt til tiltak for å ivareta det biologiske mangfoldet og redusere forurensning og utslipp til luft.

Vi er bekymret for at tildelingen ikke øker i takt med det reelle behovet for midler, nå som de udisponerte midlene er brukt opp. Oslo og Viken er landets største jordbruksfylke målt i antall daa jord i drift, og med store områder under marin grense. Hele 48% av landets andel av areal for vekstgruppe korn og 36% av areal vekstgruppe bær finner vi i dette området. Likevel mottok vi bare 24% av den nasjonale SMIL-tildelingen i 2021 og rundt 28% nå i 2022.

De alvorlige hendelsene med jordras i både Gjerdrum og Nannestad i 2020 vil gi store utfordringer i lang tid framover. Hendelsene viser et økende behov for geotekniske undersøkelser i forbindelse med prosjekter under marin grense der det kan være kvikkleire. Slike undersøkelser fordyrer og forsinker prosjektene, samtidig som de er helt nødvendige for å redusere faren for erosjon og ras.

Endret klima, høyere produksjonskrav og økt andel leiejord øker behovet for miljøtiltak. Gjennomføringen av tiltak er dessverre for lav for å oppnå ønsket effekt. Vi henger etter når det gjelder nødvendige utbedringer av hydrotekniske anlegg i leiområdene, utbedringer og ivaretagelse av kulturhistoriske verdier og kulturbetinga verdifulle landskap. Oppslutningen om de årlige miljøtiltakene er dessverre ikke høye nok til å nå de nasjonale målene innen blant annet vannmiljø, da midlene til slike tiltak er for små.

Klima og miljøprogram (KMP)

Vi har innvilget midler fra programmet til kommuner, landbruksforetak, faglagene og landbruksrådgivningen. Et grunnvilkår for vår tildeling er at kunnskapen fra prosjektene gjøres bredt tilgjengelig for næringsutøverne og raskt kan iverksettes i praktisk jordbruk.

I år har det kommet inn 29 søknader og det har blitt gitt tilskudd til klimarådgivning, klimakalkulator, demonstrasjonsfelt med fangvekster, fagdager og informasjon om erosjon og forurensning samt diverse kommuneretta kurs og tiltak. Trendene følger overordna føringer i RMP, med økt fokus på klima og jordhelse. Vi ser at KMP bidrar til å målrette miljøarbeidet i landbruket og særlig til å styrke kunnskapen om klimagassutslipp, karbonbinding og jordhelse. Vi mener vi har en god og allsidig bruk av midlene som kommer jordbruket og samfunnet til gode.

Behovet for midler i KMP er stort. I 2021 har vi mottatt søknader med søknadsbeløp på mer enn det vi har penger til. Vi anslår at behovet for midler i 2022 og de neste årene vil øke betraktelig.

Tilskudd til tiltak i beiteområder

I Oslo og Viken er det i alt 25 kommuner som forvalter denne ordningen. I 2021 ble det behandlet rundt 80 søknader i 19 kommuner. Det var behov for noen omfordelinger mellom kommunene i løpet av året, og det var lite udisponerte midlere igjen på fylkesramma ved årets slutt. I 2021 ble fordeling av tilskudd til tiltak i beiteområder omtalt i det ordinære brevet om tildeling av fagmidler til jord- og skogbruket i Oslo og Viken. Det ble gitt en generell føring om at rundt 30 % av midlene skulle prioriteres til investeringer knyttet til teknologi. Statistikk fra fagsystemet Agros viser at rundt 50% av midlene gikk til dette, 30% til sperregjerder og 20% fordelt på ferister og sanke- og skilleanlegg.

Av den totale nasjonale rammen på 23 000 000 kroner var 5 000 000 kroner øremerket tiltak knyttet til kostnader for beitenæring som følge av tiltak mot skrantesjuka innenfor CWD-sonene. I tillegg ble det tildelt 3 500 000 kroner i Revidert Nasjonalbudsjett (RNB Innst. 600 S). Midlene ble forvaltet av Statsforvalteren i Oslo og Viken i samarbeid med statsforvalterne i Vestland og Vestfold og Telemark. Vi hadde tett dialog med beitenæringa i forkant av utlysningen. Underveis i behandlingen av søknadene hadde vi egne dialogmøter med Mattilsynet.

Vi mottok 40 søknader innen søknadsfristen, hvorav 25 fra Hardangerviddasonen og 15 fra Nordfjella. Tilskuddssatsen per beitedyr innenfor Nordfjellasonen ble satt til 82 kr, mens den i Hardangerviddasonen ble 102. Søknadene ble behandlet i tråd med [CWD-soneforskriften \(FOR2021-06-09-1843\)](#) se §§ 4 og 6 og [utlysingsbrevet fra Statsforvalteren](#). Det ble søkt om planlagte kostnader for nærmere 10 mill. kr i de to berørte områdene. Utbetalt samlet tilskudd inkl. rundt 150 000 kroner i forskuddsutbetalinger til noen beitelag i Hardangerviddasonen, ble nærmere 7 760 000 kroner. Som følge av brudd på CWD-soneforskriften for åtte beitelag i Nordfjellasonen (avdekket gjennom tilsyn utført av Mattilsynet beitesesongen 2021), ble det gitt et mindre trekk på i alt 55 000 kroner etter dialog og enighet med Mattilsynet. Trekket var på 5 kr per dyr for de av lagets medlemmer som hadde brutt soneforskriften.

Virkemidler på miljøområdet (vurdering)

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Vurder kort om de ulike de økonomiske miljøvirkemidlene (RMP, SMIL, tilskudd til tiltak i beiteområder, drenering, etc.) har hatt ønsket effekt	Se ovenfor.
Beskriv kort de største utfordringene innenfor miljøområdet de kommende år	Det er tegn til positiv utvikling på forurensningssiden i flere vannområder, men med klimaendringene og et stadig bedre kunnskapsgrunnlag, ser vi likevel at behovet for tiltak mot vannforurensning i kornområdene bare øker.
Vurder kort om grensegangen mellom miljø- og landbruksforvaltningens virkemidler er formålstjenlig	Se ovenfor.
Hvilke tiltak vil Statsforvalteren iverksette fremover for å øke måloppnåelsen/miljøeffekten?	Involvere næringsorganisasjonene i landbruket i utformingen og målrettingen av nytt regionalt miljøprogram for 2023-2026. Arbeid knyttet til tiltakskort i Helhetlig plan for Oslofjorden. Revidere ferdig de regionale miljøkravene for Oslo og Viken. Fortsette med det informasjons- og veiledningsarbeidet vi allerede gjør.

Virkemidler på miljøområdet (andel)

Andel av RMP-rammen som er brukt på kulturlandskapstiltak	Andel av RMP-rammen som er brukt på å redusere forurensning	Sum
22 %	78 %	100 %

Gjenspeiler fordelingen i våre tidligere fylker, og prinsippet i regionalt miljøprogram 2019-2022. I tillegg er det et bilde på at forurensningsutfordringene i vår region er størst under marin grense, og kulturlandskapsutfordringene er størst over marin grense.

Miljøvirkemidlene (fra kapittel 3.1.6.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Innholdet i miljøvirkemidlene er godt kjent for aktuelle søkere, landbrukets organisasjoner og kommuner.

Informasjon og veiledning

Vi bruker nettsidene våre aktivt for å tilgjengeliggjøre informasjon om de ulike miljøvirkemidlene. Miljøvirkemidlene har blant annet hver sin temaside på nettsiden vår. Ukentlig sender vi informasjonsbrev til kommunene om aktuelle saker og frister på landbruksområdet. Informasjonsbrevene ligger på vår nettside. I dette gir vi blant annet løpende informasjon om miljøvirkemidlene. Tilskuddskalenderen på nettsiden vår brukes aktivt ved utlysning av tilskuddsmidler, og på facebooksidene vår Viken-bonden deler vi informasjon som er aktuell for bønder i Oslo og Viken.

I 2021 lagde vi filmen "Hva er miljøtiltak i jordbruket?". I filmen hører vi om ulike miljøtiltak og om hvorfor bonden gjør disse. I 2022 vil vi gjøre ferdig en tilsvarende film om fjellandbruk.

Nytt for 2021 er at vi inviterte saksbehandlerne i kommunal landbruksforvaltningen til å delta på «digital møteplass». Vi satte av en time hver 14 dag i perioden oktober til november, hvor vi var tilgjengelig for spørsmål og kommunene kunne dele erfaringer og drøfte problemstillinger på tvers. En arena hvor det ikke er noen agenda, men der dialog er det viktigste, og da spesielt dialogen mellom kommunene. Vi fikk veldig gode tilbakemeldinger på «digital møteplass» i 2021, og viderefører tilbudet i 2022. Effekten av digital møteplass har for oss vært færre telefoner og e-poster fra saksbehandlere, og en mer effektiv veiledningsrolle ovenfor kommunene.

Kommunene, landbruksrådgivningen og landbrukets organisasjoner er særskilt informert om regionalt miljøprogram. Vi avholder eget dialogmøte i starten av året med landbrukets organisasjoner, fylkeskommunen og landbruksrådgivningen i forbindelse med fastsetting av satser og andre viktige saker som gjelder regionale miljøtilskudd og de andre økonomiske miljøvirkemidlene.

I 2021 har vi ved Landbruksavdelingen gjennomført Miljødagene den 7. og 8. september og Kommunesamling den 23. og 24. november. Begge samlingene er til for ansatte ved kommunal landbruksforvaltning. Miljøvirkemidlene er gjennomgående tema på miljødagene. I tillegg har vi holdt flere to-timers webinarer om ulike miljøvirkemidler vår og høst.

Spesielt om regionalt miljøtilskudd

Veilederen som beskriver tiltakene for våre fylker og annen informasjon som gjelder regionalt miljøtilskudd er gjort tilgjengelig på en egen temaside på våre nettsider. På temasiden har vi også samlet ofte stilte spørsmål og svar om regionalt miljøtilskudd (OSS) i et eget dokument. Denne oppdateres jevnlig, og er et viktig bidrag for en enhetlig praksis rundt forvaltningen av de regionale miljøtilskuddene i vår region. Vi får gode tilbakemeldinger på OSS fra landbruksforvaltningen og søkere.

Før søknadsfristen holdt vi halvdags webinar om regionalt miljøtilskudd for kommunene.

Det ble sendt SMS til alle potensielle søkere med lenker til nettsiden vår om regionalt miljøtilskudd i april. Før søknadsfristen sendte vi SMS til alle søkere med lenke til veilederen og viktig søknadsinformasjon da søknadsomgangen åpnet og en påminnelse ca. uka før søknadsfristen.

Det er et ønske og en forventning fra bønder, kommuner, næringsorganisasjoner m.fl. at veiledningsmaterieell for regionale miljøtilskudd mm. for kommende søknadsomgang skal være kjent før våronna starter. Det er utfordrende å sette foreløpige satser for inneværende søknadsomgang, når den økonomiske rammen for regionalt miljøtilskudd og eventuelle føringer for prioriterte tiltak først fastsettes gjennom jordbruksoppgjøret samme år.

Innholdet i miljøvirkemidlene (andel)

Betegnelse på rapporteringskrav	2017	2018	2019	2020	2021
Hvor stor en andel (%) av PT søkere søkte RMP	57,4	57	63,3	62,2	63,1

Jevnaker, Lunner og Svelvik kommuner ble en del av Viken fra 2020. Vi ser en jevn økning i andelen som søker om regionalt miljøtilskudd i våre fylker.

Innholdet i miljøvirkemidlene (vurdering)

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Gi en vurdering av om omfanget av utførte miljøtiltak har vært stabilt, stigende eller synkende de siste fem år.	Stigende, jf. tabell %-vis andel av PT søkere som søker RMP
Gi en kort vurdering av i hvilken grad Statsforvalteren har bidratt til å gjøre ordningene kjent.	Stor grad. Ukentlig informasjonsbrev til kommuner, temasider for hvert miljøvirkemiddel og nyhetssaker på nettsidene der målgruppen er alle, egne undersider spesielt rettet mot kommunal landbruksforvaltning, tilskuddskalenderen brukes aktivt ved utlysning av midler, digital møteplass for saksbehandlere, dialog med næringsorganisasjonene i jordbruket m.fl., facebooksidene Viken-bonden, fagsamlinger/webinarer
Hvilke tiltak vil Statsforvalteren iverksette kommende år for å øke miljøinnsatsen i jordbruket?	Fortsette med det informasjons og veiledningsarbeidet vi vet fungerer.

Vannforvaltningsplanene (fra kapittel 3.1.6.2.1.3 i TB)

Rapportere på

Miljøvirkemidlene er innrettet i henhold til vannforvaltningsplanene, med mer forpliktende krav ved behov for forsterket innsats.

Nasjonale føringer for vannforvaltning tydeliggjør behovet for mer forpliktende krav og forsterket innsats mot forurensning fra jordbruk. Oslo og Viken har landets største jordbruksarealer, og store deler av dette arealet ligger under marin grense. Utfordringene med avrenning fra jordbruksarealer blir i tillegg forsterket av klimaendringene. Dette gjør at behovet for vannmiljøtiltak er stort, og vi ser at tiltaksgjennomføringen gjennom de frivillige tilskuddsordningene ikke strekker til.

I dag har vi fire forskrifter for regionale miljøkrav i Oslo og Viken. Sammen med de frivillige tilskuddsordningene, bidrar miljøkravene til økt gjennomføring av vannmiljøtiltak. Dette fører til redusert avrenning til vassdragene, og bedre vannkvalitet.

Arbeidet med nye regionale miljøkrav med utvida virkeområder har pågått gjennom hele 2021. Dialogmøter med vannområdene og næringsorganisasjonene ble gjennomført på vinteren og våren. Høringen som var planlagt våren 2021 ble utsatt, etter dialog med Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet. Forskriften var på høring høsten 2021. Det kom inn nærmere 50 høringsuttalelser, og den generelle tilbakemeldingen var at kravene var for kompliserte, og i noen tilfeller for dårlig utredet. Det var generelt lite eller ingen kritikk rettet mot virkeområdene.

Som følge av høringsuttalelsene, ble flere av kravene og definisjonene justert/endret. Vi planlegger å gjennomføre en forenklet høring våren 2022.

Høringen skal inkludere en konsekvensutredning av kravene. Etter dette skal forskriften fastsettes, før den trer i kraft 1. januar 2023, samtidig som Nytt Regionalt miljøprogram trer i kraft.

Den nye forskriften skal bidra til økt målretting og tiltaksgjennomføring. Virkeområdene er valgt ut på bakgrunn av økologisk tilstand i vassdragene, grad av landbrukspåvirkning og brukerinteresser. Målet er at kravene i forskriften skal balansere hensyn til både vannkvalitet og matproduksjon på en best mulig måte.

Vannforvaltningsplaner

Tema	Hvor mange vannområder vil nå miljømålene, innen gitte frister (utsatt frist regnes som (ny) gitt frist)	Hvor mange vannområder vil ikke nå miljømålene, innen gitte frister	I hvor mange av vannområder som ikke vil nå miljømålene, er det fastsatt regionale forskrifter for å nå målene	I hvor mange av vannområder som ikke vil nå miljømålene, er det fastsatt strengere krav med hjemmel i annet regelverk for å nå målene
Antall	21	0	0	0

Tallene i tabellen er hentet fra regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken

3.1.1.14 Andre oppdrag

Vi overleverte prosjektrapport utarbeidet av NAV Vest-Viken og Statsforvalteren forut for avslutningswebinar arrangert av avdelingsdirektøren i desember. Det videreføres arbeid fra prosjektet slik at nettverk som er igangsatt fortsetter. Det er lederforankret i NAV Vest-Viken ved regiondirektøren og i Statsforvalteren ved avdelingsdirektør og seksjonssjef. Nettverket organiseres av to erfarne medarbeidere, en fra NAV Vest-Viken og en fra Statsforvalteren. NAV Oslo og NAV Øst-Viken er invitert inn og deltar også i arbeidet. Her sitter det erfarne medarbeidere som ser på samarbeid og sammenhenger og utarbeider forslag til kompetansetiltak for å sikre gode tjenester for borgerne i våre fylker.

3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge

Statsforvalteren har etablert et 2 årig Velferdsprosjekt (2021-2022) for å bidra til økt samordning. Prosjektet skal bidra til samordning av felles velferdsoppdrag på tvers av fagavdelingene hos Statsforvalteren i Oslo og Viken, og å øke samordning på velferdspolert regionalt i Oslo og Viken.

Tverrfaglige oppdrag som implementering av barnevernsreformen, barnekonvensjonen, koordinerte tjenester til barn og unge, samt bolig og velferd er områder vi har jobbet med på tvers av fagområder internt embetet, men også tverrfaglig regionalt.

Vi har koordinert planinnspill på konkrete kommunale planer, gjennomført opplæringer og webinarer for kommuner. Det ble gjennomført en 2 dagers kommunesamling med tema innen Bolig - og velferd.

Oppfølging av situasjonen for sårbare barn og unge under pandemien er gjort ved omfattende beredskapskontakt med kommunene, regelmessige rapporteringer og kartlegginger på oppdrag fra BUF dir.

Godt samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Godt samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge

Statsforvalteren opplever økende fokus og gjennomføringsvilje og -evne når det gjelder samordning av tjenestetilbud til utsatte barn unge i sektor. Dette kommer blant annet til syne i kommunale planer Statsforvalteren har til høring. Antallet kommuner og bydeler som tar i bruk metodikk og samarbeidsverktøy (som BTI eller Velferdsrab) er også økende.

Samtidig er det vår vurdering at samordnings- og samarbeidsproblemer fremdeles er en av de store utfordringene i arbeidet for barn og unge og familier i en sårbar situasjon.

Barn og unge og familier i en utsatt situasjon, har sjelden bare ett problem, og floker kan sjelden løses av bare én tjeneste. Ofte ligger løsningene i grenseflatene. Etter vårt syn havner ofte de det gjelder mellom to stoler, og blir sendt mellom tjenestene eller havner i blindsoner fordi de ulike velferdstjenestene opererer uavhengige av hverandre.

Statsforvalteren oppsummerer hovedutfordringene slik:

- Sektor har fortsatt ikke tilstrekkelig kompetanse til å følge opp vurderinger og anbefalinger som kan bidra til forbedringer
- Det er forskjeller i tjenester og omfang basert på hvilken kommune man bor i
- Det er manglende koordinering, og familier kan ha lite innflytelse over egen hverdag
- Informasjonen om tjenester og hjelpesystemet er mangelfull, tilfeldig og personavhengig
- Manglende kjennskap i tjenester til hva andre tjenester og profesjoner i kommunen kan bidra med, og hvilken kompetanse de har
- Manglende oppmerksomhet om helhetlige behov og vegring mot å ta ansvar for koordinering. Tjenestetilbud som ikke henger sammen

- Mangel på relasjonell kapasitet og kompetanse. Det er mangelfull samarbeidskultur og praksis
- Begrensede økonomiske ressurser i sektor
- Enheter kan vegre seg for å inngå i samarbeid med andre tjenester dersom samarbeidet ikke direkte angår brukere som enheten har et tydelig ansvar for å følge opp
- Manglende kunnskap lovverket (eksemplifisert med taushetsplikt) legger fortsatt begrensninger på arbeidet
- Det er vanskelig med tidlig identifisering av utfordringer
- Det er manglende rutiner for å melde bekymring
- Det er manglende kunnskap om vergemål og manglende oppfølging av meldeplikten særlig hos barneverntjenesten når det gjelder barn som er uten en fungerende verge

Pandemien har satt et sterkt preg på samfunnet i 2021. Det er grunn til å hevde at dette har påvirket samordningsevnen i kommunene og bydelene i Oslo og Viken. Det er enten mellom eller internt i velferdstjenestene det skal samordnes og hvor ansatte skal samarbeide. Når skoler og barnehager stenges, går dette utover særlig barn og unge som var i en vanskelig familiesituasjon. «Laget» rundt og med barnet og familien – skole, barnehage, lokalmiljø og fritid, skolehelse og kanskje også tjenester via arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) – blir svekket eller borte. Barnevernet har opplevd oftere at familier avlyste planlagte møter, skolehelsetjenesten fikk andre oppgaver, og det har vært vanskeligere for lærerne å fange opp om barn har hatt det vanskelig.

God kompetanse om utsatte barn og unge i kommunene (fra kapittel 3.2.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

God kompetanse om utsatte barn og unge i kommunene

Det er vår erfaring at kommunene i varierende grad trenger økt kompetanse til å:

- legge FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) til grunn for et helhetlig og samordnet tjenestetilbud
- se bærekraftsmål, folkehelse og barns rett til ikke-diskriminering, barnets beste, barns rett til liv, helse og utvikling og rett til å bli hørt, (generelle prinsipper for barnekonvensjonen) i sammenheng, for helhetlige og samordnede tjenestetilbud
- sikre at barn og unge får tilstrekkelig informasjon, bli hørt og si sin mening i saker som angår dem ved utformingen av tjenestetilbud. Dette kan i særlig grad se ut til å gjelde hvordan retten til barn med nedsatt funksjonsevne har til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter i alle forhold som berører dem, skal sikres
- få til en god samordnet og helhetlig innsats for likestilling av barn og unge med funksjonsnedsettelse, basert på barnekonvensjonen (art. 2, 6 og 23) og FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)
- etablere gode rutiner for informasjonsutveksling
- legge til rette for samordning og tverrfaglighet særlig mellom tjenesteytere på områdene helse, bolig, arbeid (arbeids- og velferdsforvaltningen) og utdanning. Med dette menes å få NAV og alle velferdstjenestene i kommunen til samarbeide om å løse «floker» knyttet til barn som lever i en vedvarende lavinntekstsituasjon og se hen til barn og unges rett til en levestandard som er tilstrekkelig, og rett til materiell hjelp og støttetiltak, særlig med hensyn til mat, klær og bolig. Kommunene har her et kompetansebehov for å se og legge til rette for hvordan foreldrenes tilknytning til arbeidslivet (jamfør eksempelvis bruk av Kvalifiseringsprogrammet (KVP)) og en god bolig i et godt bomiljø er avgjørende for at barn/unge skal ha god helse – herunder de underliggende, bestemmende helsefaktorene; god omsorg, medbestemmelse, vern og støtte, vern mot overgrep, fullverdig liv og god utdanning
- å samarbeide på tvers i egen kommune eller i samarbeid med andre kommuner om tjenester slik at barn og unge får gode, samordnede tiltak, og at kommunen jobber aktivt for å forebygge omsorgssvikt, jamfør Barnevernsreformen (oppvekstreformen)

3.1.2.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Statsforvalteren i Oslo og Viken har fått et særlig oppdrag knyttet til CRPD. I denne forbindelse har det blitt gitt informasjon og det er gjennomført webinarer for velferdstjenestene i Oslo og Viken og en lederkonferanse der alle kommunedirektører og ledere i Oslo og Viken ble invitert der konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne var fokus.

Alle trenger et trygt hjem (2021 - 2024) (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune om de tre prioriterte innsatsområdene i Alle trenger et trygt hjem (2021 – 2024).

Gjennom helhetlig og samordnet innsats har vi i 2021 bidratt i den offentlige boligsosiale innsatsen.

Alle trengte et trygt hjem fordrer samordning både internt hos Statsforvalteren, men også mellom statsforvalteren og andre instanser. Vi har i arbeidet med å samordne den boligsosiale strategien internt gjennom å koble bolig og boligutfordringer med ulike fagområder som helse, oppvekst, barnevern, planarbeid og vergemål. Dette er koordinert i Statsforvalterens velferdsprosjekt, og der det er beskrevet står det mer om denne koordineringen. Effekten av dette samarbeidet er at vi i større grad ser bolig i sammenheng med andre fagområder, og som en helhet.

Overfor kommunene har vi tilbydd flere webinar gjennom 2021 for på den måten å gi kunnskap som er nyttig og relevant for at kommunene skal gi de innbyggerne som trenger det gode boligsosiale tjenester. De tre prioriterte innsatsområdene har vært utgangspunkt for disse digitale flatene.

Vi har etablert et godt samarbeid med Husbanken i vår region. Vi har felles møtepunkt der vi kan diskutere faglige problemstillinger, og ha et utgangspunkt for samhandling. Effekten er at vi fremstår samlet i møte med kommunene, og bidrar til at kommunene i større grad selv klarer å oppfylle satsningsområdene i den nye boligsosiale strategien. Vi ønsker å videreutvikle samarbeidet med Husbanken.

I november 2021 arrangerte Statsforvalteren, i samarbeid med Husbanken, fysisk og digital bolig- og velferdskonferanse for kommunen og bydelene i vårt område. Gjennom to dager fikk deltakerne fra kommuner og bydeler ny kunnskap, og mulighet for å diskutere og påvirke ulike tema med samordning som den røde tråden. Vi hadde flere faglige rom om alle tre prioriterte satsningsområdene i strategien. Vi mener det har stor effekt for deltakerne å delta på konferanse for faglig påfyll, erfaringsutveksling og å kunne møte andre som jobber med boligsosialt arbeid på ulike fagområder.

Gjennom vårt arbeid i 2021, og særlig samarbeidet internt og med Husbanken, bidrar vi til å oppfylle målene i strategien. Det gjelder særlig fokuset på ulike boformer og viktigheten av samordning lokalt.

3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

I embetet vårt jobber vi bredt på flere nivåer for få samordningen til å bli så effektiv og målrettet som mulig, og at belastningen på den enkelte kommune kan minimaliseres.

Arbeid med samordning av statlig tilsyn, til tross for vansker med kalenderen, blir bedre for år til år. Sum av de iverksatte tiltakene har medført at vi jobber mer systematisk internt og eksternt, og er veldig tilfreds med måloppnåelsen.

At tilsyn skal bidra til læring og forbedring er et mål i seg selv når vi gjennomfører våre tilsyn, og det vektlegges derfor veiledningsaktiviteter før og etter tilsyn. For at vi skal få kvalifiserte vurderinger fra kommunene om hvordan våre tilsyn virker og om de kan forbedres har vi jobbet med et evalueringssopplegg, som skal tas i bruk etter hvert endt tilsyn i 2022. For å teste ut evalueringsskjemaet brukes den avgrenset det første halvåret på barnehage- og utdanningsområdet og rulles fullt ut i de andre avdelingene på høsten.

Hvis vi skal trekke frem et utfordrende forhold med samordning av tilsyn i 2021 vil det være tilsynskalenderen. I og med at kalenderen ikke har fungert optimalt, har vi måttet jobbe på andre parallelle systemer, som har vært en tungvint løsning. Vi har aktivt prøvd å medvirke til at kalenderen skal bli et funksjonelt verktøy, men forbedringsarbeidet har gått noe sakte. Dette er uheldig. Kalenderen involverer mange aktører, forventningene store, og nå begynner det å bli vanskelig å opprettholde motivasjonen for bruk av kalenderen.

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor. (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.

Vi jobber bredt og på flere plan for å lykkes med tidlig planlegging og samordning av statlige tilsyn med egenkontrollen, med hovedmål om å spre tilsynsbelastningen.

Embetsets arbeid med samordning av statlig tilsyn er stabsorganisert og utføres av dem, som jobber med det generelle kommuneoppdraget. Dette oppleves som nyttig pga. den generelle kunnskapen og kontakten med kommunene. I og med at samordning av statlig tilsyn er en tverrfaglig oppgave er arbeidet dermed også forankret på tvers av embetet.

- Embetsledelsen brukes for viktige prinsippavklaringer knyttet til samordning av tilsyn og for å informere om samordningsarbeidet.
- Samordningsgruppen består av våre seksjonsledere. Nesten en gang i måneden avholdes møtene i denne gruppen, hvor samordning av tilsyn er et fast punkt på agendaen. Her informeres det og drøftes om samordning-/koordinering av statlige tilsyn.
- Tilsynskoordineringsgruppen består av en representant fra hver fagavdeling som har inngående kunnskap om tilsyn på sitt felt. Disse jobber med ROS-analyser, planlegging og koordinering av tilsyn. Er med på Tilsynsforum, og presenterer aktuelt fagrelatert stoff. Både størrelsen på embetet og at vi er den tyngste tilsynsaktøren som fører flest tilsyn med kommunene og fylkeskommunene gjør at vi må ha rutiner og orden i våre planer.

I tillegg har vi har god og tett dialog med de øvrige statlige tilsynsetatene og kontrollutvalgssekretariatene, blant annet gjennom møtearena, Tilsynsforum. Hensikten med disse møtene er å sikre god informasjonsflyt mellom staten og kommunesektoren, og å planlegge tilsyn og kontroller ut fra et samlet utgangspunkt. Et hovedmål er å unngå at det oppstår kollisjoner når det gjelder kommune, tema og tidspunkt. I tillegg deles og diskuteres ulike utfordringer og erfaringer åpent. Det ble gjennomført tre møter, hvor referatene og presentasjonene ligger på nettsiden vår. Dagsorden settes opp etter innspill fra møtedeltakerne og dagsaktuelt arbeid. Temaer som blant annet er tatt opp i møtene er: erfaringer med digitale tilsyn, internkontrollregler for kommunene, Tilda, Kommunebilder, tilsynskalenderen med mer.

Det ble planlagt og registrert over 100 statlige tilsyn med kommunesektoren og nærmere 90 forvaltningsrevisjoner på starten av januar 2021. Kommunene fikk i samordningsfasen muligheten til å kommentere den samlede tilsynsbelastningen og evt. foreslå nye datoer for planlagte tilsyn, og flere benyttet muligheten til det. Alle tilbakemeldingene ble løpende fulgt opp og besvart ut. Noen av planlagte tilsyn ble justert med utgangspunkt i kommunenes tilbakemelding. I løpet av året ble tilsynsaktiviteten økt til 193 statlige tilsyn. Dette til tross for at noen av tilsynene ble avlyst på grunn av pandemihåndteringen. Årsaken til økning i antall tilsyn skyldes dels vår egen aktivitet, men også at noen av de øvrige etatene la inn sine planer som ikke var klare på samordningstidspunktet.

Vi prøver å spre tilsynsbelastningen så mye som mulig, men 230 tilsyn på 52 kommuner (for enkelthetens skylds regnes Oslo som en enhet) og to fylkeskommuner betyr i snitt mellom fire og fem tilsyn på hver disse. Så vet vi at ikke alle kommuner fikk tilsyn i 2021, slik at noen fikk mer enn snittet nevnt

over og andre ingenting. De aller fleste kommunene er valgt ut fra en risiko- og sårbarhetsvurdering. Hele 153 av 230 gjennomførte tilsyn var skriftlige tilsyn.

Drammen kommune fikk flest tilsyn, da det ble gjennomført 16 tilsyn. 11 av disse ble gjennomført stedlig av Arbeidstilsynet med hjemmetjenesten. (Det tas et forbehold om antall tilsyn fra Arbeidstilsynet, da dobbeltregistrering kan ha forekommet pga. TILDA.) Kommunen har ikke meldt tilsynsomfanget som belastende.

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at statsforvalterens ressurser benyttes effektivt (fra kapittel 3.2.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at statsforvalterens ressurser benyttes effektivt.

Vi har de siste årene jobbet systematisk for å komme og være i dialog med kontrollutvalgssekretariatene. Vi mener å ha et godt samarbeid og lav terskel for å ta kontakt med hverandre, noe som er helt essensielt for å lykkes med en god samordning med egenkontrollen.

De statlige tilsynsmyndighetene har så langt det har vært mulig i sin planlegging, prioritering og gjennomføring tatt hensyn til nylig gjennomførte forvaltningsrevisjonskontroller og nye kontrollplaner. Det var ikke alle kontrollutvalgssekretariatene som var ferdig med sine planer når de statlige tilsynsetatene planla sine tilsyn, slik at kontrollutvalgssekretariatene har i større grad tilpasset sin virksomhet til de statlige, enn motsatt. Vi har hele tiden i planleggingsprosessen holdt hverandre orientert om hverandres tilsynsplaner og på den måten unngått kollisjoner i tid, sted og med tema.

Alle kontrollutvalgssekretariatene i regionen har tatt i bruk tilsynskalenderen og har registrert sine kontroller, både gjennomførte og de som er planlagt. Imidlertid har tilsynskalenderen skapt utfordringer, da modulen til kontrollutvalgssekretariatet er mest mangelfull. Flere har måttet registrere kontrollene og laste opp rapportene mange ganger, fordi funksjonaliteten ikke har fungert.

Embetet har gjennom ulike kanaler, slik som forventningsbrev til kommuner, epost til kommunedirektører og gjennom nettsiden vår, informert kommuner om tilsynskalenderen og hvilken rolle de er tiltenkt. Vi har gått bredt ut for å sikre at kommunene kjenner til og ved behov kan gi en tilbakemelding på den samlede tilsynsbelastningen. Vi har i løpet av året fått flere kommunekontakter i tilsynskalenderen. Flere benytter seg av muligheten til å gis oss tilbakemelding på tilsynene, noe som vi erfarer svært positivt.

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen. (fra kapittel 3.2.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.

Embetet har en stund ønsket å jobbe for at vi kan evaluere våre tilsyn. I og med at vi gjennomfører mange tilsyn og bruker en del interne og eksterne ressurser ønsker vi en tilbakemelding på hvorvidt våre tilsyn oppleves som nyttige, og om de bidrar til bedre regelverksetterlevelse og læring i kommunene, bydelene og fylkeskommunene. Med utgangspunkt i dette kan vi heve kvaliteten på våre tilsyn, slik at vi kan videreutvikle våre tilsyn til å stadig bli mer effektive og treffsikre.

Vi har jobbet med ulike varianter av evalueringsskjemaer med utgangspunkt i løpende eller årlig evaluering. Embetsledelsen har vedtatt å gjennomføre løpende evaluering av alle våre tilsyn.

Evalueringsskjemaet piloterer det første halvåret på barnehage- og utdanningsområdet, før den tas i bruk fullt ut fra høsten 2022. Vi gleder oss til dette pilotprosjektet.

Generelt er vi av den oppfatning, som muntlig bekreftes av kommunene, at måten vi gjennomfører våre tilsyn på med forberedelser og god dialog, i seg selv fremmer læring.

Nedenfor gis mer fagspesifikk omtale av hva avdelingene har gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsynene som er gjennomført. Det er noe mer enn den veiledning som gis overfor kommunene i oppfølgingen av det enkelte tilsynet.

Sosialseksjonen

Vi har de siste årene gjennomført flere egenvurderinger med ulike tema innenfor sosialtjenesteloven som har involvert mange av NAV-kontorene i Oslo og Viken. Gjennom egenvurdering får kommunene veiledning om hvordan de kan gjennomføre egen kvalitetskontroller av tjenesten, og i samlinger med andre NAV-kontorer som har gjennomført samme egenvurdering, utveksles gode grep og erfaringer. Det er i møte med alle NAV-ledere og i samarbeidsmøter med Nav fylke, gitt informasjon om funn fra tilsyn, undersøkelser og egenvurderinger. Vi har også deltatt i møter med enkelte kommuner med tilsvarende informasjon til alle ansatte, og hatt opplæringsstiltak som en del av arbeidet med å rette lovbrudd.

Barnevernseksjonen

Vi har hatt en opplæring etter tilsyn i læringsnettverk mot to kommuner som har hatt tilsyn og deres samarbeidende kommuner, og vi har hatt workshop på lederforum for barnevernledere – Tema: Hvordan kan tilsyn være nyttig for barneverntjenesten.

Helse

I opplegget fra Statens helsetilsyn inngår tilbud om en fagsamling før tilsyn med kommunene der det skal gjennomføres tilsynsbasert egenvurdering. Til samlingen skal også nabokommunene med systemrevisjon inviteres. Det ble gjennomført en digital samling for kommunene Krødsherad, Flå, Sigdal og Modum.

Barnehage- og utdanningsavdelingen

Det er i all hovedsak gjennomført digitale regelverksamlinger for alle barnehage- og skoleeiere og myndigheter på temaer hvor vi ser stor risiko for regelverksbrudd. Vi opplever at fordelene med digitale samlinger er at vi når ut til langt flere enn vi kunne gjort med en fysisk samling. Vi får også tilbakemelding på at læringseffekten blir større når et kollegium kan følge samlingen sammen og reflektere i fellesskap over egen praksis. Vi er bevisste på å koble temaene vi har veiledning om med risikovurderinger og tilsyn. Eksempler på dette er reglene for meldeplikt til barneverntjenesten og praktisk bruk av barnekonvensjonen.

3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Embetet har i 2021 hatt fokus på å gjennomføre punkter vedtatt i en intern handlingsplan for klima. Dette innebærer handlinger for å kutte egne klimagassutslipp, og bistå kommunene i deres klimaarbeid. Handlingsplanen blir fulgt opp av klimakoordinator samt klimafaggruppen bestående av medlemmer fra avdelingene klima og miljøvern, landbruk og stab for samordning og beredskap. Videre har alle relevante seksjoner valgt et eller flere tiltak for klimagassreduksjon som de har jobbet med som en del av virksomhetsplanen for 2021. Dette videreføres i 2022 med noen nye tiltak.

Vi har løpende oppmerksomhet på reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning i kommunene. Vi gir innspill til kommunenes planarbeid om hvordan de kan bidra til mer klimavennlige byer og lokalsamfunn. Med det ønsker vi å bidra til at bærekraftsmål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn. I innspill til klima- og energiplaner peker vi på utfordringer og muligheter knyttet til både jord- og skogbruk inkludert trebruk, karbonlagring i jord, bioenergi, klimatilpasning og økosystemtjenester.

Sammen med Viken fylkeskommune og KS har vi organisert seminarer for kommunene i Viken om klimasats og andre støtte-ordninger for kommunal klimahandling, og om arealregnskap.

Sammen med Viken Fylkeskommune og KS arrangerte vi Klima Viken kick-off. Formålet var å samle nettverket for første gang for erfaringsutveksling, forankring av ambisjoner og oppstart av handlingsplan for nettverket.

Landbruksavdelingen har en aktiv rolle i Interregprosjektet "Steg mot ett mer klimanøytralt landbruk". Prosjektets overgripende mål er å bidra til en raskere implementering av ny teknikk og kunnskap i landbruket for å dels redusere sektorens avhengighet av fossil energi og dels øke bruk av biokull for økt karbonlagring i jord. For å oppnå dette mål ønsker prosjektet å styrke naturbruksskolene og elevenes rolle som forandringsleder i omstilling til et mer klimanøytralt landbruk. Prosjektet går i Norge, Sverige og Danmark i perioden januar 2021 til september 2022. I Norge samordnes prosjektet av Viken fylkeskommune som del av deres mangeårige prosjekt Klimasmart landbruk Viken.

I 2021 har landbruksavdelingen inngått avtale med Klimasmart landbruk Viken om å bidra med personalressurser for å arrangere kurs med tema skogbruk og klima. Dette vil primært foregå i 2022 med kommunalt ansatte som målgruppe. Tema for kursene vil sammenfalle med utvalgte satsingsområder i *Handlingsplan for skogbruk i Oslo og Viken 2021-2025, og følge opp disse*.

Kommunale klima- og energiplaner har ambisiøse mål (fra kapittel 3.2.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner har i sin klima- og energiplanlegging en oppdatert handlingsdel (nyere enn 4 år) med ambisiøse mål og gjennomfører tiltak som bidrar til å redusere klimagassutslipp

Alle kommuner har en gjeldende klima- og energiplan med ambisiøse mål som bidrar til å redusere klimagassutslipp.

Forventninger i Statlige planretningslinjer (SPR) for klima- og energiplanlegging formidles i innspill til oppstart og planprogram. Vi har ikke gjort en systematisk kartlegging av nivået på klimamålene til den enkelte kommune. Flere kommuner ruller nå sine klima- og energiplaner, og vi forventer mer ambisiøse mål i de reviderte planene. Vi er i gang med gjennomgang av alle planene for å kartlegge de enkelte kommune, etablere kunnskapsbank av tiltak og eksempler på gode planer.

I 2021 har vi fulgt opp vår interne handlingsplan for klima 2020-2021. Vi har blant annet startet opp et arbeid for å vurdere om embete skal etablere et eget klimagassregnskap hvor vi ser hen til hva andre kommuner, Fylkeskommunen og andre aktører har gjort på dette feltet som vi kan lære av. Vi har arrangert tre lunsjforedrag internt om klimaarbeidet og utfordret alle relevante seksjoner med å vurdere minst ett klimatiltak for gjennomføring innen eget fagområde.

Kommunene har integrert klimatilpasning i planer (fra kapittel 3.2.1.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene har integrert klimatilpasning i sine planer i tråd med statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

Forventningene er formidlet til kommunen gjennom varsel om oppstart av planarbeid, høringsuttalelser og annen veiledning. Her gis en tydelig oppfordring til gode planer for overvannshåndtering, bruk av blågrønne strukturer, bevaring av natur, åpne bekker, stormflo og havnivåstigning. Vi minner om bruk av klimapåslag og klimaprofiler. Dette er også tema som er omtalt i forventningsbrevet til kommunal arealplanlegging som embetet utarbeider.

Statsforvalteren oppfordrer kommunene til å søke midler til klimatilpasningstiltak. Gjennom innspill til de ulike planene har vi oppmerksomhet rundt ROS-analyser og klimapåslag.

SPR er førende for kommunenes arbeid med kommuneplaner og reguleringsplaner. Vi ser eksempler på gode overvannshåndteringsplaner og gode naturbaserte løsninger. Bevaring av karbonrike arealer er også omtalt i kommunale planer.

3.1.2.5 Andre oppdrag

Ikke noe å anføre.

3.1.2.6 Miljø- og skogfaglig kompetanse i skogvernet

Oppdraget om avveining mellom skogbruk og skogvern i verneprosessene kom ikke i 2021, så vi har ikke jobbet med det. Men vi har god kontakt mellom klima- og miljøvernavdelingen og landbruksavdelingen og vil organisere et samarbeid om dette i 2022.

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av statsforvalterne**3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling****Klima- og Miljøvernavdelingen**

Statsforvalteren har utarbeidet gode rutiner som er implementert og ligger i vårt kvalitetsstyringssystem; Risk Manager. Dette for å sikre god kvalitet og enhetlig praksis i vår saksbehandling, både når det gjelder kontroll- og tilsynsarbeid og konsesjonsbehandling.

Vi har for lange restanser på klagesaker og det er iverksatt et restanseprosjekt på slutten av 2021. Effekten av dette vil være flere personressurser på klagesaker i 2022.

Barnehage- og utdanningsavdelingen

Statsforvalteren er bevisst at vi er det største embetet og dekker en stor del av Norges befolkning. Etter vår vurdering stiller det ekstra krav til kvaliteten i vår oppgaveløsning. I 2021 har vi derfor fortsatt det systematiske arbeidet med å utarbeide blant annet rutiner, planer og årshjul for våre aktiviteter. I 2021 har vi hatt større fokus enn tidligere på å sette nye medarbeidere raskt i gang med å løse våre oppgaver med høy kvalitet. Det har skjedd gjennom eksempelvis mer systematisk bruk av faddere, introduksjonsprogram for nytilsatte og fokus på kompetanseoverføring i faggrupper og tilsynsteam. Vi har mottatt positive tilbakemeldinger på dette både fra nytilsatte og de erfarne saksbehandlerne, som peker på at nytilsatte raskt er produktive. Vi mener også dette generelt er med på å øke kvaliteten i vår veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling.

For å heve kompetansen til kommunene har Statsforvalteren gjennomført veiledning- og regelverksamlinger på barnehage- og skoleområde der kommuner, Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og skoler har vært invitert. Sentrale tema på disse møtene har blant annet vært kompetanseheving gjennom informasjon om lovendringer, lovforståelse, risikovurdering og tilsyn. Vi følger alltid opp risiko vi avdekker i saksbehandlingen eller gjennom andre henvendelser om kommunene. Det forplikter å vite, og den informasjonen vi er gjort kjent med har gitt oss hjelp til å vurdere hvordan saken skal håndteres videre. For å sørge for økt treffsikkerhet i identifiseringen av risiko er vurderingene i planleggingsfasen av tilsyn, gjort i samarbeid mellom ansatte som har kompetanse på statistikk og fag. I 2021 utarbeidet vi plan for ROS- og tilsynsarbeid gjennom året, som setter oss i enda bedre stand til å se sammenhengen mellom ROS, tilsyn og andre virkemidler.

Videre har vi utviklet og tatt i bruk et nytt digitalt system for søke- og behandlingsprosessen i tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling. Det var et stort behov for å effektivisere denne prosessen og sikre økt brukervennlighet, noe som igjen vil kunne gi alle aktører en likeverdig mulighet til midler fra ordningen. Det var også et behov for et robust system som var mindre sårbart for feil samt forenkle arbeidet i regionale arbeidsgrupper og samarbeidsforum. Samlet sett bidrar dette til en mer effektiv og kvalitativ god behandling av søknadene. Videre har vi også innført en mulighet for barnehage- og skoleeiere i partnerskap med universitet og høyskoler å melde behov for midler for inntil tre år av gangen. Dette bidrar til forutsigbarhet og langsiktighet i deres kompetanseutvikling samt mindre byråkratisering.

Sosial- og barnevernavdelingen

Både på barnevern og sosiale tjenester har det vært prioritert å samordne tidligere embeters praksis i klagesaksbehandling. Tidligere restanser er betydelig redusert, og saksbehandlingen er blitt mer effektiv. Dette har gitt en effekt som blant annet har redusert forskjellsbehandling i utfall av like saker, felles veiledning til et stort antall medarbeidere i tjenestene og hyppige kontaktpunkter. Tjenestene gir gode tilbakemeldinger på disse tiltakene og vi vurderer at dette har bidratt til en kvalitetsøkning av saksbehandlingen i de lokale tjenestene, noe som kommer innbyggerne til gode. Dette er noe som vil

skje kontinuerlig fremover.

Samlinger (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minimum 2 samlinger innen utløpet av 2 kvartal 2021.

Statsforvalteren i Oslo og Viken gjennomførte en digital samling for alle kommunene 29. januar 2021 om den nye integreringsloven. Vi har også gjennomført en samling sammen med Viken fylkeskommune 11. juni 2021.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Antall saker som er behandlet har gått opp fra 1151 saker i 2020, til 1246 i 2021. Det fremgår av tabellen at 76 % av sakene ble behandlet innen frist - 24 % med fristoverskridelse. 941 saker av 1246 saker ble behandlet innen 12 uker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 80 dager og gjennomsnittlig overskridelse av fristen har vært 24 dager. Restansen 1. januar 2022 var 353 byggesaker.

Vi har ikke nådd målet om at alle klagesaker skal være avgjort innen 12 uker, men det er lagt ned en stor innsats for å klare å holde saksbehandlingsfristen på 12 uker i flest mulig av sakene. Målet er å komme så nær målsettingen som mulig.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-24 %	76 %	1 246	941

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Vi ser at dette resultatet ikke er tilfredsstillende. Vi må i 2022 ha større fokus på at disse sakene tas inn seks ukers fristen. Det hadde vært fint om man i SYSAM kunne synliggjøre hvilke saker det er gitt utsatt iverksetting. Nå fremgår dette verken av statistikken eller søkekriteriene som vi har tilgang til i SYSAM.

Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	-64 %	36 %	47	17

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Det synes som tabellen både viser antall søknader om forhåndstiltredelse og søknad om samtykke til ekspropriasjon. Vi har behandlet seks saker om forhåndstiltredelse. Fire saker innenfor fristen og to saker utover fristen på 12 uker. Vi har i tillegg behandlet fire saker om søknad om samtykke. En innenfor fristen og tre utenfor fristen.

Avviket har sammenheng med at sakene har vært kompliserte og tidkrevende der man ved behandling av saken til stadighet mottar ytterligere dokumentasjon fra partene i saken. I SYSAM er det ikke mulig til å stoppe fristen i disse sakene.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-50 %	50 %	10	5

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.2 i TB)**Rapportere på**

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Fem av totalt ti behandlede klagesaker ble avgjort innen 12 uker. I 2020 ble to av totalt syv behandlede klagesaker avgjort innen 12 uker. Resultatet i 2021 kunne vært bedre, men er likevel en forbedring fra 2020. Vi fokuserer på et bedre resultat i 2022.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-50 %	50 %	10	5

IED: Implementering av BREF (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)**Rapportere på**

God progresjon i arbeidet med nye tillatelser til virksomheter som omfattes av nye bransjekrav om beste tilgjengelige teknikker (BAT-konklusjoner).

Vi jobber målrettet for å sikre at tillatelsene til våre bedrifter som omfattes av EUs industriutslippsdirektiv er i overensstemmelse med IED-kravene innen fastsatte frister.

Vi ligger allikevel etter når det gjelder oppfølging av våre avfallsanlegg som faller inn under **IED-kravene på avfall (WT-BREF)**. Vi har i overkant av 50 anlegg som kommer inn under WT-BREF og disse har oversendt en BAT-vurdering med hensyn til om de driver i henhold til BAT-konklusjonene.

Vi har i 2021 konsentrert oss om de virksomhetene, der vi allerede har liggende en søknad fra virksomheten. Når disse får nye tillatelser innarbeider vi kravene i WT-BREF. Vi vil i begynnelsen av 2022 gjennomgå virksomhetenes vurderinger for de anleggene hvor vi ikke har en konkret søknad liggende, for å få en oversikt over hvor mange av våre tillatelser som må revideres i tråd med BAT-konklusjonene for den aktuelle virksomheten. Vi vil ikke klare å innarbeide kravene i WT-BREF for alle våre anlegg innen fristen som er 10.08.2022.

Når det gjelder **næringsmiddelvirksomhetene** våre som er omfattet av **FMD-BREF** har vi god oversikt over anleggene og jobber systematisk for å komme i mål innen fristen som er 4.12.2023. Vi har registrert 8 anlegg som er omfattet og som trenger ny/revidert tillatelse. Vi er i god dialog med disse, og jobber oss systematisk gjennom innkomne søknader. Dette er derimot et tidkrevende arbeid, da IED-kravene er svært strenge sammenlignet med kravene de har i dag.

Forurensningstilsyn: God kompetanse (fra kapittel 3.3.1.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

God kvalitet på tilsynsaktiviteten

Vi har etablert rutiner og utarbeidet planer om økt tilsynsaktivitet. Vi har innført rutiner for fjertilsyn og gjennomført flere fjertilsyn i 2021. Det har ført til at færre tilsyn har blitt avlyst som følge av pandemien.

Rutiner for gjennomføring av tilsyn og fjertilsyn ligger i RiskManager, og skal sikre enhetlig praksis.

Statsforvalteren driver risikobaserte tilsyn og gjennomførte i 76 tilsyn i 2021. Dette var noe under planlagt grunnet pandemisituasjonen.

Vi har deltatt i tilsynsaksjoner i regi av Miljødirektoratet.

Det er gjennomført tilsyn med åtte kommuner i avløpsaksjonen, og alvorlige avvik er fulgt opp med dialogmøter med kommuneledelsen i de aktuelle kommunene. Effekten av disse tilsynene har blant annet vært at kommuneledelsen er bedre informert og kjent med avløpssituasjonen i sine kommuner og dialogen på tvers i internt i kommunene er forbedret.

I slutten av 2021 brukte vi tid på å legge en god plan for tilsyn for 2022. Effekten av dette vil være at vi kommer tidligere i gang med tilsyn i 2022.

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Statsforvalteren har kontinuerlig fokus på faglig oppdatering av saksbehandlerne i kommunene. Smittevern hensyn har gjort at faglige kurs og seminarer i hovedsak er gjennomført digitalt i 2021. Vi har tilbudt webinarer innenfor mesteparten av oppgaveporteføljen som kommunene har på landbruksområdet. Det er gjennomført 33 fagsamlinger, kurs og temadager for kommunene og andre i løpet av året, herav 28 digitalt. Webinarer er en svært effektiv form for kurs og seminarer, særlig fordi både arrangør og deltakere sparer reisetid. Komprimerte digitale arrangementer kan lettere tilpasses arbeidshverdagen enn heldagsarrangementer. Det har lyktes oss å arrangere fem arrangementer med fysisk oppmøte i 2021, blant annet en to dagers samling med fokus på miljøtemaer innenfor landbruket, og en to dagers kommunesamling med et bredt spekter av temaer innenfor jord- og skogbruksforvaltning. Kommunene har gitt uttrykk for at det er viktig også å kunne samles fysisk fra tid til annen.

Høsten 2021 ble det for regionale miljøtilskudd prøvd ut et digitalt møteforum mellom Statsforvalteren og kommunene. Forumet var åpnet for alle saksbehandlere som jobber med Regionale miljøtilskudd (RPM) hos kommunene og hos Statsforvalteren. Forumet møttes én time annenhver uke. Erfaringen var god og vil bli videreført i 2022.

Avdelingsledelsen i landbruksavdelingen har i 2021 gjennomført to dialogmøter digitalt med lederne på landbrukskontorene. Statsforvalteren sender ut ukentlige informasjonsbrev til kommunene, ofte med lenke til artikler med utdypende informasjon og rettelser. Dette er landbruksavdelingens felles informasjonskanal ut til kommunene. All løpende informasjon fra samtlige medarbeidere i landbruksavdelingen samles her, og sendes til alle ansatte i landbruksforvaltningen. Dette sikrer samordning av informasjon i hele Oslo og Viken. Vi sendte 47 ukesbrev i 2021. Alle ligger tilgjengelig på våre nettsider.

Like svar på like spørsmål er viktig, innenfor RMP er det derfor opprettet en "Ofte stilte spørsmål" på våre nettsider, som også bidrar til å sikre harmonisering av våre svar. Ellers er det utstrakt dialog med saksbehandlere i kommunene via epost og telefon. Nærmere detaljer for flere av fagområdene og ordningene er beskrevet andre steder i årsrapporten.

I 2021 er det aktivt arbeidet med å redusere restanser på dispensasjon- og klagesaksbehandling innenfor enkelte tilskuddsordninger. Dette arbeidet har lyktes og det er få restanser ved utgangen av 2021.

Effektiv internkontroll knyttet til tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren har effektiv internkontroll av sin tilskuddsforvaltning på landbruks- og reindriftsområdet.

Landbruksavdelingens internkontroll for forvaltning av tilskuddsordningene innenfor landbruk omfatter årlig oppdatering av rutinebeskrivelser for hver enkelt tilskuddsordning (Risk Manager), årlige risikovurderinger av tilskuddsordningene, årlig kontrollplan, årlige handlingsplaner alternativt detaljerte tids-, aktivitets- og ansvarsplaner for arbeidet med tilskuddsordningene og kontrollarbeidet. Det er etablert faggrupper internt i avdelingen der medarbeidere som jobber med samme tilskuddsordning har regelmessige møter for blant annet å drøfte enkeltsaker (klager og dispensasjonssaker), henvendelser fra kommunene, planlegge webinarer og informasjonstiltak. Dette er effektive tiltak for å samkjøre oss i en situasjon med flere faste kontorsteder og utbredt bruk av hjemmekontor.

Vi ser at de regionale miljøtilskuddene er utfordrende å kontrollere for kommunene. Det er mange ordninger, flere ordninger kan overlappes hverandre på samme areal, ordningene har vilkår som til dels er lite kontrollerbare og Viken fylke har svært varierte forutsetninger for jordbruksproduksjon. Ordninger under de regionale miljøtilskuddene er årlig gjenstand for forvaltningskontroll. Kontrollene har avdekket at det ofte er feil i søknadene som skyldes misforståelser fra søkers side og usikkerhet hos saksbehandler. Det jobbes kontinuerlig med ulike tiltak for å avhjelpe denne situasjonen. Kommende revisjon av det regionale miljøprogrammet tar sikte på forenklinger.

Når det gjelder kontroll av tilskudds- og erstatningsordninger der Statsforvalteren er førsteinstans er det satt opp og gjennomført kontroller jamfør retningslinjene i rundskriv fra Landbruksdirektoratet for de enkelte ordningene. Kontrollene som er gjennomført for tilskudd til veterinære reiser, har avdekket flere utfordringer. Svakheter i regelverket for denne ordningen er meldt til Landbruksdirektoratet. Avdelingen er i løpet av året tilført kompetanse på svineproduksjon og regnskap, som gjør oss bedre rustet til kontroll særlig innenfor husdyrkonsesjon.

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirs rundskriv?	Ja
Antall foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	11
Antall foretak som er fulgt opp etter kontroller i tidligere år	3
Antall foretak hvor det er gjennomført stedlig kontroll	0
Antall foretak som er kontrollert pga. mistanke om driftsfellesskap	2
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning på grunn av overproduksjon	6
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning pga. driftsfellesskap	0
Antall foretak som er kontrollert, og hvor vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	4
Beløp standardisert erstatning sendt til Ldir for innkreving	185866

Vi har i 2021 påbegynt arbeidet med å kontrollere flere mulige større driftsfellesskap. Enkelte av disse produsentene har trolig produksjon utover Oslo og Viken sine grenser, og videre oppfølging vil derfor kreve et tett samarbeid med andre Statsforvaltere. Spesielt i disse og i noen andre saker må vi innhente opplysninger utenfor egne fagsystemer. Stedlig kontroll er heller ikke i år utført grunnet koronasituasjonen. Videre har vi behandlet to saker om midlertidig konsesjon for utrangering av avlspurker.

Kontroll av foretak - tidligpensjonsordningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Kontrollert som følge av mistanke om avvik	0
Saker funnet i orden	10
Saker med feil	0
Beskrivelse av feilene	

Vi kontrollerer all dokumentasjon som følger søknaden samtidig som systemet for beregning og registrering av søknadene også kontrollerer at vilkårene for å få innvilget tidligpensjon er oppfylt. Vi mottok i midten av desember kontrollfil, oversikt over tidligpensjonister som også har hatt næringsinntekt fra jordbruk/skogbruk i 2019 og 2020. Vi har sett på en del saker, men ikke rukket å fullføre denne kontrollen enda.

Kontroller som følge av mulige feilopplysninger

Sak nr	Ordning og årsak	Resultat	Oppfølging
--------	------------------	----------	------------

Ingen slike saker i 2021.

Internkontroll for tilskuddsforvaltningen

Ordning	Etablert internkontroll	Risikobasert kontroll	Merknad
Tilskudd til tidligpensjon	Ja	Nei	Alle søknader behandles fortløpende etter rutine for ordningen. Vi sjekker alle opplysningene i søknadene opp mot vilkårene for å få innvilget tidligpensjon. Bruker regneark fra Landbruksdirektoratet for å beregne om inntektsvilkårene er oppfylt. I tillegg sjekker vi inntektsopplysninger (næringsinntekt fra landbruket) i lister som vi mottar fra Landbruksdirektoratet. Vi fikk disse listene tilsendt midt i desember 2021. Denne kontrollen er ikke ferdigstilt ennå.
Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet	Ja	Nei	Statsforvalteren fordeler landbruksvikarårsverk i samråd med de fem avløserlagene vi har i Oslo og Viken. Søknadene blir kontrollert og behandlet etter rutine ne vi har for ordningen. I vestre del av Viken har vi to avløserlag som betjener deler av samme område i Hallingdal og Nummedal. Gjennom behandling av søknadene og samtaler og tilbakemelding fra de lagene har Statsforvalteren fordelt områdene mellom de to lagene.
Tilskudd til veterinærreiser	Delvis	Ja	Nytt system plukker ut enkelte saker til kontroll. Utover dette plukkes det ut saker til kontroll etter en risikovurdering .
Stimuleringsstilskudd til veterinærdekning	Ja	Ja	Statsforvalteren utlyste tilskuddsmidlene for alle kommunene medio januar 2021. Alle omsøkte tiltak oppfylte kriteriene for tilskudd. En søknad ble mottatt etter søknadsfristen og ble avvist. De øvrige fem søknadene ble innvilget. Gjennomgang av søknadene fra veterinærene til kommunene er rutinemessig del av vår saksbehandling av søknadene om stimuleringsstilskudd. Både i 2020 og 2021 har Statsforvalteren gjennomført en spørreundersøkelse til administrasjonskommunene for vaktområdene, om veterinærdekning og ulike forhold knyttet til stimuleringsstilskuddet. Undersøkelsen gir SFOV god oversikt over veterinærdekningen og utfordringer knyttet til dette.
Tilskudd til regionale prosjekter innen klima og miljøprogrammet	Ja	Ja	Rutine i RiskManager. Prosjekter kontrolleres ved sluttrapportering.
Erstatning etter offentlige pålegg	Ja	Ja	Denne ordningen forutsetter at Mattilsynet har fattet vedtak om offentlig pålegg. Alle saker går gjennom fullt ut med kontroll av vedtak, bilag m.m.
Erstatning ved avlingssvikt	Ja	Ja	Stedlig kontroll foretas i første rekke av kommunen slik det er fastsatt i regelverket. Statsforvalteren kontrollerer at kommunen har gjennomført de oppgaver som tillegges kommunen i den enkelte sak, og saker som ikke er fullstendig behandlet returneres kommunen for ny behandling. Utover dette har Statsforvalteren en egen risikovurdering av denne ordningen. Kontroll av kommunene eller andre tiltak, som for eksempel opplæring av saksbehandlere, vurderes årlig etter resultatene av denne risikovurderingen.
Kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	Delvis	Nei	Søknader behandles etter rutine for ordningen. Det er kun foretatt utbetalinger etter § 6 «Alternativ kompensasjonsutmåling for oppdrett av mink». Vi sjekker dokumentasjon av antall mink ved gjennomgang av søknad om produksjonstilskudd, forsikringsdokumenter og vi vurderer regnskapsdokumentasjon som innkjøp av driftsmidler og forbruk av fôr i perioden for å validere antall dyr.
Fylkesvise rentemidler fra skogfond	Delvis	Nei	Ekstern revisor gjennomfører årlig kontroll av ordningen. Vi har utarbeidet interne rutinebeskrivelser som følges opp og revideres fortløpende.
NMSK, kommuneskog	Delvis	Ja	Gjennomføres som en integrert del av kontrollen i forbindelse med forvaltningskontroll av kommunene, samt fortløpende ved godkjenning av refusjonskrav skogfond (jf. Veileder for risikobasert kontroll av skogordningene (Ldir. veileder 01:2019)).
Tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer	Delvis	Nei	Behandling utføres i henhold til forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer.
Tilskudd til siidaandeler og tamreinlag	Ikke aktuell	Nei	
Tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag	Ikke aktuell	Nei	
Andre ordninger			

Internkontroll som ivaretar kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren har effektiv internkontroll som ivaretar kontroll med at kommunenes tilskuddsforvaltning på landbruksområdet utføres på en forsvarlig måte.

Det er utarbeidet rutinebeskrivelser for kontrollarbeidet, inklusiv kontrollen med kommunene. Rutinebeskrivelsen gjennomgås og oppdateres årlig. For 2021 ble det utarbeidet en kontrollplan som blant annet omfattet arbeidet med risikovurderinger, prioritering ordninger og kommuner som skulle kontrolleres og innholdet i kontrollene samt kontroll av ordninger der Statsforvalteren er førsteinstans. Det digitale verktøyet Tasks ble benyttet til å detaljplanlegge kontrollaktivitetene. Gjennomførte forvaltningskontroller er dokumentert ved utfylte sjekklister, notater fra intervjuer og kontrollrapporter. Kontrollrapportene er tilgjengelige for offentligheten via Tilsynskalenderen.

Elementene i internkontrollen knyttet til forvaltning av produksjons- og avløsertilskuddet er sammenfattet i rutinebeskrivelsen for ordningen.

Kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning

Kommune	Omfang	Resultat	Oppfølging kontrollene
Landbruksforvaltningen i Numedal (interkommunalt samarbeid mellom Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal, med Nore og Uvdal som administrasjonskommune)	Generelt - delegering, habilitet, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. AR5 – rutiner og arbeidsmetodikk. PT - kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, og oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til dyr på beite/utmarksbeite.	Merknad – AR5: Rutinebeskrivelsene på området bør bli mer konkrete og beskrive handlingene som saksbehandlere skal gjennomføre/faktisk gjør	Sluttrapport er sendt til kommunen. Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.
Fredrikstad	Generelt - delegering, habilitet, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skogkultur (NMSK skogkultur). Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, vei (NMSK vei). Tilskudd til drenering (DREN). Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket (RMP) – kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon og tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark.	Merknad 1 - RMP: Mangelfull dokumentasjon på funn under kontroller. Merknad 2 – RMP: Mangelfull dokumentasjon på vurdering av avvik. Merknad 3 - RMP: Manglende rutiner for å følge opp vilkår. Merknad 4 – NMSK skogkultur: Mangelfull dokumentasjon av tiltaksareal. Merknad 5 – NMSK skogkultur: Forslag til Risikobasert kontrollplan for skogordningene. Merknad 6 – DREN: Noe mangelfull oppfølging av krav til innholdet i et grøftekart. Merknad 7 – DREN: Rutine for drenering av jordbruksarealer.	Sluttrapport er sendt til kommunen. Statsforvalteren har avsluttet kontrollen.
Hvaler	Generelt - delegering, habilitet, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. AR5 – rutiner og arbeidsmetodikk. Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket (RMP) – kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon og tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark.	Avvik – AR5: Det gjennomføres ikke et løpende/kontinuerlig ajourhold av AR5. Merknad 1 - AR5: Kommunen har utarbeidet en rutine for ajourholdet, men denne er utformet i svært generelle vendinger, og ser ikke ut til å fungere optimalt. Merknad 2 – RMP: Kontrolldokumentasjonen mangler tilstrekkelige notater om hva som er funnet på kontrollene. Merknad 3 – RMP: Feil i søknadene er rettet uten at det er dokumentert om kommunen har vurdert om feilene bør medføre avkortning av tilskuddet. Rettingene som er foretatt er til ugunst for søkeren.	Sluttrapport er sendt til kommunen. Kommunen har oversendt samarbeidsavtale med Fredrikstad kommune om geodata forvaltning. Kommunen har oversendt nylig utarbeidet rutinebeskrivelser for ajourhold av AR5. Statsforvalteren mener at tiltakene som kommunen har satt i verk, er tilstrekkelige for å rette opp avviket som ble påpekt i kontrollrapporten. Statsforvalteren har lukket avviket og avsluttet kontrollen.
Nes	Generelt - delegering, habilitet, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Produksjonstilskudd (PT) og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid (AV ferie) – kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til dyr på beite/utmarksbeite. Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket (RMP) – kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon og tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark. Tilskudd til drenering (DREN). Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skogkultur (NMSK skogkultur). Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, vei (NMSK vei).	Avvik 1 – RMP: Kravet om kontroll av minst 5 % av søknadene er ikke oppfylt. Merknad 1 - RMP: Saksbehandler har ført opp nye tiltak i søknaden. Avvik 2 – NMSK: Manglende dokumentasjon på kontroll av tiltak. Avvik 3 - Risikobasert kontrollplan for skogordningene mangler. Merknad 2 – NMSK: Manglende dokumentasjon på søknad om tilskudd. Merknad 3 – NMSK skogkultur: Mangelfull dokumentasjon av tiltaksareal.	Sluttrapport er sendt til kommunen. Kommunen har oppdaterte aktuelle prosedyrebeskrivelser for å forebygge at avvikene skjer igjen. Statsforvalteren mener at tiltakene som kommunen har satt i verk, er tilstrekkelige for å rette opp avvikene som ble påpekt i kontrollrapporten. Statsforvalteren har lukket avvikene og avsluttet kontrollen.
Lillestrøm	Generelt - delegering, habilitet, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket (RMP) – kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon og tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark. Tilskudd til drenering (DREN). Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skogkultur (NMSK skogkultur). Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, vei (NMSK vei).	Avvik 1 - Drenering: Kommunen har innvilget et større drenerert areal i forbindelse med utbetaling av tilskudd enn opprinnelig godkjent. Avvik 2 – RMP: Kravet om kontroll av minst 5 % av søknadene er ikke oppfylt. Merknad 1 - RMP: Saksbehandler har ført opp nye tiltak i søknaden. Merknad 2 – RMP: Mangelfull dokumentasjon på funn under kontroller. Merknad 3 – RMP: Manglende vurdering av avkortning ved feilopplysninger i søknaden. Merknad 4 – NMSK: Feltkontroll av tiltak (jf. Risikobasert kontrollplan for skogordningene).	Sluttrapport er sendt til kommunen. Kommunen har oppdaterte rutinebeskrivelser for drenering og RMP for å forebygge at avvikene skjer igjen. Statsforvalteren mener at tiltakene som kommunen har satt i verk, er tilstrekkelige for å rette opp avvikene som ble påpekt i kontrollrapporten. Statsforvalteren har lukket avvikene og avsluttet kontrollen.
Våler	Generelt - delegering, habilitet, rutiner, dokumentasjon og kompetanse. Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket (RMP) – kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon og tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark. Tilskudd til drenering (DREN). Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skogkultur (NMSK skogkultur). Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, vei (NMSK vei).	Merknad 1 - RMP: Mangelfull begrunnelse av vedtak. Merknad 2 – RMP: Mangelfull dokumentasjon på vurdering av avvik. Avvik 1 – NMSK: Inhabilitet ved behandling av tilskuddssøknad for kommunal skog. Avvik 2: Risikobasert kontrollplan for skogordningene mangler. Avvik 3 – Landbruksvei: Søknader er ikke registrert i ØKS. Merknad 3 – NMSK: Manglende dokumentasjon på søknad om tilskudd. Merknad 4 – Drenering: Forslag til mer utfyllende rutine for drenering.	Sluttrapport er sendt til kommunen. Kommunen har meldt tilbake om tiltak. Statsforvalteren mener at tiltakene som kommunen har satt i verk, er tilstrekkelige for å rette opp avvikene som ble påpekt i kontrollrapporten. Statsforvalteren har lukket avvikene og avsluttet kontrollen.
Jevnaker og Lunner - interkommunalt samarbeid med Nittedal og Gran (Innlandet), der Gran er administrasjonskommune.	AR5	Merknad 1 – AR5: Rutinen må oppdateres for å ivareta oppdateringer for AR5 i Nittedal.	Sluttrapport oversendes til kommunen i januar 2022.
Krødsherad	Resultatkartlegging og fornyelseskontroll. Risikobasert kontrollplan for skogordningene. (Dokumentkontroll).	Resultatkartlegging fornyelse og miljø: Merknad 1 – Lav gjennomføringsandel resultatkartlegging fornyelse og miljø. Risikobasert kontrollplan for skogordningene: Avvik 1 – Risikobasert kontrollplan mangler.	Foreløpig kontrollrapport er oversendt til kommunen. Endelig rapport oversendes til kommunen i januar 2022.
Nesbyen	Resultatkartlegging og fornyelseskontroll. Risikobasert kontrollplan for skogordningene. (Dokumentkontroll).	Merknad 1 – Middels gjennomføringsandel resultatkartlegging fornyelse og miljø. Avvik 1 - Inhabilitet ved behandling av skogfondskrav for kommunal skog. Avvik 2 - Risikobasert kontrollplan for skogordningene mangler.	Foreløpig kontrollrapport ble sendt til kommunen i desember 2021. Endelig rapport er oversendt i januar 2022. Svarfrist for kommunen er 28. februar 2022.

Forvaltningskontroller av kommunene, 20%

Resultatmål	Differanse (resultatmål - resultat)	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %		3 23 %	12	52

Internkontroll; informasjonssikkerheten i fagsystemene (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren har effektiv internkontroll som ivaretar kravet til informasjonssikkerhet i fagsystemene som Landbruksdirektoratet stiller til rådighet.

Det er utarbeidet en handlingsplan for arbeidet med administrasjon av brukertilgangene til Landbruksdirektoratets elektroniske tjenester. Handlingsplanen revideres én gang per år. Det er fire personer hos Statsforvalteren som har adgang til å opprette, endre og slette brukere til Landbruksdirektoratets fagsystemer.

Statsforvalteren følger opp løpende overfor kommunene nye roller som Landbruksdirektoratet etablerer. I 2021 dreide det seg om godkjennerolle for produksjonstilskudd, godkjennerolle for regionale miljøtilskudd og rolle knyttet til det nye melkevotesystemet.

Alle forespørsler fra kommunene om opprettelse av nye brukere, endring i roller for brukerne og sletting av brukere, meldes til Statsforvalteren per e-post eventuelt brev. Alle forespørslene blir fulgt opp løpende med nødvendige oppdateringer av brukere og roller, og bekreftelse sendes til kommunen etterpå. Alle bekreftelsene blir journalført i ephorte.

Det er særlig viktig å slette brukere som tilhører saksbehandlere som ikke lenger har tjenstlig behov for tilgang til Landbruksdirektoratets elektroniske tjenester. Statsforvalteren i Oslo og Viken foretar årlig én gjennomgang av alle brukerne. Dette skjer ved skriftlig henvendelse til alle landbrukskontorene, sist høsten 2021. Kommuner som ikke svarer, blir fulgt til tilbakemelding foreligger. Statsforvalteren foretar oppdateringer som kommunene melder tilbake. Dette sikrer sletting av brukere til saksbehandlere som har sluttet siden forrige gjennomgang, og som kommunene ikke har meldt om tidligere. Ved sist årsskifte ble det også foretatt en gjennomgang av alle interne brukere hos Statsforvalteren.

Statsforvalteren har ikke avdekket sikkerhetshendelser i 2021.

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Vi arbeider med at befolkningen skal ha tillit til tjenestene og at enkeltindivider får oppfylt sine rettigheter på flere måter, blant annet gjennom tilsyn, klagesaker, råd- og veiledning og informasjonsarbeid. Særsilt prioritert er enkeltsaker med stor betydning for enkeltindividets rettsikkerhet, særlig bruk av tvang og makt og klagesaker om rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester. På disse prioriterte områdene har vi overordnet hatt en positiv utvikling i 2021, særlig siste halvdel av året, samtidig som vi på flere områder har for lang saksbehandlingstid. Dette går ut over både befolkningens tillit og rettsikkerheten til enkeltindivider.

Vi jobber kontinuerlig med å være tilgjengelige for innbyggerne, skrive klart språk, ha god dialog med kommuner og foretak og fatte korrekte beslutninger i enkeltsaker, i tråd med embedets strategiske mål. Vi har hatt særlig fokus på å jobbe mer formålstjenlig med tilsynssaker i tråd med ny policy og veiledning fra Helsestilsynet.

Helse- og omsorgstjenestene i mange kommuner og i spesialisthelsetjenesten i perioder har måttet omprioritere sine ressurser som følge av pandemien, som igjen påvirker tjenestene som tilbys og ytes for øvrig.

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale. Hvilke konsekvenser koronapandemien har for omsorgen og oppfølgingen barna får på institusjonen, må være tema i samtalen med barna. Tilsynet bør gjennomføres på ettermiddag/ kveldstid for å få snakket med flest mulig barn. Dersom barnet ikke var tilstede under tilsynsbesøket, skal statsforvalteren i etterkant kontakte barnet med tilbud om samtale.

Statsforvalteren i Oslo og Viken legger stor vekt på å tilby samtaler til barna som bor på barneverninstitusjonene, og de er en viktig kilde til informasjon slik at vi kan spisse temaene for tilsynene. Når det praktisk lar seg gjøre tilpasser vi tidspunktene for samtaler, slik at vi når flest mulig av barna. Flere av samtaler har også vært gjennomført i etterkant av tilsynsbesøket.

I 2021 startet vi et prosjekt for å få snakket med flere av barna som bor på barneverninstitusjonene. Her utarbeider vi nytt informasjonsmaterieil, og vi planlegger tiltak som bidrar til at vi skal være mer tilgjengelig for barna på tidspunkt som passer for dem. Vi er i dette arbeidet også opptatt av på hvilken måte vi kan bidra til at institusjonene gir barna god informasjon om oss, både ved innflytting og underveis i oppholdet. Noen av tiltakene er satt i verk, og andre jobber vi videre med.

I forkant av de varslede tilsynene sender vi et brev som institusjonene skal overlevere barna med informasjon om vår rolle og ansvar, og at vi ønsker å snakke med dem når vi kommer på tilsyn.

Barna får tilbud om samtale på hvert tilsyn, både når vi varslar og når vi kommer uanmeldt. Dersom barna ikke er til stede, kan vi kontakte institusjonen i etterkant for å spørre om barna ønsker å snakke med oss. Vi legger også igjen kontaktinformasjon, og ber de ansatte oppfordre barna til å ta kontakt med oss.

I 2021 har vi ved flere anledninger snakket med barna digitalt, både under tilsynet og til andre tidspunkt som passer for dem. Samtaler gjennomføres i all hovedsak uten ansatte til stede, med mindre barna ønsker å ha med seg noen.

I 2020 sendte vi ut informasjon til alle institusjonene om at vi var tilgjengelige, og minnet om vår kontaktinformasjon og ba om at dette skulle

videreformidles til barna. Vi opprettet en egen vaktelefon som barna kunne nå oss på. Vi kartla hvilke digitale plattformer institusjonene hadde tilgjengelig for å være i kontakt med oss. I 2021 har vi videreført disse tiltakene vi iverksatte i forbindelse med koronapandemien.

Koronapandemien har vært et tema i samtalen der det er aktuelt for barna vi snakker med. Vårt inntrykk er at barna som bor på barneverninstitusjonene i all hovedsak har blitt ivarettatt på en god måte under pandemien.

Statsforvalteren skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det. (fra kapittel 3.3.1.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det.

I 2021 bodde det på tidspunktene for tilsynene totalt 678 barn på institusjonene i Oslo og Viken. 625 barn fikk et reelt tilbud om samtale, noe som tilsvarer en andel på 92 %. De som ikke fikk et reelt tilbud, kan for eksempel ha vært på rømmen, innlagt på sykehus eller de kan delvis ha flyttet hjem, men fortsatt være registrert som beboere på institusjonene.

Statsforvalteren gjennomførte samtaler med 210 barn. Hvis barna ikke er til stede når tilsynet gjennomføres, men ønsker å snakke med oss, finner vi alltid en måte å løse dette på. Samtlige barn skal ved innflytting bli informert av institusjonen om Statsforvalteren, og hvordan de kan komme i kontakt med oss. I tillegg skal barna få informasjon om sin rett til å klage. Vi jobber stadig med å sikre og forsikre oss om at institusjonene informerer barna og ungdommene om oss.

Som nevnt i 3.3.1.3.1.1 vil arbeidet med å øke andelen samtaler med barna ha høy prioritet, også i tiden fremover.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker HOD (fra kapittel 3.3.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre.

Vi har over tid hatt store restanser og lang saksbehandlingstid for tilsynssaker. Nasjonalt restanseprosjekt har bidratt til at antallet og andelen av de eldste sakene er redusert. Vi har hatt fokus på å avslutte de eldste sakene, som også gjør at vi ikke har klart å nå resultatmålet og at median saksbehandlingstid er høy.

I 2021 var median saksbehandlingstid for tilsynssaker 10,1 måneder.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre (Helse/omsorg)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Helse/omsorg	50 %	-25 %	25 %

Saksbehandlingstid for tilsynssaker ASD (fra kapittel 3.3.1.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 2,5 måneder, median på 2,2 måneder. En sak har behandlingstid på mer enn 6 måneder for behandlede saker i 2021. En sak i restanse som er mer enn 5 måneder per 01.01.2022.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre (Sosial)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	50 %	44 %	94 %

Avslutning av klagesaker (fra kapittel 3.3.1.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Helse og omsorg: Nasjonalt restanseprosjekt har bidratt til å få avsluttet en stor andelen av de eldste sakene. Vi har hatt fokus på å avslutte de eldste sakene, som også gjør at vi ikke har klart å nå resultatmålet. I 2021 behandlet vi 1222 klagesaker og 63% ble behandlet innen tre måneder. Median saksbehandlingstid var 1,8 måneder.

Sosial: Det var restanse på 274 saker ved inngangen av året. Denne er bygget ned og for året totalt har vi hatt en median saksbehandlingstid på 2.6 mnd og med et gjennomsnitt på 2.3 mnd. Vi behandlet i alt 1151 rettighetsklager etter sosialtjenesteloven.

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker: minst 90% innen 3 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	- 9 %	81 %
Helse/omsorg	90 %	- 27 %	63 %

Andel vedtak om bruk av tvang og makt (fra kapittel 3.3.1.3.2.4 i TB)**Rapportere på**

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.

Vi har overprøvd 436 vedtak om tvang og makt i 2021. Vi har hatt fokus på å behandle de eldste sakene og har overprøvd 23% innen tre måneder. Median saksbehandlingstid var 4,1 måneder.

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt: minst 90% innen 3 måneder

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	- 67 %	23 %

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav (fra kapittel 3.3.1.3.2.5 i TB)**Rapportere på**

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.

Søknader om dispensasjon behandles sammen med vedtaket i den grad det søkes om dette. I 2021 ble det gitt dispensasjon i 264 saker og 23% ble behandlet innen tre måneder.

Avslutning av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre (fra kapittel 3.3.1.3.2.6 i TB)**Rapportere på**

Minst 90 % av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre skal være avsluttet innen 1 måned.

Vi behandlet 102 klager på tvangsbruk i 2021. 87% av disse behandlet innen 1 måned. Median saksbehandling på klagen fra barn på barnevernsinstitusjoner er 0,5 måned, og 1 klage fra et barn på omsorgssenter ble behandlet etter 1,3 måned.

Saksbehandlingstid - klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: minst 90% innen 1 måned

Resultatmål	Differanse	Avsluttet innen 1 måned
90 %	- 3 %	87 %

Resultatmål FMOV (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 740 poeng

Prioriteringer ut fra tilgjengelige ressurser har gjort at vi ikke har nådd resultatmålene i 2021. Som for 2020, har imidlertid også 2021 vært preget av pandemien, som har medført at vi har måttet avlyse eller utsette planlagt tilsyn, herunder de landsomfattende. Kommunale landsomfattende tilsyn med pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A lot seg ikke gjennomføre første halvdel av året på grunn av pandemien, men vi har gjennomført tre systemrevisjoner og tre egenvurderingstilsyn høsten 2021.

Videre har vi prioritert stedlige tilsyn i enkeltsaker og hendelsesbaserte saker, hvor vi har vurdert dette som et egnet virkemiddel for å oppnå formålet med tilsyn.

Aktivitetsvolum av tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
740	- 634	106

Resultatmål FMOV (fra kapittel 3.3.1.3.4.5 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 175 poeng

Prioriteringer ut fra tilgjengelige ressurser har gjort at vi ikke har nådd resultatmålene i 2021. Som for 2020, har imidlertid også 2021 vært preget av pandemien, som har medført at vi har måttet avlyse eller utsette planlagt tilsyn.

Når det gjelder landsomfattende tilsyn med barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP), skulle dette etter planen gjennomføres som et digitalt egenerveringstilsyn. Alle landets BUP-er har foreløpig gjennomført en egenervering hver. Underveis i gjennomføringen har det imidlertid blitt avdekket en del feil og mangler i skjemaet som har blitt brukt til egenerveringene, som har medført at resultatene fra disse vurderes å ikke være valide. Utfordringene med tilsynet har medført et betydelig merarbeid både for oss og for helseforetakene i 2021. Tilsynets aktiviteter for 2022 er foreløpig uavklart, men det arbeides med en avklaring i samarbeid med Helsetilsynet.

Videre har vi prioritert stedlige tilsyn i enkeltsaker og hendelsesbaserte saker, hvor vi har vurdert dette som et egnet virkemiddel for å oppnå formålet med tilsyn.

Aktivitetsvolum av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
175	-73	102

Resultatmål FMOV (fra kapittel 3.3.1.3.5.1 i TB)**Rapportere på**

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 240 poeng

Det ble gjennomført tilsynsaktiviteter tilsvarende 250 poeng

Aktivitetsvolum av tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
240	10	250

3.1.3.4 Andre oppdrag

Ikke aktuelt.

3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet

Embetet har ikke nådd alle kravene på vergemålsfeltet i 2021. Det er likevel på flere punkter en bedring sammenlignet med foregående år.

Sakstyper med målkrav er vurdert og behandlet som prioriterte saker. Øvrige saker innenfor vårt ansvarsområde er prioritert og behandlet fortløpende. I en viss grad er også sakstyper uten målkrav prioritert. Godtgjøring til verger og representanter, samt søknader om bruk av vergehavers kapital og midler har høy prioritet selv om det ikke lenger er knyttet målkrav til disse sakstypene. Dette basert på en bred risikovurdering og en tanke om at det er viktig at vergene får betalt for den jobben de gjør, og at vergehavers midler raskt kan frigjøres til bruk for å ivareta den enkeltes interesser og behov. I tillegg prioriteres tilsyn med verger og representanter, og saker om fratakelse av rettslig handleevne, i den grad det er mulig.

Ledergruppen har løpende sørget for at øvrige lovpålagte oppgaver er behandlet på en forsvarlig måte. Utpekte saksbehandlere har ansvar for innregistrering av saker etter arbeidsfordelingen og å identifisere hastesaker. I avhørssakene har vi en egen beredskapsordning som sikrer at saker håndteres raskt med nedfellede interne retningslinjer. Vi har i 2021 gjennomført et prosjekt med beredskapsvakt når det er fri mer enn 2 dager sammenhengende. Den midlertidige ordningen ble evaluert høst 2021 og det er fra desember etablert en fast beredskapsordning utenfor ordinær arbeidstid. Vi har løpende kontakt og dialog med politidistriktene og statens barnehus. Ved økning i asylkomstene vil representantordningen også omfattes av vår beredskap utenfor ordinær arbeidstid.

For øvrig bruker avdelingsledelsen Power BI, oversendte uttrekk fra SRF og en egen utarbeidet og detaljert arbeidsfordeling som verktøy for å sikre at vi oppnår våre krav på best mulig måte. Dette innebærer blant annet løpende oppfølging av saksbehandlernes arbeid med både de prioriterte og «uprioriterte» sakstypene slik at søknader behandles innen rimelig tid og saksbehandling generelt sett er forsvarlig.

Det er gjennom året gjort løpende vurderinger av hvordan arbeidet i avdelingen kan gjøres mer helhetlig, og jobbet for å etablere forståelse for at alle ansatte har et felles ansvar for måloppnåelse, og at vi fremstår som en samkjørt enhet utad. For å oppnå dette har det både vært behov for jevnlig justeringer i arbeidsfordeling og i arbeidsflyt. I tillegg har vi hatt fokus på at den enkelte må ta ansvar for helhetstenkning i alle oppgaver.

Avdelingen har hatt avdelingsmøter, faggruppe- og koordineringsmøter ved behov. I tillegg har det vært gjennomført en rekke dugnader i faggrupper med ansvar særlig for målkravsakene.

Vergemålsavdelingen har en telefonvaktordning som betjenes av minst seks saksbehandlere per dag, og vi har en egen telefonlinje inn som kan benyttes av faste verger. For øvrig har vi deltatt i embetets tverrgående velferdsprosjekt. Det vises til prosjektets VP.

I tilknytning til telefonlinje kan det vurderes å nevne skiftetelefonen, beredskapsnummer. og at vi har delt inn i mindreårige eller voksne for å gi best mulig service.

Videre gjennomføres det samlinger og tilbys webinarer til våre faste verger. I ledd av velferdsprosjektet har vi i 2021 også tilbud digitale seminar relevant for alminnelige verger og for de som ønsker å vite mer om alternativer til vergemål.

Årsaken til manglende måloppnåelse er for det første ressursituasjonen, og i 2021 også høy turnover og fortsatt tidvis nedetid og ulike utfordringer i VERA (saksbehandlersystemet på vergemålsfeltet).

Statsforvalteren i Oslo og Viken er underfinansiert på vergemålsfeltet, og får lavere bevilging sett hen til saksmengde enn øvrige embeter. Dette er erkjent fra våre overordnede. Det er også grunn til å tro at feltet er underfinansiert samlet sett, og vi er bekymret for spriket mellom målkrav og ambisjoner, sett opp mot muligheten til å oppfylle kravene. At det som fra overordnet hold kommuniseres med hensyn til utvikling av vergemålsfeltet ikke følges opp med tilstrekkelige midler for vergemålsmyndigheten til å etterleve kravene, vil etter vårt syn kunne føre til at omdømmet til ordningen forverres ytterligere. Og ikke minst viktig, for lave ressurser vil medføre at rettsikkerhet svekkes for de grupper som omfattes av vergemålsordningen.

Når embetet i 2021 likevel bedret måloppnåelsen på vergemålsfeltet, skyldes dette hovedsakelig bistand fra embetets fellesbudsjett. For å bidra til en økt satsning på områdene rettsikkerhet, liv og helse, besluttet embetet å styrke flere avdelinger. Vergemålsavdelingen har i den forbindelse fått bistand i form av redusert overhead. Som kjent er normalsatsen for overhead 40% av lønnskostnader, inkludert AGV og pensjon. I 2021 ble trekket redusert til 27%. Dette bidro til at vi kunne benytte overtid og ansette personell i midlertidige stillinger, og tiltaket er hovedårsaken til at måloppnåelsen har blitt akseptabel.

Opprett vergemål (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager.

Opprett voksne vergehavere:

Avdelingen har prioritert å avsette betydelige ressurser til å behandle denne sakstypen. Faggruppen har hatt fokus på opprettsaker med krav til måloppnåelse, men har likevel valgt også å prioritere behandling av avsluttede saker knyttet til selvbestemmelse (opphør av vergemål hvor vergehaver selv ber om det) da disse sakene i henhold til VØI 5.3.4.7 skal oppheves uten unødig opphold. Maler og maltekst er oppdatert og justert ved behov, og det er jevnlig avholdt faggruppemøter for juridiske avklaringer og utveksling av erfaringer som sikrer lik behandling av like saker. På tross av overtidbruk og iherdig jobbing, har vi ikke lyktes i å nå resultatmålet. Dette kan delvis forklares med lang nedetid i saksbehandlersystemet VERA etter sommerferien, og oppstart av FUFINN-prosjekt som inneholdt mange nye utfordringer knyttet både til saksbehandlingen, valg av omfangsgrupper og legitimasjoner. Vi ser likevel at det for mange måneder i 2021 var en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på under 70 dager, og at vi med unntak for sommermånedene, jevnt over behandler flere saker ut enn det som kommer inn.

Opprett mindreårig

Vi oppnådde resultatmålet for opprett mindreårige i 2021. Enkelte deler av porteføljen går over frist selv om resultatmålet nås, som følge av at disse barna er særlig sårbare og det skal vurderes om det må oppnevnes en verge for dem, er det igangsatt et arbeid for å nedfelle retningslinjer, herunder avklare juridiske problemstillinger, forbedre maler, vurdere informasjonsskriv og bedre saksflyt i seksjonen. Vi vil fortsette arbeidet med gode rutiner for å merke underkategorier for å sikre at vi får bedre datagrunnlag og god saksflyt, slik at vi igjen kan sikre tilstrekkelig med ressurser til å behandle saker hvor det skal vurderes om barn er uten en fungerende verge. Det er for 2022 etablert et eget internt rapporteringssystem for å sikre resultatmålet.

Det vil igangsettes arbeid for å sikre at det rutinemessig opprettes aktivitet når det bør vurderes om den mindreårige er uten en fungerende verge fordi barnets verge settes under vergemål. Tilsvarende vil vi se på våre rutiner for sikre at det vurderes om det er behov for fortsatt vergemål i forbindelse med at vedkommende blir myndig.

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
73 %	80 %	- 7 %

Klagesaksbehandling (fra kapittel 3.3.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen statsforvalteren mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager.

Klagesakene behandles i den enkelte faggruppe som har ansvar for saksbehandlingen. Ved innregistrering merkes klagen med sakstype, f.eks. klageoppsett.

Ledergruppen har hver måned gjort uttrekk fra VERA som viser restanser og oversikt over hvor klagen ligger (hos saksbehandler, i fordelingssak med videre). Seksjonssjefene har fulgt opp egne klagesaker og medarbeidere for å sikre riktig prioritering. Til tross for noe bruk av overtid også på klagesaker, har vi ikke nådd målkravet. Vi ser likevel at vi for mange av månedene i 2021 har hatt en behandlingstid på under 70 dager, og at vi jevnt over behandler flere saker ut enn det som kommer inn.

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Statsforvalteren mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
65 %	80 %	-15 %

Stadfestelse av fremtidsfullmakter (fra kapittel 3.3.2.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Stadfestelse av fremtidsfullmakter - 80 % av fremtidsfullmaktene som stadfestes, skal være behandlet innen 30 dager.

Arbeidet med fremtidsfullmakter er høyt prioritert, og det er gjort flere tiltak for å bedre måloppnåelsen. Faggruppen for behandling av fremtidsfullmaktsaker er styrket med ytterligere en saksbehandler. Fagansvarlig følger opp hver enkelt medarbeider mye tettere ved jevnlig å kontrollere skrivebord, omfordele saker på frist mellom gruppas medlemmer og ha oftere korte statusmøter. Lederressurser har vært brukt på godkjenning av saker slik at alle saksbehandlere kan behandle saker i førstehånd. Det er benyttet en del overtidsmidler dels for å få unna det som kommer inn, og dels for å jobbe ned gamle saker for på den måten å kunne ha større fokus på å få unna nye saker i henhold til målkrav.

For å få ned behandlingstiden ytterligere, er det gjennomført en rekke effektiviseringstiltak knyttet til saksbehandlingen. Saksbehandlerne har blant annet fått et mer bevisst forhold til hvordan saken starter. Dersom de for eksempel kun har mottatt en legeerklæring, som antyder at den er skrevet i forbindelse med en fremtidsfullmakt, har de forventet å lage «Opprett sak – fremtidsfullmakt» frem til det faktisk har kommet en søknad fra fullmektigen. Dersom det ikke er mottatt en søknad snarlig etter legeerklæringen, er det bedt om en avklaring fra lege, fullmektig hvis man vet hvem det er, evt. fra fullmaktsgiver dersom det fremgikk av erklæringen at fullmaktsgiver fortsatt var samtykkekompetent. Når saksbehandlerne må etterspørre originaldokumentet og varsling fra fullmektig, jmf. § 84 tredje ledd og § 83, er det laget og benyttet en egen mal som innebærer at det varsles om at saken vil avsluttes dersom vi ikke har mottatt dette innen angitt frist (to uker). Dersom dokumentasjonen fra fullmektigen ikke er mottatt innen fristen, så er saken avsluttet etter egen mal. Saksbehandlerne skal også etterspørre vitneuttalelser med en gang i saker hvor det kan bli aktuelt, for eksempel når det allerede ved innkomst er tvilsomt om fullmaktsgiver forstod.

Til tross for bruk av overtidsmidler i en meget dedikert og effektiv faggruppe, har vi ikke nådd resultatmålet. Dette skyldes for en stor del at tiden løper mens vi venter på dokumentasjon, f.eks. legeerklæring mv. fra eksterne aktører. Med tanke på alle prosesser og steg som skal gjennomføres før en avgjørelse treffes, jmf. hensynet til å ivareta rettssikkerheten for fullmaktsgiver, er vi (fremdeles) av den oppfatning at målkravet ikke er realistisk slik det står i dag.

Stadfestelse av fremtidsfullmakter - 80 % av fremtidsfullmaktene som stadfestes, skal være behandlet innen 30 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
53 %	80 %	-27 %

Vergeregnskapskontroll (fra kapittel 3.3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen

Resultat	Resultatmål	Differanse
100 %	100 %	0 %

Digital innlevering av vergeregnskap (fra kapittel 3.3.2.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Andelen vergeregnskap som leveres digitalt, skal være minst 75 %.

Tiltak knyttet til digitalisering – både for vergeregnskap og søknader

For vergemålsforvaltningen finnes kun en digital løsning inn til Statsforvalteren, Altinn og direktemelding. For vergene kan vi oppfordre til bruk av digitale løsninger i deres kommunikasjon med ulike offentlige instanser, banker, NAV med videre. Vi skal gi vergene opplæring i bruk av Altinn og vi forutsetter at de faste vergene bruker Altinn ved innsending av regnskap, søknad om statsforvalterens samtykke og ved godtgjøringssøknader til oss. Vergene er informert om kravet på vergesamlinger og via vergetelefonen mv. Vergemålsmyndigheten er avhengig av andre organer for å kunne ta i bruk nye digitale løsninger.

Brukermanual på Altinn som viser hvordan en anvender de ulike skjemaene, samt innlevering av regnskap via Altinn. Oppdatere hjemmesidene, sende en påminnelse til de faste vergene.

Vi har lagt ut en artikkel om digital kontakt med Statsforvalteren som er publisert på hjemmesiden. I tillegg er det laget et eget informasjonsskriv om bruk av digitale løsninger når noen er under vergemål. Dette er ment for verger og øvrige interesserte, og sendes ut ved oppnevning av verger. Vi vil lage informasjonstekst om digitale løsninger og vil orientere foreldreverger når vi krever inn midler som vi skal forvalte for barn.

Andelen vergeregnskap som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %

Resultat	Resultatmål	Differanse
70 %	75 %	- 5 %

Digital innsending av søknader (fra kapittel 3.3.2.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om statsforvalterens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt, skal være minst 75 %

Det skal ikke rapporteres på dette punktet da SRF ikke har lyktes i å hente ut korrekte tall

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om Statsforvalterens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %

Resultat	Resultatmål	Differanse
	75 %	- 75 %

Skal ikke rapporteres på da SRF ikke har kunnet hente ut korrekte tall

3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje

Vi kartlegger vergehaves syn så langt dette er mulig, både ved opprettelse av nye vergemål, og endring i eksisterende vergemål. Der det er mulig innhentes samtykke skriftlig, og det gjennomføres samtaler både med vergehaver selv og eventuelt pårørende eller helsepersonell. Statsforvalteren veileder vergene med hensyn til å ivareta vergehavers selvbestemmelse, både ved individuell veiledning og i kurs og samlinger. I tillegg gir FUFINN mulighet til å individtilpasse vergemålet ytterligere. Det bemerkes likevel at det bør arbeides videre med utviklingen av rammeverket, slik at det kan tilpasses vergehavers behov fullt ut. Vi får enkelte tilbakemeldinger fra verger som opplever utfordringer knyttet til forståelsen av de nye fullmaktene.

Utvikling av tiltak for å sikre vergehavers selvbestemmelse (fra kapittel 3.3.2.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Vergemål skal utøves med respekt for vergehavers behov og vilje. Statsforvalteren skal innarbeide prosesser ved opprettelsen av vergemål som sikrer at omfanget av vergemålet er tilpasset den enkelte. Begrunnelsen for omfanget av vergemålet skal fremgå av vedtaket.

Statsforvalteren skal påse at vergene har god rolleforståelse og utøver rollen med respekt for vergehavers selvbestemmelsesrett.

Det er utarbeidet et samtalskjema som anvendes særlig ved opprettelse for å sikre at vi får kartlagt det som er nødvendig å få av informasjon i saken før vedtak treffes. Skjemaet lagres som x-notat og arkiveres i VERA. Informasjonen fra samtalen og notatet tas inn i vedtaket. Den som godkjenner saken, kontrollerer at dette er gjort. Det er gjort kontinuerlig oppdatering av maler med utarbeidelse av egne standardtekster for ulike typetilfeller. Herunder arbeides med å vise hva og hvordan vi vektet de ulike opplysningene som fremkommer i saken. For eksempel skal vi ikke i vedtak kun skrive at vi legger legens vurdering til grunn, men også få frem at det foretas en selvstendig vurdering av for eksempel samtykkekompetanse. Vi vurderer konkret i hver enkelt sak om det er grunnlag for en samtale ut fra vilkårene i loven. Det fremgår alltid av vedtaket om samtale er gjennomført, og hva som ble resultatet av samtalen, eller hvorfor vi ikke har hatt samtale med vergehaver. Ofte er det vanskelig å finne kontaktinformasjon, oftere er det vanskelig å få tak i vedkommende selv ved gjentatte forsøk. I tilfeller der vi ikke får tak i vedkommende etter flere forsøk på å nå vedkommende både via telefon og SMS, skriver vi i vedtaket at vi har forsøkt, og at vedkommende gjerne må ta kontakt med oss for en samtale. I tillegg til å bruke mye ressurser på å få tak i den vergetrengende direkte, kontakter saksbehandlerne også institusjoner og personer i kretsen rundt for også på denne måten å forsøke å nå vergehaver, kartlegge og få opplyst saken best mulig. Vi har i alle saker hatt fokus på at vergehaver skal høres og at vergen har et ansvar for å avklare vergehavers behov, ønsker og vilje før avgjørelser tas og vedtak treffes. Vergene er gjort oppmerksom på, og blir minnet på at de har et ansvar for å handle og disponere i tråd med vergehavers interesser ønsker og behov. Bevisstgjøringen og opplæringen av verger skjer både gjennom samlinger, i møter, på telefon og i vedtak. Igangsettelsen av FUFINN-prosjekt har ført til en økt bevisstgjøring både hos saksbehandlere og hos vergene når det gjelder det å få et så presist og individbasert mandat som mulig. Vi har arbeidet med våre rutiner vedrørende kartlegging av voksne vergehavere vilje når det er mistanke om tvang og negativ sosial kontroll, herunder med fokus på identifisering av saker og kompetansedeling internt i avdelingen.

3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

Gjennom regelverksamlinger, veiledning og tilsyn gir vi informasjon om regelverket for å bidra til at barnehagemyndighet, barnehageeiere og skoleeiere har riktig forståelse av regelverket. Vi har gjennomført samlinger for barnehagemyndigheter og skoleeiere med fokus på regelverksforståelse og -etterlevelse. Vi har hatt samlinger med temaene spesialundervisning, alternative opplæringsarenaer, skolemiljø og ordensreglement. På barnehageområdet har vi prioritert de nye bestemmelsene i lovverket om internkontroll, krav til likebehandling og uavhengighet når kommunen utfører oppgaver som barnehagemyndighet, psykososialt barnehagemiljø og endringer i kommunens oppgaver fra 2022 knyttet til krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i private barnehager. Øvrige tema har vært barnehager og skolers plikt til å melde bekymring til barneverntjenesten og ny bestemmelse i kommuneloven fra 2021 om internkontroll. Vi har også hatt et samarbeid med Statlig spesialpedagogisk tjeneste (Statped), hvor de både har orientert kommunene om konsekvensene av endringer i Statped, og gitt faglige innspill på hvordan skolene kan møte barn med utagerende adferd.

Saker fra kommunene og friskolene har de siste årene avdekket et behov for økt forvaltningskompetanse. I 2021 arrangerte vi derfor en samling om forvaltningsrett for skole- og barnehagefaglig ansvarlige i kommunene. Målsettingen var å oppnå lik og riktig forståelse og praktisering av regelverket. Vi gjennomførte også en egen samling for daglig leder og styreleder for friskolene i våre fylker, hvor forvaltningskompetanse var tema. Både i veiledning og klagesaksbehandling er vi tydelige på skoleeiers overordnede ansvar, og vi har derfor veiledet på ny internkontrollbestemmelse i kommuneloven § 25-1 på de fleste arenaer vi har truffet skoleeiere. Tilsvarende har vi fokusert på styrets ansvar på veiledningssamling for friskolene.

Å skulle se effekten av våre ulike tiltak er en krevende øvelse, men vi har høsten 2021 bedt kommunalsjefene om tilbakemelding på hva de lærer mest av når man ser Statsforvalterens virkemidler under ett. Tilbakemeldingene pekte i litt ulike retninger, men det var mange som løftet frem at konkret veiledning både i klagesaker og tilsyn er verdifullt og lærerik. Vi vil jobbe med å følge opp kommunenes tilbakemeldinger mer konkret i 2022.

Sektorkunnskap ligger til grunn for vurdering av oppfølging og virkemiddel (fra kapittel 3.3.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

All vurdering av oppfølging og valg av virkemiddel skal være basert på kunnskap om tilstanden på rettsikkerhetsområdet

Vi innhenter kunnskap om tilstanden i sektor på ulike måter, blant annet gjennom våre faste samlinger og kontaktmøter med kommunale ledere, med barnehagemyndigheten i våre kommuner og bydeler, med kommunale, fylkeskommunale og private skole- og barnehageeiere og andre aktuelle samarbeidspartnere i begge fylkene våre. Vi får også mye kunnskap gjennom henvendelser om regelverket fra de nevnte instanser og fra foreldre til barn og elever i barnehager og skoler. I tillegg har vi dialogmøter for utvalgte kommuner hvert år på faste tema som er gitt i oppdraget vårt. Vi erfarer at dette gir oss et godt overblikk over de felles utfordringer sektoren har og det gir oss kunnskap om den enkelte kommune.

Vi bruker denne kunnskapen til å kontinuerlig foreta risikovurderinger. I 2021 utarbeidet og innførte vi en plan for ROS- og tilsynsarbeid gjennom året, som setter oss i enda bedre stand til å se sammenhengen mellom ROS, tilsyn og andre virkemidler. Vi gjennomfører samlinger på særskilte områder når vi ser at det er tema som er aktuelle for mange kommuner, og vi bruker kunnskapen til å velge tilsynsystema og tilsynsobjekt. Vi har gjennomført samlinger for barnehagemyndigheter og skoleeiere med fokus på regelverksforståelse og -etterlevelse. I 2021 har vi eksempelvis følgende tema stått på agendaen; forvaltningskompetanse, barnets beste, regler for meldeplikt til barneverntjenesten, digitale krenkelses og analysekompetanse. Vi har også fulgt opp dette i vår klagesaksbehandling ved å stille strengere krav til kommunens konkrete og individuelle vurderinger av hensynet til barnets beste.

I tillegg til utvalgte tema som varierer fra år til år, avhengig av den risikovurderingen vi gjør, presenterer vi også funn fra våre tilsyn. Vi erfarer at mange kommuner leser de tilsynsrapportene som publiseres og bruker dette til å videreutvikle og forbedre egen praksis. Vi får tilbakemelding på at kommunene lærer best av veiledning, så derfor følger vi opp med både felles veiledningssamlinger og med veiledning av enkeltkommuner hvis vi eller kommunen ser behov for det i forbindelse med gjennomføring av selve tilsynet. Vi har også i 2021 økt bruken av sluttmøter etter tilsyn sammenlignet med 2020.

Når det gjelder barn og unges rettigheter til en trygg og god skolehverdag, ser vi gjennom antall saker til behandling hos oss at vi må fortsette med å ha oppmerksomhet på forebyggende og systematisk arbeid rettet mot skoleeiere og skoleledere. Vi har også hatt et tydelig fokus på barnehagemiljø for å gjøre bestemmelsene om psykososialt barnehagemiljø kjent og forstått, slik at de som arbeider i barnehagene kan gi barna en trygg og god barnehagehverdag.

Bruk av tilsyn som virkemiddel skal øke (fra kapittel 3.3.3.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Økt bruk av tilsyn som virkemiddel der risikovurderingene tilsier det

Vi bruker den kunnskapen vi har om sektoren til å gjøre løpende risikovurderinger, jmfør punkt 3.3.3.1.1.1. Dette danner grunnlag for våre valg av tilsynsystema og tilsynsobjekt. Se mer om dette i punkt 7.3.8.2 b. Vi vurderer i tillegg om det er behov for å gjennomføre veiledningssamlinger på særskilte områder. Basert på hvilket virkemiddel vi vurderer som best egnet, gjennomfører vi veiledning enten i felles samlinger der alle kommuner blir invitert til å delta, eller veiledning med enkeltkommuner når klagesaker og gjennomførte tilsyn tilsier at det er riktig virkemiddel. Vi erfarer at våre kommuner gir tilbakemelding på at de lærer mye av veiledning i tillegg til tilsyn. Blant annet av den grunn har vi økt bruken av sluttmøter fra 2020 til 2021. Vi følger også fortløpende opp informasjon som avdekker risiko via enkelt saker og henvendelser fra ulike instanser og enkeltpersoner. I disse henvendelsene ber vi ofte om nærmere redegjørelse fra kommuner. Ut fra den informasjonen vi får, vurderer vi valg av virkemiddel for å påse at rettsikkerheten ivaretas. Vi har ikke funnet grunnlag for å gjennomføre hendelsesbaserte tilsyn med barnehagemyndigheten eller tilsyn med barnehager i særlige tilfeller i år.

Vi har gjennomført flere hendelsesbaserte tilsyn på utdanningsområdet i 2021. Vi førte tilsyn med en spesialavdeling i en kommune, hvor vi blant annet vurderte kommunens etterlevelse av reglene om inntak til avdelingen og spesialundervisning. Tilsynet ble åpnet på bakgrunn av henvendelser fra ansatte,

foreldre og medieoppdrag. Vi gjennomførte videre et omfattende tilsyn med lærernormen hvor vi åpnet tilsyn med 196 skoler i 31 kommuner. Bakgrunn for tilsynet var en henvendelse fra Utdanningsforbundet med bekymring knyttet til en enkelt kommune. Vi undersøkte GSI-tall for alle skolene i våre to fylker og mente altså det var grunn til å følge opp 196 av dem. Våren 2021 ble kommunene bedt om ekstra GSI-rapportering knyttet til gjennomføring av vedtak om spesialundervisning og særskilt språkopplæring under pandemien. På bakgrunn av tallene åpnet vi tilsyn med en kommune.

Tilsyn skal avdekke brudd med store konsekvenser (fra kapittel 3.3.3.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn er prioritert på områder hvor det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket og hvor det er store konsekvenser for barn, unge og voksne og læringer

På barnehage- og utdanningsområdet gjennomføres alle tilsyn på etter en risiko- og sårbarhetsanalyse. Statsforvalteren har prioritert områder hvor det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket ved å aktivt analysere resultater fra ulike kilder som klagesaker, GSI, BASIL, Elevundersøkelsen og Skoleporten. Resultatene tolkes i sammenheng med informasjon fra vår områdeovervåking i tilknytning til saksbehandling samt informasjon fra kommuner, publikum og media. Statsforvalteren har prioritert tilsyn på områder hvor lovbrudd har store konsekvenser for barn, unge, voksne og læringer. Se mer om dette i punkt 7.3.8.2 a.

Rapportering av tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage (kun særlige tilfeller)/skole	Nasjonalt initiert tema eller egeninitiert	Tema nasjonalt initiert tilsyn	Tema egeninitierte tilsyn	Stedlig/skriftlig	Antall kontrollspørsmål per tilsyn	Status tilsyn per 31.12.	Antall korreksjonspunkter i foreløpig rapport pr tilsyn (= brudd på regelverket per tilsyn)	Dato foreløpig tilsyns
Barnehage	Nordre Follo		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Skriftlig	30	Foreløpig rapport	4	8.12.20
Barnehage	Oslo - Bydel Stovner		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Skriftlig	30	Endelig rapport	0	24.09.2
Barnehage	Skiptvet		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Skriftlig	30	Endelig rapport	6	5.11.20
Barnehage	Drammen		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging	Tilsynsbesøk	54	Endelig rapport	17	8.11.20
Barnehage	Ullensaker		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Skriftlig	15	Endelig rapport	1	08.09.2
Barnehage	Asker		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Spesialpedagogisk hjelp	Skriftlig	30	Endelig rapport	11	11.05.2
Barnehage	Oslo - Bydel Alna		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Skriftlig	15	Endelig rapport	3	08.03.2
Barnehage	Oslo - Bydel Grorud		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Skriftlig	17	Endelig rapport	6	09.04.2
Barnehage	Indre Østfold		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Skriftlig	20	Endelig rapport	6	23.11.2

Barnehage	Sarpsborg		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Skriftlig	20	Endelig rapport	1	01.10.2
Barnehage	Lunner		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Skriftlig	13	Endelig rapport	6	10.02.2
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Bemanning	Skriftlig	21	Endelig rapport	11	26.11.2
Barnehage	Oslo - Bydel Vestre Aker		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Bemanning	Skriftlig	21	Endelig rapport	4	15.10.2
Barnehage	Oslo - Bydel Østensjø		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Bemanning	Skriftlig	19	Endelig rapport	6	02.07.2
Barnehage	Halden		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Skriftlig	13	Endelig rapport	4	15.04.2
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Internkontroll	Digitale intervju	14	Endelig rapport	11	30.05.2
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Internkontroll	Digitale intervju	14	Endelig rapport	13	5.6.202
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Internkontroll	Digitale intervju	16	Foreløpig rapport	16	15.12.1
Opplæring	Gjerdrum		Nasjonalt initiert	Grunnskole voksne		Skriftlig	21	Endelig rapport	6	21.10.2
Opplæring	Drammen		Nasjonalt initiert	Grunnskole voksne		Skriftlig	21	Endelig rapport	6	19.03.2
Opplæring	Rælingen		Nasjonalt initiert	Grunnskole voksne		Skriftlig	21	Endelig rapport	9	20.05.2
Opplæring	Ullensaker		Nasjonalt initiert	Grunnskole voksne		Skriftlig	21	Foreløpig rapport	8	18.11.2
Opplæring	Moss	Krappfos skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Skriftlig	3	Endelig rapport	0	16.11.2
Opplæring	Drammen	Tømmerås skole	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats	Skriftlig	3	Foreløpig rapport	3	06.12.2
Opplæring	Frogn	Seiersten ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Elevenes utbytte		Skriftlig	12	Endelig rapport	1	16.06.2
Opplæring	Asker	Sætre skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	10	Foreløpig rapport	8	13.12.2
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	16	Endelig rapport	8	22.04.2
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	21	Foreløpig rapport	9	08.11.2
Opplæring	Oslo	Fyrstikkalleen skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	10	Endelig rapport	5	23.09.2
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	10	Foreløpig rapport	8	22.12.2
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	10	Foreløpig rapport	7	22.12.2
Opplæring	Nittedal	Søri skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	21	Endelig rapport	8	23.07.2
Opplæring	Bærum	Levre skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	10	Endelig rapport	1	25.11.2
Opplæring	Nordre Follo	Ski skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	8	Endelig rapport	2	24.06.2
Opplæring	Hemsedal	Hemsedal barnehage- og ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	8	Foreløpig rapport	3	04.10.2
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Skriftlig	13	Endelig rapport	7	22.04.2
Opplæring	Hol	Geilo skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Skriftlig	13	Foreløpig rapport	8	15.12.2
Opplæring	Halden	Os skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Skriftlig	29	Varslet	0	
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Skriftlig	13	Foreløpig rapport	8	15.12.2
Opplæring	Hole	Røyse skole	Nasjonalt initiert	Spesialundervisning		Skriftlig	13	Endelig rapport	8	27.05.2
Opplæring	Ås		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Elevers rett til spesialundervisning under koronapandemien	Skriftlig	3	Endelig rapport	0	17.6.20
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter	Skriftlig	18	Endelig rapport	18	25.10.2
Opplæring	Nes	Fjellfoten skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Skriftlig	10	Varslet	0	

Opplæring	Lørenskog	Åsen skole	Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Skriftlig	8	Varslet	0
Opplæring	Nesbyen	Nesbyen skole	Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Særskilt språkopplæring	Skriftlig	8	Varslet	0
Opplæring	Viken		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Opplæring i barnevernsinstitusjoner	Skriftlig	0	Varslet	0
Opplæring	31 kommuner i Oslo og Viken	196 skoler	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Læremormen	Skriftlig	1	Endelig rapport	1
Opplæring	Sarpsborg		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Alternativ opplæringsarena	Skriftlig	0	Varslet	0

Rapportering av funn fra tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage/skole	Tema/deltema nasjonalt initierte tilsyn	Tema/deltema egeninitierte tilsyn	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (nasjonalt initierte tilsyn)	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (egeninitierte tilsyn)	Kommentarer
Barnehage	Indre Østfold		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Indre Østfold		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?		
Barnehage	Indre Østfold		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndighetens veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Indre Østfold		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Indre Østfold		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Sender barnehagemyndigheten forhåndsvarsel til barnehageeier i tilfeller hvor den skal vedta pålegg om retting eller stenging av barnehagen?		
Barnehage	Indre Østfold		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c) De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d) Klageadgang? e) Klagefrist? f) Klageinstans? g) Fremgangsmåten ved klage? h) Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i) Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?		
Barnehage	Sarpsborg		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Følger barnehagemyndigheten opp at bruddene på barnehageloven har blitt rettet?		
Barnehage	Lunner		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Lunner		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?		
Barnehage	Lunner		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndighetens veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Lunner		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Lunner		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfylder lovkravene i barnehageloven?		
Barnehage	Lunner		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Formidler barnehagemyndigheten sine vurderinger og konklusjoner skriftlig til barnehageeier?		
Barnehage	Halden		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven?		

Barnehage	Halden		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Halden		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Er barnehagemyndighetens veiledning basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Halden		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Nordre Follo		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Opplyser PPT saken så godt som mulig for de utarbeider sakkyndige vurderinger?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Nordre Follo		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Kan foreldre melde behov om spesialpedagogisk hjelp for barnet når som helst gjennom året?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Nordre Follo		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Henviser kommunen barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Nordre Follo		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Er det innhentet samtykke fra foreldrene før PPT utarbeider sakkyndig vurdering?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger så snart som mulig?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Gjør PPT rede for og tar stilling til hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Henviser kommunen barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Er det innhentet samtykke fra foreldrene før PPT utarbeider sakkyndig vurdering?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.

Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp	Fatter kommunen vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp	Blir spesialpedagogisk hjelp gjennomført slik at barnets beste er ivarettet?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Undersøker kommunen om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Opplyser kommunen saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til: a) om et barn har en nedsatt funksjonsevne? b) om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Tar kommunen stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Inneholder vedtak om avslag en begrunnelse om hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.

Barnehage	Skiptvet		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Henviser kommunen barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Skiptvet		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Innhenter kommunen samtykke fra foreldrene før kommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Skiptvet		Egeninitiert tilsyn		Inneholder vedtak om spesialpedagogisk hjelp informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Skiptvet		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Skiptvet		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Skiptvet		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Fatter kommunen vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Ullensaker		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Undersøker kommunen om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger om spesialpedagogisk hjelp i de tilfellene hvor barnehageloven krever det?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Legger PPT stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilrådning om spesialpedagogisk hjelp?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger så snart som mulig?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Gjør PPT rede for og tar stilling til realistiske mål for barnets utvikling og læring?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Sakkyndig vurdering	Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.

Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Henviser kommunen barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	Fatter kommunen vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp	Igangsetter kommunen den spesialpedagogiske hjelpen fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket fastsetter?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp	Får barnet den hjelpen det har rett på i henhold til vedtaket (innhold, varighet, omfang, organisering og kompetanse)?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Asker		Egeninitiert tilsyn	Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp	Sørger kommunen for at barnet henvises på nytt til PPT dersom behovene endrer seg?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Alna		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Har kommunen i vedtaket tatt stilling til: a) om barnet har en nedsatt funksjonsevne b) om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Alna		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Alna		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Grorud		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Grorud		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Undersøker kommunen om barn med nedsatt funksjonsevne har rett til individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Grorud		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Har kommunen i vedtaket tatt stilling til: a) om barnet har en nedsatt funksjonsevne b) om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.

Barnehage	Oslo - Bydel Grorud		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Tar kommunen stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Grorud		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Grorud		Egeninitiert tilsyn	Tilrettelegging	Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		Temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging ligger ikke som alternativ under Tema/deltema nasjonalt initiert tilsyn.
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Påser barnehagemyndigheten at stilling det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Undersøker barnehagemyndigheten at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere til stillingen?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Innhenter kommunen informasjon om de reelle kvalifikasjonene til den det søkes dispensasjon for?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vurderer barnehagemyndigheten om barnehageeier har gjort en reell innsats for å skaffe kvalifiserte søkere?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vurderer barnehagemyndigheten informasjon om de reelle kvalifikasjonene?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vektlegger barnehagemyndigheten hensynet bak hovedregelen om utdanningskravet?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Sikrer barnehagemyndigheten at den det søkes dispensasjon for er i stand til å fylle stillingen?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Krytter barnehagemyndigheten dispensasjonen til den det søkes dispensasjon for, til en konkret stilling, i en konkret barnehage?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Fatter barnehagemyndigheten vedtak som kun gjelder frem i tid?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Inneholder vedtaket informasjon om retten til å se sakens dokumenter?	
Barnehage	Oslo - Bydel Nordre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Inneholder begrunnelsen i vedtaket faktiske forhold og skjønn?	
Barnehage	Oslo - Bydel Vestre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Påser barnehagemyndigheten at stilling det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst?	
Barnehage	Oslo - Bydel Vestre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Undersøker barnehagemyndigheten at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere til stillingen?	
Barnehage	Oslo - Bydel Vestre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vektlegger barnehagemyndigheten hensynet bak hovedregelen om utdanningskravet?	
Barnehage	Oslo - Bydel Vestre Aker		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Inneholder begrunnelsen i vedtaket faktiske forhold og skjønn?	
Barnehage	Oslo - Bydel Østnesjø		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Opplyses det om de faktiske forhold vedtaket bygger på?	

Barnehage	Oslo - Bydel Østangsøy		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vurderer barnehagemyndigheten om barnehageeier har gjort en reell innsats for å skaffe kvalifiserte søkere?	
Barnehage	Oslo - Bydel Østangsøy		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vurderer barnehagemyndigheten informasjon om de reelle kvalifikasjonene?	
Barnehage	Oslo - Bydel Østangsøy		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Vektlegger barnehagemyndigheten hensynet bak hovedregelen om utdanningskravet?	
Barnehage	Oslo - Bydel Østangsøy		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Sikrer barnehagemyndigheten at den det søkes dispensasjon for er i stand til å fylle stillingen?	
Barnehage	Oslo - Bydel Østangsøy		Egeninitiert tilsyn	Bemanning		Inneholder begrunnelsen i vedtaket faktiske forhold og skjønn?	
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen gjort alle som arbeider på skolen kjent med at de skal varsle og til hvem de skal varsle, dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen rutiner for å dokumentere hva som er gjort for å oppfylle plikten til å varsle i den enkelte saken?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen gjort det tydelig hvem som skal iverksette og gjennomføre undersøkelser i skolemiljø saker?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Blir undersøkelsene iverksatt så raskt som saken tilsier?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Gjennomfører skolen og skoleeier undersøkelsene så raskt som saken tilsier?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen rutiner for at skolen og skoleeier gjennomfører de undersøkelsene som med rimelighet kan forventes?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen rutiner for å dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle plikten til å undersøke i den enkelte sak?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen med på om alle som arbeider på skolen varsler?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen med på om undersøkelsene gjennomføres i henhold til regelverket?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Setter kommunen inn tiltak for å endre praksis der det er avdekket at skolen eller skoleeier ikke undersøker i henhold til regelverket?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen opp om iverksatte tiltak hva gjelder varsling fører til at praksis blir endret i tråd med regelverket?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Oslo	Uranienborg skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen opp at tiltakene de har satt inn for å sikre regelverksetterlevelse hva gjelder undersøkelse har tilstrekkelig effekt?	Pilotering våren 2021

Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen gjort alle som arbeider på skolen kjent med at de skal varsle og til hvem de skal varsle, dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Varsler alle som arbeider på skolen i tide, avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen rutiner for å dokumentere hva som er gjort for å oppfylle plikten til å varsle i den enkelte saken?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen med på om alle som arbeider på skolen varsler?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Setter kommunen inn tiltak for å endre praksis dersom de avdekker at de som arbeider på skolen ikke varsler i henhold til regelverket?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen opp om iverksatte tiltak hva gjelder varsling fører til at praksis blir endret i tråd med regelverket?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen gjort det tydelig hvem som skal iverksette og gjennomføre undersøkelser i skolemiljø saker?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen rutiner for at skolen og skoleeier gjennomfører de undersøkelsene som med rimelighet kan forventes?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Blir undersøkelsene iverksatt så raskt som saken tilsier?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Gjennomfører skolen og skoleeier undersøkelsene så raskt som saken tilsier?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen med på om undersøkelsene gjennomføres i henhold til regelverket?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Setter kommunen inn tiltak for å endre praksis der det er avdekket at skolen eller skoleeier ikke undersøker i henhold til regelverket?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Indre Østfold	Knapstad skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen opp at tiltakene de har satt inn for å sikre regelverksetterlevelse hva gjelder undersøkelser har tilstrekkelig effekt?	Pilotering våren 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Vet de som arbeider på skolen at de har plikt til å varsle og til hvem de skal varsle, ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller blir krenket av en som arbeider på skolen?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Vet de som arbeider på skolen at de må vurdere i den enkelte sak hvor raskt de skal varsle?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Dokumenterer skolen hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen gjort det tydelig at alle som arbeider på skolen har en varslingsplikt, og hva varslingsplikten innebærer?	Pilotering høsten 2021

Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Sikrer kommunen at skolen dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen vurdert risikoen for at de som arbeider på skolen, ikke oppfylder varslingsplikten eller plikten til å dokumentere?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen fulgt opp med tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at varslingsplikten eller dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen opp om iverksatte tiltak fører til at de som arbeider på skolen oppfylder varslingsplikten og at dette blir dokumentert?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Godkjenning av barnehager - Før søknad	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Vet skolen og skoleeier at de må undersøke saken så raskt saken tilsier dersom det er mistanke om eller kjønnskap til at en elev ikke har det trygt og godt eller blir krenket av en som arbeider på skolen?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Vet skolen og skoleeier at de må gjøre de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Dokumenterer skolen og skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen gjort det tydelig at skolen har en undersøkelsesplikt og hva den innebærer?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Sikrer kommunen at skolen og skoleeier dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen vurdert risikoen for at skolen ikke oppfylder undersøkelsesplikten eller plikten til å dokumentere?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Har kommunen fulgt opp med tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten eller dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Lillestrøm	Sørum skole	Egeninitiert tilsyn	Kommunens internkontroll med varslingsplikten og undersøkelsesplikten i skolemiljø saker		Følger kommunen opp om iverksatte tiltak fører til at skolen oppfylder undersøkelsesplikten og plikten til å dokumentere?	Pilotering høsten 2021
Opplæring	Gjerdrum		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt i hvilke fag eller ferdigheter de har behov for opplæring?		
Opplæring	Gjerdrum		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt om søkeren har behov for a. særskilt språkopplæring? b. spesialundervisning?		
Opplæring	Gjerdrum		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Fatter kommunen vedtak om grunnskoleopplæring uten ugrunnet opphold etter at søknad er mottatt?		
Opplæring	Gjerdrum		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Får voksne som har fått godkjent realkompetanse, et kompetansebevis?		
Opplæring	Gjerdrum		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Går det frem av enkeltvedtakene som gjelder grunnskoleopplæring, hvilke lovbestemmelser avgjørelsene bygger på?		
Opplæring	Gjerdrum		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Blir det i enkeltvedtak som ikke innvilger en søknad fullt ut opplyst om klageadgang, klagefrist, klageorgan og hvor klagen skal sendes?		
Opplæring	Drammen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Fatter kommunen vedtak om grunnskoleopplæring uten ugrunnet opphold etter at søknad er mottatt?		

Opplæring	Drammen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Fatter kommunen for alle søkere som blir vurdert å ha rett, et skriftlig enkeltvedtak som inneholder: a. konklusjon om at søkeren har rett? b. om den voksne eventuelt skal ha særskilt språkopplæring? c. hva innholdet i opplæringen skal være? d. hvilken organisering opplæringen skal ha? e. hvilket omfang opplæringen skal ha? f. eventuelt hvilken kompetanse undervisningspersonalet skal ha ved spesialundervisning?		
Opplæring	Drammen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Inneholder vedtaket et opplæringstilbud tilpasset den voksnes behov slik at den voksne kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?		
Opplæring	Drammen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Får voksne som har fått godkjent realkompetanse, et kompetansebevis?		
Opplæring	Drammen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Går det fram av disse enkeltvedtakene hvilke faktiske forhold det har blitt lagt vekt på?		
Opplæring	Drammen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Inneholder disse enkeltvedtakene informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Kontrollerer kommunen før vedtak om søkerne a. er over opplæringspliktig alder? b. ikke har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1? c. har lovlig opphold i Norge?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt om søkeren har behov for a. særskilt språkopplæring? b. spesialundervisning?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Fatter kommunen vedtak om grunnskoleopplæring uten ugrunnet opphold etter at søknad er mottatt?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Fatter kommunen for alle søkere som blir vurdert å ha rett, et skriftlig enkeltvedtak som inneholder: a. konklusjon om at søkeren har rett? b. om den voksne eventuelt skal ha særskilt språkopplæring? c. hva innholdet i opplæringen skal være? d. hvilken organisering opplæringen skal ha? e. hvilket omfang opplæringen skal ha? f. eventuelt hvilken kompetanse undervisningspersonalet skal ha ved spesialundervisning?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Inneholder vedtaket et opplæringstilbud tilpasset den voksnes behov slik at den voksne kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Går det fram av enkeltvedtakene som gjelder grunnskoleopplæring, hvilke lovbestemmelser avgjørelsene bygger på?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Går det fram av disse enkeltvedtakene hvilke faktiske forhold det har blitt lagt vekt på?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Blir det i enkeltvedtak som ikke innvilger en søknad fullt ut opplyst om klageadgang, klagefrist, klageorgan og hvor klagen skal sendes?		
Opplæring	Rælingen		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Inneholder disse enkeltvedtakene informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		
Opplæring	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Kontrollerer kommunen før vedtak om søkerne trenger grunnskoleopplæring ved å legge vekt på a. søkerens opplevde behov? b. en kartlegging av om tidligere opplæring var likeverdig og er tilfredsstillende ut fra dagens krav? c. sakkyndig vurdering av behov for spesialundervisning når dette foreligger?		
Barnehage	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Får alle søkere som har rett til grunnskoleopplæring, kartlagt om søkeren har behov for a. særskilt språkopplæring? b. spesialundervisning?		
Opplæring	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Fatter kommunen vedtak om grunnskoleopplæring uten ugrunnet opphold etter at søknad er mottatt?		
Opplæring	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Fatter kommunen for alle søkere som blir vurdert å ha rett, et skriftlig enkeltvedtak som inneholder: a. konklusjon om at søkeren har rett? b. om den voksne eventuelt skal ha særskilt språkopplæring? c. hva innholdet i opplæringen skal være? d. hvilken organisering opplæringen skal ha? e. hvilket omfang opplæringen skal ha? f. eventuelt hvilken kompetanse undervisningspersonalet skal ha ved spesialundervisning?		

Opplæring	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Inneholder vedtaket et opplæringsstilbud tilpasset den voksnes behov slik at den voksne kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?		
Opplæring	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Går det frem av enkeltvedtakene som gjelder grunnskoleopplæring, hvilke lovbestemmelser avgjørelsene bygger på?		
Opplæring	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Går det fram av disse enkeltvedtakene hvilke faktiske forhold det har blitt lagt vekt på?		
Opplæring	Ullensaker		Grunnskole voksne - Veilede og behandle søknader		Setter kommunen i gang grunnskoleopplæringen innen rimelig tid etter vedtak om rett til grunnskoleopplæring?		
Opplæring	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats		Fanger skolen tidlig opp elever som står i fare for å henge etter i lesing, skriving og regning?	
Opplæring	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats		Tilbyr skolen intensiv opplæring til elever som står i fare for å henge etter (alene eller i grupper/klasserom) i lesing, skriving og regning?	
Opplæring	Drammen		Egeninitiert tilsyn	Tidlig innsats		Sikrer skolen at elever oppnår forventet progresjon?	
Opplæring	Frogn	Seiersten ungdomsskole	Elevenes utbytte - Skolens arbeid med opplæring i fag		Sikrer rektor at opplæringen samlet dekker alle kompetansemålene?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelsersom for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?		
Opplæring	Asker	Sætre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?		
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelsersom for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		

Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?		
Opplæring	Enebakk	Ytre Enebakk skole	Skolemiljø - Informere		Gir skolen elevene og foreldrene informasjon om retten til et trygt og godt skolemiljø, om skolens aktivitetsplikt og om retten til å melde en sak til statsforvalteren?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjettede ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Følger rektor opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sikrer rektor at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker?		
Opplæring	Nannestad	Maura skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?		

Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?		
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelseser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?		
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?		
Opplæring	Ås	Nordbytn skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?		
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelseser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?		
Opplæring	Lørenskog	Rasta skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		

Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelsers som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		
Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?		
Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen varsler rektor eller eventuelt skoleeieren straks?		
Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Varsler rektor skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?		
Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever		Sikrer rektor at skolen undersøker saken ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?		
Opplæring	Nittedal	Sørli skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		
Opplæring	Bærum	Levre skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		
Opplæring	Nordre Follo	Ski skole	Skolemiljø - Informere		Sikrer rektor at skolen informerer aktuelle råd og utvalg om deres rett til innsyn i dokumentasjon som gjelder det systematiske arbeidet for et trygt og godt skolemiljø, og at de har rett til å uttale seg i alle saker som er viktige for skolemiljøet?		
Opplæring	Nordre Follo	Ski skole	Skolemiljø - Informere		Sikrer rektor at skolen tar elevrådet og foreldrerådet med i arbeidet med skolemiljøtiltak, og at det skjer så tidlig som mulig?		
Opplæring	Hemsedal	Hemsedal barnehage- og ungdomsskole	Skolemiljø - Forebyggende arbeid		Sikrer rektor at elevene får ta del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Hemsedal	Hemsedal barnehage- og ungdomsskole	Skolemiljø - Informere		Gir skolen elevene og foreldrene informasjon om retten til et trygt og godt skolemiljø, om skolens aktivitetsplikt og om retten til å melde en sak til statsforvalteren?		
Opplæring	Hemsedal	Hemsedal barnehage- og ungdomsskole	Skolemiljø - Informere		Sikrer rektor at skolen informerer aktuelle råd og utvalg om deres rett til innsyn i dokumentasjon som gjelder det systematiske arbeidet for et trygt og godt skolemiljø, og at de har rett til å uttale seg i alle saker som er viktige for skolemiljøet?		
Opplæring	Hemsedal	Hemsedal barnehage- og ungdomsskole	Skolemiljø - Informere		Sikrer rektor at skolen tar elevrådet og foreldrerådet med i arbeidet med skolemiljøtiltak, og at det skjer så tidlig som mulig?		

Opplæring	Oslo	Fyrstikkalleen skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelsers for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?		
Opplæring	Oslo	Fyrstikkalleen skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Oslo	Fyrstikkalleen skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Oslo	Fyrstikkalleen skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?		
Opplæring	Oslo	Fyrstikkalleen skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?		
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?		
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?		
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Begrunner skolen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?		
Opplæring	Aurskog-Høland	Bråte skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Begrunner skolen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Hol	Geilo skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene informasjon om retten til å se sakens dokumenter?		
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Fatter skolen vedtak så snart som mulig i alle saker der PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering?		

Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?		
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?		
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?		
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Begrunner skolen vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndige vurderingen, ved å vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen?		
Opplæring	Ringerike	Ullerål skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Hole	Røyse skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Innhenter skolen samtykke fra elever over 15 år og foreldre til elever under 15 år, før skolen fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Hole	Røyse skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Gir skolen eleven og foreldrene mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen, før skolen fatter enkeltvedtak?		
Opplæring	Hole	Røyse skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Sørger skolen for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Hole	Røyse skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om omfanget av spesialundervisningen, det vil si antall timer spesialundervisning samlet og i hvert av fagene?		
Opplæring	Hole	Røyse skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?		
Opplæring	Hole	Røyse skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Inneholder vedtakene opplysninger om hvordan skolen skal organisere spesialundervisningen?		
Opplæring	Hole	Røyse skole	Spesialundervisning - Fatte vedtak		Tar skolen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning?		
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at det fattes enkeltvedtak om skolebytte for elever ved kommunes spesialavdelinger?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at elevenes rett til å tilhøre en klasse basisgruppe etter opplæringsloven § 8-2 blir oppfylt?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at PPT's sakkyndige vurderingene inneholder hva elevenes lærevansker vil ha å si for opplæringen, og redegjørelse for om eleven kan ha utbytte av den ordinære opplæringen?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at PPT's sakkyndige vurdering inneholder en tydelig anbefaling om hvilket innhold spesialundervisningen bør ha, herunder hvilke fag/områder spesialundervisningen skal omfatte, hvilke avvik fra Læreplanverket eleven skal ha og konkrete kompetansemål eleven skal nå?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at PPT's sakkyndige vurdering inneholder en tydelig anbefaling om hvilket omfang spesialundervisningen bør ha?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at PPT's sakkyndige vurdering inneholder en tydelig anbefaling om personer med særskilt kompetanse bør gjennomføre spesialundervisningen?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at PPT's sakkyndige vurdering inneholder vurdering av hensynet til barnets beste?	

Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter enkeltvedtak om spesialundervisning?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at enkeltvedtakene inneholder tilstrekkelig opplysninger om hvilket innhold spesialundervisningen skal ha?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at enkeltvedtakene inneholder tilstrekkelig opplysninger om omfanget av spesialundervisning?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at enkeltvedtakene inneholder tilstrekkelige opplysninger om personer med særskilt kompetanse skal gjennomføre spesialundervisningen?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at enkeltvedtakene inneholder tilstrekkelige opplysninger om hvordan spesialundervisningen skal organiseres?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at den begrunner hvordan eleven likevel får et forsvarlig opplæringsstilbud i de tilfeller enkeltvedtaket ikke er i samsvar med den sakkyndige vurderingen?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at enkeltvedtakene inneholder vurdering av hensynet til barnets beste?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at det blir fattet enkeltvedtak om spesialundervisning før IOP-ene tas i bruk?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Ser kommunen til at skolen sørger for at IOP-ene inneholder mål for opplæringen, innholdet i opplæringen og beskrivelse av hvordan opplæringen ellers skal drives?	
Barnehage	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at det utarbeides årsrapporter som oppfylder kravene i opplæringsloven § 5-5?	
Opplæring	Lier	Hallingstad skole avdeling Hundremeterskogen	Egeninitiert tilsyn	Elevers rettigheter		Sørger kommunen for at PPT's sakkyndige vurdering inneholder en tydelig anbefaling om hvordan spesialundervisningen skal organiseres?	
Opplæring	31 kommuner i Oslo og Viken	196 skoler	Egeninitiert tilsyn	Lærernormen		Sørger kommunen for at skolen oppfylder lærernormen?	49 av skolene fikk brudd på kontrollspørsmålet. De resterende 131 kommunene/skolene har gitt tilbakemelding om feilregistreringer eller at kommunen har gitt økte ressurser i etterkant av registreringen.

Kompetanse på trygt og godt skolemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle skoleeiere og skoleledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø

Fokuset på hva som gir et trygt og godt skolemiljø har vært stort i forvaltningen siden håndhevingsordningen kom høsten 2017. Oppfyllelsen av rettighetene krever tverrfaglig og flerfaglig tilnærming. Statsforvalteren i Oslo og Viken har også i 2021 prioritert virkemidler som øker kompetansen hos skolene og skoleeierne om hva som gir et trygt og godt skolemiljø. Vi er opptatt av at alle våre virkemidler skal trekke i samme retning og gi skoleeiere og skoleledere rett kompetanse.

Barnehage- og utdanningsavdelingen oppfordrer alle skoleeiere og skolene til å bruke våre enkeltvedtak i skolemiljøsakene aktivt til å lære utover den enkelte sak og enkelte skole. Vi har fått tilbakemelding fra kommuner om at de lærer mye av enkeltvedtakene våre. Vedtakene er utfyllende og holder høy kvalitet. I tillegg til behandling av enkeltsaker om skolemiljø, har tilsyn med skolemiljø vært ett av våre mest prioriterte virkemidler. I år har vi gjennomført en rekke tilsyn med skolemiljø samt tre tilsyn med den nye bestemmelsen om internkontroll i kommuneloven. Gjennom tilsynene har vi veiledet skolene og skoleeierne i etterkant. Vi har også invitert inn andre skoler i samme kommune som vi har hatt tilsyn med for å øke kompetansen på dette feltet.

I 2021 har vi jobbet forebyggende gjennom regelverkssamlinger om aktivitetsplikten, dialogmøter, digitale og fysiske møter med kommunalsjefene, samarbeid med ombudene, Foreldreutvalget for barnehager (FUB) og Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) og Elevorganisasjonen for å nevne noe.

I regelverkssamlinger og dialogmøter med skoler og kommuner har vi spisset møtene mot de områdene hvor vi erfarer at det ofte er brudd i skolemiljøsakene. I dialogmøtene har vi fått inn spørsmål i forkant fra skolene og kommunene slik at vi kan rette fokuset mot de områdene hvor vi ser at det er størst behov for kompetanseheving. Her har også funn fra skolemiljøsakene vi har behandlet stått sentralt, både generelle funn, men også funn fra eventuelle saker i den konkrete kommunen vi har dialogmøte med. I år har vi i tillegg involvert elevråd i dialogmøtene våre med skoler og skoleeiere. Vi opplever at avdelingens veiledningsaktiviteter om elevens beste og retten til å bli hørt, gjør at skolene og skoleeierne stadig blir bedre kjent med disse grunnleggende rettighetene. I år har vi rettet fokuset mot friskolene som ikke har det samme støtteapparat som kommunale skoler.

Barnehage- og utdanningsavdelingen vurderer at disse grepene på sikt kan bidra til å nå målet om bedre regelverksetterlevelse hos skolene og skoleeierne når det gjelder aktivitetsplikten. Samtidig skulle vi gjerne ha brukt mer av kapasiteten vår på forebyggende arbeid og tid til å hjelpe kommunene og skolene med å dra større nytte av vedtakene vi skriver.

Vi har også veiledet mye om den skjærpede aktivitetsplikten, og opplever at vi er med på å rydde i hva som er relevant og ikke relevant i vurderingen av saker hvor det er mistanke om eller kjennskap til krenkelsener fra voksne. Det er mange misforståelser i sektor rundt denne bestemmelsen, som vi opplever at vi bidrar til å oppklare.

De statlige satsningene som Inkluderende barnehage- og skolemiljø og Læringsmiljøprosjektet er også virkemidler som gir skoleeierne og skolelederne kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø.

Kompetanse på aktivitetsplikten (fra kapittel 3.3.3.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Alle skoler har fått økt kompetanse om aktivitetsplikten

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til forrige punkt (3.3.3.1.3.1) ettersom flere av virkemidlene som vi har brukt og som vi har omtalt der også er relevante for dette punktet.

Som nevnt mener vi at grep som regelverkssamlinger om aktivitetsplikten, spissede dialogmøter med skoler og kommuner og tilsyn har vært med på å øke kompetansen om aktivitetsplikten hos skolene. I disse møtepunktene har vi satt søkelys på områdene hvor det ofte er brudd, slik som undersøkelsesplikten eller tiltaksplikten. Dersom vi har fått avklaringer fra Utdanningsdirektoratet som er relevant, har vi viderefornidlet dette til skolene eller kommunene, enten skriftlig eller gjennom dialogmøter.

I likhet med tidligere år ser vi at det fortsatt er mye brudd på regelverket. Barnehage- og utdanningsavdelingen opplever at sakene som meldes til oss er mer komplekse (se mer om dette under punkt 3.3.3.1.5.1). Vår erfaring er at kommunene og skolene er bedre kjent med de grunnleggende pliktene i regelverket og at aktivitetsplikten er godt kjent. Likevel er regelverket såpass detaljert at det er vanskelig å unngå brudd i saker som har pågått over lengre tid. I tillegg er det slik at med mindre alle de fem delpliktene er oppfylt, kan vi ikke konkludere med at aktivitetsplikten er oppfylt. Noen av delpliktene retter seg også mot fortidige forhold. Skolene kan for eksempel ha god forståelse av varslingsplikten i dag, men varslert ikke tidsnok i saker vi behandler som strekker seg noen år tilbake i tid.

Statsforvalteren i Oslo og Viken opplever at det ofte er brudd på undersøkelsesplikten og tiltaksplikten. Nettopp i de krevende og sammensatte sakene som grenser til andre forhold, er det vanskelig å vite hvilke tiltak som vil kunne hjelpe. Her opplever vi at vi gir god veiledning, både gjennom vedtakene våre og gjennom dialogmøter og veiledningssamlinger. Vi veileder særlig om at skolene må vurdere tiltak ikke bare på individnivå, men også på gruppe- og systemnivå. I vedtakene veileder vi skolene i å løfte blikket og se hva som er de bakenforliggende årsakene til at eleven opplever ikke å ha det bra. Skolene må se på dette i et kontekstuellt og aktørperspektiv. Det samme gjelder viktigheten av gode undersøkelser som grunnlag for tiltak. Her veileder vi blant annet om viktigheten av å sammenstille og analysere funn fra undersøkelsene. I komplekse saker som også dreier seg om andre forhold, veileder vi ofte skolene om at de må se saken i et skolemiljøperspektiv. I saker hvor det er flere instanser inne samtidig, veileder vi særlig rundt viktigheten av at kommunen tar initiativ og vurderer behovet for koordinering av oppfølgingen, slik at elevens helhetlige behov blir ivaretatt.

Kompetanse hos barnehagemyndigheten til å veilede (fra kapittel 3.3.3.1.3.3 i TB)

Rapportere på

Alle barnehagemyndigheter har kompetanse til å veilede barnehageeiere i nytt kapittel VIII i barnehageloven

Statsforvalteren i Oslo og Viken startet dette arbeidet høsten 2020. Vi gjennomførte da en digital samling for barnehagemyndigheten for å gjøre

regelverket kjent og forberede dem på den oppgaven de fikk når bestemmelsene trådte i kraft januar 2021. Vi har mottatt få henvendelser etter at bestemmelsen trådte i kraft, og dette kan være en indikasjon på at barnehagemyndighetene har tilstrekkelig kompetanse til å veilede barnehageeierne. I 2021 gjennomførte vi en spørreundersøkelse før vi planla innholdet i samlingen vi gjennomførte fysisk for barnehagemyndigheten i 2021. Dette for å få kunnskap om hvilke områder i bestemmelsen barnehagemyndigheten hadde behov for å drøfte og få mer kunnskap om. Vi fikk gode tilbakemeldinger på denne måten å samhandle om kompetansehevingen, og barnehagemyndigheten så verdien av egne samlinger kun for de som forvalter kommunens oppgaver som myndighet. Vi vil derfor fortsette med dette i 2022.

Barnehagemyndigheten har også hatt anledning til å delta på de digitale samlingene vi har gjennomført for barnehageeiere, jamfør punktene nedenfor.

Kompetanse hos barnehagemyndighet til å påse at loven blir fulgt (fra kapittel 3.3.3.1.3.4 i TB)

Rapportere på

Alle barnehagemyndigheter har kompetanse til å påse at nytt kapittel VIII i barnehageloven blir fulgt

Statsforvalteren i Oslo og Viken har hatt et høyt fokus på å gjøre den nye bestemmelsen kjent og å gjøre barnehagemyndigheten i stand til å påse at regelverket blir fulgt. Se mer om dette i punkt 3.3.3.1.3.3. Vi vil fortsette dette arbeidet i 2022 fordi vi får tilbakemelding på at etter hvert som sektoren får mer erfaring med egen oppfølging av bestemmelsen, så melder det seg nye problemstillinger som de ønsker at vi tar inn i veiledningssamlingene.

Vi har gjennom 2021 fått noen henvendelser fra foreldre som opplever at deres barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Vi erfarer at de klagenes som kommer til oss er fordi foreldrene ikke føler seg tilstrekkelig ivaretatt i møte med kommuner og/eller enkelte barnehager. Vi satte derfor dette på dagsorden på vår kommunesamling for alle kommuner og bydeler i Oslo og Viken høsten 2021. I tillegg til et generelt fokus på bestemmelsen, hadde vi et spesielt fokus på hvordan skape gode relasjoner med foreldrene. Vi fikk gode tilbakemeldinger på at dette var konkret og et godt hjelpemiddel i kommunenes videre arbeid med å påse at barnas og foreldrenes rettigheter i denne bestemmelsen ivaretas.

Kompetanse hos barnhageeiere og ledere (fra kapittel 3.3.3.1.3.5 i TB)

Rapportere på

Alle barnehageeiere og barnehageledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt barnehagemiljø

Statsforvalteren i Oslo og Viken har samlet alle saksbehandlerne som jobber med barnehage- og skolemiljø i en seksjon i barnehage- og utdanningsavdelingen for å utnytte den kompetansen og den erfaringen vi kan høste fra skolemiljøsakene. Selv om vi ikke er klageinstans på henvendelser vi mottar om at barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, erfarer vi at det er flere likheter i aktivitetsplikten i regelverket for skole og barnehage. Vi har hatt god effekt av å benytte vår kompetanse på skolemiljøsakene inn i samlingene for barnehagesektoren. Vi startet høsten 2020 der vi gjennomførte digitale samlinger for barnehageeiere.

I januar 2021 gjennomførte vi en heldags digital samling med nesten 2000 påmeldte deltakere. Målgruppen var ansatte i barnehager. Samlingen var planlagt fysisk, men ble digital på grunn av pandemien. Effekten ble bedre enn forventet fordi vi på denne måten nådde ut til mange flere enn vi ville gjort med en fysisk samling. Vi fikk også gode tilbakemeldinger på at ansatte i samme barnehage kunne sitte sammen for deretter å drøfte videre tiltak i egen barnehage basert på det de hadde fått kunnskap om på samlingen. Tilbakemeldingen fra barnehagesektoren er at mange barnehager har jobbet godt med hva som gir et trygt og godt barnehagemiljø lenge før bestemmelsen trådte i kraft. I Oslo og Viken er det cirka 100 000 barnehagebarn med plass i tilnærmet 2000 ulike barnehager. En indikasjon på at barnehagene jobber forebyggende og systematisk for å gi barna et trygt og godt barnehagemiljø, er at vi har mottatt i underkant av 30 henvendelser fra barnehageforeldrene til oss.

Det er likevel områder i bestemmelsen, blant annet aktivitetsplikten, der sektoren har hatt behov for økt kompetanse. Vi har i 2021 fulgt opp dette med samlinger for både barnehageeiere og kommunale ledere på ulike nivå der vi har hatt et spesielt fokus på alle delpliktene som ligger i bestemmelsen om aktivitetsplikt. Vi erfarer at dette må gjentas flere ganger, fordi vi får tilbakemelding på at etter hvert som sektoren får mer erfaring med egen oppfølging av bestemmelsen, så melder det seg nye problemstillinger som de ønsker at vi tar inn i veiledningssamlingene. Vi vil derfor fortsatt ha høyt fokus på aktivitetsplikten og det systematiske forebyggende arbeidet i 2022 for å bidra til at flere barn får et trygt og godt barnehagemiljø.

Fem virkedager til tilbakemelding og vurdering (fra kapittel 3.3.3.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Innen fem virkedager skal statsforvalteren ta kontakt med eleven/foreldre som har meldt inn saken og gi dem en plan for videre saksbehandling. Innen samme frist skal statsforvalteren ha avgjort om saken skal avvises.

Ett av de viktigste grepene i saksbehandlingen vår er den umiddelbare kontakten vi tar med elev/foresatt og skolen/skoleeier. Barnehage- og utdanningsavdelingen tar kontakt med melder og skolen raskt, ofte samme dag eller dagen etter at meldingen er mottatt, og avklarer om saken skal avvises eller tas til behandling. Det samme gjelder for å lage en plan for videre saksbehandling. Barnehage- og utdanningsavdelingen fører statistikk over hvor raskt vi er i kontakt med melder. Av de 415 sakene vi mottok i 2021 har vi vært i kontakt med melder og avklart videre saksgang i løpet av fem virkedager i 401 saker. Hvis vi ikke har vært i kontakt med melder innen fem virkedager, skyldes dette som regel at vi ikke får tak i melder eller at melder for eksempel ikke har vedlagt kontaktinformasjon. Ellers ser vi at det i noen få tilfeller kan være utfordrende å vurdere innen fem virkedager om en sak

skal tas til behandling eller avvises dersom den ikke gjelder et aktuelt skolemiljø. Vurderingen av om det foreligger særlige grunner etter opplæringsloven § 9 A-6 andre ledd kan være omfattende, og kan i noen tilfeller kreve at vi innhenter ytterligere informasjon fra skolen eller hjemmet. Vi er likevel alltid i kontakt med melder kort tid etter at vi har mottatt saken.

Barnehage- og utdanningsavdelingen opplever at den raske kontakten vi tar ut er med på å sette i gang rett prosess i sakene. Vi har gjennom den informasjonen vi får fra elev/foresatte blant annet mulighet til å «oversette» til skolen det vi hører eleven og foreldrene si, og til å formidle tilbake fra skolen til eleven/de foresatte på en nøytral måte hva vi oppfatter at saken handler om. Ofte handler det om å sette saken i riktig spor. Denne første kontakten krever mye ressurser, men gir ofte gode resultater, blant annet i form av at foreldrene trekker saken fordi de opplever at skolen og kommunen tar tak i saken for å løse den.

Vi opplever denne delen av saksbehandlingen og håndhevingsordningen som meget viktig og bærekraftig.

Rask ferdigbehandling (fra kapittel 3.3.3.1.4.2 i TB)

Rapportere på

Alle saker er ferdigbehandlet så raskt som mulig

Vi viser til punkt 7.3.8.1 om gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Barnehage- og utdanningsavdelingen har i 2021 videreført de strukturelle endringene i arbeidet med saksbehandlingen på dette området for å øke effektiviteten og tempoet i saksbehandlingen vår. Vi ser at saksbehandlingstiden fortsatt er altfor lang selv om den har gått noe ned sammenlignet med i 2020. Dette er det flere og sammensatte grunner til. Den totale mengden saker vi får inn er i seg selv en utfordring. Statsforvalteren i Oslo og Viken mottar et stort omfang skolemiljø saker sammenlignet med de andre statsforvalterne. Dette også sett i sammenheng med antallet elever og skoler som Oslo og Viken rommer. En annen grunn til lang saksbehandlingstid er overhenget av saker og restanser (133 saker) fra sammenslåingen av fylkene. Overhenget bidrar til å øke den totale saksbehandlingstiden.

Skolemiljø saker er i sin natur komplekse og dermed ressurskrevende å opplyse forsvarlig. Samtidig opplever vi at sakene vi behandler har blitt stadig mer komplekse, sammensatte og tverrfaglige. Situasjonen ser ut til å være forverret etter pandemien og har betydning for hvor fort vi får løst disse sakene. Det er lav terskel for hva som er å regne som en skolemiljø sak så lenge forhold utenfor skolen påvirker elevens skolemiljø. Sakene grenser i større grad til helseproblematikk og skolevegring, anførsel om straffbare forhold, slik som alvorlige voldshandlinger eller seksuelle overgrep, eller forhold som grenser til barnevern eller elevens faglige utbytte. I slike saker er det ofte flere instanser inne og i noen tilfeller er det en pågående politietterforskning eller undersøkelser fra barnevernstjenesten. Vi har også saker hvor eleven som har meldt inn sak ønsker klassebytte eller skolebytte og saker hvor de mener at en eller flere medelever må bytte klasse eller skole. Dette får også konsekvenser for vår saksbehandling siden det krever bredere undersøkelser og informasjon om andre elever eller elevgruppa som helhet. I tillegg må vi hele tiden vurdere andre elevers eventuelle partsrettigheter.

I 2021 har vi fattet noen flere vedtak sammenlignet med i 2020. Det er fortsatt en stor mengde saker som avsluttes før vi fatter vedtak selv om tallet har gått noe ned sammenlignet med året før. Gjennomgående opplever vi at det settes i gang prosesser på skolene ved at elev og foreldre melder sak til oss, der skolens håndtering og vår kontakt med skolene og skoleeierne er medvirkende til at saken løses før vedtak. I de fleste sakene er det likevel mye jobb med innhenting av informasjon, samtaler med partene, veiledning og enkelte ganger utarbeidelse av vedtak, selv om ikke alltid vedtaket ferdigstilles. Vi opplever også at det er elever og foreldre som opplever at situasjonen har bedret seg i løpet av tiden saken har vært til behandling, og som derfor ønsker å trekke saken.

Slik vi har løftet under høringen til ny opplæringslov, behandler vi også saker hvor eleven har fått det bra etter at saken er meldt, men hvor foreldrene fortsatt ønsker vedtak i saken. Vi har også flere saker hvor eleven har sluttet på skolen etter at saken er tatt til behandling, men hvor foreldrene fortsatt ønsker vedtak. Her opplever vi i tillegg at foreldre venter med å melde sak til rundt siste skoledag eller når de allerede har bestemt seg for at eleven skal bytte skole. I disse tilfellene får ikke vårt vedtak noen vesentlig betydning i form av hva som skal gjøres videre for å bedre elevens skolemiljø. Dette trekker saksbehandlingstiden opp siden vi forsøker å prioritere saker hvor eleven fortsatt opplever et utrygt skolemiljø. Den store saksmengden gjør likevel at saksbehandlingstiden blir for lang også i saker hvor eleven fortsatt går på skolen. I noen tilfeller har vi også opplevd at det er melder som forsinker saksbehandlingen, for eksempel at de ønsker å avvente behandlingen av saken etter at den er tatt til behandling, at de er usikre på om de ønsker et vedtak likevel eller at vi ikke får tak i melder.

Vi søker å løse sakene så effektivt som mulig samtidig som vi opplyser sakene forsvarlig. Her ser vi blant annet at det er formålstjenlig å behandle færre delplikter der dette er mulig og rette fokuset mot det som eleven opplever at er problemet i saken. Dette arbeidet fortsetter, og vi opplever at vi gjør mye riktig i måten vi jobber på. Vi håper at det på sikt også vil vise seg i gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Som i 2020 opplever vi fortsatt at det er mangel på ressurser til å behandle det store antallet skolemiljø saker vi har. I likhet med i fjor har vi hatt utskiftninger av ansatte som jobber med dette feltet, og det tar lang tid å opparbeide seg kompetansen og kunnskapen som kreves til å behandle disse komplekse sakene. Dette speiler seg også i hvor raskt sakene lar seg løse. Våre saksbehandlere som behandler skolemiljø sakene har i tillegg tilsyn på dette området, hvilket også er tidkrevende, men nyttig og nødvendig.

I tillegg til sakene som behandles etter håndhevingsordningen mottar vi en rekke henvendelser om skolemiljø som også tar mye tid hvor vi veileder elever, foresatte, skoler og kommuner. På vakttelefonen for skolemiljø mottar vi også flere henvendelser daglig. I tillegg har vi i 2021 hatt mye jobb med omfattende innsynskrav i skolemiljø saker. Vi har meldt fra tidligere, og mener fortsatt, at disse sakene burde vært unntatt offentlig postjournal, slik det er med barnevernssaker. Sakene er i sin natur særlig personsensitive hvor det er stor sammenblyingsfare. Sakene likner i stor grad på barnevernssaker etter vår vurdering.

Vi har videreført de strukturelle grepene i seksjonen fra 2020 og opplever at den organiseringen vi nå har for å løse sakene, er med på at de løses så raskt som mulig innenfor de ressursene vi har.

Høy kvalitet i vedtakene (fra kapittel 3.3.3.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Alle vedtak etter § 9 A-6 har høy kvalitet i saksbehandlingen

Statsforvalteren i Oslo og Viken opplever at vi holder høy kvalitet i saksbehandlingen. Som følge av sammenslåingen, elevtallet og mengden saker vi får inn under håndhevsordningen, opplever vi å være et av Norges største kompetansemiljøer på opplæringsloven kapittel 9 A og aktivitetsplikten. Mengden og variasjonen i sakene og henvendelsene vi mottar er i seg selv med på å øke kompetansen. Videre er avdelingen utviklingsorientert og opptatt av hvordan vi kan ivareta høy kvalitet i saksbehandlingen uten at det skal gå på bekostning av effektivitet.

Eksempler på dette er at vi forsøker å løse sakene så effektivt som mulig samtidig som vi opplyser sakene forsvarlig. Vi ser at det er formålstjenlig å behandle færre delplikter der dette er mulig. Her prøver vi å ha fokus på hva som skal til for å hjelpe eleven fremover. Videre jobber vi kontinuerlig med å beholde den høye kvaliteten og med å forbedre oss. Eksempler på dette er arbeid med malene våre på dette området, klarspråk og hvordan vurderinger av elevens beste og elevens stemme kan synliggjøres i større grad i vedtakene vi fatter. Dette er et kontinuerlig arbeid. Samtidig ligger det i disse sakenes natur at det sjelden er en enkel løsning som skal til for at elevene skal få det trygt og godt på skolen.

Ellers ser vi at mange av sakene har sider til tilrettelegging av undervisningen og mangelfullt utbytte. Samtidig får vi få klager om spesialundervisning til behandling. Vi veileder alltid her, men ser også at det kan bli overlappende behandling i skolemiljøsakene og sakene om spesialundervisning.

Sakene er komplekse og krever både juridisk og pedagogisk kompetanse. Som nevnt under punkt 3.3.3.1.4.2 ser vi at sakene som meldes inn nå er stadig mer sammensatte og tverrfaglige. Våre team består av både jurister og pedagoger. Vi har jobbet med å få inn gruppe- og systemperspektivet i sakene, og ikke bare individperspektivet. Her følger vi særlig med på nettressursen til Utdanningsdirektoratet om undersøkelser og tiltak i skolemiljø saker slik at vi er faglig oppdatert. Vi bruker denne aktivt i saksbehandlingen og opplever at dette er med på å heve kvaliteten. Samhandlingen med elev og foreldre (i enkeltsakene) og fokuset på laget rundt eleven, hever også kvaliteten i sakene etter vår vurdering. Vi hører eleven i nesten alle sakene vi behandler. Unntaket vil stort sett være hvis eleven selv ikke ønsker en slik samtale.

I 2021 har vi videreført samhandling med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Innlandet gjennom et 3-fylkessamarbeid. Her har vi utvekslet erfaringer og maler i skolemiljøsakene med det formål å sikre større grad av likebehandling. I tillegg har vi delt sladdede vedtak med andre statsforvaltere. Vi forsøker å bruke vedtak fra Utdanningsdirektoratet aktivt i vårt arbeid på seksjonen. I tillegg har vi etterspurt og mottatt sladdede vedtak fra direktoratet som også gjelder andre statsforvalteres saker. Dette har vært nyttig i arbeidet vårt for å beholde høy kvalitet i saksbehandlingen.

Vedtak i klarspråk og tilpasset mottakeren (fra kapittel 3.3.3.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Alle vedtak er skrevet i et klart språk og er tilpasset mottakeren

Klarspråk er et område vi jobber kontinuerlig med, og som det alltid er mulig å bli bedre på. Derfor er klart språk alltid i fokus i våre vedtak. Embetet har en klarspråkgruppe med representanter fra hver avdeling. Denne gruppen gjennomførte skriveverksted med eksternt veileder i 2021, og dette arbeidet følges opp i avdelingene. Gjennom arbeid med egne maler er intensjonen å bli enda bedre i vårt arbeid med klart språk. I tillegg er alle ansatte pålagt å gjennomføre e-læringskurset i klarspråk «Den gylne pennen», og dette videreføres for alle nyansatte.

Vi fortsetter vår praksis med å skrive vedtakene direkte til klager, med kopi til kommune etc. Dette har vi gjort for at den enkelte saksbehandler skal være bevisst på å bruke et klart og forståelig språk som også kan forstås av personer uten fagbakgrunn. Alle vedtak leses av minst to personer med et særlig blikk på både klart språk og korrekt rettsanvendelse. Dersom vedtaket fører til at kommunen må foreta seg noe aktivt etter vårt vedtak, presiserer vi det i brevet.

Vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Antall vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

Når det gjelder klager på utdanningsområdet, har vi sammenlignet 2020-tall med 2021-tall på noen av de områdene vi mottar flest klager. Hvis vi ser på skyssområdet, har det vært en liten reduksjon i vedtak med saksbehandlings- eller rettsanvendelsesfeil fra 2020 til 2021. I standpunktklagesakene har det vært en tydeligere reduksjon i antall vedtak med saksbehandlingsfeil og rettsanvendelsesfeil. I saker som gjelder skoleplassering har det vært en tydelig økning i antall saker hvor Statsforvalteren enten gir klagerne medhold eller opphever kommunens vedtak. Årsaken til dette er at vi i 2020 fikk klar tilbakemelding fra Sivilombudet om at Statsforvalteren ikke hadde gjort en tilstrekkelig konkret og individuell vurdering av hensynet til barnets beste i en skolebyttesak. På bakgrunn av dette veiledet vi tidlig i 2021 alle kommunene om at vi kom til å kreve mer av deres etterlevelse av barnekonvensjonen artikkel 3 og 12. I klagesaksbehandlingen 2021 så vi at mange av kommunene ikke hadde fulgt opp denne veiledningen, og antall klager som fikk

medhold og vedtak som ble opphevet av oss økte sammenlignet med 2020. Vi har fortsatt å veilede tydelig på barnets beste og retten til å bli hørt i 2021, og forventer at kommunen følger opp dette og at vi vil se konkrete resultater for vedtak som blir fattet i 2022.

For helhetens skyld vil vi bemerke at vi på alle de tre ovenfor nevnte klagesaksområdene ser en nedgang i antall klager som kommer til oss. Uten at vi kan vite det med sikkerhet, tror vi at dette skyldes tydeligere veiledning fra oss på reglene for skolebytte. Ett eksempel som underbygger dette, er at vi mottok langt færre klagesaker som gjaldt inntak til spesialskole/-gruppe fra en av våre største kommuner i 2021 i forhold til 2020. I de klagesakene som kom til oss, så vi at kommunen hadde gjort grundigere individuelle vurderinger av det enkelte barnets beste og veid dette opp mot andre hensyn i saken.

Vedtak fra barnehagemyndighet med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Antall vedtak fra barnehagemyndigheten med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

På barnehageområdet har vi hatt en nedgang i antall klagesaker knyttet til spesialpedagogisk hjelp, men når det gjelder antall vedtak der det gis medhold eller vi opphever kommunens vedtak er tallet ganske uendret på alle områdene vi klagesaksbehandler. I 2021 registrerer vi at det er rettsanvendelsesfeil i cirka en tredjedel av klagesakene på kommunalt tilskudd til private barnehager. Vi førte ikke tilsvarende registrering i 2020 så vi vet ikke med sikkerhet om dette tallet er endret. I tillegg kommer at det ikke er de samme kommunene vi behandler klager fra, så denne registreringen må gå over flere år før vi kan si med sikkerhet at antall vedtak med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert.

Antall klagesaker hvor klager har fått medhold i sin klage, gir en indikasjon på kommuner som ikke ivaretar alle pliktene i regelverket når de fatter vedtak. Generelt på barnehageområdet ser vi både gjennom tilsyn og klagesaker at barnehagemyndigheten har mye kunnskap om barnehagen og om personalets kompetanse, men at de ikke alltid bruker denne kunnskapen til å foreta de skjønsmessige vurderingene som regelverket krever når de eksempelvis gir avslag på en klage eller når de innvilger dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder. Vi har derfor hatt fokus på dette når vi veileder kommunene. I klagesakene knyttet til spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne ser vi at det ofte mangler en konkret og individuell vurdering av barnets beste. Det er samme tendens som vi ser i våre tilsyn og vi har derfor hatt et økt fokus på dette når vi veileder kommunene. En annen hovedårsak til at vi opphever kommunenes vedtak på dette området, er at kommunen ikke vurderer alle anførselsene som foreldrene har i sin klage og som gjenspeiler det enkelte barns behov for hjelp og støtte. I et fåtall av sakene som gjelder barn med nedsatt funksjonsevne har vi fastslått at det er en saksbehandlingsfeil når kommunen ikke har fastsatt om barnet har en nedsatt funksjonsevne før de behandler søknaden om individuell tilrettelegging.

Vi erfarer at våre tilsyn gir økt antall klager fra den kommunen vi har ført tilsyn med, og på tross av pålegg om retting ser vi at de samme saksbehandlingsfeilene gjentar seg. Derfor har vi brukt mye ressurser på veiledning av enkeltkommuner, og vi vil fortsatt ha et økt fokus på tiltak som kan bidra til å redusere antall vedtak med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil.

3.1.3.8 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering

Kommunenes ansvar for bosetting er et tema som fylkesmannen selv tar opp i ulike møter.

I Oslo ble anmodningen om bosetting fulgt fullt ut gjennom vedtak, faktisk bosetting noe mindre, mens i Viken ble anmodningen om bosetting fulgt nesten fullt ut med vedtak.

Tallene for hastigheten på bosetting viser en forbedring fra i fjor.

Andel bosatte innen 12 måneder i 2021:

Viken: 96 %

Oslo: 98 %

Andel bosatte innen 6 måneder i 2021:

Viken: 61 %

Oslo: 67 %

Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder i 2021:

Viken: 74 %

Oslo: 0 %

Se forøvrig omtale andre steder i årsrapporten.

Statsforvalterens bidrag til samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting (fra kapittel 3.3.3.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner om rask og treffsikker bosetting.

Samarbeide om rask og treffsikker bosetting er lagt til det vi kaller "Velferdsprosjektet", hvor blant andre Viken fylkeskommune, Nav Øst-Viken, Nav Vest-Viken og Husbanken deltar sammen med Statsforvalteren. Prosjektet har som effektmål at regionale aktører er bedre samordnet og kommunene gir bedre tjenester på velferdsfeltet. Ett av resultatmålene er at aktørene samarbeide om aktiviteter hvor dette er formålstjenlig for kommunene;

Viken fylkeskommune, som har et helt sentralt ansvar for det regionale integreringsarbeidet i Viken har i 2021 vært invitert med i Velferdsprosjektet (regional arbeidsgruppe) med fagkoordinator. Arbeidsgruppen møter hver 14. dag.

Viken fylkeskommune var invitert til SFOV og Husbanken øst sin samling «Bilig- og velferdskonferansen 2021». Programmet hadde ordførere, kommunaldirektører, bydelsdirektører og andre ledere og fagpersoner fra kommunene og bydelene i Oslo og Viken som målgruppe. Her holdt Viken fylkeskommune innlegget «Integrering i en fylkeskommunal sammenheng».

Se forøvrig annet punkt i rapporten.

3.1.4 Statsforvalteren skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov

Riktig kompetanse er avgjørende for kvaliteten i barnehage og opplæring. De ansattes kompetanse og evne til å legge til rette for barn og unges læring og utvikling er den viktigste forutsetningen for god kvalitet i opplæringen. Tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring gir barnehage- og skoleeiere mulighet til å vurdere og planlegge kompetanseutvikling ut fra egne behov i partnerskap med universitet/høgskole.

I regional ordning kommer det tydelig fram at barnehageeiere ser et stort behov for mer kompetanse innenfor tema som er knyttet til barnehagelovens kapittel 8 Psykososialt barnehagemiljø. I 2021 var mer enn 60 % av behovsmeldingene i ordningen tett koblet til områder innenfor dette tema.

I den desentraliserte ordningen er fagfornyelsen helt klart det området flest skoler har arbeidet med i 2021.

Når det gjelder videreutdanning, viser Utdanningsdirektoratets søkesystem at det for skoleåret 2021/22 er 1989 bekreftede deltakere fra Oslo og Viken. Dette er en økning fra skoleåret 2020/21 da det var 1577 deltakere.

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle barnehage- og skoleeiere som deltar i ordningene sikrer at kompetansebehov er vurdert gjennom lokale prosesser som involverer ansatte i virksomhetene.

Vi informerer barnehage- og skoleeiere om kravet til at virksomhetens ansatte skal gjøres kjent med planer om utviklingsarbeid og i så stor grad som mulig involveres i forarbeidet til tiltaket. Dette gjøres på ulike møtearenaer, i veiledning til eiere og i informasjon på våre nettsider.

Samarbeidsforum er også opptatt av de lokale prosessene. I overordnet plan for ordningene i Oslo og Viken, som er besluttet av de to samarbeidsforaene, er det vektlagt at arbeidet som skal gjennomføres i profesjonsfelleskapene og rundt barn og elever, skal være forankret i kommunenes/eiernes langsiktige planer. Videre er det nedfelt at tillitsvalgte skal involveres så tidlig som mulig - fra behov defineres lokalt til midlene fordeles - for å sikre partsforankring og involvering i hele prosessen.

Barnehage: Barnehageeiere bruker ulike verktøy og metoder i kartlegging og analyse av kompetansebehov. Behovsmeldingene i 2021 viser at personalet er gjort kjent med planer om kollektiv kompetanseutvikling. Vi forstår det slik at barnehageeiere er bevisst på betydningen av å involvere sine ansatte i forarbeid til tiltak og forankrer innhold og planer sammen med dem. I den videre utviklingen av regional ordning ser vi at universitet og høgskole (UH) med fordel kan kobles tidligere på og delta i denne prosessen. Sistnevnte har samarbeidsforum stor oppmerksomhet rundt.

Skole: Det er ulikt hvordan skoleeiere kartlegger, analyserer og vurderer behov for kompetanseheving av sine ansatte. De fleste skoleeiere baserer seg på flere ulike kilder til informasjon, for eksempel spørreundersøkelser, Ståstedsanalysen, forprosjekter, resultater i fag, kartleggingsprøver, resultater på Elevundersøkelsen, tallmateriale i GSI, kompetanseundersøkelser og ulike analyser. Involveringen skjer gjennom bl.a. samtaler med tillitsvalgte og elevrådsrepresentanter, dialog med skoleledelse, arbeid i plangrupper på skolene, styringsdialog m.m.

I våre dialogmøter med kommunene er arbeidet med kompetanseordningene og behovet for forankring gjennom prosesser som involverer de ansatte blant de faste temaene vi har på agendaen.

Tiltak møter lokale behov og er forankret i langsiktige kompetanseutvplaner (fra kapittel 3.4.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Alle samarbeidsforum sørger for at tiltak er forankret i lokale behov og at prioriteringer er forankret i en langsiktig felles plan.

I Oslo og Viken er det etablert to samarbeidsforum, et for Oslo og et for Viken. Begge er felles for de tre ordningene innenfor tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling. Samarbeidsforaene er representativt sammensatt, og inkluderer representanter for eiere av offentlige og private barnehager og skoler, kommuner som lokal barnehagemyndighet, universiteter og høyskoler med geografisk nærhet til regionen, KS, Private Barnehagers Landsforbund (PBL), Statped og lærerorganisasjonene. For å sikre større nærhet til det lokale nivået er det også opprettet totalt seks regionale arbeidsgrupper i Oslo og Viken. Disse går gjennom og prioriterer behovsmeldinger i sin region og sender så sin innstilling til sitt samarbeidsforum som fatter endelig beslutning for tildeling av midler.

Det er utarbeidet en felles overordnet plan og mandat for samarbeidsfora og regionale arbeidsgrupper i Oslo og Viken. Disse er fastsatt av samarbeidsforaene. I planen er følgende slått fast:

«Modellen for arbeidet med lokal kompetanseutvikling i Oslo og Viken hviler på en forståelse om at beslutninger om prioriteringer skal tas så nært barnehagene og skolene som mulig, en tillit til eiers vurderinger, at universitet/høyskole må komme tidlig inn i prosessen og at det er et gjensidig partnerskap mellom eier og universitet/høyskole.»

Kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap med UH (fra kapittel 3.4.1.1.3 i TB)**Rapportere på**

Alle samarbeidsforum sikrer at barnehage- og skolebaserte kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap mellom barnehage-, skoleeiere og UH

I kompetanseordningene for lokal kompetanseutvikling for barnehage- og grunnskoleopplæring er UH-sektoren viktig, både som bidragsyter, deltaker, partner og tilskuddsmottaker. Dette er en forståelse som begynner å bli godt forankret hos aktørene i sektoren og i de etablerte samarbeidsforaene.

Det er en forutsetning for å få tildelt midler fra samarbeidsforum at tiltakene gjennomføres i et partnerskap mellom den enkelte eier og et universitet eller en høyskole.

Kompetanseløftet for spes.ped. og inkluderende praksis (fra kapittel 3.4.1.1.4 i TB)**Rapportere på**

Kompetansetiltakene omfatter den brede målgruppen i laget rundt eleven, inkludert PPT

Statsforvalteren i Oslo og Viken hadde utarbeidet et skjema for å melde om behov for midler til lokal kompetanseutvikling. I veiledningen til skjemaet ble det understreket at det er et krav at tiltaket skal være tverrfaglig og inkludere laget rundt barnet, inkludert PPT. De regionale arbeidsgruppene og samarbeidsforumene var i sin behandling av meldingene klare på at PPT måtte være en del av tiltaket dersom det skulle tildeles midler. Behovsmeldinger der PPT ikke var involvert ble avslått.

Statped (fra kapittel 3.4.1.1.5 i TB)**Rapportere på**

Statped er involvert ved behov

Statped er representert og møter fast i Samarbeidsforum. Rapporteringen fra kommunene viser imidlertid at Statped i liten grad er trukket inn av partnerskapene i de lokale tiltakene. Det er trolig flere grunner til det; ordningen er ny, og partnerskapene er i en oppstartfase hvor mye av arbeidet kretser rundt kartlegging og analyse. Det kan derfor være grunn til å anta at mange ikke har kommet frem til hvilken kompetanse det er behov for ennå, herunder om de har behov for å involvere Statped i sine tiltak. Dersom Statped eller et annet kompetansemiljø skal involveres som en støtte eller til å gjennomføre deler av tiltaket, er det UH-institusjonen som skal gå til anskaffelse av dette. Det kan ta noe tid før denne måten å organisere arbeidet på finner sin form og blir integrert som en naturlig del av arbeidet med Kompetanseløftet. Det har nok også vært en viss usikkerhet knyttet til hva slags kompetanse det er Statped ikke lenger skal bistå med, men som skal bygges opp i kommunene.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har etablert et godt samarbeid med Statped og vært løpende i dialog om disse utfordringene. Statsforvalteren har derfor blant annet invitert Statped til å delta og informere på flere ulike samlinger vi har gjennomført i 2021. Vi ser at dette er et område vi bør ha et ekstra blikk for i det kommende året, for å få etablert gode rammer for samarbeidet, og sikre at kommunene bygger opp sin kompetanse i lys av endringene i Statped.

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter

Statsforvalteren i Oslo og Viken er av den oppfatning at det har vært en god måloppnåelse på dette området. I forfasen til oppfølgingsordningen har aktuelle kommuner sammen med veiledere brukt mye tid på karlegging og analyse som grunnlag for kompetansetiltak i skolene og kommuneadministrasjonen. I en av kommunene danner pedagogisk analyse grunnlag for utviklingsarbeidet. Dette gjennomføres i samarbeid med lokal høgskole.

Som kjent vil det være en særlig satsing på kompetansetiltak i gjennomføringsfasen inneværende og neste skoleår.

Målretta tiltak basert på analyser av utfordringer og behov (fra kapittel 3.4.1.1.2.2 i TB)**Rapportere på**

Alle kommuner i oppfølgingsordningen jobber med målretta tiltak basert på analyser av utfordringer og behov for å bedre læringsmiljøet og læringsutbyttet for barn og unge

Som del av oppfølgingsordningen arbeides det i inneværende og i neste skoleår for å bedre læringsmiljøet og læringsutbyttet ved skolene. Tiltakene bygger på de analysene som er gjennomført i forfasen.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Det er ikke gjennomført større evalueringer for hele embetet i 2021.

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks**3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver**

Ingen avvik.

3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Ingen avvik.

3.2.3 Barne- og familiedepartementet

Vi har avvik på målkrav om tilsyn med barneverminstitusjoner.

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Vi har avvik på aktivitetsvolum av tilsyn, både for kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenester.

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

På grunn av koronapandemien og løpende krisehåndtering gjennom hele 2021 er oppdragene innen bl.a. beredskapstilsyn, kommunale beredskapsøvelser, arbeidet med SBS og FylkesROS ikke utført slik oppdraget beskriver.

Embetet nådde ikke målkravene på hhv opprettelse av vergemål, stadfestelse av fremtidsfullmakt og klagesaker i 2021. Dette skyldes ressursituasjonen, utfordringer knyttet til nedetid i Vera, uvanlig stor turnover og igangsetting av Fufinn-prosjektet. Det ble tilført midler fra hovedkapitlet i form av redusert overhead, løpende gjort endringer i prioriteringer og iverksatt ulike effektiviseringstiltak. Disse tiltakene så vi effekten av mot slutten av året.

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Vi har pers dag dato 40 søknader liggende på avfallsfeltet inkl. deponier. Her er det en del saker helt tilbake til 2018 og 2019. Noe av årsaken til lang saksbehandlingstid skyldes at vi etterspør dokumentasjon fra søker, og det tar tid å få avklart dette. Noe av problemet skyldes også at vi bruker for lang tid på å etterspørre mer dokumentasjon knyttet til søknadene. Vi har derimot fått ned antall søknader, men synes fortsatt vi bruker for lang tid på enkelte søknader. I 2022 vil vi se nærmere på hva vi kan gjøre for å redusere saksbehandlingstiden på saker knyttet til delegerte virksomheter jf. oppdrag i hovedinstruksen 5.1.4.25.

Grunnet høy arbeidsbelastning på forurensningsfeltet, spesielt knyttet til konsesjonsbehandling innenfor avløp og avfallsfeltet, klarer vi ikke å behandle innkomne klagesaker på kommunale vedtak i tråd med god forvaltningsskikk, jamfør oppdrag 5.3.9.9 i virksomhets- og økonomiinstruksen for

2021. Vi har et etterslep, og har i den forbindelse opprettet et restanseprosjekt i 2022 for å få ned antall klagesaker vi har liggende helt tilbake til 2019.

3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Vi har avvik på målkrav etter plan- og bygningsloven.

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Barnehage- og utdanningsavdelingen har i 2021 ikke gjennomført alle tilsyn som ble varslet. Det var planlagt for 50 tilsyn, 42 tilsyn ble gjennomført.

Vi har altfor lang saksbehandlingstid i håndhevingsordningen. Tilbakemeldingen på årsrapporten fra 2020 fra departementet var at saksbehandlingstiden var for lang, den var i 2020 194 dager i saker der aktivitetssplikten er oppfylt og 204 dager i saker der aktivitetssplikten er brutt. For 2021 er saksbehandlingstiden 51 dager for saker der aktivitetssplikten er oppfylt og 157 dager i saker der aktivitetssplikten er brutt. Det er en nedgang i saksbehandlingstid, men saksbehandlingstiden er fortsatt altfor lang.

Ifølge hovedinstruksen har vi ansvar for PPT for frittstående skoler i utlandet. I forbindelse med pandemien har vår PPT også i 2021 opplevd at vi tidvis må fravike lovkrav til sakkyndig vurdering, ettersom vi i første halvdel av 2021 ikke kunne besøke skolene for å bli kjent med organisatoriske styrker og eventuelle utfordringer. Skolebesøk ble gjennomført høsten 2021, slik at totalsituasjonen er bedre for 2021 enn 2020, men situasjonen har medført at sakene ikke alltid er tilstrekkelig opplyst for PPT. Manglende opplysning av saken fra PPT sin side får også konsekvenser for de vedtak om spesialundervisning som vi fatter.

3.2.9 Landbruksdepartementet

Statsforvalteren har ikke pålagt kommuner å sende inn saker etter jord- og konsesjonsloven med hjemmel i §3 i jordloven.

Statsforvalteren har ikke arbeidet aktivt for økt produksjon og økt bruk av bioenergi i samarbeid med det regionale partnerskapet.

Landbruksavdelingen har ikke hatt en aktiv rolle i arbeidet med gode underlag for skogvern. Felles oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks og -matdepartementet har ikke vært klargjort.

Landbruksavdelingen har ikke fulgt opp Landbruks- og matdepartementets strategi for bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser for mat og landbruk. Strategien omfatter bl.a. bruk av bevaringsverdige husdyr og bevaring av kulturplantenes ville slektninger i verneområder og reservater for bevaringsverdige skogstrær.

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Kvalifiseringsprogrammet (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for:

- Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å styrke ledelsesforankringen av kvalifiseringsprogrammet
- Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å øke kompetansen på kvalifiseringsprogrammet i NAV-kontorene, herunder hvordan det sikres kompetanse om at kvalifiseringsprogrammet er en lovbestemt rettighet for de brukerne som fyller vilkårene
- Hvordan statsforvalteren har fulgt opp NAV-kontor med særskilte utfordringer i gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet
- Hva er de største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet?

Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å styrke ledelsesforankringen av kvalifiseringsprogrammet.

Embetet, NAV Oslo og Velferdsetaten i Oslo kommune arrangerte sammen en ledersamling over to dager i oktober 2021 for Oslos 15 bydeler. På samlingen deltok avdelingsledere og fagansvarlige for KVP. Byrådsavdelingen for arbeid, integrering og sosiale tjenester var også representert med deltaker begge dager. Dette er en årlig samling og et tiltak som bidrar til å styrke kvalifiseringsprogrammets ledelsesforankring i Oslo.

Videre ble det i Oslo arrangert nettverksmøter for avdelingsledere og fagansvarlige tre ganger i 2021. Dette er et tiltak bydelene selv er ansvarlige for, men Statsforvalteren påser at bydelene gjennomfører som planlagt. På møtene bidrar Statsforvalteren med å svare på problemstillinger knyttet til lovverk og opplæring. Dette er et forpliktende forum for ledere å delta på, og et forum som bidrar til å styrke kunnskapene om KVP for avdelingsledere og fagansvarlige. I 2021 har møtene foregått over teams på grunn av pandemien.

Statsforvalteren deltar på faste møter med Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester hvor informasjon om KVP er et fast punkt.

I samarbeid med NAV Øst-Viken og NV Vest-Viken har Statsforvalteren gjennomført ett nettverksmøte og ett fagmøte digitalt for både ledere og veiledere ved NAV i Viken.

Etter en kartlegging ved alle kontorene i 2020, ble det opprettet teams-grupper i samarbeid med NAV Øst-Viken og NAV -Vest Viken. Tilbakemeldingen fra flertallet av ledere ved NAV var ønske om en felles arena for opplæring, kunnskap- og erfaringsdeling. Alle ansatte kan delta på i de digitale gruppene.

Det er hovedsakelig veiledere som arbeider direkte med kvalifiseringsprogrammet som deltar. Flertallet av kontorene har også organisert KVP-kontakter for å sikre kommunikasjonsflyt mellom ansatte, Statsforvalteren og NAV Fylke.

Teams-plattformen er organisert ulikt for kontorene i Øst-Viken og Vest-Viken. Statsforvalteren er eier i Øst-Viken. For kontorene i Vest-Viken er NAV region eier. Dette har betydning for tilgjengeligheten. Ansatte i Øst-Viken må logge seg inn på Statsforvalteren sin plattform. Dette har vist seg problematisk, blant annet som følge av brannmur. Ansatte i Vest-Viken kan enklere følge med på løpende dialog og aktiviteter i gruppen. De har også på eget initiativ tatt i bruk verktøyet som en veiledningsarena mellom kontorene. Problemstillingen har vært løftet opp på ledernivå i ledelsesmøter. Det er fra vår side viktig å få til en felles plattform for Viken. Forskjellige digitale løsninger vanskeliggjør imidlertid en slik løsning.

Når det gjelder tiltak knyttet til lederforankring som er felles for både Oslo og Viken, har vi på NAV-ledersamling informert om KVP. Her hadde vi fokus på kvalifiseringsprogrammet og barnas beste, samt samarbeid med andre velferdstjenester. Vi hadde også fokus på arbeidsevnevurderinger og viktigheten av at personer får riktig innsatsområde. Vi viste her til klagesaker hvor vi ser at arbeidsevnevurderingen kan være feil ut fra faktaopplysninger i vedtak. Feil innsatsområde kan frata mennesker muligheter til å få innvilget KVP.

Vi gjennomførte i 2021 egenvurdering tilsyn med de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen. Temaet var kartlegging, vurdering og beslutning av barns behov ved søknad om økonomisk stønad – inkludert brukere av barn som deltar i kvalifiseringsprogrammet. Totalt 19 NAV- kontor i Oslo og Viken deltok i egenvurderingen. Vi viser til at egenvurderingen har bidratt til ledelsesforankring og økt kunnskap om gruppen KVP deltakere hos Nav-kontorene.

Hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt for å øke kompetansen på kvalifiseringsprogrammet i NAV-kontorene, herunder hvordan det sikres kompetanse om at kvalifiseringsprogrammet er en lovbestemt rettighet for de brukerne som fyller vilkårene

Gjennom nettverksmøter for hvert av fylkene har Statsforvalteren bidratt til økt kompetansen gjennom opplæring i lovverk.

Statsforvalteren har svart på spørsmål knyttet til forståelse av lovverk over telefon, brev og e-post fra NAV-ansatte og tjenestemottakere.

I forbindelse med embetets Velferdsprosjektet har vi hatt flere webinarer sammen med Husbanken, Sosial- og barnevernsavdelingen og Barnehage- og utdanningsavdelingen hvor vi har hatt fokus på bolig, helse, utdanning og kvalifiseringsprogrammet. Vi har her hatt fokus på barn og unge og deres familier.

På årets fysiske Bolig- og velferdskonferanse i regi av Statsforvalteren var en gruppe fra Halden kommune som hadde et innlegg. Her hadde de fokus på at kvalifiseringsprogrammet hadde doblet seg i antall KVP deltakere. Grunnen til dette var blant annet at de hadde sett sine prosjekter (tilskudd til utvikling av lov om sosiale tjenester) «Jobbsmak» og «identifisering av KVP-deltakere» i sammenheng.

Høsten 2021 har vi hatt dialogmøte med oppfølgingstjenesten i Viken fylkeskommune, for kommunene som omfatter gamle Østfold. Oppfølgingstjenesten jobber med de mest sårbare ungdommene på videregående skole, og tjenesten ønsket mer informasjon om rettigheten til KVP, da ungdommen ofte ble avvist av NAV-kontorene. Det å inkludere oppfølgingstjenesten og Nav-veiledere i skolen til samlinger vurderer vi som et virkemiddel som kan bidra til at flere unge får tilbud kvalifiseringsprogram.

I forbindelse med prosjektet Identifisering av deltakere til kvalifiseringsprogrammet har Statsforvalteren hatt et tett samarbeid med prosjektleder i bydel Grünerløkka, og blant annet deltatt på opplæringsmøte om inngangsvilkår med ledere og veiledere.

Hvordan statsforvalteren har fulgt opp NAV-kontor med særskilte utfordringer i gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet

Statsforvalteren har ikke fulgt opp noen Nav-kontorer med særskilte utfordringer. Vi ser imidlertid at mange kontorer har få unge deltakere i programmet. Dette er en problemstilling som blir drøftet i nettverkene og på ledersamling, og som statsforvalteren vil fortsette å sette fokus på. Ut fra direktoratets estimat om antall deltakere som fyller inngangsvilkårene for program, kan det indikere at kontorene ikke når ut med informasjon om tilbudet til alle som kan ha en rett på program.

Hva er de største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet?

Oslo, Vest-Viken og Øst-Viken er ulikt organisert, og har ulike utfordringer og forutsetninger i arbeidet med kvalifiseringsprogrammet. Statistikk fra 2021 viser at Øst-Viken har hatt en oppgang i antall deltakere, mens Vest-Viken og Oslo har hatt en nedgang.

Sett fra NAV sitt perspektiv var de største utfordringene i 2021 i stor grad knyttet til begrensningene pandemien har forårsaket. I forbindelse med årsrapporten har vi bedt bydeler og kommuner svare på «Hva er de største utfordringene i kommunenes arbeid med kvalifiseringsprogrammet?» Vi har mottatt svar fra ni NAV-kontor i Oslo, 14 Nav-kontor i Øst-Viken og åtte i Vest-Viken. Under er svarene sammenfattet.

Oslo

NAV-kontorene oppgir at det er utfordrende å lage heldagstilbud og finne relevante arbeidstreningsplasser som følge av pandemien. De opplyser at det har vært vanskeligere å gjennomføre programmet fordi det har vært begrenset fysisk oppmøte på skoler og Arbeidsmarkedsopplæring. (AMO-kurs). Videre opplyser NAV-kontorene at læringsutbyttet og den motiverende faktoren som ligger i å komme sammen med andre, knytte nettverk og bygge opp selvtilitt for personer som har vært lenge hjemme, har blitt redusert. NAV-kontorene viser til at KVP-deltakere generelt har mindre utdanning og dårligere norskkunnskaper enn andre jobbsøkere, og er ofte de første som faller ut av jobb.

NAV-kontorene opplyser at mange deltakere er foreldre og enslige forsørgere, og på grunn av delvis nedstengte skoler og barnehager, samt karantenerregler, har det vært vanskeligere for foreldre å følge opp tiltak regelmessig. Det har derfor blitt både mer uforutsigbarhet og fravær.

Av utfordringer som ikke er knyttet til pandemien, får vi opplyst at det er mangel på gode tiltak for de med svake språkkunnskaper, eksempelvis tiltak som kombinerer norsk med opplæring i bedrift. Videre ser Nav-kontorene at KVP ikke tilbys alle som har rett på deltakelse, og at KVP bør vurderes tidligere for flere brukere i NAV.

I Oslo er det også en problemstilling at søkere trekker seg fordi kvalifiseringsstøtten er for lav. Når en søker blir informert om de må søke supplerende sosialhjelp siden kvalifiseringsstøtten ikke er tilstrekkelig til å dekke livsoppholdet, opplever søker dette som mer økonomisk belastende enn å motta sosialhjelp. Dette gjelder spesielt de under 25 år, men også noen som har voksensats.

Øst-Viken

De fleste NAV-kontor melder at pandemien har vært utfordrende i arbeidet med KVP. Det er kun ett NAV-kontor av 14 som melder at de ikke har opplevd utfordringer i særlig grad, når gjelder pandemien og smitteiltak.

Pandemien har også påvirket arbeidet i stor grad med hjemmekontor, stengte møteplasser og et utfordrende arbeidsmarked. Det er utfordrende med smittevernstiltak som stadig vekker påvirkning arbeidsgiveres muligheter for praksis og ansettelse da de har permitterte og en usikker økonomisk fremtid.

Mange av de deltakerne som blir innvilget program må vente lenge for å komme inn i enkelte tiltak som Måltrettet norskopplæring og Datakurs for arbeids- og hverdagsliv minoritetsspråklige. Det er for lavt belegg på tiltak og for mange som etter snart to år med korona har svakt språk. Nav har laget et meget godt verktøy ved rekruttering der CV sendes automatisk til arbeidsgivere hvis bruker godkjenner det. Dette er ikke tilgjengelig for KVP deltakere, noe som vanskeliggjør mulighetene å få brukere i kontakt med arbeidsgivere og ut i jobb. Mange arbeidsgivere, inkludert kommuner, tar kun imot digitale søknader på stillinger de utlyser. Dette vanskeliggjør søknadsprosessen for mange KVP-deltakere som har svak digital kompetanse. Det er også helseproblematikk blant brukere og de mangler ofte behandlingstilbud. NAV ønsker et bedre samarbeid med helse og kommunen.

Videre skriver flere de at det er manglende kompetanse om KVP på alle nivå og ledelsesforankring.

Flere skriver om ventelister på KVP og at det er økonomien og få ressurser som styrer over rettigheten.

Vest-Viken

NAV-kontorene melder at antall søknader har gått ned, men har ikke begrunnet årsaken til nedgangen det siste året. Derimot er det gitt tilbakemelding fra flertall av kontorene at pandemien har hatt konsekvenser for gjennomføringen av programmet, spesielt for deltakere i arbeidsrettede løp. Flere har fått innvilget et tredje år med program. Valg av yrkesretningen har hatt stor betydning for prosessen og hvordan smitteiltakene har slått ut. Enkelte deltakere har blitt permittert fra arbeid. Hos deltakere med omsorgsoppgaver har nedstengning av barnehage, skole og eller stort sykefravær påvirket prosessen i programmet. Fremmedspråklige har mistet språkkompetanse som følge av isolasjon. Manglende digital kompetanse hos enkelte har vanskeliggjort hjemmeundervisning. Deltakerne med stort behov for avklaring har derfor hatt svakest progresjon, og fått forlenget program. Nedstengning av tilbud og tjeneste innen psykisk helse har gjort det vanskelig å fylle programmet i enkelte saker.

Av mer generelle tilbakemeldinger uavhengig av pandemisituasjonen, har enkelte kontor nevnt at kvalifiseringsprogrammet er lite kjent utenfor Nav. Enkelte av de middels og mindre kontorene mener det også er behov for økt kompetanse hos veiledere. Det er ressurskrevende for små kommuner å ivareta brukere som over tid har behov for tett oppfølging og koordinert bistand. Det mangler ressurser til å gi tett oppfølging og utfordrende å fylle et heltidsprogram. Enkelte virksomheter krever fagbrev. Det er derfor vanskelig å få plassert ufaglærte kandidater i annet enn en praksisplass.

Aktivitetsplikt (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal beskrive utøvelsen av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år i fylket; herunder hva slags aktivitet det stilles vilkår om, og hvorvidt statsforvalteren generelt oppfatter aktivitetene som hensiktsmessige for å øke overgang til arbeid og utdanning.

På grunn av pandemien og midlertidig rundskriv der bruk av vilkår ikke er en plikt, vil vi ikke kunne svare på dette for tiden.

Kompetansehevende tiltak utsatt ungdom (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal beskrive hvilke kompetansehevende tiltak de har iverksatt for oppfølging av utsatt ungdom i NAV-kontoret, og redegjøre for hvordan statsforvalteren har tilrettelagt for erfaringsutveksling om oppfølging av utsatt ungdom i NAV.

Veldig mange av våre kompetansetiltak omfatter også barn og unge, og de utsatte ungdommene. Vi har gjennomført Bolig- og velferdskonferanse der flere av parallellsesjonene var nettopp om tjenester til utsatt ungdom som er kastet ut hjemmefra, kommer fra barnevernsinstitusjoner, fosterhjem og gå videre. Her var det anledning til å stille spørsmål og dele erfaringer mellom NAV-kontor og ungdomstjenester i Oslo og Viken. Det er også iverksatt et tverrgående prosjekt i embetet som går under navnet "Velferdsprosjektet". I prosjektet er det samarbeid intern og eksternt med regionale aktører. Det er særlig sårbare barn og unge som er hovedanliggende for prosjektet.

Barn og unges særskilte behov under pandemien (fra kapittel 7.3.1.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for sin oppfatning av i hvilken grad og hvordan NAV-kontorene systematisk har tilrettelagt for å ivareta barn og unges særskilte behov under pandemien.

Det er vanskelig å si noe generelt om NAV-kontorene systematisk har tilrettelagt for å ivareta barn og unge sine særlige behov under pandemien, men ut fra opphevelser og kommentarer i saker kan det ha blitt noe bedre utover året. Vi har gjennomført egenvurdering (kommentert tidligere) knyttet til barn og vi har deltatt på seminar i Oslo kommune knyttet til det å se barna sosialhjelpsmottakere har. Det er et stort engasjement, men tar tid å endre fastlåste holdninger om hva Nav-kontoret skal etterspørre knyttet til barn. Vi har med barnekonvensjonen i alt vi gjør, og det spres inn i alle kanaler fra ledersamlinger til tilsyn.

Økonomisk rådgivning under pandemien (fra kapittel 7.3.1.6 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for sitt arbeid med økonomisk rådgivning under pandemien.

Som regionalt kompetansesenter for økonomisk rådgivning på Østlandet (Oslo og Viken, Innlandet, Vestfold og Telemark og Agder) har vi i 2021 hatt regelmessig kontakt med spesialistene i kommunene som jobber med økonomisk rådgivning. Gjennom egne info- og spørretimer annen hver torsdag bidrar vi til at kommunenes spesialister på området vår faglig påfyll regelmessig. Det er både ny kunnskap, forskninger og erfaringsutveksling. Vi drifter en egen digital gruppe i tilknytning til info- og spørretimen. Her er mulighet for å utveksle erfaringer, stille spørsmål og få informasjon fra oss. Vi har koblet på namsmennene fra alle politidistriktene i vår region, pluss Husbanken, til denne digitale gruppen og til info- og spørretimene. Effekten av å koble på spesialistene til oss og namsmennene på denne måten er at det er enkelt å ta opp problemstillinger, ulike aktører får mulighet til å gi informasjon raskt, og vi skaper et nettverk for en stor geografisk del av landet.

Vi har arrangert egne fysiske fagdager for spesialistene i hvert fylke i vår region. Disse fagdagene skal både gi deltakerne mer kunnskap, men også tid til refleksjon. Å møtes fysisk gir spesialistene muligheten til å bygge nettverk, innenfor et fagfelt der de ofte selv er den eneste spesialisten på fagfeltet i sin kommune eller bydel.

Vi har holdt kurs i økonomisk rådgivning til ulike målgrupper. Ut fra behov for kunnskap har vi bidratt til at både NAV-kontorene i vår region, men også andre tjenester som samarbeider med NAV-kontorene, har ansatte med kompetanse på rett nivå til å gi tjenesten økonomisk rådgivning.

Som regionalt kompetansesenter for Østlandsregionen har vi tett kontakt med de to andre kompetansesentrene og med vår kontaktperson i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Vi har i 2021 hatt det praktiske ansvaret for å arrangere fire landsdekkende webinar for spesialistene med tema som psykisk helse og skattespørsmål og ID-tyveri som har gitt landets spesialister på området felles faglig påfyll.

Vilkår for norskopplæring (fra kapittel 7.3.1.7 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal følge med på og beskrive innføring av norskopplæringsplikt for mottakere av økonomisk stønad og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

Da bruk av vilkår under pandemien ikke er prioritert, er ikke dette et spørsmål vi kan besvare per nå. Det er imidlertid titt opplæring om norskopplæringsplikten via webinar til alle NAV-kontor i Oslo og Viken.

Digitalisering av sosiale tjenester (Digisos) (fra kapittel 7.3.1.8 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for sin oppfatning av hvordan digitalisering/DIGISOS påvirker tilgjengelighet til de sosiale tjenestene.

Vi ser i klagesaker at mange søker økonomisk sosialhjelp digitalt. Det mangler imidlertid mulighet for å søke om tjenesten råd og veiledning etter § 17, herunder økonomisk rådgivning, individuell plan og kvalifiseringsprogrammet. Det er heller ikke mulig å klage digitalt. Vi ser imidlertid at enkelte klagere benytter søknadsskjema til å klage.

Det er svært uheldig at sosialtjenesten på denne måten kan bli oppfattet kun å omhandle økonomisk stønad, da sosialt arbeid fordrer veiledning og samarbeid samt at andre tjenester, som KVP ikke blir gjort kjent og brukt slik den bør og skal. KVP kan bidra til å få ned utenforskap og vi antar at mange ikke kjenner til muligheten. Tilgjengeligheten til sosialhjelp har økt, men faren er at endringsarbeid ikke prioriteres pga. manglende etterspørsel.

Gevinstrealisering (fra kapittel 7.3.1.9 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns og Arbeids- og sosialdepartementers områder i årsrapport for 2021.

Vi har i både 2020 og 2021 under pandemien utviklet nye arbeidsmåter på digitale plattformer som har bidratt til at vi har spredt informasjon og faglig påfyll til et mye større publikum ut i tjenestene. Dette har vi fått gode tilbakemeldinger på, og er noe som også vil bli videreført når vi er tilbake til normale tilstander.

På Statens helsetilsyns områder - tilsyn og klagebehandling, har vi oppnådd en gevinst gjennom et større fagmiljø som sikrer lik saksbehandling og lovførståelse i like saker fra de tre tidligere fylkene. Dette har styrket rettssikkerheten for innbyggerne i Oslo og Viken.

På Arbeids- og sosialdepartementets område har blant annet hyppige digitale møter og fag webinarer bidratt til raskere informasjonsspredning og tettere kontakt med tjenestene og hva de kan streve med i det daglige. På tross av at dette kan betegnes som vellykket på mange måter, ser vi at nettverksbygging og personlige kontakt mellom fagfolk er noe som savnes i større grad nå.

Oppsummert kan vi konkludere med at det er oppnådd en gevinst på det faglige som har kommet våre kommuner til gode på flere måter, men vi har brukt like mye ressurser som før.

Statsforvalteren skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven og gi en kort vurdering av tilgjengelighet og kvalitet på tilbudet i fylket.

Embetet gjennomførte tilsyn med krisesentertilbudet i syv kommuner i våre fylker i 2021. Tema for tilsynet var om kommunene sørger for at krisesentertilbudet sikrer tilrettelegging for utsatte grupper, med spesielt fokus på kommunens arbeid med reetablering etter opphold på krisesenter. Fire av kommunene hadde en god organisering og rutiner som sikrer samarbeid mellom aktuelle instanser og hadde et tilfredsstillende internkontrollsystem. Tre av syv kommuner fikk lovbrudd som i hovedsak var knyttet til manglende internkontroll.

Statsforvalteren i Oslo og Viken gjennomførte tilsyn med krisesentertilbudet i syv kommuner i våre fylker i 2021. Tema for tilsynet var om kommunene sørger for at krisesentertilbudet sikrer tilrettelegging for utsatte grupper, med spesielt fokus på kommunens arbeid med reetablering etter opphold på krisesenter. Fire av kommunene hadde en god organisering og rutiner som sikrer samarbeid mellom aktuelle instanser og hadde et tilfredsstillende internkontrollsystem. Tre av syv kommuner fikk lovbrudd som i hovedsak var knyttet til manglende internkontroll.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	52
Antall krisesentertilbud i fylket	13
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2019	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2019	0
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2020	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2020	11
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2021	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2021	6

Statsforvalteren skal rapportere på antall behandlede søknader... (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på antall behandlede søknader, og fattede vedtak inndelt i innvilgelser, avslag og avvísninger (avslag og avvísninger skal differensieres i rapporten) knyttet til hver sakstype, etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigingslova i årsrapporten. Når det gjelder ekteskapsloven § 18a andre ledd, bes statsforvalteren differensiere rapporteringen for saker ut ifra sakstype, dvs. etter om sakene gjelder bokstav a), b) eller c).

Statsforvalteren skal rapportere på andelen separasjons- og skilsmisssøknader som er mottatt digitalt.

I 2021 mottok vi totalt 8738 innkomne søknader om separasjon og skilsmisse fordelt på 4725 separasjonssøknader og 4013 skilsmisssøknader. Det er mye post som behandles av faggruppen i løpet av året, post ut totalt var 19858 som gikk igjennom postjournalen.

En vesentlig andel, 79% av søknadene vi mottok i 2021, ble sendt inn via digitale skjemaer.

Vi ga 3470 bevilgninger til separasjon, og 3275 til skilsmisse, totalt 6745. Vi avviste 215 saker og avslø 83.

En del søknader bortfaller ved at ektefellene trekker søknaden tilbake, eller ber om at vedtaket omgjøres dersom vedtaket ikke er endelig.

Vi har registrert at svært mange benytter seg av sikker melding når de sender henvendelser til Statsforvalteren. Den digitale kommunikasjonen blir enda bedre når den digitale saksbehandlerløsningen ferdigstilles.

Statsforvalteren i Oslo og Viken behandler søknader om godkjenning av ugyldige ekteskap inngått i Norge, jamfør ekteskapsloven § 16, og søknader om anerkjennelse av ekteskap som er inngått i utlandet, jamfør ekteskapsloven § 18a, og søknad om godkjenning etter brudevigjingslova. I 2021 mottok vi totalt 71 søknader på dette rettsområdet (På fagområdet ble det sendt ut 190 brev). 17 av disse gjaldt «andre søknader».

Vi har veiledet om og oversendt en rekke saker hvor det er Skatteetaten som har myndighet til å behandle saken.

Vi behandler også et betydelig antall søknader totalt 435 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser. Som i fjor ser vi en liten nedgang, på grunn av pandemien. Vi godkjente 304 skilsmisser og avslø 20. Vi godkjente 28 skiftefritak og avslø 51.

Når det gjelder ekteskapslovens § 18a mottok vi 31 søknader hvor det var a) bigami i 12 saker, b) 18 stedfortreder og 6 saker som gjaldt mindreårig. Mottatte saker etter ekteskapslovens § 16 var 15 hvor vi godkjente 5 og avslø 5.

Statsforvalteren skal rapportere på antall fattede vedtak... (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten. Statsforvalteren bes om å spesifisere sakstype etter hjemlene i barneloven.

Vi har ikke fattet vedtak etter barnelova i 2021.

Ekteskapsaker

Lov	Sakstype	Sum	Innvilgelser	Avslag	Avvisninger	Andel mottatt digitalt
Ekteskapsloven	Separasjon, jf. § 20	3 602	3 470	0	132	77 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 21	3 260	3 159	81	20	81 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 22	173	116	2	55	79 %
Ekteskapsloven	Tillatelse til å inngå ekteskap selv om vergen har nektet, jf. § 2	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Samtykke til ekteskap mellom adoptivbarn og tidligere adoptivfamilielem, jf. § 3 andre ledd	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Fritak fra krav om forlovere, jf. § 7j	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Fritak for dokumentasjon av skifte, jf. § 8 siste ledd	79	28	51	0	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at prøvingsattest ikke er utstedt, jf. § 10 andre ledd	2	0	0	2	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at vigsel er nektet, jf. § 14 tredje ledd	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 16 andre ledd	10	5	5	0	0 %
Ekteskapsloven	Reise sak om et ekteskap består eller ikke, jf. § 16a	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav a	18	2	14	2	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav b	18	0	18	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav c	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Reise sak for å oppløse ekteskap som er inngått i strid med § 3 eller § 4, jf. § 24 andre ledd	0	0	0	0	0 %
Anerkjennelsesloven	Anerkjennelse av utenlandske skilsmisser eller separasjoner, jf. § 4 første ledd	324	304	20	0	0 %
Brudevigjingslova	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 11 tredje ledd	0	0	0	0	0 %

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av statsforvalterens arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område. Dette kan for eksempel være hvilke typer saker som dominerer, utviklingstrekk og utfordringer. Det er også av interesse å få opplyst hvem som kontakter statsforvalteren.

Vi har i 2021 mottatt en god del henvendelser per post, e-post eller telefon om hvordan regelverket i barnelova skal forstås. De som henvender seg er stort sett foreldre som trenger veiledning om hvordan de skal gå frem ved samlivsbrudd og ved uenighet om forhold knyttet til felles barn. En god del av henvendelsene er preget av at det til dels er stor konflikt mellom foreldrene. Vi mottar også jevnlig henvendelser fra barneverntjenestene og andre om forholdet mellom barnelova og barnevernloven, og hva som er barneverntjenestens rolle i foreldretvistsaker.

Statsforvalteren skal rapportere på antall tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Det ble gjennomført et tilsyn i 2021 med alle fire avdelinger under Østfold familievernkontor.

Akuttberedskap i kommunene (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for statsforvalternes vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

Buudir vil oversende utfylte skjemaer med data på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB. Disse skjemaene skal benyttes som underlag i statsforvalterens vurdering av risikobildet i kommunal barnevernstjeneste.

Kvalitet og risiko

Statsforvalteren gjennomfører jevnlig risikovurderinger av barneverntjenestene i våre fylker basert på kommunenes halvårsrapportering, skjemaer fra Buudir på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB, tilstandsrapporter fra kommunene, resultat fra tilsyn samt annen informasjon vi mottar om tjenestene.

På bakgrunn av risikovurderingen og resultat fra tilsyn har vi hatt særlig oppfølging av 9 kommuner i 2021. I oppfølgingen har forhold knyttet til arbeidet med undersøkelser og hjelpetiltak hatt særlig fokus. Oppfølgingen har vært dialogbasert og vi har avholdt flere møter med kommunene for å bidra til at tjenestene endrer praksis på områder med svikt. Kommunene har iverksatt tiltak for å øke kvaliteten i tjenestene, og flere kommuner opplyser at dette har vært nyttig og virkningsfullt i arbeidet med kvalitetsforbedring.

I 2021 har én tjeneste deltatt i veiledningsteam – som er et av tiltakene i kompetansestrategien for barnevernet. Vi har videre nominert 3 tjenester for deltakelse i veiledningsteam fra 2022.

Gjennom 2021 har vi hatt en tett dialog med tjenestene gjennom dialogmøter, kartlegginger ifm pandemien lederforum, webinarer og annen kontakt. Tjenestene står overfor store endringer – både med hensyn til ny barnevernslov, barnevernreform, kompetanseutvikling og økte krav til samarbeid mellom tjenesteområder. Dette kombinert med utfordringene som følger av Covid-19, samt at tjenesten skal løse sine fortløpende oppgaver har vært krevende å håndtere. Flere tjenester rapporterer om slitasje i tjenestene med stor arbeidsbelastning, høyere sykefravær, turn-over, og utfordringer med rekruttering. Likevel rapporterer det store flertallet av tjenestene at de til tross for tidvis strenge smitteverntiltak, har innrettet seg slik at de leverer forsvarlige tjenester med høy grad av tilgjengelig og tilstedeværelse på kontorene. Dette gjelder spesielt arbeidet med akutt saker. Tjenestene har tatt i bruk prioriteringsveilederen som er utarbeidet av Buudir, samt utarbeidet kontinuitetsplaner ved ekstraordinære fravær.

Etter vår vurdering er det likevel grunn til bekymring for om kvaliteten i saker som ikke er akutte er forsvarlig. I flere av våre tilsyn har vi avdekket svikt i undersøkelsesarbeidet, oppfølging av barn og foreldre etter omsorgsovertakelse og arbeid med hjelpetiltak. Svikten har ofte knyttet seg til mangler i kommunens internkontroll, styring og ledelse. Kommune er godt i gang med utarbeidelse av tilstandsrapporter på barnevernområdet, og dette anser vi som et godt verktøy for å sikre riktige prioriteringer, oversikt og kontroll med barneverntjenestens arbeid.

Kommunene er også i gang med arbeidet med å utarbeide plan for arbeidet med å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Kommunene har gitt uttrykk for veiledningsbehov knyttet til dette, og vi vurderer at det er behov for en veileder på dette området.

Vi ser en tendens til økt bruk av private konsulenter i tjenestene. Flere tjenester opplyser at dette er nødvendig for å løse oppgavene sine. Vi er bekymret for en utvikling der tjenestene i økende grad bruker private aktører for å løse kjerneoppgaver på barnevernfeltet.

Flere av sakene vi får til behandling gjelder høy konflikt mellom foreldre. Vi er bekymret for både omfang og alvorlighetsgrad i disse sakene. Tjenestene må her forholde seg til både barnelova og barnevernloven, og vi opplever at det er utfordrende for tjenestene å håndtere disse sakene.

Akuttberedskap i kommunene

Alle kommunene i fylkene har en formalisert ordning for døgkontinuerlig akuttberedskap. Vi har en pågående dialog med kommunene knyttet til tilgjengelighet og forsvarlighet i beredskapen. Akuttberedskap har vært et av flere temaer på de dialogmøtene som har vært gjennomført som ledd i kompetansestrategien.

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)

Rapportere på**Rapporteringskrav på tiltak i gevinstrealiseringsplanen***Søknadsbehandling separasjon og skilsmisssaker*

Statsforvalteren skal redegjøre kort for status på arbeidet med å sentralisere saksbehandlingen av søknader om separasjon og skilsmisse etter ekteskapsloven innenfor de nye sammenslåtte statsforvalterne. Statsforvalterne skal gjennomføre en kartlegging av ressursbruk og kvalitet i siste kvartal 2022 og dette skal rapporteres i årsrapporten for 2022.

Tilsyn etter bamevemloven med forskrifter

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status på arbeidet i årsrapporten for 2021.

Saker om separasjon og skilsmisse blir behandlet på juridisk avdeling i seksjon Bevilling, tro og livssyn, og er derfor sentralisert. Vi har et stort og robust fagmiljø. Rutiner knyttet til behandling og godkjenning av saker er etablert. Som tallene viser, har vi en betydelig andel av landets saker om separasjon og skilsmisse. Dette gir oss mye erfaring og setter oss i stand til å løse sakene effektivt. Vi kan imidlertid ikke se at ressursbruken er gått ned som følge av sammenslåingen, men legger til grunn at når den nye digitale saksbehandlerløsningen er godt etablert så vil vi sannsynligvis se at ressursbruken går ned.

Årsrapporten for 2021 vedrørende tilsyn etter bamevemloven er tilsendt Helsetilsynet i hht fristen.

Tilsyn med familievernkantorene

Totalt antall familievernkantor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2021	Antall gjennomførte tilsyn i 2020	Antall gjennomførte tilsyn i 2019
16	4	6	0

Tros- og livssynssamfunn (fra kapittel 7.3.2.8.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere om:

Antall saker hvor registrering er nektet eller trukket tilbake etter trossamfunnsloven § 4 første og annet ledd.

Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller trekke tilbake registrering etter trossamfunnsloven § 4 tredje ledd samt antall saker hvor registreringen er nektet eller trukket tilbake.

Antall saker hvor det er vurdert å nekte eller avkorte tilskudd etter trossamfunnsloven § 6 samt antall saker hvor tilskudd ble nektet eller avkortet. Tallet spesifiseres for saker § 6 første, tredje og fjerde ledd.

Antall saker hvor vigselfrett er trukket tilbake.

Det gis en kort orientering om hovedfunn og reaksjon i sakene ovenfor.

Vi fattet fire vedtak etter trossamfunnslovens § 4 første og annet ledd. Her ble registrering nektet.

I en sak sendte vi varsel til trossamfunnet etter trossamfunnsloven § 4 tredje ledd.

I to vedtak ble det vurdert å nekte eller avkorte tilskudd etter trossamfunnsloven § 6, tredje og fjerde ledd.

Vi hadde ingen saker hvor vigselfrett ble trukket tilbake.

I 2021 etablerte vi en saksbehandlergruppe mellom Agder og Oslo Viken som har ansvaret for alle trossamfunnene. Denne faggruppen fungerer nå godt. Gruppen har hatt jevnlig møter hvor praktisk arbeid med det nye regelverket har hatt mye fokus, i tillegg til malarbeid og innspill til forbedringer i den nye digitale løsningen .

Oversikt over antall saker... (fra kapittel 7.3.2.9.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere antall saker i hver kategori og utfallet av dem.

I år 2021 kom det inn 509 saker om askespredning,

Vi ga 305 tillatelser, hvor ca 100 ble gitt med ønske om askespredning i marka eller fjellet, 205 i sjøen.

Vi forhåndsgodkjente 155 saker og behandlet 49 andre henvendelser på fagområdet.

Oversikt over antall saker i hver kategori... (fra kapittel 7.3.2.10.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere antall saker i hver kategori og utfallet av dem.

Vi har behandlet seks søknader om dispensasjon fra påbud om at utsalgssteder skal holde stengt på helligdager, jmfør § 5 i lov om helligdager og helligdagsfred. Vi innvilget to søknader, og avslø fire søknader. Et avslag ble påklaget til departementet som opprettholdt vårt vedtak.

Vi har behandlet fem søknader fra kommuner om at et område

skal regnes som et typisk turiststed, jmfør § 5, sjettede ledd. Vi innvilget tre

søknader, og avslø to søknader. To av søknadene som vi innvilget gjaldt endring av tidligere forskrifter. Vi registrerte og behandlet fem andre generelle henvendelser etter helligdagsfredloven.

Rapportering på Leve hele livet (fra kapittel 7.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket kan vise til politisk vedtatte planer for hvordan innsatsområdene og løsningene i kvalitetsreformen Leve hele livet skal gjennomføres lokalt.

Målet for 2021 var at kommunene enten skulle vedta en plan eller skulle beskrive en prosess for hvordan og når de skulle vedta en plan for gjennomføring av reformen. Kommunene skulle også vise til politisk vedtatte planer for hvordan reformens innsatsområder og løsninger skulle gjennomføres lokalt. Kommunene skulle synliggjøre hvordan reformen er tenkt integrert i kommuneplanens samfunnsdel (etter § 11-2 i Plan- og bygningsloven).

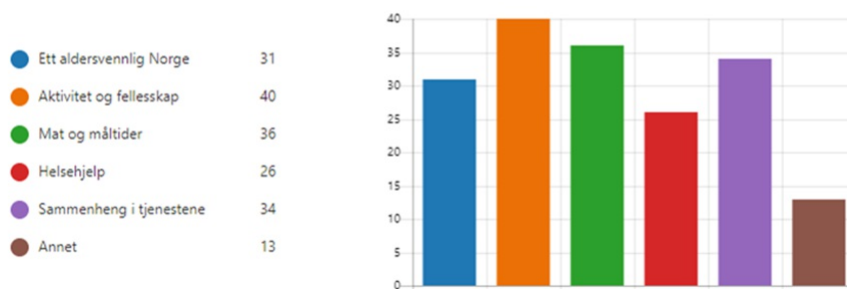
Tallene under er basert på kartleggingen vi gjennomførte i 2021 rundt kommunenes arbeid med reformen.

- 47 kommuner har enten tatt stilling til løsningsforslagene og politisk vedtatt reformen, eller er i en prosess frem mot et vedtak i 2021.
- 36 av 52 kommuner (69,2%) deltar i nettverk.
- 9 av 52 kommuner (17,3%) planlegger å bli med i nettverk, mens 1 kommune skriver at de ikke er med, men at det kan være aktuelt.
- 3 kommuner skriver at det ikke er aktuelt for dem å være med i noen nettverk.
- 33 kommuner vurderes å fortsatt være i fase 2 av reformen.
- 34 kommuner kan anses å være med i gjennomføringsfasen.
- 18 av kommunene er både med i fase 2 og fase 3.
- 32 av kommunene trekker frem at de har medvirkning som en del av gjennomføringsplanen.

Prioriterte innsatsområder i reformen:

10. Hvilke innsatsområder har kommunen prioritert

[Flere detaljer](#)

Oppsummering:

På grunn av pandemien ser vi at arbeidet med Leve hele livet er forsinket i forhold til opprinnelig plan. Kommunene signaliserer at de er fornøyde med at reformperioden er forlenget ut 2024, noe også vi støtter. I tillegg er det slik at kommunene i ulik grad har hatt og har kapasitet til å jobbe med reformen. Det betyr at variasjonen er stor med tanke på hvor langt den enkelte kommunen har kommet i sin prosess.

Rapportering på Demensplan 2025 (fra kapittel 7.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket planlegger og utvikler sine helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2025, samt den demografiske utviklingen og utfordringsbildet for øvrig.

I 2021 har vi gjennomført en kartlegging av hvordan kommunene i vårt område jobber med gjennomføringen av Demensplan 2025. Vi har stilt en rekke spørsmål, blant annet om kommunene:

1. jobber systematisk med implementering av Demensplanens strategier
2. har Demensplanen som en del av planstrategien
3. har demensteam/hukommelsesteam
4. bruker «Demenskartet» i tjenestepanleggingen
5. prioriterer kompetansehevende tiltak for de ansatte
6. har tilbud om pårørendeskole, samtalegrupper, avlastningstiltak til pårørende

35 av 51 kommuner i Viken og 14 bydeler i Oslo, (til sammen 49 respondenter) har svart på kartleggingen.

Spørsmål 1: Over halvparten (27 kommuner og 10 bydeler) svarer at de jobber systematisk med implementering av Demensplanens strategier, mens 8 kommuner og 2 bydeler har svart nei.

Spørsmål 2: 27 kommuner og 9 bydeler svarer ja, mens 8 kommuner og 2 bydeler har svart nei.

Spørsmål 3: 31 kommuner og 13 bydeler har svart ja, 4 kommuner og 1 bydel har svart nei.

Spørsmål 4: 20 kommuner og 7 bydeler har svart at de bruker «Demenskartet» i planleggingen, 7 kommuner og 4 bydeler har svart nei, resten har svart vet ikke.

Spørsmål 5: 2 kommuner og 2 bydeler svarer at de ikke har prioritert å delta på opplæring i Demensomsorgens ABC i 2021, men at de har andre kompetansehevende tiltak. 2 kommuner svarer at de ikke har prioritert å delta på opplæring i Demensomsorgens ABC i år, og at de heller ikke har hatt andre kompetansehevende tiltak.

Spørsmål 6: 1 kommune har svart at de ikke har tilbud om pårørendeskoler og samtalegrupper.

Vurdering

Basert på svarene vi har fått og vår kjennskap til kommunene kan vi trekke frem at det er noe ulik prioritering i kommunene og bydelene når det gjelder ressurser avsatt til demensteam/hukommelsesteam og demenskoordinatorer. I Oslo har bydelene fra 100% til 300% stillinger knyttet til arbeidet for personer med demens og vi har inntrykk av at de er klare over at det blir et økende antall personer med demens fremover, og jobber med det.

Når det gjelder kommunene for øvrig, ser vi at det er variasjon når det gjelder prioritering av ressurser som er avsatt. Samlet inntrykk er at kommunene strever med å møte forventningene og målsettingene i Demensplan 2025, men på litt ulike områder. Et hovedinntrykk er at planlegging for dimensjonering av tjenester og kompetansebehov ikke samsvarer med demografisk utvikling og forventet økning i antall personer med demens. Mange har liten stillingsressurs for demensteam.

Oslo og Viken har fire demensnettverk knyttet til de respektive Utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester (USHT). Demensnettverkene består av demenskoordinatorer/ demenskontakter fra de respektive kommunene. Vi er representert i alle nettverkene. I 2021 har vi samarbeidet med alle demensnettverkene for å gjøre Demensplan 2025, Demenskartet og Veiviser demens kjent for kommunene. Dette har, etter vår vurdering, bidratt til en forbedring av kommunenes arbeid med innsatsområdene i Demensplan 2025.

Det er gitt tilskudd til ABC-opplæring og opplæring er gjennomført. Det blir meldt om at ikke alle har fått gjennomført opplæring i så stort omfang som de har fått midler til på grunn av pandemien.

Vi ser at flere av kommunene som ikke har svart er kommuner som ofte ikke svarer på våre kartlegginger og forespørsler. Noen av disse kommunene er heller ikke deltakere i demensnettverkene. Dette gir oss grunn til bekymring og vi ønsker å etablere dialog med de i 2022.

Rapportering på Kompetanseløft 2025 (fra kapittel 7.3.3.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en samlet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, herunder gi en vurdering av tilgangen på utdanningstilbud i fylket, tilgangen på desentraliserte og deltidsutdanninger i helse- og sosialfagutdanninger.

I Oslo og Viken er det økende mangel på kvalifisert helsepersonell og særlig mangel på sykepleiere og spesialsykepleiere og fastleger. Mangelen er størst i Østre Viken (Østfold og Akershus) og øvre Buskerudområdet. Det er stort press på sykepleietjenesten, det vil si både hjemmetjenestene og i sykehjem - og den enkelte yrkesutøver, særlig høyskoleutdannet personell med mye ansvar, opplever mange krav.

De fleste kommuner og bydeler i Oslo og Viken, samt enkelte etater i Oslo kommune, søker hvert år om midler over kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd. Vi ser at det er enkelte kommuner som går igjen som enten ikke søker eller som søker om svært lite midler. Andre og mer ressurssterke kommuner søker ofte om store summer over tilskuddsordningen. Enkelte store kommuner har også egne ansatte som jobber konkret med søknad om tilskudd, og dette gir de en stor fordel da de ofte har gode og godt utfylte søknader. Det søkes fra kommuner og bydeler, og etater totalt sett om langt mer midler enn det vi har vår tildelingsramme. Videre ser vi også at mange kommuner søker om mye midler til store og mange innovasjonsprosjekter, istedenfor å søke om midler til kompetansehevendende tiltak. Potten fordelt til innovasjonsprosjekter er langt lavere enn potten avsatt til kompetansehevendende tiltak. Selv om mange kommuner i Oslo og Viken rapporterer om utfordringer med å rekruttere helsepersonell, ser vi også at under kompetansehevendende tiltak søker kommunene ofte store summer til korte etterutdanninger og interne kurs, istedenfor å søke om midler som kan bidra til utdanning av for eksempel sykepleiere og spesialsykepleiere. Slik vi ser det hadde det vært mer formålstjenlig dersom flere kommuner og bydeler søkte om mer midler til konkrete utdanningstilbud i helse- og omsorgstjenesten. Mange søker ikke om midler til utdanning av blant annet sykepleie, vernepleie og psykisk helse- og rusarbeid.

USHT Viken Østfold og Høyskolen i Østfold fikk i 2020 midler til å opprette en desentralisert videreutdanning knyttet til observasjonskompetanse. Tildelingen skjedde sent i 2020, og på grunn av pandemien fikk de ikke igangsatt dette før høsten 2021 og de fikk derfor overført hele sitt tilskudd fra 2020 til 2021. De har videre fått overført noe midler til 2022 for videre drift av studiet inn i 2022.

Basert på behov som kommunene melder i undersøkelsen knyttet til kartleggingen av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenestetilbudet, ser vi at det er behov for flere studieplasser til helsesykepleiere.

Rapportering på habilitering og rehabilitering (fra kapittel 7.3.3.4 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal gi en samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsetninger i opptrappingsplanen. Rapporteringen skal også inkludere hvorvidt det sikres nødvendig rehabilitering til pasienter med Covid-19 og hvordan pandemien eventuelt har påvirket tilbudet til andre med behov for habilitering og rehabilitering.

Vi har fulgt opp oppdraget blant annet med to store hendelser i 2021, tillegg til deltagelse i ulike nettverksarenaer og annen dialog direkte med enkeltkommuner.

I april arrangerte vi webinar for koordinerende enheter (og andre relevante aktører) i hele Oslo og Viken, med et program som inkluderte lovverk rundt Individuell plan og koordinator, introduksjon til den foreslåtte barnekoordinatorrollen, erfaringsforedrag rundt jobbing med individuell plan fra tverrfaglig innstatsteam i Asker kommune, et foredrag med fokus på brukermedvirkning fra en bruker, forventningsavklaringer fra Statsforvalteren, og til sist et foredrag om hvordan Kongsberg kommune har organisert sin koordinerende enhet til å jobbe på tvers av kommunale sektorer.

Med over 600 påmeldte deltagere, må vi kunne anta at blant annet oppfriskning av lovverk og forberedelse mot den nye barnekoordinatorrollen gjenspeiles i kommunenes saksbehandling.

Mot slutten av året sendte vi ut en stor selvkartlegging til kommunene med fokus på framdrift i henhold til opptrappingsplanen og funnene i evalueringsrapporten fra opptrappingsplanen, i tillegg til spørsmål rundt organiseringen av habiliterings- og rehabiliteringstjenestene, og tjenestetilbud og kompetanseinnhold rundt rehabiliteringstilbud etter gjennomgått Covid-19.

33 av 51 kommuner svarte på kartleggingen (cirka 65%) i tillegg til 14 av 15 (93%) bydeler i Oslo. Det ble utsendt en påminnelse om kartleggingen nær tidsfristen, men grunnet krevende forhold i flere kommuner relatert til pandemien, ble det avstått fra å sende ytterligere puringer.

Det ville vært ønskelig med høyere svarprosent, spesielt med tanke på kvalitativ informasjon fra hver særskilt kommune til bruk for videre veiledning og oppfølging i 2022. Den lave svarprosenten utgjør en feilkilde og kan gi et ufullstendig bilde av utviklingen.

Noen av funnene i kartleggingen

58% av respondentene oppgir å ha utarbeidet planer for habilitering og rehabilitering. 25% av de som ikke har utarbeidet planer, oppgir å ha igangsatt et slikt planarbeid.

Kommunene ble spurt de har tilgjengelig logoped, ergoterapeut, psykolog og/eller ernæringsfysiolog i sitt habiliterings-/rehabiliteringstilbud. 22 respondenter oppgir å ha logoped, 51 har ergoterapeut, 31 har psykolog, og 20 har ernæringsfysiolog. 1 (mindre) kommune oppgir å ikke ha noe av denne kompetansen i tilbudet sitt.

Funn i kartleggingen kan tyde på at rundt én av fire kommuner har større eller mindre utfordringer med hvordan koordinerende enhet er organisert, yter tjenestene sine eller samarbeider internt med andre sektorer.

Det er relevant å trekke fram et konkret utsagn: «Vår kommune har et differensiert tilbud innen habilitering og rehabilitering som ivaretar hele bredden av målgrupper». 26% av respondentene er helt eller delvis uenig i dette. Nær 50% er delvis enig. Dette peker i retning av at flere kommuner fremdeles har mangler i tilbudet sitt og at enkelte målgrupper ikke blir ivare tatt godt nok. Dette ble kommunene anmodet om å jobbe med i forventningsbrevet for 2021, og det blir også gjentatt i forventningsbrevet som går ut til kommunene i 2022.

Covid-19 og rehabilitering

25% av respondentene oppgir å ha utarbeidet en plan for rehabilitering av covid-19-pasienter. 38% har et eget kommunalt tilbud til covid-19-pasienter, mens 4% har opprettet et interkommunalt tilbud. 55% har ikke noe tilbud til denne pasientgruppen, til tross for at kommunene ble særlig anmodet om å utforme dette i forventningsbrevet som gikk ut til kommunene i 2021.

Respondentene ble også i denne seksjonen bedt om å rangere fire utsagn fra helt uenig til helt enig. 75% er helt eller delvis enig i at pandemien har påvirket tjenestetilbudet negativt, 32% er helt eller delvis enig i at tjenestetilbudet fremdeles lider under behovet for å omdisponere helsepersonell. 41% er helt eller delvis enig i at brukerne har et redusert rehabiliteringstilbud nå sammenlignet med før pandemien, og omtrent halvparten av respondentene er helt eller delvis enig i at tjenestetilbudet til barn er svekket som følge av pandemien. Kartleggingen fanger ikke opp detaljer om alle årsaksforholdene som ligger til grunn for disse tallene.

Oppsummering

Basert på kartleggingen og annen dialog med kommunene, framstår det som at flere kommuner har kommet noe mer på linje med opptrappingsplanen, men det er mangler i tjenestetilbudet for at det skal fremstå differensiert nok til å ivareta hele bredden.

Når det gjelder rehabilitering etter covid-19, er det kun 24 av de 53 respondentene som oppgir å ha et tilbud om dette per desember 2021.

Tallene i kartleggingen tyder på at pandemien har påvirket rehabiliteringstilbudet generelt, også til barn og unge, i kommunene i negativ retning, og at dette kan skyldes blant annet behov for omdisponering av helsepersonell.

Rapportering på kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (fra kapittel 7.3.3.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en kortfattet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, herunder en vurdering av hvordan koronasituasjonen har påvirket kommunenes lovpålagte tilbud til gravide, barn og unge.

I desember 2021 har vi gjennomført en kartleggingsundersøkelse av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helsestasjons- og skolehelsetjenestetilbudet i Oslo og Viken, og hvordan koronasituasjonen har påvirket det lovpålagte tilbudet til gravide, barn og unge. 14 av 15 bydelene (93%) og 43 av 51 kommuner (84%) svarte på kartleggingen. Undersøkelsen ble i hovedsak besvart av enhetsledere, avdelingsledere og virksomhetsledere.

Undersøkelsen viser at stillingene til lege, jordmor og fysioterapeut var besatt av personell med riktig utdanning. 13 av 14 bydelene (93%) og 33 av 43 kommuner (77%) oppga at psykologstillingene var besatt av psykologer. Videre svarte 11 bydelene (79%) og 24 kommuner (56%) at alle helsesykepleierstillingene var besatt av helsesykepleiere. Totalt svarte 79% av respondentene at det hadde vært utfordringer forbundet med rekruttering av helsesykepleiere. I tekstsvaret ble det oppgitt at helsestasjonstilbudet for barn 0-5 år ble prioritert i de bydelene og kommunene som manglet helsesykepleiere, noe som førte til et redusert tilbud i skolehelsetjenesten. Vi er bekymret for mangelen på helsesykepleiere og konsekvensene dette kan ha for kvaliteten i helsetjenestetilbudet til barn og unge.

Alle bydelene i Oslo mottok tilskuddsmidler i 2021, samtidig mottok 39 av 43 kommunene (91%) midler. Samlet sett førte tilskuddene til en reel styrkning av tjenestetilbudet til gravide, barn og unge. Vi ser det som positivt at tilskuddsmidlene har ført til styrkning av tjenesten, til tross for utfordringene med å få ansatt helsesykepleiere.

36 av 43 kommuner (84%) og samtlige bydelene tilbød studenter (helsesykepleiere, jordmor, lege, psykolog, fysioterapeut og administrativt personell) praksisplass ved helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Vi vurderer det som svært positivt at mange kommuner prioriterte å tilby praksisplasser til disse yrkesgruppene under en pandemi med økt belastning på personalet, ettersom behovet for fagkompetansen er stort.

24 av 43 (56%) av kommunene og 12 av 14 bydelene (86%) hadde kompetanseplan for helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Videre hadde 5 bydelene (36%) og 16 (37%) kommuner en rekruttering- og beholdestrategi for tjenesten. Vi er bekymret for at mangelen på planer for å rekruttere og beholde personell med riktig kompetanse kan føre til utfordringer i tjenestene.

Under koronapandemien fra mars 2020 til desember 2021 hadde 13 av 14 bydelene (93%) og 38 av 43 kommuner (88%) i perioder omdisponert helsepersonell, hvorav flest helsesykepleiere. Som en følge av dette ble tilbudet fra skolehelsetjenesten og deltagelse i tverrfaglig samarbeid, redusert. Kommunene og bydelene rapporterte at de opprettholdt de lovpålagte tjenestene i stor grad, og de fleste oppga å være tilbake i ordinær drift i desember 2021. Enkelte kommuner rapporterte om fortsatt redusert gruppetilbud av hensyn til smittesituasjonen i kommunen. Vi ser det som positivt at helsestasjon- og skolehelsetjenesten har gjennomført de lovpålagte tjenestene til gravide, barn og unge gjennom koronasituasjonen, til tross for mangel på helsesykepleiere og økt belastning i form av nye og flere arbeidsoppgaver.

Oppsummering

Vi vurderer at helsestasjon- og skolehelsetjenesten i Oslo og Viken har god dekning når det gjelder jordmor, lege, fysioterapeut og psykolog, og at det lovpålagte tjenestetilbudet har vært ivarettatt i 2021. Helsestasjon- og skolehelsetjenesten har vist stor fleksibilitet ved å løse ordinære oppgaver og nye utfordringer gjennom koronaperioden på hensiktsmessige måter.

Samtidig er vi bekymret for at mangel på utdannede helsesykepleiere kan medføre et tjenestetilbud med redusert tilgjengelighet og kvalitet, og ser derfor en stor utfordring når det gjelder behovet for flere helsesykepleiere i kommunene. Videre oppfordrer vi kommunene og bydelene til å fortsette arbeidet med å utvikle strategier for å rekruttere- og beholde helsepersonell med riktig fagkompetanse.

Rapportering på planlegging av helse- og omsorgstjenesten (fra kapittel 7.3.3.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av omfanget og kvaliteten i kommunenes arbeid med å integrere planlegging av helse- og omsorgstjenestene i det ordinære økonomi- og planarbeidet i kommunen, herunder andelen kommuner som ikke i tilstrekkelig grad integrerer disse tjenestene i planleggingen.

Vi har ingen fullstendig oversikt over dette. Hovedintrykket er at det varierer fra kommune til kommune. Gjennom forventningsbrevet, planinnspill og dialog med kommunene har vi understreket at kommunene bør ha spesielt fokus på langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene, og at planlegging av helse- og omsorgstjenestene må integreres i det ordinære økonomi- og planarbeidet i kommunen.

Tvungen somatisk helsehjelp (fra kapittel 7.3.3.7 i TB)

Rapportere på

Vi ber statsforvalteren evaluere involveringen av brukere og pårørende i tilsynet med praktiseringen av tvungen somatisk helsehjelp i den kommunal helse- og omsorgstjenesten, jf. oppdrag 3.3.1.3.10. Evalueringen vil gjennomføres som en digital samling i siste kvartal av 2021. Statens helsetilsyn vil sende ut invitasjon til samlingen med konkrete spørsmål i forkant av samlingen.

Vi viser til innspill gitt i samlingen i regi av Helsetilsynet.

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.3.8 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Helsedirektoratets og Helsetilsynets områder i årsrapport for 2021.

Helsetilsynets områder

Vi har siden sammenslåing i 2019 jobbet aktivt med både å effektivisere saksbehandlingen, parallelt med kvalitetsforbedring og samordning av praksis. I 2021 har vi hatt særlig fokus på å utvikle vår tilsynspraksis i tråd med formålet med tilsyn og med ny policy/veiledning fra Helsetilsynet. Dette er et pågående og kontinuerlig arbeid, men vi ser allerede nå effektene av et mer effektivt og virkningsfullt tilsyn. Nasjonalt restanseprosjekt har i 2021 avsluttet en stor andel av de eldste tilsyns- og klagesakene våre, og vi har hatt en positiv restanseutvikling siste halvdel av året.

Helsedirektoratets områder

Fra sammenslåing i 2019 har vi jobbet kontinuerlig med å samordne vår praksis og at vi prioriterer vår aktivitet best mulig ut fra tilgjengelige ressurser. Større fagmiljøer bidrar til økt kvalitet i vårt arbeid. Vi har organisatorisk samlet de fleste av oppgavene på Helsedirektoratets områder i en seksjon for å ha en felles plattform for arbeidet.

Tilsyn av verger (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på totalt antall kontrollerte vergeregnskap i 2021. Det skal oppgis hvor mange vergeregnskapene statsforvalterne har plukket ut og kontrollert basert på egne risikovurderinger, og hvor mange verger som er fratatt oppdrag som en konsekvens av vergeregnskapskontrollen.

Statsforvalteren skal også rapportere på antall vergemål som det er ført tilsyn med i 2021 utover regnskapskontroll, både planlagte og hendelsesbaserte. Statsforvalteren skal i tillegg kort beskrive hva tilsynene har avdekket og hvordan avvik er fulgt opp. Det skal også rapporteres på antall verger som har blitt fratatt vergeoppdrag i løpet av 2021 på bakgrunn av tilsyn og en kort redegjøre for årsaker til fratakelsene.

Vergeregnskapskontroll 2021

Statsforvalteren kontrollerte alle vergeregnskapene fra det sentrale uttrekket fra Statens sivilrettsforvaltning, innenfor fristen. I henhold til det sentrale uttrekket kontrollerte vi 2369 regnskap.

Gjennomførte tilsyn 2021 utover vergeregnskapskontrollen

Ifølge Power BI er det gjennomført 1 418 tilsynsaktiviteter totalt (planlagte og hendelsesbaserte) i 2021. I dette ligger 189 som er «Avsluttet uten tilsynssak». Det reelle tallet gjennomførte tilsyn ifølge Power BI er dermed 1 229. Ifølge egne tall er antallet 1 058 (voksen), og 174 (mindreårig), til sammen 1232.

De planlagte tilsynene med 72 verger utvalgt av Statens sivilrettsforvaltning medførte tilsyn i 329 enkeltsaker tilhørende disse. I tillegg er det gjennomført egne planlagte tilsyn med verger i 17 saker. Det ble fastslått avvik i 81 saker, altså at vergeoppdraget ikke utføres i samsvar med regelverket. Avvikene knyttet seg i hovedsak til mindre feil i regnskapsrapporteringen, og i 75 av disse sakene ble veiledning og opplæring fra Statsforvalteren ansett som et tilstrekkelig tiltak.

Det er gjennomført hendelsesbaserte tilsyn i 903 vergeoppdrag. 108 av disse er foreldreverger eller alminnelige verger, de øvrige er tilsyn med faste verger. Tilsyn ferdigstilles med stor overvekt med veiledning og bistand. I vergeoppdrag for voksne er det fastslått avvik i 363 enkeltsaker. 298 av disse relaterer seg til ikke levert vergeregnskap, men der det etter purring ble mottatt og ansett tilfredsstillende i 239 av sakene.

Fratakelse av vergeoppdrag

Vergen ble fratatt vervet i 159 saker, hvorav 105 relaterte seg til andre forhold enn vergeregnskap. Av de som ble fratatt vervet som verge i sistnevnte saker, er det fastslått avvik i vergens utførelse av vergeoppdraget i 34 av dem. I resterende saker er vergen fratatt vervet av hensyn til vergehaver s selvbestemmelsesrett, eller fordi andre forhold tilsa at oppnevning av ny verge var i vergehavers interesse.

Antall kontrollerte vergeregnskap og antall kontrollert på bakgrunn av egne risikovurderinger og på antall vergemål som det er ført tilsyn med i 2021 utover regnskapskontroll

Antall totalt kontrollerte vergeregnskap	Totalt antall leverte vergeregnskap	Antall verger under oppfølging	Antall verger som er fratatt oppdrag
2 369	11 220	359	159

Gjennomføring av særskilt oppgave på EMA-feltet (fra kapittel 7.3.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på gjennomføringen av den særskilte oppgaven på EMA-området, jf. punkt 5.3.4.6 i virksomhets- og økonomiinstruksen.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ansvar for å bistå øvrige statsforvaltere med opplæring av representanter for enslige mindreårige asylsøkere og gi veiledning om representantordningen.

Informasjon i sammenheng med representantordningen Statsforvalteren vurderer som nyttig for de øvrige statsforvaltere, skal formidles videre så snart som mulig.

Statsforvalteren i Oslo og Viken skal i forbindelse med oppdraget ha kompetanse på menneskehandel og bidra til at denne kompetansen spres til øvrige statsforvaltere og til representantene.

Vi har i 2021 tilbud øvrige statsforvaltere deltakelse på 3 digitale samlinger relevant for representantordningen. Vi har hatt fokus på oppdatert informasjon fra utlendingsforvaltningen som er viktig at representanter og øvrige statsforvaltere har kunnskap om. Herunder endring i saksflyt og rutiner i utlendingsforvaltningen, prosjekt om hurtigbsetting, tvangsekteskap, negativ sosial kontroll og menneskehandel. Det sendes løpende ut nyhetsbrev om forhold relevant for representantordningen til øvrige statsforvaltere og vi har gjennomført løpende veiledning ved behov. Andre større oppgaver i løpet av året avklart med SRF har vært bidrag til FAFO rapporten som evaluerer representantordningen, møter og avklaringer vedrørende hurtigbsettingsprosjektet, annen dialog og avklaringer med utlendingsforvaltningen, innspill til «Draft Explanatory Memorandum of Recommendation CM/Rec(2019)11 of the Committee of Ministers to member States on Effective guardianship for unaccompanied and separated children in the context of migration», innspill til GREtas besøk i Norge med mere. Vi hadde også besluttet å oppdatere veilederen for representantordningen og oppdatere grunnopplæringspakken til statsforvalterne. På bakgrunn av evalueringen av representantordningen er dette utsatt til 2022/2023.

Årsrapportering rettshjelp (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Statsforvalteren skal også rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og på antall restanser. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal det videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Statsforvalteren skal rapportere på forbruk for året samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 for påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes. Statsforvalteren skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

Vi har mottatt 6892 saker om fritt rettsråd. Dette utgjør både søknader om fritt rettsråd og salærkrav fra advokater og rettshjelpere. Vi har innvilget og utbetalt salær i 4543 av de nevnte sakene. Det ble gitt økonomisk dispensasjon i 48 saker. Vi avslø totalt 498 saker. Saksbehandlingstiden er i snitt fem uker. Restansene per 31. desember er i underkant av 200.

Det er utbetalt 38 606 917 kroner i salær i ordinære saker etter rettshjelpsordningen.

Utgifter til tolk utgjorde 869 771 kroner, og utgifter til sakkyndig 249 293 kroner.

Når det gjelder fri sakførsel innvilget vi 41 saker, og avslø 157 (inklusive avvisinger). Saksbehandlingstiden var i snitt 4 uker. Restansene inn i 2022 er 8.

Vi forventer i år 2022 økt forbruk på grunn av økte inntektsatser.

Til orientering er det utbetalt kr 9 993 212 i saker som gjelder kontrollkommisjonen

Retts hjelp

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkomne søknader	7 041	6 892	149
Innvilgede søknader	4 584	4 543	41
Avslåtte søknader	655	498	157

Statsforvalteren skal rapportere på forventet forbruk... (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Forventet forbruk i 2022 vil trolig bli større enn i 2021. Da hadde vi et forbruk på 38 606 917.

Grunnen til dette eventuelle økte forbruket er heving av inntektsgrensen, slik at flere kan få innvilget bistand,

Særskilt rapportering på NAV-saker (fra kapittel 7.3.4.2.3 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere særskilt på de NAV-sakene som omfattes av det særlige rettshjelpiltaket i Justis - og beredskapsdepartementets rundskriv G – 05/2019.

Det skal rapporteres på antallet innkomne saker, behandlede saker og totalt utbetalt beløp.

Det totale antallet NAV -saker som omfattes av det særlige rettshjelpiltaket i departementets rundskriv G- 05/2019 var 29 i år 2021.

Vi behandlet alle de 29 innkomne sakene i året som gikk. Totalt har vi utbetalt kroner 175.183,-.

Ivaretagelse av samfunnsikkerhetshensyn i planer (fra kapittel 7.3.4.3 i TB)

Rapportere på

I hvilken grad ivaretar kommunene samfunnssikkerhetshensyn i alle planer:

1. Alle planprogram beskriver hvordan samfunnssikkerhet skal ivaretas.
2. Det stilles kvalitetskrav til ROS-analyser og kvalitetssikres i etterhånd når disse gjennomføres av eksterne.
3. Avdekket risiko og sårbarhet, inkludert klimaendringer, følges opp i planer.
4. Tiltak fra overordnet plan følges opp på lavere plannivå.

1. Ikke alle innsendte planprogram inneholder en god beskrivelse av hvordan samfunnssikkerheten skal ivaretas. Det er gitt innspill på 12 av 12 på kommunenes planprogram for arealdel. Noen planer mangler beskrivelse av ivaretagelse av samfunnssikkerhet, mens andre har en ufullstendig beskrivelse.
2. Alle planer går gjennom Klima- og miljøvernavdelingen, så blir kommuneplanens arealdel videresendt til samfunnssikkerhetsavdelingen. De reguleringsplaner som mangler ROS-analyse, har ufullstendig analyse eller beskriver aktuelle farer blir videresendt til samfunnssikkerhet- og beredskapsstaben for kvalitetssikring. Beredskapsstaben har ikke per dags dato ressurser til å kvalitetssikre samtlige ROS-analyser som blir sendt på høring til Statsforvalteren i Oslo og Viken. Beredskapsstaben har gjennomført et arbeid med kartlegging av formål og krav til samfunnssikkerhet på de ulike plannivåene og utarbeidet «standardtekster» som kan benyttes ved innspill og innsigelse for å få en enhetlig prosess mot planstiller.
3. Avdekket risiko- og sårbarheter skal følges opp gjennom hensynssoner, planbestemmelser eller rekkefølgekrav. Dette følger vi opp i kvalitetssikringen. Det er noe mangelfullt fokus på hvordan klimaendringer kan påvirke risikoen for naturfarene, dette spesielt i de planer det er krav om konsekvensutredningen, ved temaet «virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred». Dette temaet er komplekst og krever ofte fagutredninger, og det er utfordrende å skulle vurdere konkret hvordan klimaendringer vil for eksempel påvirke en 200-års flomsone. Statsforvalteren i Oslo og Viken tror det kan være hensiktsmessig med tydeligere veiledning for hvordan kommunene skal håndtere klimaendringer og naturfare konkret.
4. Hensynssoner og planbestemmelser skal følges opp i reguleringsplaner. Flere kommuner benytter farer og uønskede hendelser identifisert i overordnet kommunal ROS-analyser som grunnlag i ROS-analysen for arealplan. Statsforvalteren i Oslo og Viken har vurdert 11 planer hvor det er vurdert risiko hensyntas i arealplaner eller reguleringsplaner og hvor det er to som gjør dette i betydelig grad, seks i middels grad og tre i liten grad. Det er i seks planer vurdert om tiltak følges opp og det er betydelig fulgt opp i to, middels fulgt opp i tre og i liten grad i en.

Samlet virkemiddelbruk i kommunene (fra kapittel 7.3.4.4 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for status på virkemiddelbruken overfor kommunene:

1. Hvilket kunnskapsgrunnlag er lagt til grunn for valg av virkemiddel tilpasset kommunens behov?
2. Antall gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene
3. For gjennomførte tilsyn:
 - o Hvor mange tilsyn er gjennomført?
 - o Hva var tema for tilsynet?
 - o Var det fellestilsyn med helseberedskap eller rent tilsyn med kommunal beredskapsplikt?
 - o Hva har Statsforvalteren lagt til grunn for å velge kommuner ut for risikobasert tilsyn?
 - o Hvilke typer læringsaktiviteter har Statsforvalteren lagt til rette for i forbindelse med tilsynet?
4. I hvilken grad er veiledningsbehovet ivare tatt innen kommunal beredskapsplikt og helseberedskap?
5. I hvor mange kommuner har Statsforvalteren vært i møter med kommunens ledelse?

Også 2021 ble sterkt preget av at hovedfokus har vært å håndtere pandemien og at det derfor i hovedsak ikke har vært rom for særlig større satsinger utenom dette. Kommunene i Oslo og Viken har hatt en vedvarende krisehåndtering siden pandemien brøt ut i 2019. Når det har vært rom for det har vi gjennomført andre aktiviteter som tilsyn, øvelser, fagseminarer, deltatt på møter i kommunale beredskapsråd og ivare tatt den løpende dialogen med kommunene. Virkemiddelbruken i krisehåndteringen defineres i hovedsak av de beslutninger som nasjonale myndigheter har truffet, og pålagte oppdrag som vi har håndtert. Vi har lagt særlig vekt på oppfølgingen og utviklingen av situasjonsrapporteringen som et godt verktøy for å vurdere konsekvenser og virkning av tiltak og som grunnlag for behovsvurdering og anbefaling om nye tiltak. I samråd med nasjonale myndigheter har vi lagt til rette for møter med kommunene, Helse direktoratet, Folkehelseinstituttet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Politidirektoratet, Fylkesberedskapsrådet med flere, om utvikling, samordning og oppfølging av tiltak. Generelt er kunnskapsgrunnlaget for tiltak basert på en helhetlig vurdering av faktagrunnlag i situasjonsrapporter sammenholdt med andre informasjonskilder som ROS-analyser, rapporter etter hendelser, innspill og rapporter fra fag- og beredskapsmyndigheter og evalueringsrapporter.

FylkesROS (fra kapittel 7.3.4.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjør for status på fylkesROS og tilhørende oppfølgingsplan

Fylkes-ROS for Oslo og Viken er under arbeid. Den er forventet ferdig i mars/april 2022. Oppfølgingsplan vil bli laget når ny Fylkes-ROS er ferdig og analysert.

Status scenario fylkesROS (fra kapittel 7.3.4.6 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for status av scenario sikkerhetspolitisk krise/krig i fylkesROS.

På grunn av pandemien og krisehåndtering, samt vakanser hos Statsforvalteren, er arbeidet med dette scenariet ikke påbegynt. Vi håper å kunne starte arbeidet høst 2022.

Gevinstrealisering: helhetlig og systematisk tilnærming i oppfølging av kommuner (fra kapittel 7.3.4.7 i TB)**Rapportere på**

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for enhetlig og systematisk tilnærming til samfunnsikkerhets- og beredskapsarbeidet i oppfølging av kommunene.

Den vedvarende krisehåndteringen har resultert i en tett oppfølging av beredskapsarbeidet og krisehåndteringen i kommunene.

Rutiner og systematikk for informasjonsinnhenting og -deling, situasjonsvurderinger og rapportering er videreutviklet og styrket. Vi har lagt særlig stor vekt på å utnytte digitale løsninger i kartlegging av beredskapsstatus gjennom bruk av GIS og framstilling av nøkkeldata i rapporteringen til nasjonalt nivå. Det ligger med andre ord en gevinstrealisering i en økt bruk av digitale løsninger.

Gevinstrealisering: styrke samordningsrollen innen samfunnsikkerhetsarbeidet (fra kapittel 7.3.4.8 i TB)**Rapportere på**

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for felles tilnærming og systematisk oppfølging av regionale aktører.

Den vedvarende krisehåndteringen har resultert i en tett oppfølging av beredskapsarbeidet og krisehåndteringen på regionalt nivå. Rutiner og systematikk for informasjonsinnhenting og -deling,

situasjonsvurderinger og rapportering er videreutviklet og styrket. Vi har lagt særlig stor vekt på å utnytte digitale løsninger i kartlegging av

beredskapsstatus gjennom bruk av GIS og framstilling av nøkkeldata i rapporteringen til nasjonalt nivå. Det har vært en særlig tett dialog med hovedaktører i Fylkesberedskapsrådet knyttet til håndteringskapasitet, bistandsanmodninger og kontinuitetsplanlegging. Som følge av at vi er grensefylke har det vært behov for særlig dialog og tilrettelegging for oppfølgingen av nasjonale beslutninger i nært samspill med aktører i Fylkesberedskapsrådet. Vi vil også peke på at arbeidet med etablering, drift og utvikling av karantenehotell er eksempel på Statsforvalterens samordningsrolle. Det samme gjelder den regionale prosessen

knyttet til bistandsanmodninger. Alle disse forholdene har også bidratt til en løpende dialog og utvikling internt i embetet knyttet til samspillet mellom kriseledelsen, beredskapsstaben og fagavdelingene.

Gevinstrealiseringsplanen: Tilsyn (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)**Rapportere på**

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på effekten av tiltakene som er gjort for å øke kvaliteten og sikre lik praksis på tvers av statsforvalterne og hvilke grep som er tatt for å øke tilsynsaktiviteten

Pandemien har gjort sitt til at en gevinstrealisering i tilknytning til sammenslåingen av tre embeter ikke er blitt som forventet. Vi har ikke fått gått på alle planlagte tilsyn, slik at tilsynsaktiviteten vår er gått ned de siste årene.

Vi har derimot utarbeidet rutiner for gjennomføring av "fjermtilsyn", og har under pandemien gjennomført flere slike tilsyn. Vi ser at dette fungerer godt for enkelte tilsyn og vil fortsette med "fjermtilsyn" etter pandemien der dette er hensiktsmessig. Ved bruk av "fjermtilsyn" har vi også hatt fokus på å få ned antall temaer under tilsynene. Vi tror erfaringene vår under pandemien vil kunne få opp tilsynsaktiviteten når hverdagen "normaliseres".

Vi har utarbeidet gode rutiner for planlegging, gjennomføring og avslutning av tilsyn. Vi har også jevnlig møter internt med de som er kontrollansvarlige for å sikre en enhetlig praksis, ikke minst i forhold til rapportskrivning og oppfølging etter tilsynet. Vi savner derimot de eksterne tilsynskursene for nyansatte, noe som har krevd flere ressurser av oss knyttet til opplæring. Vi praktiserer primært vår opplæring ved at nye og godt erfarne går sammen på tilsyn. Nytilsatte er med som bisittere, men også som kontrollansvarlige under tilsyn.

Gevinstrealiseringsplanen: Veiledning av kommunene (fra kapittel 7.3.5.2 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstreiseringsplanen, rapportere på effekten av tiltakene som er innført for å bedre veiledningen av kommunene og hvilke resultater tiltakene har ført til.

I 2021 har Klima- og miljøvern avdelingen gjennomført flere veiledningstiltak ovenfor kommunene. I tillegg til at dette har effekter ute i kommunene, bidrar det også til intern kompetanseutvikling hos Statsforvalteren.

Klima- og miljøvern avdelingen har mye løpende kontakt med kommunene i regionen. Mye av veiledningen vår foregår via vår tilbagemelding i plansaker og saksbehandling. Dette gir anledning til å veilede innenfor de gjeldende retningslinjene, og kan bevisstgjøre kommunene på viktige temaer. På grunn av økt digitalisering har det blitt enklere å få til digitale møter med kommunene. Det har blitt flere møter, men mindre tid går med til reise, og i sum brukes dermed mindre ressurser. Å kunne treffes digitalt har også opprettholdt den kontakten som er viktig for å håndtere enkeltsaker og veilede som igjen fører til færre konflikter.

Klima- og miljøvern avdelingen møter kommunene på en rekke arenaer; som regionalt planforum i Viken fylkeskommune og regionalt planforum i Oslo kommune, vannområdegrupper, interkommunale miljøvern grupper, holdt presentasjoner og foredrag, gjennomført tilsyn og deltatt på befaringer hvor vi veileder i regelverk og nasjonale føringer. Vi opplever at vår deltakelse i små grupper og fora gir en kort vei mellom kommunen og Statsforvalteren, og lav terskel for å stille spørsmål.

Større samlinger og webinarer

Fysiske møter og samlinger med flere kommuner er viktig for å danne nettverk, og det kan være effektivt å veilede flere samtidig. På grunn av pandemien har noen planlagte samlinger blitt gjennomført som webinar. Vi når fremdeles mange på denne måten, men mister den nettverksbyggende effekten. Med webinarer har vi også mulighet for å gjøre opptak av sendingen. Disse opptakene gjenbrukes, og vises til ved senere anledninger. På webinarer er vi tilgjengelig for spørsmål, både i løpet av webinarer og i etterkant. I 2021 har vi arrangert:

- Fellessamling for de som arbeider med miljø, klima, naturforvaltning og planlegging i kommunene i Oslo og Viken ble gjennomført som et webinar der omtrent 350 deltok. Vi har brukt store deler av 2021 til å planlegge en fysisk samling i 2022 for de som arbeider med miljø, klima, naturforvaltning og planlegging i kommunene i Oslo og Viken.
- Opplæring i arealplanlegging for de folkevalgte. Dette ble gjennomført som et webinar. Opptakene fra webinarer ble også lagt ut på våre nettsider og gjenbrukes.
- Webinar om klimabudsjett i regi av Viken fylkeskommune, KS og Klima Østfold i samarbeid med oss.
- Fysisk samling om rovfugl med tanke på kartlegging, datahåndtering og forvaltning. Samlingen var rettet mot brukere av sensitive rovfugldata i kommunene og skogforvaltningen. Det var god deltakelse med representasjon fra flere kommuner i Oslo og Viken.
- Kick-off for *Klima Viken*. Vi samarbeidet med fylkeskommunen og Klima Viken om å arrangere en fysisk samling for både politisk ledelse og administrasjon i kommunene. Hensikten var å samle alle som er med i samarbeidet for å inspirere og skape nettverk.
- Vi deltok og bidro med innlegg på kommunesamlingen i regi av landbruksavdelingen.
- Fagdager om bekkeåpning og bekkelukking i regi av landbruksavdelingen.
- Informasjonsmøte om utslipp til vann via påslipp til offentlige renseanlegg, fra næringsmiddelindustri. Flere fra kommunene deltok, og informasjonsmøte ga nyttig informasjon om hvilket regelverk som gjelder for næringsmiddelindustrien.

Informasjonsbrev

Vi har sendt ut diverse informasjonsbrev til kommunene. *Forventningsbrevet* som inneholder sentrale forventninger som staten har til kommunen blant annet innen klima og bærekraft, avløp, naturmangfold og kommunal arealplanlegging ble sendt til kommunene i januar. Vi har også sendt informasjonsbrev om utvalgte naturtyper og naturtypekartlegging. Slike infobrev blir tatt godt imot og vi oppfatter dette som en effektiv formidlingskanal som gir oppdatert kunnskap og oversikt over aktuelle saker for kommunene.

Informasjon og veiledning på nett

For å få inn forslag til områder for naturtypekartlegging har vi utviklet en digital kartløsning der innspill kan legges inn direkte. Dette har medført at kommunikasjonen rundt dette temaet går mer effektivt, og det er enklere å veilede slik at vi får inn gode forslag til områder, som vi igjen sender til Miljødirektoratet

Vi har brukt nettsidene våre til å informere om aktuelle saker for kommunene. Mange i kommunene abonnerer på nyhetsvarsling fra våre nettsider og får dermed aktuell informasjon direkte fra oss via denne kanalen.

Vi har også opprettet nye temasider på nettsidene våre. Vi har opprettet temasider for kommunen som forurensningsmyndighet. Her kan kommunen finne samlet informasjon om kommunens myndighet og plikter etter forurensningsloven, tips til saksbehandling og maler for avløp, samtidig som de lett får

oversikt over relevante kontaktpersoner hos Statsforvalteren.

I tillegg har vi samarbeidet med Landbruksavdelingen om nettsider med informasjon om skjøtsel av kantsoner mot vann og vassdrag, når det skal søkes om dispensasjon og hvordan. Dette har gitt resultater ved at vi har mottatt flere søknader om dispensasjoner om hogst i kantsoner, særlig i skogsområder.

Fremmede organismer (fra kapittel 7.3.5.3 i TB)

Rapportere på

Status på gjennomførte tiltak mot fremmede organismer

Det er gjennomført en rekke tiltak mot fremmede arter, blant annet kartlegging og bekjempelse av fremmede karplanter, kartlegging og bekjempelse av stillehavsøsters, og bekjempelse og overvåking av signalkreps og fremmede fiskeslag. Tabellen under viser hvordan våre fagmidler er brukt i 2021. I 2021 har vi også avholdt et webinar for kommunene med flere miljøtema, der ett av temaene var fremmede karplanter.

I 2021 har vi også planlagt hvordan samarbeidet med kommunene kan omorganiseres for at tiltakene som gjennomføres i fylkene skal treffe Miljødirektoratets kriterier bedre. I løpet av høsten har vi fått inn innspill fra kommunene til gode prosjekter for 2022. Flere av disse innspillene er meldt videre via behovsinnmeldingen til direktoratet.

Fremmede organismer

Beskrivelse av tiltak (som meldt inn i ESS)	Oppfølging av overordnede kriterier	Art/artsgruppe	Type tiltak	Vurdering av gjennomført tiltak	Sum brukt
Fremmede planter I Bekjempelse i regi av kommunene	Kriteriene og artslisten til Miljødirektoratet ble videreført til kommunene, men vi trengte en overgangsperiode da det er lite gunstig å avbryte pågående bekjempelsesarbeid som går i riktig retning. Alle prosjektene som fikk økonomisk støtte var imidlertid i samsvar med regional handlingsplan, og mer enn halvparten av midlene ble brukt til prosjekter som uten tvil oppfylte minst ett av kriteriene og var i samsvar med artslisten. Det bekjempes blant annet skunkkala i Bærum kommune, som vi håper å utrydde fra regionen. Det bekjempes også russesvalerot i Indre Oslofjord for å hindre videre spredning til verneområder og den utvalgte naturtypen åpen grunnlendt kalkmark. Halden, Ås, Nittedal og Rælingen er blant kommunene som har bekjempet fremmede arter langs vassdrag som leder til verneområder. Flere av kommunene samarbeider godt om grensebekker.	Karplanter	Bekjempelse	Flere forekomster holdes i sjakk og drives tilbake. Vi er fornøyd med at kjente forekomster av skunkkala ettersøkes og bekjempes, og at det legges inn en solid innsats med å bekjempe russesvalerot. Det ser ut som bekjempelsen hindrer videre spredning av arten, men arbeidet må videreføres i flere år fremover. Flere kommuner har begynt bekjempelse av fremmede arter langs vassdrag som leder til verneområder, men det er for tidlig å vurdere effekten av arbeidet. Flere kommuner melder om forekomster som etter flere års bekjempelse har forsvunnet, så arbeidet har helt klart en effekt på sikt.	1 000 000
Bekjempelse av boersvineblom og skunkkala	Boersvineblom og skunkkala er oppført som alarmarter i regional handlingsplan. Vi har svært få lokaliteter og håper at en tidlig innsats mot disse artene kan gjøre at artene kan utryddes fra regionen.	Karplanter	Bekjempelse	I 2020 begynte vi bekjempelse av skunkkala på Spjørøy i Hvaler kommune og boersvineblom på Øra i Fredrikstad kommune. Bekjempelsesmetode er luking/oppgraving. Det er for tidlig å se noen nedgang i bestandene pr. nå, men sjansen for videre spredning er i det minste kraftig redusert.	5 000
Bekjempelse av kanadagullris på Jeløy og Hvaler	Tiltaket ble gjennomført med verneområdemidler i år, og de 75 000 ble omfordelt til prosjektene «Utfiske av signalkreps i Glomma» (40 000) og «Villsvin - Oppfølging av handlingsplan» (35 000)	Karplanter	Bekjempelse		0
Villsvin - Oppfølging av handlingsplan	Tiltak som gjennomføres er i henhold til nasjonal handlingsplan.	Pattedyr	Bekjempelse	Tiltakene gjennomføres via kommuner i områder med regulær forekomst av villsvin. Egenskapstesting og trening av sporhunder skjer i Sverige hvor det er egne test- og treningsanlegg for slike hunder. Effekten er bedret dyrevelferd (ettersøk skadet vilt) med flere dyr gjenfunnet og dermed flere prøver av skadde og evt syke dyr.	60 000
Bekjempe fremmede fiskeslag i Spiradammen	Spiradammen er en god lokalitet for amfibier. Fremmede fiskeslag bør bekjempes også for å hindre videre spredning til nærliggende dammer. Kartlegging er en del av miljødirektoratets handlingsplan mot fremmede fiskeslag.	Fisk	Bekjempelse	Det ble tatt ut to vannprøver, analysert ved Norsk Institutt for Naturforskning. Begge prøvene viste ingen positivt resultat på koi karpe eller solabbor. Om det er suter tilstede kan ikke avdekkes med vannprøve. Det ble påvist DNA fra både små- og storsalamander. Resultatene gir godt håp om at Spiradammen nå er uten fremmede fiskearter og at amfibiene med storsalamander kan bygge opp en livskraftig bestand igjen. Dette vil også være i henhold til formålet i verneforskriften for Løkeneshalvøya (Konglungen). Spiradammen vil bli fulgt opp med prøvafiske i 2022 for å få verifisert at den er fisketom. Det bør også følges opp med informasjonstiltak om at utsetning av fisk er ulovlig pluss og som fremhever naturkvalitetene.	5 000
Utfiske av signalkreps i Glomma	Tynningsfiske av ny ulovlig utsatt signalkreps fra 2020 i nedre Glomma, dermed tidlig innsats. Tiltak nødvendig for å ivareta edelkreps (EN).	Krepsdyr	Bekjempelse	Utfisket ble utført ved Fossum bru sammen med Indre Østfold kommune og Norconsult. Betydelig større fangster i 2021 enn i 2020 og i år også på vestre bredde. Signalkreps hadde også spredd seg noe oppstrøms, men i liten grad nedstrøms. Resultatene tilsier at bestanden er i vekst både i bestandsstørrelse og i utbredelse. Utfisket bør gjennomføres også i 2022 for å forsinke utbredelsen av signalkreps i Glomma.	40 000
Stillehavsøsters	Opprinnelig ikke meldt inn i ESS, men underveis i sesongen. Midlene ble brukt til bekjempelse av stillehavsøsters i Asker og Frogg kommune. Mye er gjort på dugnad. Det er først og fremst friområder som er ryddet, men det er også kartlagt noe innenfor naturreservater. Delvis oppfølging av nasjonal handlingsplan.	Stillehavsøsters	Kartlegging	Det er betydelig mindre stillehavsøsters i friområdene i de aktuelle kommunene enn det var tidligere. Dugnadsinnsatsen har nok også økt bevisstheten rundt stillehavsøsters.	60 000
					1 170 000

Truede arter (fra kapittel 7.3.5.4 i TB)

Rapportere på

Tiltak for å ta vare på truede arter og naturtyper.

Tiltakene rapporteres i tabellen. Mange av tiltakene knytter seg til styrking og validering av kunnskapsgrunnlaget. Effekt av dette er mest mulig treffsikker prioritering i forvaltningen inkludert tilskuddsforvaltningen, samt dokumentasjon av tilstand og tilstandsutvikling.

Truede arter og naturtyper

Art/naturtype	Ref. nr.	Type tiltak	Omfang av tiltaket	Navn på område	Effekt av gjennomført tiltak	Sum
Edelkreps	21SE531F	Interreg prosjekt Norsk Svensk handlingsplan-innsats for edelkreps/flodkråfter Kr 320 000. Kartlegging. Overvåking. Informasjon.	Oppfølging av handlingsplan over grensa. Tiltaksovervåking. Administrasjon Steinfjorden fiskeforening inkl. krepseregisteret, fangststatistikk, oppsyn og teinerens. Plan for reetablering av edelkreps i Oslo og Viken. Informasjonstiltak og desinfiseringsstasjoner ifm spredning av krepspest i Mysenelva.	Interreg Norge-Sverige, Oslo og Viken	Vi har fått og får bedre kunnskap om effekten av inngrep i innsjøer med edelkreps, tilstanden for arten i kalksjøer i Asker, i Ulverudåa og i Haldenvassdraget/Hobøelva. I tillegg har pengene bidratt til å hindre videre spredning av krepspest i Mysenvassdraget og videreført oppsyn og lang tidsserie av fangststatistikk i krepseregisteret for Steinsfjorden. Det grenseoverskridende samarbeidet bidrar til god gjensidig utnyttelse av kompetanse og erfaringsdeling	615 000
Klippeblåvinge	21SE531F	Skjøtsel og overvåking	Overvåking i Halden med prioritet på Torpbukta, samt skjøtsel i Tvedestrand (Agder) for å forbedre habitatet for arten før evt. utsetting av arten etter ex situ avl.	Halden og Tvedestrand	Overvåkingen har ført til videreføring av tidsserie, samt skjøtsel som ivaretar arten.	30 000
Dragehode	21SE531F	Overvåking av dragehode	Overvåking av dragehode ved NINA i Indre Oslofjord, kvalitetssikring av dragehodekvaliteter i Hedmark og oppdatering av gamle lokaliteter i Indre Oslofjord. Kr 50 000 er brukt til overvåking av rødknappsandbie. Tiltaket ble utført av NINA.	Indre Oslofjord og Hedmark	Overvåking og oppdatering av nye og eksisterende lokaliteter har styrket kunnskapsgrunnlaget. Effekten av tiltaket vil gjøre det enklere å ta vare på arten der den forekommer. Kr 50 000 er omdisponert til å ivareta edelkreps.	600 000
Rød skogfrue	21SE531F	Overvåking	Årsrapport som skrives av Even Wolstad Hansen.	Viken og Vestfold-Telemark	Ny kunnskap kommer i løpet av vinteren. Styrking av kunnskapsgrunnlaget sikrer treffsikker forvaltning av arten.	50 000
Honningblom	21SE531F	Skjøtsel og overvåking	Tiltaket ble utført av egne ansatte og med andre midler, derfor ble nesten alle pengene brukt til å følge opp edelkreps i stedet.	Hvaler	Eget overvåkingsprogram følges opp av NINA. Da vi ikke fikk penger til oppfølging av edelkreps ved første tildeling ble penger fra honningblom omdisponert til nødvendige tiltak for edelkreps.	50 000
Kalklindeskog	21SE531F	Overvåking	Overvåking vha miljø-DNA med fokus på sopp i kalklindeskog (samarbeid mellom NINA og UiO).	Bærum	Kunnskapen fra pilotstudien har gitt grunnlag for å kunne anbefale miljø-DNA som et supplerende element i overvåkingen av kalklindeskogsopper.	150 000
Hule eiker	21SE531F	Kartlegging	Kartleggingen gjøres spredt rundt i Viken av BioFokus etter ny kartleggingsmetodikk.	Viken	Rapport kommer i løpet av vinteren. Effekten av tiltaket vil være et bedre kunnskapsgrunnlag for naturtypen, som gjør det enklere å ta vare på naturtypen og tilhørende arter. Kunnskap om 25-30 nye hule eiker blir kartlagt og tilgjengeliggjort.	100 000
Slåttemark	21SE531F	Utarbeide skjøtelsplaner, møte kulturlandskapsgruppe, informasjon og veiledning.	Utarbeidelse av 16 nye skjøtelsplaner	Oslo og Viken	Effekten er 16 nye skjøtelsplaner og gjennomføring av kunnskapsoverføring i kulturlandskapsgruppa	600 000
Dragehodeglansbille	21SE531F 2. tildeling	Kartlegging	Kartlegging av utbredelsesområdet til dragehodeglansbille med vekt på å lete etter evt. utvidelser	Viken	Effekten av tiltaket har gitt ny kunnskap. Sørlig grense for arten er flyttet 2, 5 mil sør for det tidligere sørligste kjente funnstedet av dragehodeglansbille i verden, til øya Bile i Moss.	70 000
Trua fuglearter	21SE531F 2. tildeling	Kartlegging og informasjon	Koordinering av kartlegging/registreringsmiljøer for rovfugl	Oslo og Viken	Gjennomført samling for kommunene. Koordinert kartleggings-miljøene bedre. For å sikre innlegging av viktige data er det reklamert for databasen sensitive artsbase.	140 000
Elvemusling	21SE531F	Tiltaksovervåking	Undersøkelser Leira, Gørja og Lomma-Sandviksvassdraget. Kr 60 000 er brukt til å undersøke trua sårbare vannarter i Legendtjern.	Viken	Bedre kunnskapsgrunnlag for videre tiltaksplanlegging.	225 000
						2 630 000

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)

Rapportere på

Spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene. Kort om fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i ISORD, og formidling av resultatene.

Omtale av virkninger og resultater av prosjektene.

Om prosjektskjønn

Vår samlede skjønnsramme for 2021 var på 121 000 000 kroner, hvorav 40 400 000 kroner ble holdt tilbake for senere fordeling inkl. prosjektskjønn. Vi har brukt mindre midler enn avsatt og brukte samlet sett for Oslo og Viken 7 310 000 kroner. Dette skyldes at vi ikke åpnet opp for en ordinær søknadsrunde. Vi ønsket å prioritere midler til de prosjektene som var påbegynt og kunne videreføres/utvikles. Bakgrunnen for denne beslutningen var vår erfaring fra 2020 prosjekter som pga. pandemien kom veldig sent i gang og hadde store forsinkelser. Fokuset var naturlig nok på koronahåndteringen.

Informasjon om totalrammen og det som ble holdt tilbake ble gitt våre kommuner under statsbudsjettsamling og tilhørende dokumentasjon i oktober måned.

Videre ble det skrevet et eget utlysingsbrev til kommunene med relevant søknadsinformasjon i mars, med søknadsfrist på prosjekter på slutten av mai.

Vi mottok i alt syv søknader til prosjekter på litt over 9 000 000 kroner. Av disse besluttet vi å tildele skjønnsmidler til totalt fem prosjekter med totalsum på litt over 7 mill. kroner. Fire av prosjektene kom fra Viken kommuner: Kongsberg, Bærum, Råde og Lunner og en fra Oslo kommune. De øvrige prosjektene var nye fra Marker kommune og ble avslått med henvisning til avgrensningen vår nevnt over.

Felles for de prosjektene som har fått midler er at de er tverrfaglige og tverrkommunale, og som har overføringsverdi til andre kommuner. Flertall av prosjektene handler om digitalisering, som i andre enden skal gi gevinster for innbyggere. Det generelle inntrykket er at det er mye spennende utviklingsarbeid kommunene holder på med.

Kommunene ble skriftlig orientert om hvilke kommuner som fikk midler, til hvilket prosjekt og hvor mye. Oversikten ble også publisert på nettsiden vår.

På Vikenkonferanse holdt DigiViken, som er et partnerskap mellom kommunene og fylkeskommunen et innlegg.

Det er to prosjekter fra 2020 som er ferdige og som rapporterer om vellykket måloppnåelse, de andre er under arbeid. Prosjektene er DigiBarnevern i regi av Asker og Tiltaksplan digitalisering Kongsbergregionen 2020 i regi av Kongsberg kommune.

DigiBarnevern er et nasjonalt initiativ med mål om å møte utfordringene i det kommunale barnevernet, blant annet ved å sørge for bedre IT-løsninger. Prosjektet har sørget for opprettelse av en nasjonal portal for bekymringsmeldinger til barnevernet. Bufdir lanserte den nasjonale tjenesten våre 2020 med Asker kommune som første kommune som tok tjenesten i bruk. Ett år senere har over 150 kommuner tatt i bruk tjenesten.

Kongsbergregionen har iverksatt flere digitaliseringsprosjekter innen ulike fagfelt og på tvers av fagfeltene. Det jobbes strategisk og langsiktig, og arbeidet er forankret i en fireårs handlingsplan. Formålet er å tilby innbyggere og næringslivet i Kongsbergregionen fremtidsrettede digitale tjenester. Smart og effektiv bruk av IKT sørger for god kvalitet i tjenesteleveransene.

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)

Rapportere på

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av statsforvalteren, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	11	1	12
På eget initiativ	2	2	4

I tillegg ble én ordinær lovlighetsklage avvist fordi den ikke knyttet seg til et endelig vedtak. Statsforvalteren mottok også 44 anmodninger om lovlighetskontroll på eget initiativ hvor vi ikke fant grunn til å foreta noen kontroll.

Kortfattet omtale av... (fra kapittel 7.3.6.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal gi en kortfattet omtale av hvilke særlige kommunalrettslige tema de veileder kommunene om, og om eventuelle kommunalrettslige saker som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet hos statsforvalteren.

Statsforvalteren har særlig veiledet kommunene om reglene ved nyvalg, kravene til kjønnsbalanse, reglene om møte- og talerett og møteoffentlighet. Koronarelaterte spørsmål har vært ressurskrevende, herunder spørsmål om lokale forskrifter har tilstrekkelig hjemmel i smitteverneloven.

Kortfattet omtale i årsrapporten av bruken av interkommunalt samarbeid i fylket (fra kapittel 7.3.6.2.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en kort omtale av omfanget av interkommunalt samarbeid i fylket, i hvilke former kommunene samarbeider, og hvilke tjenester det samarbeides om.

Vi har over 80 interkommunale samarbeid i tillegg til flere hundre samarbeidsordninger. Det samarbeides mest innenfor renovasjon, vann, avløp og brann og redning.

På oppdrag fra Statsforvalteren i Oslo og Viken har NIVI Analyse gjennomført en kartlegging og analyse av det formaliserte interkommunale samarbeidet i tidligere Buskerud med randkommuner. Kartleggingen er gjennomført i nær kontakt med Statsforvalteren og kommunedirektørene i de aktuelle kommunene. Kommunene som er inkludert i utredningen dekker per i dag funksjonelle kommuneregioner, slik de i hovedsak er organisert i interkommunale politiske råd (regionråd). Kommunene i Øst-Telemark er medlemmer i Kongsbergregionen. Holmestrand i Nordre Vestfold fordi kommunen har hatt betydelig integrasjon mot Drammen og kommunene Jevnaker, Lunner og Gran fordi kommunene samarbeider i region Hadeland.

Formålet med rapporten var å fremskaffe en oversikt over omfang og innhold av oppgaver som løses i interkommunale samarbeid. I tillegg gir utredningen en sammenfattet tolkning av dagens utfordringer og muligheter for tjenesteutvikling og god ressursbruk. Utredningen vil kunne danne grunnlag for diskusjon om utfordringsbildet.

I kartleggingen ble det registrert til sammen 221 interkommunale samarbeidsordninger fordelt på 25 kommuner. Gjennomsnittlig antall ordninger per kommune ligger på 34. Omfanget på det interkommunale samarbeidet varierer systematisk etter kommunestørrelse målt ved innbyggertall. De små kommunene samarbeider mer enn de store.

Statsforvaltere som samordner statlig innsigelse (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)

Rapportere på

Det skal rapporteres på statsforvalterens arbeid med samordning av statlige innsigelser, herunder i hvilken grad innsigelser blir løst gjennom dialog.

Vi samordnet statlige innsigelser og sendte ut samordningsbrev til 56 kommunale planer. Statsforvalteren hadde innsigelse til 38 planer. For de andre statlige etatene fordeler det seg slik: Noregs Vassdrag- og energidepartement hadde 39 innsigelser, Bane Nor hadde elleve innsigelser, Statens Vegvesen hadde ti innsigelser og Kystverket hadde to innsigelser. Forsvarsbygg og Mattilsynet hadde en innsigelse hver.

Ingen av innsigelsene ble løst gjennom dialog før de ble oversendt til kommunen. Statsforvalteren har ikke avskåret noen innsigelser fra andre statlige etater.

De fleste av innsigelsene løses gjennom dialog etter at innsigelsen er fremmet til kommunen.

Samordning av statlige innsigelser

Etat	1. Antall planer der andre statlige etater har <u>oversendt</u> innsigelse til statsforvalteren	2. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>løst</u> før de er fremmet for kommunen	3. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>avskåret</u> av statsforvalteren	4. Antall planer med innsigelse fra statsforvalteren og andre statlige etater <u>fremmet</u> for kommunen
Antall planer totalt	56	0	0	76
Statsforvalteren	0	0	0	38
Avinor				
Biskopene				
Direktoratet for mineralforvaltning				
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap				
Fiskeridirektoratet				
Forsvarsbygg	1	0	0	1
BaneNor	11	0	0	11
Kystverket	2	0	0	2
Luffartstilsynet				
Mattilsynet	1	0	0	1
NVE	39	0	0	39
Oljedirektoratet				
Politiet				
Rikskontrollen				
Statens vegvesen	10	0	0	10
Statsbygg				

Rapportering i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle statsforvalterne rapporterer byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for statsforvalterne.

- Av årsrapporten skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Antall saker som er behandlet har gått opp fra 1151 saker i 2020, til 1246 i 2021. Det fremgår av tabellen at 76 % av sakene ble behandlet innen frist - 24 % med fristoverskridelse. 941 saker av 1246 saker ble behandlet innen 12 uker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 80 dager og gjennomsnittlig overskridelse av fristen har vært 24 dager. Restansen 1. januar 2022 var 353 byggesaker. Det ble gitt medhold i 251 saker.

I to saker har vi gitt lenger frist, i tre saker forlenget vi selv fristen. Det ble ikke avtalt forlenget frist på grunn av barmarksundersøkelser.

Vi har ikke nådd målet om at alle klagesaker skal være avgjort innen 12 uker, men det er lagt ned en stor innsats for å klare å holde saksbehandlingsfristen på 12 uker i flest mulig av sakene. Målet er å komme så nær målsettingen som mulig.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
1 246	251	305	24	2	3	0

Rapportering av plansaker i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)**Rapportere på**

Alle statsforvalterne rapporterer plansaker i SYSAM-ny rapporteringsløsning for statsforvalterne.

- Av årsrapporten for 2021 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

Vi har behandlet 99 klagesaker om reguleringsplan. Til sammenligning behandlet vi 56 klagesaker i 2020. 77 av 99 saker ble behandlet innen 12 uker, 22 utover 12 uker (ca. 22 % avvik). Gjennomsnittlig behandlingstid for reguleringsplaner er 81 dager. Fire klager førte frem. Det har i 2021 vært stort fokus på å holde fristene i disse sakene. Vi ser at vi ikke er helt i mål med å holde 12 ukers fristen i alle saker, men vil fortsette å fokusere sterkt på dette i 2022.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	99
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	81
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	22
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	4

Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på antall lærlinger i 2021. Det skal også fremgå innenfor hvilke fag.

Embetet har i 2021 hatt 2 lærlinger i kontorlag.

Gevinstrealisering på planområdet (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal gi en kort, årlig samlet vurdering og rapportering i årsrapporten på egen ressursbruk knyttet til arbeid med og medvirkning i planprosesser (som formidling, høringsuttalelser, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser). I tilknytning til rapporteringen på ressursbruk skal det også gis en vurdering av kvaliteten på arbeidet.

Planarbeidet er forankret i en egen klima- og planseksjon i klima- og miljøvernavdelingen. Arbeid med plansaker krever samordning på tvers og det benyttes ressurser fra naturforvaltningsseksjonene og forurensningsseksjonene, landbruksavdelingen, helseavdelingen, juridisk avdeling, sosial- og barnevern, barnehage- og utdanning, samt stab for samfunnsikkerhet. Det anslås at embetets ressursbruk er cirka 18,5 årsverk.

Sammenslåing av tre embeter har gitt et større og mer robust fagmiljø og derigjennom økt kvaliteten på arbeidet. Vi opplever at vi har god kvalitet på alle faser i medvirkning i kommunale planprosesser. Arbeid med oppdatering av vedlegg til forventningsbrev, bidrar også til økt fokus på samspill mellom avdelingenes signaler inn mot kommunalt planarbeid. Oppfølging og dialog med 52 kommuner, med tilhørende saksmengde, krever en del koordinering. Det er store forskjeller mellom kommunene og forvaltning av de gjeldende regionale planene. I 2021 har vi medvirket inn i arbeidet med utarbeidelse av regionalt planprogram for tre nye planer som Viken skal i gang med i 2022. Det er lagt et godt grunnlag for samhandling og dialog på tvers gjennom arbeidet med innspill til de nye regionale planer.

Kartlegging av klager som fremmes av statsforvalteren som sektormyndighet (fra kapittel 7.3.6.8.1 i TB)**Rapportere på**

Det vises til oppdrag 3.1.1.1.14. Det skal gis en beskrivelse av status innen 1. april 2021.

Rapport som viser registrering av antall klager ble sendt KMD 30.03.21.

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av embetets arbeid...(2) (fra kapittel 7.3.7.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en omtale av statsforvalterens arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Det veiledes og informeres om universell utforming gjennom innspill til planstrategier, kommuneplaner og aktuelle reguleringsplaner.

Statsforvalteren skal gi en omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.7.5 i TB)**Rapportere på**

Nye regler om aktivitets- og redegjørelsesplikten på likestillingsområdet trådte i kraft 1.1.2020. I årsrapporten for 2021 skal det redegjøres for arbeidet for likestilling i tråd med il de nye kravene for redegjørelsesplikten, jf. økonomi- og virksomhetsinstruks pkt. 4.2.3 og pkt. 5.1.1.2, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 24 om offentlige myndigheters aktivitets- og redegjørelsesplikt samt §§ 26 og 26 a om arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har utarbeidet veiledning og maler for det aktive likestillingsarbeidet og maler for redegjørelse.

Lenke: [Aktivitets- og redegjørelsesplikten \(ARP\) \(bufdir.no\)](#)

Vi har fokus på at likestilling favner bredt og betyr at alle personer skal ha like rettigheter og muligheter i samfunnet, uavhengig av blant annet kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion. Vi får fra tid til annen spørsmål fra departementene om å foreslå kandidater til ulike utvalgte og nemnder. I dette arbeidet legger vi vekt på at våre forslag skal gjenspeile befolkningens mangfold i våre to fylker.

Internt følger vi de samme prinsippene, og i forbindelse med kunngjøring av ledige stillinger understreker vi alltid at: «Fylkesmannen er opptatt av mangfold og oppfordrer kvalifiserte kandidater å søke uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, nasjonal eller etnisk bakgrunn. Vi er IA-bedrift og vil legge forholdene til rette for søkere med redusert funksjonsevne.»

Likestillings- og diskrimineringshensyn er relevant ved mange av våre oppdrag og oppgaver, blant annet gjennom behandling av klagesaker, tilsynssaker og informasjon og veiledning. Vi tar opp temaet i ulike fora der det er naturlig, både internt og eksternt.

Vi har særlig fremhevet likestillingsperspektivet i vårt arbeid knyttet opp mot opplæring og implementering av CRPD hvor vi sammen med tre andre fylker har hatt et særskilt ansvar for prosjektet for implementering av konvensjonen. Både likestillingsperspektivet og universell utforming er sentrale temaer i formålet til konvensjonen som vi har hatt fokus på i de artiklene som har vært prioritert i 2021.

Rapportering saksbehandlingstid i skolemiljø saker (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid i håndhevings sakene per 31.12. Dere skal kun rapportere på saker som gjelder brutt/ikke brutt aktivitetsplikt.

- Aktivitetsplikten oppfylt: 51 dager.
- Aktivitetsplikten brutt: 157 dager.

Vi viser til punkt 3.3.3.1.4.2 om at alle saker skal være ferdigbehandlet så raskt som mulig.

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal beskrive vurderingene som var avgjørende for valg av:

- a) tilsynsystema
- b) omfang
- c) skriftlig eller stedlig tilsyn
- d) tilsynsobjekt

a) tilsynsystema

Statsforvalteren har også i 2021 prioritert å føre tilsyn med lovområder hvor regelverksbrudd har store konsekvenser for barn, unge og voksne. Vi har valgt tema hvor vår oppfølging med stor sannsynlighet vil gjøre en forskjell for særskilt sårbare barn, unge og voksne i lys av den pågående

koronapandemien. På skoleområdet er disse temaene etter vår vurdering spesialundervisning, alternativ opplæringsarena, skolemiljø, særskilt språkopplæring, tidlig innsats og grunnskoleopplæring for voksne. Selv om vi ikke har et betydelig omfang av klagesaker på alle disse områdene, mener vi elevgruppene er særskilt sårbare. De klagesakene vi har behandlet og de veiledningsspørsmålene vi får viser også at kommunene i en god del tilfeller har utfordringer med å forstå og praktisere regelverket. Vi har også gjennomført pilottilsyn med kommunens internkontroll med varsling- og undersøkelsesplikt i skolemiljø saker i tre kommuner. På bakgrunn av henvendelse ble det gjennomført hendelsesbasert tilsyn med lærernormen.

Barn i barnehage er etter vår vurdering i seg selv en sårbar gruppe fordi de ofte mangler språk som formidler hvordan de har det i barnehagehverdagen, og Statsforvalteren har derfor vurdert at det har vært særlig viktig å føre tilsyn med temaet spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. Personalets kompetanse er den viktigste kvalitetsfaktoren i barnehagen, jf. departementets merknader til barnehageloven § 17 a. Statsforvalteren har derfor ført tilsyn med hvordan kommunen følger opp forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager. På bakgrunn av våre risikovurderinger har Statsforvalteren også i år sett behov for å føre tilsyn med de virkemidlene kommunen har som barnehagemyndighet, det vil si temaene veiledning og tilsyn. Dette året har vi ikke ført tilsyn med godkjenning av barnehager fordi vi ikke har avdekket risiko som tilsier at tilsyn er rett virkemiddel. Derimot har vi fulgt opp flere enkelthenvendelser knyttet til godkjenning av barnehager både gjennom klagesaksbehandling og veiledning.

b) omfang

Statsforvalteren i Oslo og Viken har fra 2020 til 2021 økt gjennomføringen av antall tilsyn fra 39 til 42 tilsyn. På barnehageområdet var det planlagt for 14 skriftlige og 1 stedlig tilsyn, og alle er gjennomført. På skoleområdet var det planlagt for 35 tilsyn. Vi hadde altså planlagt for 50 tilsyn og gjennomførte 42. Seks av tilsynene vi hadde planlagt å gjennomføre i 2021 ble startet i 2021, men vil ikke bli ferdigstilt før våren 2022. Resultatet er likevel ikke i tråd med våre planer om gjennomføring av 50 tilsyn.

Årsaken til at vi ikke har fulgt våre planer fullt ut er sammensatt. Det skyldes den pågående pandemien og at tilsyn må forskyves på grunn av høyt smittetrykk i kommuner som det planlegges å føre tilsyn med. Det skyldes også vår interne ressursituasjon og oppgaver knyttet til koronaoppfølging. Avdelingen har siden sammenslåingen hatt høy turnover. Dette har negativ innvirkning på vår måloppnåelse på tilsyn på skoleområdet. Statsforvalteren vil arbeide spesielt med å få ned turnover i 2022. Vi vil også ha tettere oppfølging av gjennomføring av våre tilsyn.

c) skriftlig eller stedlig tilsyn

På grunn av smittetrykket i Oslo og Viken har vi i hovedsak valgt å gjennomføre tilsynene skriftlig. Metoden er også med på å effektivisere ressursbruken i avdelingen og bidrar til økt måloppnåelse. Samtidig har vi økt bruken av Teams for gjennomføring av formøter, åpningsmøter, intervjuer og sluttmøter ved stedlige tilsyn. Tilbakemeldingene er at dette oppleves positivt for alle parter.

Statsforvalteren planlegger for skriftlige tilsyn også i 2022 både i lys av koronapandemien, men også for å effektivisere ressursbruken og øke måloppnåelsen. Vi vil øke antall stedlige tilsyn med intervjuer og la tilsynsteamene og temaene i tilsynene i større grad avgjøre hvorvidt tilsynet skal gjennomføres skriftlig eller stedlig via Teams. For å ivareta kommunenes ønsker om veiledning, vil vi for hvert tilsyn vurdere behovet for økt bruk av sluttmøter.

d) tilsynsobjekt

Tilsynsobjektene velges alltid på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalyse. Vi har både tatt hensyn til hvor det er mest sannsynlig at vi finner regelverksbrudd og hvor regelverksbrudd får størst konsekvenser for sårbare barn, unge og voksne.

Som nevnt under punkt 3.3.3.1.2.1. gjøres våre valg av tilsynsobjekter på bakgrunn av relevante kilder som data fra BASIL, GSI, Elevundersøkelsen, klager og håndhevingssaker, henvendelser fra foreldre og kommuner samt saker i media fortløpende gjennom året.

Oppfølging av restrisiko (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for hvordan de følger opp avdekket risiko som ikke er fulgt opp med tilsyn.

Statsforvalteren vurderer hvilke virkemidler som skal tas i bruk der vi avdekker risiko for brudd på regelverket. Vi vurderer hvilke tiltak vi skal iverksette for å heve kompetansen til kommunene.

Når det gjelder tilsyn på barnehageområdet har det av ulike grunner vært utfordrende å få lukket alle korreksjonspunktene innen rettefristen som er satt i våre pålegg om retting. Vi har brukt mye ressurser på å følge opp avdekket risiko med jevnlig veiledning av enkeltkommuner. Selv om vi avslutter tilsyn fortløpende, så erfarer vi ofte at de samme risikoområdene avdekkes i nye klagesaker. Derfor har vi et kontinuerlig fokus på hvordan vi best kan følge opp avdekket risiko.

Som nevnt under punkt 3.3.3.1.1.2 følger vi fortløpende opp informasjon som avdekker risiko via enkeltsaker og henvendelser fra ulike instanser og enkeltpersoner. I disse henvendelsene ber vi ofte om nærmere redegjørelse fra kommuner. Ut fra den informasjonen vi får, vurderer vi valg av virkemiddel for å påse at rettssikkerheten ivaretas. På utdanningsområdet har vi flere ganger i 2021 brukt vår rutine for å følge opp informasjon om mulige brudd på regelverket ved å be kommunene om redegjørelser på bakgrunn av henvendelser vi har fått fra bl.a. foreldre/elever eller har lest i media. Eksempler på dette er at vi har etterspurt rutiner for å sende bekymringsmelding til barneverntjenesten og status for gjennomføring av lovplågt leirskole.

I 2021 har vi både gjennomført fysiske og digitale samlinger med skoleeier og barnehagemyndigheten. Temaer på disse samlingene har blant annet vært lovendringer, lovforståelse, risikovurdering og tilsyn. Vi har på samlingene blant annet pekt på hvilke lovområder vi finner flest brudd i våre tilsyn og i vår

saksbehandling.

For å heve kompetansen til ledere i kommunene og skolene har vi i 2021 gjennomført en regelverksamling og en veiledningssamling på barnehage- og skoleområde. Begge samlingene er gjennomført digitalt. Temaene er valgt ut fra de lovområder der vi ser at det er stor risiko for å finne brudd og der barnehager, skoler, barnehagemyndigheter og kommunale ledere melder at de har behov for økt kunnskap. Videre har vi hatt fokus på nye lovområder for å bidra til lik lovforståelse i kommunene. Teams gir oss mulighet til å nå flere ledere og ansatte i kommuner og skoler, og tilbakemeldingene tyder på at kommunene opplever dette positivt. Statsforvalteren vil videreføre tiltaket i 2022.

Som foregående år har vi også i 2021 hatt en tett oppfølging av kommuner og skoler i gjennomføringen av Elevundersøkelsen og nasjonale prøver, både i forkant og etterkant av fristene. Hensikten er å minne skoleeier på at kommunen har en plikt til å påse at det legges til rette for gjennomføring slik at elevene får oppfylt sin rett. I etterkant av gjennomføringen har vi bedt om redegjørelser fra kommuner med store avvik. På bakgrunn av redegjørelsene vurderer vi om det skal iverksettes egne tilsyn eller tas med som bakgrunnsinformasjon i vår generelle risikovurdering.

Rapportering av antall klager på barnehage- og opplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Vi vil bemerke at lovparagrafene i årsrapporten ikke er oppdaterte i henhold til barnehageloven gjeldende fra 01.01.2021. Det vil si at noen av de klagesakene vi har rapportert på §§ 19 e og 19 g er klage på vedtak fattet etter gjeldende §§ 35 og 37.

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Tabellen gir ikke et fullstendig bilde av Statsforvalteren i Oslo og Vikens klagesaksbehandling i 2021, da vi er klageinstans på flere områder enn det som kommer frem i tabellen. Vi har f.eks. behandlet klager på vedtak om fritak fra vurdering i sidemål og tvungent skolebytte. Dette betyr at tabellene ikke gir fullstendig informasjon.

Under eksamen offentlig grunnskole er det rapportert på en klage som er behandlet for Forbedende voksenopplæring (FVO)-kandidatene og hvor klagen ble vurdert etter høsteksamen 2020. FVO er forsøksordning for voksenopplæringen, og ligger egentlig på nivået mellom grunnskole og videregående opplæring.

Når det gjelder rapportering på spesialundervisningsklager, så gjelder flere enn halvparten av sakene klage på gjennomføring av vedtaket.

Oppgang, nedgang og større variasjoner er kommentert under den enkelte tabell.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	0				
Barnehageloven § 16	1	0	1	0	0
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager	23	10	13	0	0
Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 4	2	0	2	0	0
Barnehageloven § 16 a	1	0	1	0	0
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
Barnehageloven § 19 e	11	4	6	1	0
Barnehageloven § 19 g	40	19	14	7	0
Barnehageloven § 19 h	0				
	78	33	37	8	0

Vi har også behandlet to omgjøringsbegjæringer etter forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Den ene fikk avslag og for den andre omgjorde vi vårt vedtak. I tillegg har vi behandlet to omgjøringsbegjæringer etter tidligere barnehagelov § 14 a. Begge fikk avslag. Den ene omgjøringsbegjæringen ble påklaget til Utdanningsdirektoratet som også ga avslag. Vi har totalt behandlet tilnærmet samme antall klagesaker på alle områder som i 2020. Når det gjelder antall klagesaker og omgjøringsbegjæringer behandlet etter forskrift om tildeling av tilskudd og vedtak etter barnehageloven § 16 så er 20 av sakene mottatt i årene 2019-2020. Vi har også behandlet alle klagesaker innkommet i første halvdel av 2021 på dette området. Vi har ved årets utløp ca. 30 klagesaker som ikke er ferdigbehandlet. Dette er saker som hovedsakelig er innkommet i perioden oktober-desember 2021.

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Standpunkt i fag	9	0	5	4	0
Standpunkt i orden og oppførsel	0	0	0	0	0
Lokalt gitt muntlig eksamen	0	0	0	0	0
Inntak, § 3-1	2	0	2	0	0
Utsatt skolestart, § 3-3 annet ledd	0	0	0	0	0
Særskilt språkopplæring, § 3-5	2	0	0	2	0
Spesialundervisning, § 3-6	2	1	1	0	0
Skyss, § 3-7	10	5	4	1	0
Bortvisning, § 3-10	0	0	0	0	0
Permisjon, § 3-13	1	0	1	0	0
Fysisk skolemiljø, § 2-4 jf oppl § 9a-2	0	0	0	0	0
Psykososialt skolemiljø, § 2-4, jf oppl § 9a-3	0	0	0	0	0
Fritak fra norsk sidemål	0	0	0	0	0
Sum	26	6	13	7	0

Det er en reduksjon på noen klagesaksområder, som bortvisning og skoleskyss sammenlignet med 2020. Vi registrerer at det var en økning på akkurat de samme områdene fra 2019 til 2020, så av en ukjent årsak var det flere klagesaker i 2020 på disse områdene enn det som kanskje kan sies å være ordinært. Trolig skyldes dette normale svingninger. Vi er bedt om å rapportere på psykososialt skolemiljø i frittstående grunnskoler, jf. oppl- § 9a-3. Denne bestemmelsen ble endret i 2017 og må tas ut av rapporteringen.

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Inntak, § 3-1	4	0	1	3	0
Særskilt språkopplæring, § 3-5	0	0	0	0	0
Spesialundervisning, § 3-6	1	0	1	0	0
Bortvisning, § 3-10	0	0	0	0	0
Tap av rett til vgo, § 3-10	0	0	0	0	0
Fysisk skolemiljø, § 2-4 jf oppl § 9a-2	0	0	0	0	0
Psykososialt skolemiljø, § 2-4, jf oppl § 9a-3	0	0	0	0	0
Sum	5	0	2	3	0

Vi er bedt om å rapportere på tap av rett til videregående opplæring. Dette regelverket ble endret i 2017. Disse rapporteringskravene må tas ut. Vi er bedt om å rapportere på psykososialt skolemiljø i frittstående videregående skoler, jf. oppl- § 9a-3. Denne bestemmelsen ble endret i 2017 og må tas ut av rapporteringen.

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	2	0	2	0	0
Utsatt skolestart, § 2-1 tredje ledd	0	0	0	0	0
Ekstra år i grunnskolen, § 2-1 fjerde ledd	2	0	2	0	0
Tegnspråkopplæring, § 2-6	0	0	0	0	0
Særskilt språkopplæring, § 2-8	2	0	1	0	1
Bortvisning, § 2-10	2	0	1	1	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	23	2	5	16	0
Grunnskoleopplæring for voksne, § 4A-1	2	0	1	1	0
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	1	0	1	0	0
Spesialundervisning, § 5-1	23	13	9	1	0
Skyss, § 7-1	79	7	60	12	0
Skoleplassering, § 8-1	140	13	92	32	3
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	1	0	1	0	0
Standpunkt i fag	226	0	103	121	2
Standpunkt i orden og oppførsel	3	0	1	2	0
Sentralt gitt skriftlig eksamen	1	1	0	0	0
Lokalt gitt muntlig eksamen	0	0	0	0	0
Sum	507	36	279	186	6

På noen områder er det en reduksjon i antall saker sammenlignet med 2020. Dette gjelder eksempelvis permisjon og spesialundervisning. Årsaken til dette antar vi er covid-19-pandemien. Det har vært en nedgang i skoleskyssaker fra 2020, samtidig som det var en økning fra 2019 til 2020. Det er altså mulig at 2021 representerer mer et normalår på dette området. Det har vært en betydelig nedgang i skoleplasseringssaker fra 2020. SFOV har gjennom hele 2021 veiledet kommunene tydelig på dette området, og det mulig nedgangen kan settes i sammenheng med dette. Også på saker som gjelder standpunkt karakterer har det vært en reduksjon i antall saker. Dette kan muligens forklares både med pandemien og at vi har veiledet tydelig på området gjennom år.

Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	12	7	5	0	0
Inntak, § 3-1 sjette ledd	0	0	0	0	0
Særskilt inntak, § 3-1 sjette ledd	0	0	0	0	0
Tap av rett til videregående opplæring, §§ 3-8 og 4-6	0	0	0	0	0
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	1	0	1	0	0
Spesialundervisning, § 5-1	3	0	2	1	0
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	0	0	0	0	0
Sentralt gitt skriftlig eksamen	1 831	146	1 685	0	0
Standpunkt (fag og orden og oppførsel) for utenlandsskolene	0	0	0	0	0
Andre ikke-skriftlige eksamener for utenlandsskolene	0	0	0	0	0
	1 847	153	1 693	1	0

Tabellen gir ikke et fullstendig bilde av SFOVs klagesaksbehandling i 2021, da vi er klageinstans på flere områder enn det som kommer frem i tabellen. Eksempler på dette er vedtak om annullering av eksamen, vedtak om særskilt tilrettelegging av eksamen og vedtak etter forskrift til opplæringsloven § 6-48. I tillegg til klagesakene har vi i 2021 behandlet 134 saker som gjelder fritak fra vurdering med karakter i fremmedspråk. Vi er bedt om å rapportere på tap av rett til videregående opplæring. Opplæringsloven §§ 3-8 og 4-6 ble endret i 2017. Disse rapporteringskravene må tas ut.

Kompetansetiltak på fagopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre for hvilke kompetansetiltak dere har gjennomført på fagopplæringsområdet, og hva dere har gjort for å øke regelverkssetterlevelsen i sektor.

Vi har i 2021 hatt dialogmøter med våre fylkeskommuner om fagopplæringsarbeidet, og lærekandidater spesielt. Begge våre fylker har i disse møtene orientert om hvordan de er organisert, og hvordan de arbeider med fagopplæring, inkludert lærekandidatordningen. I møtene har de orientert om hvilke utfordringer de har på dette feltet, og vi har tatt imot spørsmål om regelverket. Fylkeskommunene har også sendt inn spørsmål til oss som vi har veiledet om i etterkant. Vi mottar også jevnlig spørsmål om tolkning av regelverket knyttet til fag- og yrkesopplæringen gjennom året.

I forbindelse med høring om ny opplæringslov ba Kunnskapsdepartementet alle statsforvalterne og sektor om informasjon om praksis og behov for klargjøring av regelverk på videregående feltet, og særlig fag- og yrkesopplæringsfeltet. Statsforvalteren i Oslo og Viken hentet i den forbindelse inn informasjon fra våre fylkeskommuner og utdanningsforbundene i de to fylkene.

Etter å ha arbeidet med dette oppdraget 2021 har Statsforvalteren sett at det er noen områder innenfor fag- og yrkesopplæringsfeltet, og da særlig knyttet til lærekandidatordningen, hvor det kan være ulik praksis og forståelse av regelverket. Vi får også tilbakemelding på at det på enkelte områder er ulik praksis mellom fylkene i landet. I tillegg har vi fått tilbakemelding fra Viken fylkeskommune om at det på enkelte områder har vært ulik praksis mellom de tre tidligere fylkene Buskerud, Akershus og Østfold.

På bakgrunn av dette har vi sendt en henvendelse til Utdanningsdirektoratet hvor vi uttrykker ønske om erfaringsdeling og et tolkningsfellesskap mellom alle embetene, og mellom alle fylkeskommunene på landsbasis – og ikke bare fylkesvis.

Kompetanseutvikling for barnehager og skoler (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal redegjøre kort for status på arbeidet med kompetanseutvikling for barnehager og skoler i fylket, herunder vurdere hvordan barnehage- og skoleeiere sikrer at kompetansebehov er vurdert, og hvordan samarbeidsforum sikrer at tiltakene møter lokale behov og gjennomføres i partnerskap med UH. Statsforvalteren skal gi sin vurdering av hvordan kompetansemodellen på sikt kan bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller mellom barnehager og skoler.

Statsforvalteren skal også rapportere i egne tabeller på deltakelse i kompetansetiltak i regional ordning for barnehage og desentralisert ordning for skole.

Arbeid med kompetanseutvikling er et område kommunene prioriterer, imidlertid har pandemien bidratt til at dette arbeidet har blitt noe skadelidende. Særlig for mindre kommuner har det vært krevende å opprettholde dette arbeidet med samme trykk som før pandemien. Statsforvalteren i Oslo og Viken vurderer imidlertid at den nye ordningen i større grad bidrar til helhet i kompetanseutviklingen, og at særlig det nye Kompetanseløftet er blitt godt tatt imot av sektor.

Når det gjelder barnehage- og skoleeieres vurdering av sine kompetansebehov, er det vår vurdering at ansatte blir involvert i dette. Fra vår side informerer vi om kravet til at virksomhetens ansatte skal gjøres kjent med planer om utviklingsarbeid og i så stor grad som mulig involveres i forarbeidet til tiltaket. Dette gjøres på ulike møtearenaer, i veiledning til eiere og i informasjon på våre nettsider.

Samarbeidsforum er også opptatt av at det skal legges gode lokale prosesser til grunn for behovsmeldingene og det er krav i ordningen at ingen midler deles ut uten at det kan vises til et partnerskap med et Universitet eller Høgskole(UH).

I overordnet plan for ordningene i Oslo og Viken, som er besluttet av de to samarbeidsforaene, er det vektlagt at arbeidet som skal gjennomføres i

profesjonsfelleskapene og rundt barn og elever, skal være forankret i kommunenes/eiernes langsiktige planer. Videre er det nedfelt at tillitsvalgte skal involveres så tidlig som mulig - fra behov defineres lokalt til midlene fordeles – dette for å sikre partsforankring og involvering i hele prosessen.

Vi vurderer imidlertid at det fortsatt er et stykke igjen før vi kan si at sektor ved barnehage- og skoleeiere har gode systemer for kartlegging og god nok analysekompetanse, og at ansatte tas med på alle slike prosesser. Fra Statsforvalterens side vurderer vi heller ikke at vi er i mål med vår oppgave for å sikre at eierne har slike systemer. Vi har satt temaet analysekompetanse på dagorden på flere våre samlinger, men vil også vurdere andre tiltak for å sikre at eierne har gode systemer for å vurdere dette.

I Oslo og Viken har vi innført et system slik at barnehage- og skoleeiere kan melde behov for tilskudd til lokal kompetanseutvikling for inntil tre år om gangen. Tilskuddsordningen bidrar slik til at barnehage-, skoleeiere og UH-institusjoner får bedre forutsigbarhet og langsiktighet i sitt arbeid med lokal kompetanseutvikling. Det er lagt vekt på tidlig involvering av UH i prosessen med å melde behov, og statsforvalteren opplever god deltakelse og et meget godt samarbeid med UH-institusjonene både i de formelle foraene i ordningen og i de enkelte partnerskapene. Eksempelvis er det ti ulike UH som er i partnerskap med eiere i over hundre ulike tiltak i desentralisert ordning i Oslo og Viken. Steinerhøyskolen er ny UH i regional og desentralisert ordning i 2021. Vår vurdering er at det også er et godt samarbeid mellom UH-ene, men at det er et potensial til å i større grad benytte Statped's kompetanse inn i tiltakene i Kompetanseløftet.

Barnehage- og skoleeiere blir likebehandlet i tilskuddsordningen, og tiltak på tvers av barnehager og skoler, eierform og kommunegrenser kan være enklere å etablere når forutsetningene for deltakelse er likestilte. Samarbeidsforum og Statsforvalteren har gjennomført flere tiltak for å få flest mulig barnehage- og skoleeiere til å delta i ordningen. Nytt digitalt system for å melde behov er ett av tiltakene som vi mener vil gjøre det enklere å melde behov, særlig for små kommuner og private barnehager. Vi ser også at små kommuner kan ha utfordringer med å delta i ordningene, særlig under pandemien, men at nettverk med andre kommuner bidrar til at de likevel er med ved at en større kommune kan dra lasset når det gjelder koordinering osv.

Antall små barnehager og familiebarnehager som melder behov og deltar i regional ordning, er fortsatt lavt og antallet kan med fordel øke. Det er gjort flere grep for å legge til rette for at små barnehager kan delta i regional ordning, bl.a. er det i ferd med å utvikles kompetansetiltak som er særlig tilpasset behovet i små barnehager når det gjelder innhold og form for gjennomføring. Tiltakene skal bidra til å gi barn i alle barnehager tilbud med likeverdig og høy kvalitet. Barnehager skal kunne melde behov for disse kompetansetiltakene fra og med barnehageåret 2022-2023.

Videre har samarbeidsfora også i 2021 prioritert å bruke 30% av midlene i regional ordning til tiltaket Tilretteleggingsmidler med lokal prioritering. Tiltaket bidrar til økt antall kvalifiserte lærere i barnehagen og er slik med på å utjevne forskjell på kvalitet mellom barnehager.

Alle offentlige skoleeiere i Oslo og Viken deltar i desentralisert ordning, og vi er tilfredse med at vårt arbeid med å øke andelen friskoler som deltar i ordningen ser ut til å ha bidratt i positiv retning. Antallet friskoler som er med i ordningen har økt fra 21 i 2020 til 47 i 2021. Av 67 grunnskoler deltar 31, av 31 videregående skoler deltar 16.

Når det gjelder Kompetanseløftet, er det vår vurdering at det er svært viktig at kommunene i tiden fremover bygger opp nødvendig kompetanse i lys av endringene i Statped. Dette kan være særlig utfordrende for små kommuner. Hvis ikke kommunene bygger opp en slik kompetanse, er det vår vurdering at dette vil kunne bidra til økte forskjeller mellom kommunene.

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse på andre kompetansetiltak

	Antall deltakere fra kommunale barnehager	Antall deltakere fra private barnehager	Antall deltakere totalt
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget			0
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere			0
Barnehagefaglig grunnkompetanse			0
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	194	256	450
Totalt	194	256	450

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til andre kompetansetiltak

	Beløp tildelt (kr)	% brukt på disse tiltakene av det totale beløpet som er tildelt for regional ordning
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget		
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere		
Barnehagefaglig grunnkompetanse		
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	22 532 600	31
Totalt	22 532 600	31

Oppfølgingsordningen (fra kapittel 7.3.8.7 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal innhente informasjon om hvordan det spesialpedagogiske støttesystemet ble involvert i forfasen, og inkludert i valg av tiltak i oppfølgingsordningen. Statsforvalteren skal vurdere om tiltakene som er iverksatt bidrar til bedret læringsmiljø og læringsutbytte.

I to av kommunene som er med i oppfølgingsordningen benyttes den samme pedagogisk-psykologisk-tjenesten (PP-tjenesten). I en av disse kommunene får vi opplyst at det er gjennomført et SWOT-arbeid som la grunnlag for arbeidet i forfasen. Leder og tilsatte i PP-tjenesten har deltatt i møter hvor analyser gjennomføres som grunnlag for iverksetting av tiltak i kommunen.

Den andre kommunen opplyser at spesialundervisning, PP-tjenestens arbeid og PP-tjenestens samarbeid med skolene er sentrale deler av

utviklingsarbeidet. PP-tjenesten har vært sentrale deltakere i fastsetting av handlingsplaner for gjennomføringsfasen. Leder for PP-tjenesten har vært deltakende i møter hvor tiltak for skolene samlet eller hver for seg har vært tematisert.

I den tredje kommunen er det gjennomført kompetansetiltak i pedagogisk analyse som har dannet grunnlag for å finne en felles retning på utviklingsarbeidet

Det er for tidlig å si noe eksakt om tiltakene har ført til bedring for læringsmiljø og læringsutbytte, men vi registrer at kommunene har tro på at iverksatte tiltak vil bidra i positiv retning.

Oppsummert så er Statsforvalteren er av den oppfatning at iverksatte tiltak bidrar til bedret læringsmiljø og læringsutbytte.

Kompetanseløftet (fra kapittel 7.3.8.8 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for hvordan de har fulgt opp arbeidet med kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i sitt fylke.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis var en ny statlig satsing fra 2021. Arbeidet hos Statsforvalteren i Oslo og Viken har derfor i stor grad handlet om å tilrettelegge og få ut informasjon, få på plass strukturer og systemer for samarbeidsforum og regionale arbeidsgrupper, samt klargjøre roller og legge til rette for samarbeid mellom de ulike aktørene i ordningen.

Samarbeidsforumene besluttet i februar 2021 å danne et samarbeidsforum for Oslo og et for Viken og inkludere alle de tre ordningene i hvert av samarbeidsforumene. Begrunnelsen for dette var at man ønsker å se de tre ordningene i sammenheng, og ikke minst få inkludert nettopp Kompetanseløftet i kompetanseutviklingen som skal skje i barnehage og skole og i laget rundt barnet. Statsforvalteren har hatt en sentral pådriver- og tilretteleggingsrolle i dette arbeidet.

Statsforvalteren i Oslo og Viken arrangerte i samarbeid med Udanningsdirektoratet (Udir), en regional konferanse om Kompetanseløftet i januar 2021. Statsforvalteren arrangerte også en oppfølgende samling den påfølgende dagen hvor blant Statped sørøst, og UH-miljøer med geografisk nærhet til regionen fikk presentere seg.

Vi mottok i alt 40 behovsmeldinger knyttet til Kompetanseløftet i 2021. Totalt sett ble det meldt behov for ca. 24 600 000 kroner, mens rammen for årets tildeling til Oslo og Viken var på cirka 12 800 000 kroner. Da det dette året var en undersøkning i regional ordning besluttet de to samarbeidsforumene i Oslo og Viken å benytte midler fra regional ordning for å støtte opp om Kompetanseløftet, slik at det totalt ble tildelt cirka 15 600 000 kroner til Kompetanseløftet i Oslo og Viken. Høsten 2021 mottok vi ytterligere 2 200 000 kroner fra Udir slik at totaltildelingen ble på 17 800 000 kroner. Dette innebar at det i alt ble gitt midler til 36 tiltak.

Vi har etablert årlige kontaktmøter med fem lokale UH-er hvor kompetanseordningene er hovedtema, herunder Kompetanseløftet. Det er også etablert kontaktmøter med Statped sørøst, i tillegg til jevnlig dialog om hva som skal være deres rolle på de ulike arenaene. Videre gjennomføres det dialogmøter med enkeltkommunene i de to fylkene hvor kompetanseordningene også settes på dagsorden.

Informasjon om ordningene har vært sentralt i vårt arbeid i 2021. Blant annet ble det arrangert to digitale informasjonsmøter for aktører i henholdsvis Oslo og Viken. Her ble det informert om de tre ordningene, samlet og enkeltvis, og prosessen for å melde behov ble også gjennomgått i detalj. Samlingen ble tatt opp og er gjort tilgjengelig på embetets nettsider slik at de som skal melde behov kan finne informasjon og veiledning til arbeidet med behovsmeldingen.

Gevinstrealisering på barnehage- og grunnopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.9 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstrealiseringsplanen skal statsforvalteren redegjøre for realiseringen av gevinst på oppgavene informasjon- og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn. Statsforvalteren skal i tillegg tabellrapportere på ressursbruk og kvalitet for nevnte oppgaver.

I henhold til gevinstrealiseringsplanen skal statsforvalteren redegjøre for realiseringen av gevinst på oppgavene informasjon- og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn. Statsforvalteren skal i tillegg tabellrapportere på ressursbruk og kvalitet for nevnte oppgaver.

Tabellrapporteringen vil ta utgangspunkt i spørsmålene som Kommunal og Distriktsdepartementet (KDD) benyttet i sin kartlegging av ressursbruk og kvalitet høsten 2018.

Barnehage- og utdanningsavdelingen:

Vi opplever en gevinstrealisering ved at vi er blitt et større fagmiljø med økt profesjonalisering. Stor turnover i avdelingen trekker i motsatt retning, det tar tid å bygge kunnskap og kompetanse ved stor utskifting av erfarne medarbeidere.

Størrelsen på embetet utfordrer oss, både på antall klagesaker som er ressurskrevende og behov for økt lederressurs for koordinering. Vi arbeider kontinuerlig med hvordan vi skal løse oppdraget vårt på en god måte, og slik at kommunene opplever oss som tett på.

Vi arbeider kontinuerlig med å utvikle maler for flere klagesaksområder og for tilsyn. Vi har faste faggrupper som lager utkast, før malene godkjennes av

ledergruppa og legges i ePhorte. Klagesaker behandles i de tre rettssikkerhetsseksjonene, og diskuteres både i faggrupper og i seksjonene. Vi er det største embedet og har mange saker på de fleste områdene, og dette gir oss mulighet til å bli gode og å ha en effektiv saksbehandling.

Vi har organisert tilsynsarbeidet vårt med en tilsynskoordinator som organiserer det praktiske arbeidet etter at tilsynsgrupper og tilsynsystema er valgt. Tilsynskoordinator arbeider tett med vår statistikk- og analysegruppe, noe som bidrar til økt treffsikkerhet i ROS-arbeidet og valg av tilsyn. Vi har i tillegg satt i gang et arbeid for at alle tilsynsgruppene som har tilsyn med samme tema møtes underveis i arbeidet med tilsynsrapportene for å drøfte hvilket faktum de legger til grunn for å fastslå brudd/ikke brudd på regelverket.

Embedet har prioritert klagesaksbehandling og tilsyn i 2021. Vi har en kontinuerlig prosess knyttet til hvordan vi best kan nå ut med informasjon og veiledning. Vi har faste møter med kommunalsjefene, noe som oppleves positivt for oss, og som også de gir gode tilbakemeldinger på.

I 2021 har vi for de lokale kompetanseordningene funnet en felles modell for Samarbeidsforum i Oslo og Viken.

Videre har vi, for egne midler, utviklet og tatt i bruk et nytt digitalt system for søke- og behandlingsprosessen i tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling. Dette har gitt økt brukervennlighet for alle barnehage- og skoleeiere og UH som melder behov gjennom ordningen, lettet arbeidet for de regionale arbeidsgruppene og samarbeidsforum samt ført til mindre feil. Vi mener også at systemet kan bidra til en mer likeverdig tilgang til midler i ordningene.

Gevinstrealisering: Ressursbruk og kvalitet på oppgaver knyttet til informasjon og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn

Betegnelse på rapporteringskrav	Tilsyn	Klagesaksbehandling	Informasjon og veiledningsoppgaver
Antall årsverk benyttet til oppgaven	20	32	12
I hvilken grad vurderer statsforvalteren at oppgaven blir løst med tilstrekkelig kvalitet?	4	4	4
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig kapasitet til å løse denne oppgaven?	4	2	4
I hvilken grad er statsforvalteren tilstrekkelig tilgjengelig for å løse denne oppgaven?	4	3	3
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig kompetanse til å løse denne oppgaven?	5	5	5
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig endringsdyktighet til å løse denne oppgaven?	5	4	5
I hvilken grad har statsforvalteren tilstrekkelig rettssikkerhet i utførelsen av denne oppgaven?	5	5	5
Dersom statsforvalteren har svart verdien 1 eller 2 på ett eller flere av spørsmålene over, ønsker vi å vite årsaken til dette		I håndhevingsordningen har vi saksbehandlingstid på 157 dager i saker der aktivtetsplikten er brutt. Vi hadde 133 saker med inn i embedet ved sammenslåingen og vi har fortsatt ca 130 saker som restanse. Vi vil i 2022 gjennomføre et restanseprosjekt internt i embedet for å få ned saksbehandlingstiden/få unna restansene.	

I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.8.10.1 i TB)

Rapportere på

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (integreringsloven/introduksjonsloven) skal statsforvalteren rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Det har blitt behandlet 20 klager innen introduksjonsloven/integreringsloven. 14 av disse omhandlet rett til deltakelse i introduksjonsprogram. De øvrige klagen omhandlet forlengelse av introduksjonsprogrammet (3), størrelsen på stønaden (1), stans av program (1) og sen oppstart av introduksjonsprogrammet (1).

Det var totalt åtte menn og 12 kvinner som klaget. Det ble gitt medhold i to av sakene, en sak ble opphevet og sendt tilbake til kommunen for ny vurdering. I de øvrige sakene opprettholdt vi kommunens vedtak.

På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.8.10.2 i TB)

Rapportere på

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (integreringsloven/introduksjonsloven) skal statsforvalteren oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Innen opplæring i norsk og samfunnskunnskap ble det behandlet 12 klager. Ni av disse omhandlet fritak fra plikt til prøve, en klaget på fristen for rett til gratis norsk opplæring og to klager gjaldt gjennomføring av prøvene.

Det var seks klager fra menn og seks klager fra kvinner. Ingen av klagen fikk medhold.

Statsforvalteren skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.8.10.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gjennomføre statsborgerseremonier for alle nye statsborgere i fylket som har fylt 12 år, samt medvirke til at andelen av nye statsborgere som deltar på seremoniene øker.

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier som er avholdt, totalt antall utsendte invitasjoner til nye norske statsborgere og totalt antall nye statsborgere som har deltatt i statsborgerseremoniene i fylket.

På grunn av pandemien ble planlagte statsborgerseremonier også i 2021 avlyst. I mars sendte vi ut 3688 gratulasjonsbrev til våre nye borgere i Oslo og Viken. Sammen med brevet fikk nye borgere som ønsket gaveboken: «Velkommen som ny statsborger» en svarslipp som de kunne sende inn til embetet. Totalt ble det sendt ut 1411 gavebøker.

Statsforvalteren skal også rapportere på.... (fra kapittel 7.3.8.10.4 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal også rapportere på antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (også personer som ikke er omfattet av integreringsloven/introduksjonsloven). I tillegg skal statsforvalteren rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. integreringsloven/introduksjonsloven.

Kommunene i Oslo og Viken rapporterer om 3773 (herav 41 asylsøkere) deltakere 1. halvår, og 3928 (herav 52 asylsøkere) deltakere 2. halvår 2021. Det ble benyttet 373,09 årsverk første halvår og 375,53 årsverk andre halvår for å gi opplæring til deltakerne.

Bosetting av nyankomne flyktninger (fra kapittel 7.3.8.10.5 i TB)**Rapportere på**

Det vises til styringsparameter 3.3.3.2.1. Statsforvalteren skal kort redegjøre for samarbeid mellom stat, kommune og fylkeskommune om rask og treffsikker bosetting samt gi en vurdering av samarbeidet.

Samarbeide om rask og treffsikker bosetting er lagt til det vi kaller "Velferdsprosjektet", hvor blant andre Viken fylkeskommune, Nav Øst-Viken, Nav Vest-Viken og Husbanken deltar sammen med Statsforvalteren. Prosjektet har som effektmål at regionale aktører er bedre samordnet og kommunene gir bedre tjenester på velferdsfeltet. Ett av resultatmålene er at aktørene samarbeide om aktiviteter hvor dette er formålstjenlig for kommunene;

Viken fylkeskommune, som har et helt sentralt ansvar for det regionale integreringsarbeidet i Viken har i 2021 vært invitert med i Velferdsprosjektet (regional arbeidsgruppe) med fagkoordinator. Arbeidsgruppen møter hver 14. dag.

Viken fylkeskommune var invitert til SFOV og Husbanken øst sin samling «Bolig- og velferdskonferansen 2021». Programmet hadde ordførere, kommunaldirektører, bydelsdirektører og andre ledere og fagpersoner fra kommunene og bydelene i Oslo og Viken som målgruppe. Her holdt Viken fylkeskommune innlegget «Integrering i en fylkeskommunal sammenheng».

Statsforvalteren i Oslo og Viken har også i 2021 deltatt i Østlandsettverket mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Her deltar også UDI, Bufdir, RVTS, politiet, Viken fylkeskommune, Statsforvalteren m.fl. På «Bolig- og velferdskonferansen 2021» hadde nettverket ansvar for sesjonen «Sosiogeografisk segregering». Her stod hovedpunkter i NOU 2020: 16 Levekår i byer — Gode lokalsamfunn for alle, sentralt. Sesjonen var godt besøkt.

Fra Viken fylkeskommune har Statsforvalteren mottatt og gjort seg kjent med «Vi i Viken 1/2021 - Kunnskapsgrunnlag for integrering»

Arbeidet i Velferdsprosjektet, som i 2021 har hatt som effektmål at regionale aktører kjenner hverandres oppdrag og aktiviteter, har resultert i at integrering er ett av hovedområdene som regionale aktører - Fylkeskommunen, Nav Øst-Viken, Nav Vest-Viken, Husbanken øst, Bufetat, KS og Statsforvalteren, skal konsentrere samarbeidet om i 2022.

Fylkeskommunen inviterte i medio desember 2021 Statsforvalteren, Nav Øst- og Vest-Viken, KS region Viken, til å være med i arbeidsgruppe for regionale aktører med relevans for fylkeskommunens anbefaling om anmodning for bosetting i Viken fylkeskommune. Statsforvalteren stilte seg positiv til invitasjonen og deltar derfor i nevnte arbeidsgruppe. Som et resultat av Velferdsprosjektets effektmål og resultatmål deltar også en kontaktperson på statistikkområdet hos Statsforvalteren som arbeidsgruppen kan drøfte mulig samarbeid om statistikk med.

Sett i lys av 7.3.8.10.5 i TB og at Statsforvalteren som sektormyndighet skal medvirke til iverksetting av nasjonal politikk bl.a. gjennom veiledning og dialog med kommunene, fylkeskommunene og berørte virksomheter, samt at Statsforvalteren skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket, ta samordningsinitiativ i fylket overfor andre statlige virksomheter og andre aktører der det er aktuelt, vurderer Statsforvalteren samarbeidet slik det er beskrevet over, som helt nødvendig. Vi erfarer videre at relasjonelle faktorer mellom aktørene er gode og at dette bidrar til et produktivt arbeid for å sikre at nasjonale mål på bosettingsområdet nås på tvers av nivå og sektorer.

Rapporter på antall årsverk mm (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

Rapportere på

- Antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene samlet per 31.12.2021, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene hos statsforvalteren.
- Antall årsverk i landbruksavdelingen og antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning per 31.12.2021.
- Ressurser benyttet til planlegging og gjennomføring av kontrollplanen på landbruks- og reindriftsområdet.

Antall årsverk i kommunal landbruksforvaltning i Oslo og Viken pr 31.12.2021: 110,7 årsverk. Hos Statsforvalteren er største delen av landbruksavdelingens arbeid med kontroll gjelder husdyrkonsesjon, tilskudd til veterinærers reiser og forvaltningskontroll av kommunene. Det er krevende å anslå akkurat tidsbruk, og hva som inngår i begrepet "kontroll på landbruksområdet". Vi har anslått etter beste evne.

Årsverk mm

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos SF per 31.12.2021.	40.3
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos SF per 31.12.2021.	0.0
Antall årsverk brukt til kontroll hos SF i 2021 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt. 3.3.1.2.1.	3.0
Antall årsverk brukt til kontroll hos SF i 2021 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt. 3.3.1.2.2.	0.0
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2021 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1	23.0
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2021 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1.	0.0

I antallet årsverk i landbruksavdelingen er sykemeldte inkludert. I tillegg har avdelingen ved nyttårsskiftet også to personer fulltid på arbeidstrening finansiert fra NAV. Antall årsverk i kommunal landbruksforvaltning i Oslo og Viken pr 31.12.2021: 110,7 årsverk. Største delen av landbruksavdelingens arbeid med kontroll gjelder husdyrkonsesjon, tilskudd til veterinærers reiser og forvaltningskontroll av kommunene.

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart. (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)**Rapportere på**

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart (AR5) skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5.
- Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan.

Gjennomførte tiltak

Informasjon i forbindelse med massivoppdateringen ble sendt ut til kommunene via vårt nyhetsbrev. Også informasjon om kurstilbud fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) og innrapportering av kommunale rutinebeskrivelser ble distribuert via vårt nyhetsbrev. Ellers deltar vi på de Norge Digitalt-fora der Geovekstprosjekt planlegges og periodisk ajourhold av AR5 spilles inn. Det har nå blitt utformet egne AR5-prosjekt i Geovekst-regi, der kun periodisk ajourhold av AR5 inngår. Også i år har det blitt presisert at kommunene skal ha en rutinebeskrivelse for løpende ajourhold av AR5. I tillegg har vi gjennomført forvaltningskontroll av tre landbrukskontor, der AR5 har vært tema.

I Viken har 48 av 51 kommuner gått over til Sentral felles kartdatabase (SFKB). Fredrikstad, Hvaler og Lillestrøm har ikke gått over til denne forvaltningsløsningen ennå. Oslo innførte SFKB i 2021.

Kommunenes utfordringer

Ut fra oversiktene hos NIBIO kan det se ut som om Enebakk, Gjerdrum, Hole, Sigdal, Krødsherad og Rollag ikke har levert ajourhold av AR5 i 2021.

Krødsherad rapporterer om at de ikke har fanget opp endringer som skulle tilsi et behov for oppdatering av markslagskartet.

I Sigdal meldes det om at rutinene er gode, men at personell-situasjonen er utfordrende, siden saksbehandlere på teknisk skal fylle mange roller, også som beredskapssjef. Kartansvarlig har derfor måttet prioritere andre oppgaver i 2021.

Hole kommune har også utfordringer med personellsituasjonen, og melder om pappapermisjon som årsak til uteblitt ajourhold av AR5 i 2021, i tillegg til noen tekniske årsaker. De melder også at det dreier seg om svært små arealer som krever ajourhold.

Gjerdrum melder at kvikkleireskredet har endret en del areal, men at det ikke er klart hva som skal reetableres til tidligere tilstand. Løpende ajourføring har derfor uteblitt i 2021.

Enebakk rapporterer om svært redusert bemanning (nær 50 %) både i 2020 og 2021, og fremholder dette som begrunnelse for uteblitt ajourhold.

Rollag har ikke begrunnet uteblivelse av ajourhold.

Aurskog-Høland beskriver at de har hatt store utskiftninger av mannskap de siste par årene, og derfor ikke fått ajourført alle endringer. Samarbeidet med geodata-enhet er godt, og er kanskje grunnen til at det likevel er et visst ajourhold av datasettet. Også Nittedal rapporterer om kapasitetsproblemer, selv om det også her har kommet inn ajourholdsdata i 2021. Modum kommune melder også om kapasitetsproblemer, men at de nå har fått på plass en geodataingeniør, som også skal ha ansvar for AR5.

Kommentar til tabellutfyllingen

Det er ingen kommuner som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år og som samtidig ikke har planlagt periodisk ajourhold i gjeldende geodataplan. Oslo har en egen avtale med NIBIO for periodisk ajourhold, og de har nettopp (18. januar 2022) rapportert om oppstart.

Det er fem kommuner som ikke har rapportert på spørsmål om rutinebeskrivelse. Disse er da tatt med i antallet (18) som ikke har utarbeidet rutinebeskrivelse.

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5	Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	18	0	52

Anmeldelse (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)

Rapportere på

Rapportere om antall saker der anmeldelse er vurdert, antall saker som er anmeldt og hvilket regelverk sakene gjelder.

Det er ingen saker som er vurdert for anmeldelse i 2021.

Utteksling av informasjon - dyrevelferdssaker (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)

Rapportere på

Gi en kort vurdering av hvordan rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd fungerer.

Statsforvalteren har normalt to årlige dialogmøter med Mattilsynet. I 2021 ble desembermøtet som Mattilsynet har ansvaret for, utsatt til 2022 på grunn av sykdom i Mattilsynet. I disse møtene utveksler vi all relevant informasjon i ulike kontaktpunkter med Mattilsynet. Dyrevelferd er ofte ett av fagområdene som blir berørt, spesielt knyttet opp mot beitenæring.

I 2021 gjennomførte vi en undersøkelse der vi spurte kommunen om antall saker med brudd på dyrevelferdsregelverket. Resultatet av undersøkelsen viser at det ikke alltid er samsvar mellom sakene som vi får og som kommunen får.

Utteksling av informasjon om dyrevelferd

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker oversendt fra Mattilsynet	Herav antall saker der kommunen vurderer at foretaket ikke oppfyller vilkåret vanlig jordbruksproduksjon, § 2	Herav antall saker kommunen har avkortet, § 11 første ledd	Herav antall saker kommunen har utbetalt tilskudd som omsøkt
Saker som gjelder avtalens punkt 3 a (forbud mot hold av dyr)	0	0	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 b (hø/delvis avvikling)	0	0	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 c (kronisk dårlige dyrehold)	1	0	0	1
Saker som gjelder avtalens punkt 3 d (alvorlig vanskjøtsel av dyr)	0	0	0	0
Saker som ikke er i tråd med rutinen punkt 3	0	0	0	0

Vi har i 2021 fått oversendt en kopi av sak om brudd på dyrevelferdsregelverket. Statsforvalteren har vært i kontakt med saksbehandler i kommunen om forholdet, men kan ikke se at kommunen har vurdert dette i behandlingen av søknaden om produksjonstilskudd for 2021. Vi vil ta kontakt med kommunen å følge opp dette.

Rutineutveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Totalt antall møter	Herav antall møter samarbeidsavtalen var tema	Herav antall møter der pågående saker var tema	Herav antall møter der kontaktperson med ansvar for oppfølging av samarbeidsavtalen i Statsforvalteren møtte
Møter gjennomført med Mattilsynet	1	0	1	1

Avvikling av pelsdyrproduksjon (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)

Rapportere på

Rapporter iht. tabell vedrørende vedtak knyttet til avvikling av pelsdyrproduksjon.

Det er behandlet og utbetalt en søknad om kompensasjon etter avvikling i 2021. Vi har mottatt en søknad om kompensasjon etter avvikling som ikke er behandlet på grunn av at søknad om dispensasjon ikke er avgjort hos overordnet myndighet. Vi har også mottatt et varsel om at det vil komme en søknad

fra en oppdretter som ikke hadde pelsdyr 15.01.2018, men som fortsatt drev næring med handel av pels. Vi har mottatt en søknad om kompensasjon for lavere årlig alderspensjon som avventer behandling til skattemelding for 2021 er klar.

Kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Ubehandlede saker	Saker under behandling	Ferdig behandlet
Kompensasjon etter avvikling	3	2	0	1
Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding	0	0	0	0
Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon	1	0	1	0
Sum 1142.77 - Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	105 350	0	0	105 350

Det er behandlet og utbetalt en søknad om kompensasjon etter avvikling i 2021. Vi har mottatt en søknad om kompensasjon etter avvikling som ikke er behandlet på grunn av at søknad om dispensasjon ikke er avgjort hos overordnet myndighet. Vi har også mottatt et varsel om at det vil komme en søknad fra en oppdretter som ikke hadde pelsdyr 15.01.2018, men som fortsatt drev næring med handel av pels. Vi har mottatt en søknad om kompensasjon for lavere årlig alderspensjon som avventer behandling til skattemelding for 2021 er klar.

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)

Rapportere på

I gevinstrealiseringsplanen for LMD forventes det at sammenslåing av statsforvaltere skal gi økt kvalitet gjennom mer ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis, og økt profesjonalisering og likebehandling innenfor områdene:

- Reindriftsloven
- Eiendomslovgivningen
- Husdyrkonsesjonsregelverket
- Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid, og regionale miljøtilskudd

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status for hvordan gevinstrealiseringsplanen følges opp på LMDs område, herunder ev. utfordringer og risiko knyttet til realisering av gevinst innen hver av de fire fagområdene.

For avdelingen som helhet ser vi at god opplæring av kommunene er vinn-vinn også for vår tidsbruk i senere saker. Gjennom å jobbe aktivt med digital kommunikasjon og informasjon sikrer vi også kvaliteten og mer ensartet rådgivning

Gode rutinebeskrivelser gjør oss mer effektive og sikrer lik behandling. Det samme gjør arbeidet med å lage "ofte stilte spørsmål" som ligger på våre nettsider.

Mer om de ulike områdene:

Eiendomslovgivningen

Vi ser ingen umiddelbar gevinstrealisering i form av behov for mindre saksbehandlerkapasitet innen eiendomslovgivningen. Antall saker er jevnt høyt og det nye embete har en kompleks struktur fra Halden i sør til Hallingskarvet i nord. Dette gir ulike utfordringer i relasjon til både arealbruk og eiendomslovgivning, fra tett befolka områder til mer perifere strøk. Det er opprettet en egen gruppe for juristene hvor det kontinuerlig arbeides med å harmonisere saksbehandlingen, sikre rettsikkerheten for brukerne og heve kvaliteten på saksbehandlingen totalt sett.

Husdyrkonsesjonsregelverket

Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid, og regionale miljøtilskudd:

Sammenslåingen har gitt Statsforvalteren i Oslo og Viken et robust fagmiljø for forvaltning av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, enn hver av de tre tidligere embetene hadde. Det er bredere kompetanse og mindre sårbart i tilfelle fravær av enkeltpersoner. Vi har etablert en faggruppe som møtes hver uke for å drøfte konkrete saker og henvendelser fra kommunene. Samordnet informasjon til kommunene gis via det ukentlige informasjonsbrevet til kommunene som Statsforvalteren i Oslo og Viken sender ut og eventuelle nettartikler.

Regionale Miljøtilskudd

Tilsvarende har vi fått til for regionale miljøtilskudd. I tillegg har vi samlet ofte stilte spørsmål og svar om regionalt miljøtilskudd (OSS) i et eget dokument. Denne oppdateres jevnlig, og er et viktig bidrag for en enhetlig praksis rundt forvaltningen av de regionale miljøtilskuddene i vår region. Kommunal landbruksforvaltning er invitert til digital møteplass på Teams, en time hver 14. dag. En arena uten fast agenda, men hvor spørsmål og kommentarer om miljøvirkemidlene i jordbruket kan tas opp, og kommunens saksbehandlere kan utveksle erfaringer/tips på tvers i regionen. Effekten av digital møteplass er færre telefoner og e-poster til oss, og en mer enhetlig praksis i kommunene når det gjelder forvaltning av blant annet regionalt miljøtilskudd.

Rapportering på kommunenes avvikshåndtering og avkorting (fra kapittel 7.3.9.10 i TB)

Rapportere på

Rapporter på kommunenes praktisering av avvikshåndtering og avkorting ved feilopplysninger i søknader om produksjons- og avløsertilskudd.

I tilbakemeldinga på årsrapporten vår for 2020 står det blant annet: «Det er rapportert fra feil søknadsomgang i tabell 7.3.9.5 Avkorting produksjonstilskudd. Statsforvalteren er bedt om å rapportere tall fra søknadsåret 2020, men har rapportert fra 2019.»

Vi har denne gangen kontaktet Landbruks- og matdepartementet for å få avklart hvilken søknadsomgang vi skal rapportere på i årsrapporten for 2021. I svaret fra

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

står det: "... ved rapportering på 2021 er det vedtakene som ble fattet i februar 2021 som det må rapporteres om." Vi rapporterer derfor på søknadsomgangen/søknadsåret for produksjonstilskudd i 2020 (søknadsfrister 15.3.2020 og 15.10.2020). Vedtakene for disse søknadene ble fattet i februar 2021 og utbetalingene skjedde på regnskapsåret 2021.

I Oslo og Viken er det 52 kommuner. Det er mottatt og behandlet totalt 6 317 søknader om produksjonstilskudd. 11 av søknadene ble avvist. 46 av søknadene ble avslått. Antall søknader per kommune varierer fra 14 søknader i Nesodden kommune til 581 søknader i Indre Østfold kommune.

Avkortinger fordeler seg slik:

Avkorting ved regelverksbrudd (§ 11):

Plantevernjournal - 10 avkortinger. Avkortet beløp i sum er 164 009 kroner

Gjødselplan - 155 avkortinger. Avkortet beløp i sum er 1 347 632 kroner. 32 av disse søknadene er i tillegg avkortet på grunn av feilopplysninger.

Andre - 24 avkortinger. Avkortet beløp i sum er 367 885 kroner.

Avkorting pga feilopplysninger (§ 12): 179 avkortinger. Det er avkortet for til sammen 972 027 kroner. 14 av kommunene har ikke foretatt noen avkortinger pga feilopplysninger. Én kommune har avkortet 23 % av søknadene. De øvrige kommunene har avkortet fra 0,4 % av søknadene til 7,5 % av søknadene. Kommunene blir stadig bedre til å begrunne både gjennomførte avkortinger og hvorfor det ikke avkortes.

Tiltak: I 2021 har vi gjennomført fire webinarer for kommunene med utgangspunkt i produksjonstilskudd. Webinarene hadde fokus på internkontroll, bruk av nye rapporter i saksbehandlingssystemet for produksjonstilskudd, avkortinger og det siste webinaret gjaldt hvordan regnskapsrapporter kan brukes i vurderinga av grunnvilkåret om vanlig jordbruksdrift. Planene for webinarer i 2022 er ikke ferdige ennå. Vi tar blant annet sikte på å arrangere flere webinarer for saksbehandlerne i kommunene om bruk av rapportene som kommunene kan kjøpe ut fra saksbehandlingssystemet. Vi kommer også til å følge opp forslag til temaer fra kommunene. Ved vår forvaltningskontroll av kommunene fokuses det på at kommunene må dokumentere både vurderingene som gjøres når det er avvik mellom omsøkt og godkjent antall dekar eller dyr, og konklusjonen.

Hva kan Landbruksdirektoratet (Ldir) og LMD gjøre? Ldir har utarbeidet flere rapporter de siste årene som kommunene og Statsforvalteren kan kjøpe ut fra saksbehandlingssystemet. Rapportene inneholder rådata og trenger prosessering, noe som kan være krevende. Nytteverdien av rapportene kunne vært enda høyere med større grad av forhåndsbearbeiding fra Ldirs side. Tydelige og lett forståelige retningslinjer i rundskrivene er avgjørende for god forvaltning. Landbruksdirektoratets nye nettsider og omlegging til heldigitale rundskriv i 2021 skapte mye frustrasjon i kommunene. Mange sliter fortsatt med å finne fram.

Avkorting ved feilopplysninger

Betegnelse på rapporteringskrav	Totalt antall saker der kommunen har avkortet	Herav antall saker der kommunen har avkortet merutbetalingen	Herav antall saker der kommunen har avkortet mindre enn merutbetalingen	Herav antall saker der kommunen har avkortet mer enn merutbetalingen	Herav antall saker der kommunen ikke har avkortet
Foretak som har ført opp feilopplysninger for søknadsomgangen 2021 (som ville ført til en merutbetaling)	179	43	96	40	423

Det er ca 600 søknader (i underkant av 10 % av søknadsmassen) med avvik, som kunne ført til for mye utbetalt tilskudd. En tredjedel av disse har et avvik som er lavere enn 1000 kr.

Rapportering jord-, konsesjons- og odelslov (fra kapittel 7.3.9.12 i TB)

Rapportere på

Rapportere i tabeller om saker statsforvalteren har behandlet etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i 2021

Saker etter jord- og konsesjonslov - vedtak

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Endret	Stadfestet
Vedtak i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	1	0	1
Vedtak i klagesaker om deling – jordloven § 12	11	0	11
Vedtak i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd (forskrift om nydyrking)	0	0	0
Vedtak i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0	0	0
Vedtak i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten - jordloven § 8 tredje ledd	1	1	0
Vedtak i klagesaker om konsesjon – konsesjonsloven § 9	1	1	0
Vedtak i klagesaker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar – konsesjonsloven § 9	3	2	1
Vedtak i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie – konsesjonsloven § 9 siste ledd	1	0	1
Vedtak i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense – konsesjonsloven § 7	1	0	1

Saker etter jord- og konsesjonslov - utfall av søknaden/saken

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Innvilget uten vilkår	Innvilget på vilkår	Avslått	Fritak	Pålegg gitt	Ingen pålegg	Merknad
Utfall av søknaden i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	1	0	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om omdisponering – jordloven § 9	1	1	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden om deling i klagesaker – jordloven § 12	11	0	0	11	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om deling – jordloven §12	9	7	1	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	11	9	2	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	1	1	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar - konsesjonsloven § 9	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar - konsesjonsloven § 9	1	0	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	1	0	1	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense - konsesjonsloven § 7	1	0	0	1	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om fritak fra driveplikten – jordloven § 8 a	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0							
Utfall av søknaden i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	1	0	0	0	0	0	1	
Utfall av saken i førsteinstansbehandling av saker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	0							

Saker etter jord- og konsesjonslov - omdisponering

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Dyrka areal (fulldyrka- og overfatedyrka jord og innmarksbeite) ant. da.	Dyrkbart areal (skog, myr, etc.) ant. da.
Bolig	0		
Hytte ol.	0		
Forretn., kontor, industri	0		
Off./priv. tjenesteyting	0		
Andre byggeområde	0		
Skogplanting	0		
Samferd. og tekn. infrastruktur	1	1	0
Grønnstruktur	0		
Golf	0		
Forsvaret	0		
Andre landbruksformål	0		
Bruk og vern av sjø og vassdrag	0		

Saker etter jord- og konsesjonslov - driftsenhet

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Driftsenhet	Ikke driftsenhet
Vedtak	2	2	0
Påklaget til Landbruksdirektoratet	1	1	0

Saker etter jord- og konsesjonslov - omgjøring

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	§ 35 første ledd a) jf. annet ledd	§ 35 første ledd b) jf. annet ledd	§ 35 første ledd c) jf. annet ledd	§ 35 tredje ledd
Varsel om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	0				
Varsel om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	0				
Vedtak om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	0				
Vedtak om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	0				

Saker etter jord- og konsesjonslov - kontrollhemmel

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Delingssak	Drivepliktsak	Omdisponeringssak	Konsesjonssak
Antall saker	0				

Arbeidet for utsatte barn og unge (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)

Rapportere på

Vi viser til oppgave 5.2.2.1 Koordinert innsats for utsatte barn og unge og deres familier i VØI.

Statsforvalteren jobber strategisk og langsiktig for samordning av tjenestetilbudet til utsatte barn og unge og deres familier. Vi ber om en rapportering på effekten av tiltak som er gjennomført på dette området i 2021. Statsforvalteren skal gi en vurdering av resultatene av tiltakene, se hjelpetekst.

Vi jobber strategisk og langsiktig for samordning av tjenestetilbudet til utsatte barn og unge og deres familier. Vi besluttet for 2021 og 2022 å etablere Velferdsprosjektet. Prosjektet jobber både internt på tvers av avdelinger, og regionalt på velferdsfeltet.

Vi har bidratt til samarbeid og koordinert innsats mellom relevante regionale aktører for å styrke kommunenes samordning om utsatte barn og unge. Kommunenes arbeid forutsetter at regionalt nivå er samordnet tverrseksjonelt, og vi jobber derfor også avdelingsovergripende internt for å løse tverrfaglige «velferdsoppdrag» og styrke helhet og samarbeid.

I 2021 var cirka 30 tverrfaglige oppdrag lagt til Velferdsprosjektet, og inkluderte oppdrag som oppvekstreformen (barnevernreformen), utsatte barn, barnekonvensjonen mv

Eksempler på aktivitet i 2021 som har bidratt til koordinert innsats for utsatte barn og deres familier:

- Møter mellom regionale aktører
- Orientering om hverandres oppdrag med søkelys på hvor det er knyttet forventinger til samordning og samarbeid om oppdrag. Knytte kontakter.
- Styrket samarbeid og samordning/koordinering av planinnspill i høringsprosesser, herunder temaer som Barnevernsreformen og boligsosiale hensyn i plan.
- Flere av deltakerne har vært representert og deltatt sammen i ulike læringsnettverk for kommuner/bydeler herunder Nettverk velferdsfab, Nettverk helhetlig boligplan og Viken Verksted (KS).
- Flere av regionale deltakerne har sammen gjennomført møter med kommuner og bydeler i forberedelsene av planlagt nettverk knyttet til unge med bostedsutfordringer i 2021.
- Samarbeid om innhold og gjennomføring av flere webinar og samling med innhold rettet mot samordning, samarbeid og tverrfaglighet i kommunene. Her har også barnekonvensjonen vært tema.
- Barnekonvensjonen har ofte vært et tema i ulike læringsnettverk for kommuner/bydeler.
- Samarbeid om gjennomføring av to-dagers bolig- og velferdskonferanse. Fysisk samling og streamet.
- Da vi opplever manglende kunnskap om vergemål og manglende oppfølging av meldeplikten særlig hos barneverntjenesten når det gjelder barn som er uten en fungerende verge, er det gjennomført et digitalt kurs for å heve kompetansen hos barneverntjenesten.
- Vi har gjort en vurdering av kompetansebehov i kommunene, se også rapporteringspunkt 3.2.1.1.2.1.
- Avklaring av hovedsamarbeidsområder for 2022 er definert og forankret; unge med bostedsutfordringer, lovendringer om i særlovene på velferdsområdene om samarbeid, barnevernsreformen, integrering og lavinntekt
- Vi har bidratt med økt konkret kunnskap i kommunale tjenester med flere webinarer, med tema som "Å snakke med barn" i samarbeid med RVTS, og "Bruk av barnekonvensjonen i kommunale planer" i samarbeid med Barneombudet.
- På kommunenivå har vi bidratt med planinnspill på kommunale planer og signaler til kommunens ledelse via vårt forventningsbrev.

Velferdsprosjektet legger til rette for økt samhandling og samarbeid både mellom regionale aktører og regionale aktører i forhold til kommunene. Vi har etablert samarbeid og delt kunnskap både på ledernivå og mellom rådgivere.

Vi vurderer at Velferdsprosjektet 2021 har bidratt til at regionale aktører er bedre samordnet og videre gitt bidrag til at kommunene har kunnet bedre tjenestene på velferdsfeltet.

Effekt/resultat av tiltakene

Det er vanskelig å gi en samlet faglig vurdering av effekt tiltakene våre har fått for utsatte barn og unge.

Vi vurderer likevel at det å jobbe både overordnet med regional samordning, og direkte med tiltak med opplæring og kompetansehevende tiltak mot ansatte i tjenestene bidrar til et bedre tjenestetilbud.

Satsningsområdene for 2022 er felles etablert med Husbanken, NAV, KS, BUFetat og Viken fylkeskommune. Vi vil 2022 jobbe videre med konkretisering av planer på de omforente hovedområdene, herunder utvikling av måleparametre for å kunne vurdere Velferdsprosjektet resultatmåloppnåelse.

Utvalgte satsninger for 2022 er

1. Tiltak for unge bostedsløse
2. samarbeidslovgivningen
3. Barnevernsreformen
4. Integrering
5. Lavinntekt

Det todelte målet i rovviltpolitikken (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status i forvaltningen av det todelte målet for rovviltpolitikken, både på landbruks- og reindriftsområdet

Det todelte målet i forvaltningen av rovvilt er krevende, noe som innebærer stor innsats og ressursbruk. Statsforvalteren i Oslo og Viken er fortsatt en del av to rovviltregioner og drifter to sekretariat (region 2 og 4) med tilhørende bestandsmål for gaupe og ulv. Vi er organisert med en faggruppe på tvers av landbruks- og klima- og miljøvernavdelingen hvor de fleste oppgavene knyttet til rovvilt- og beitedyrproblematikk skal løses. Vi opplever at det gir en god dialog mellom avdelingene og et godt utgangspunkt for å jobbe med den todelte målsettingen i rovviltforvaltningen.

Tall fra 41 aktive og organiserte beite- og sankelag i Oslo og Viken viser at det ble sluppet nærmere 96 000 sau og 8 900 storfe på utmarksbeite i 2021. Rundt 85 % av sauen og 65 % av storfeet befinner seg i Viken sin del av rovviltregion 2 og resten i region 4. Lammetapene varierte fra 1,9 % som det laveste på fjellbeite til 16,1% som det høyeste på skogsbeite med et gjennomsnitt for hele fylket på 5,1 %.

I 2021 betalte vi i underkant av 5 000 000 kroner til forebyggende tiltak mot rovviltskader i våre to rovviltregioner. De mest effektive tiltakene for å skille rovvilt og beitedyr i tid og rom er flytting til mindre rovviltutsatte områder (fjellbeiter) i region 2 og oppsetting av rovdyravvisende elektriske gjerder i region 4. Det ble utbetalt henholdsvis 400 000 kr og 3 000 000 kr til disse tiltakene i fjor. I tillegg ble det innvilget drøyt 900 000 kroner til elektronisk overvåking i hele fylket. Det tildeles også midler til konfliktdependende tiltak, rundt 1 400 000 kroner i 2021. Etter vår vurdering er konfliktnivået varierende i fylkene. Mest konflikter er knyttet til forvaltningen av ulv generelt og kommuner innenfor ulvesonen spesielt, og det er derfor behov for å prioritere disse områdene.

I rovviltregion 2 er bestanden av gaupe høyere enn bestandsmålet. Tre års gjennomsnitt av antall familiegrupper (15,5) viser at regionen er over det nasjonalt fastsatte målet på 12. Det er vedtatt kvoter for jakt med mål om å bringe bestanden ned mot bestandsmålet. Til tross for at gaupebestanden for 2021 nådde det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger, er den fortsatt langt under bestandsmålet (6) i region 4 med tre registrerte ynglinger i 2021. For ulv (felles bestandsmål med region 5) har vi ligget over bestandsmålet siden 2016.

Etter to rolige beitesesonger i 2019 og 2020, ble beitesommeren 2021 preget av ulveskader på utmarksbeiter i kommunene Nesbyen, Flå og Eidsvoll, og på innmarksbeiter i Rakkestad og Marker. Omtrent midt i beitesesongen ble det avbildet og dokumentert tap av sau til ulv i kommunene Flå og Nesbyen øst for Hallingdalselva (region 2). Statsforvalteren innvilget skadefellingstillatelse på en ulv og tidlig nedsanking for en besetning med store tap. Den skadegjørende ulven ble først felt under lisensfelling i desember.

Statsforvalteren innvilget fellingstillatelse på en ulv og utsatt beiteslipp for sau i beiteprioriterte skogsområder på østsida av Mjøsa mellom Eidsvoll, Stange og Nord-Odal kommuner (region 4), etter dokumentert tap av sau til ulv allerede ved beiteslipp. Ulven ble ikke felt i dette området til tross for gjenatte fellingsforsøk gjennom hele beitesesongen.

Det er dokumentert to skadetielfeller til ulv på inngjerdede beiter i Østfold i tillegg til ett skadetielfelle hvor sauene gikk utenfor inngjerding. Områdene ligger innenfor rovviltprioriterte områder, og det ble derfor ikke innvilget skadefellingstillatelse etter hendelsene.

Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene (fra kapittel 7.3.10.2.2 i TB)**Rapportere på**

Rapporter på status for forvaltningen av ordningene Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap, både på landbruks- og miljøområdet.

I 2021 ble det innvilget tilsagn for rundt 5 600 000 kroner til de syv områdene med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) i Oslo og Viken. Av disse gikk 1 700 000 kroner til ulike tiltak innen landskapsskjøtsel (beiting, inngjerding og vegetasjonsnydding) og 1 600 000 kroner til kulturminner og kulturmiljøer (blant annet automatisk freda kulturminner og verneverdige bygninger). I tillegg ble det brukt rundt 700 000 kroner brukt til å bedre det biologiske mangfoldet (slåttemark, trua naturtyper, fjerning av fremmede skadelige arter og til tiltak for pollinerende insekter). Tilnærmet samme beløp gikk til andre næringsretta tiltak som næringsutvikling, maskiner og utstyr.

Effekten av å være et UKL-område blir stadig mer synlig for grunneierne, men det tar relativt lang tid og krever mye arbeid fra forvaltningen spesielt i etableringsfasen. Gjennomførte tiltak og muligheten til å søke om tilskudd, viser at det utgjør en positiv forskjell å være et UKL-område.

Utfordringer i kommunene

Rygge: UKL Rygge er for tiden i prosess med å ferdigstille en forvaltningsplan for området. I den forbindelse har vi forsøkt å nå ut til en rekke aktører som kan ha interesse av å delta i dette arbeidet. Utfordringen er å få aktørene til å prioritere å delta (tidsklemme og kanskje ikke alle har en forståelse av hva ordningen kan bety for dem?). Basert på dette og at antall søknader til søknadsfristen godt kunne vært langt flere, ser vi at vi har en jobb å gjøre med å formidle mer om ordningen ut til gårdbrukerne i området. Vi planlegger arbeide mer med bruk av ulike kommunikasjonskanaler samt bli flinkere til å informere gårdbrukere innenfor UKL-området også når de tar kontakt vedr. andre ting. Arbeidet med forvaltningsplanen i UKL Rygge har også blitt noe forsinket på grunn av koronapandemien. Det er en klar fordel om medlemmer av den nye styringsgruppen møtes fysisk snart for å styrke samarbeidet og motivasjon til å bidra i arbeidet med forvaltningsplanen.

Leveld: Statsforvalteren deler bekymringen med Ål kommune over nedgangen i antall støler. Antall gårder som dreiv stølsdrift for rundt 30 år siden (1993) var 77, i 2007 var det 47 og i 2021 bare 25 gårder igjen med aktiv stølsdrift i Ål kommune. Vi ønsker derfor at det skal være mulighet for å kunne innvilge

tilskudd til stølsfjøs for mjølkeproduksjon selv når tiltaket ligger utenfor det geografiske UKL-området, gitt at driftssenteret ligger innenfor. Dette er også nedfelt i forvaltningsplanen for UKL-Leveld i punkt 3.1 første avsnitt: Tilskotsobjekt som ligg utanfor UKL-området kan søke tilskot om bruket ligg innanfor, men Landbruksdirektoratet har sagt nei til dette.

Statsforvalteren ønsker etter initiativ fra Ål kommune å drøfte denne problemstillingen med Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og Riksantikvaren.

Gjennomføring av modulkurs

Høsten 2021 arrangerte Statsforvalteren i samarbeid med kommuner med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket to av tre moduler av et kurs i næringsutvikling. Deltagerne på kurset som er bønder og grunneiere, vurderer å starte opp, eller er i gang med reiselivstilbud, lokalmatproduksjon eller andre former for næringsutvikling på gården. Hensikten med kurset er å gi kunnskap, inspirasjon og ideer til hvordan de kan utvikle reiselivstilbud, videreføring eller annen virksomhet på og rundt gården. I tillegg har det vært viktig å skape et nettverk som kan være gode støttespillere for deltakerne også i tiden etter kurset. Det gjenstår en modul av kurset som vil bli avholdt i mars 2022.

Andre større aktiviteter

Slåttetreff – på Bøensætre med plasser blir det arrangert slåttekurs i begynnelsen av august hvert år. Dette er et arrangement som samler folk på tvers av alder og tilhørighet, men med en interesse og glød for å opprettholde de gamle slåttearealene med sitt biologiske mangfold.

Fotoutstilling – i Leveld i Ål ble det sommeren 2021 arrangert en fotoutstilling kalt «Kulturlandskap i endring». Utstillingen ble åpnet av Oskar Puschmann fra NIBIO, og inneholdt 23 bilder – «før og nå» - som var satt opp i skogen rundt Leveld kunstnartun. Utstillingen ble godt besøkt gjennom sommeren.

Slåttekurs – i august 2021 ble det arrangert et todagers slåttekurs på Nordmarksplassene i samarbeid med norsk botanisk forening. Slåttekurset ga en innføring i skjøtsel av slåttemarker, botanikk og pollinerende insekter. Gjennom helgen kunne 18 deltakere prøve seg på praktisk slåttearbeid med ljå, lære å slippe eller hamre ljåen, delta i blomstervandring, høre om kulturlandskapshistorien til Nordmarksplassene og hvordan man kan lage sin egen blomstereng for insekter.

Skjøtselsplan for utvalgte kantsoner langs Sørkedalsvassdraget - i UKL-Sørkedalen ble det i 2021 utarbeidet en praktisk og operativ plan som gir et felles grunnlag for grunneiere og forvaltningsmyndigheter for hvordan skjøtsel kan skje i de aktuelle sonene langs Sørkedalsvassdraget. Planen ivaretar temaene skjøtsel av kantsone, erosjonssikring av elvekant, utøvelse av friluftsliv og ivaretagelse og fremheving av kulturminner balansert mot hensynet til naturmangfold.

Samordning

Arbeidet med UKL-områdene ligger hos de aktuelle kommunene, men de trenger hjelp og støtte fra Statsforvalteren for å forvalte disse områdene slik Staten har forventninger om. Statsforvalteren bruker derfor mye tid på å veilede kommunene i dette arbeidet. Vi har gjennom hele 2021 hatt månedlige dialogmøter med de seks kommunene som har Utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Regional kulturminnemyndighet i Oslo og Viken har deltatt på enkelte av møtene. Etter ønske fra kommunen vil vi fortsette denne møteformen også i 2022.

Når det gjelder samordning av tilskudd til tiltak i UKL-områdene, har vi litt ulik praksis når det gjelder landbruk- og miljømidler til UKL områder. Klima- og miljøvernavdelingen følger anbefalinger fra Miljødirektoratet om at det i størst mulig grad bør benyttes UKL-midler til tiltak for å ivareta biologisk mangfold, slik at midler fra Miljødirektoratet primært kan gå til områder med stort tiltaksbehov utenfor UKL-områdene.

Kommunestruktur (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal rapportere om eventuelle prosesser i kommunene der kommunesammenslåing har vært vurdert, og om hvordan det er blitt jobbet for å utfordre kommunene til dette.

Det har ikke vært noen prosesser i kommunene i 2021, der kommunesammenslåing er vurdert.

Vi har i tilbakemeldinger på enkelte kommuneplaner, pekt på at kommunesammenslåing bør vurderes som et alternativ.

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Kommentarer til de ulike departementsområdene:

Endring på 0525 fra 2020 til 2021:

KLD/KD/BFD/JD/ASD: Justert noe på postering (på resultatområde) av lønn til ledere og merkantilt ansatte.

KMD: Konsekvens av kommentaren over samt redusert husleie + styrking av områdene liv, helse og rettsikkerhet

HOD: Endret postering + styrket området med 10 stillinger

LMD: Budsjett og forbruk på dette området tilpasses ny budsjettfordelingsmodell. Nedtrekket skjer gjennom naturlig avgang. For 2021 er det effekten av lønnsoppjøret som skaper bildet av en liten økning. Tilpasningen til budsjetttrimmen fortsetter i 2022 og 2023.

I og med at reisevirksomheten er redusert og vi har tatt i bruk nye arbeidsformer, har vi styrket bemanningen på prioriterte områder. Oppgaver som omfatter rettighetssaker, liv og helse og barnevern er prioritert og løftet opp i 2021. Særlig har vi styrket Helseavdelingen på grunn av en stor og krevende saksmasse.

Endring fagdepartementer fra 2020 til 2021:

JD: Redusert administrativ kostnadsdekning til embetet for å styrke Vergemålsrådet midlertidig med ca. 7 årsverk, jfr embetets satsing på rettsikkerhetssaker.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2021	Fagdep. 2021	Kapittel 0525, 2020	Fagdep. 2020
Arbeids- og sosialdepartementet	14 187	5 795	10 301	5 733
Barne- og familiedepartementet	24 599	2 895	23 073	1 963
Helse- og omsorgsdepartementet	85 032	35 657	63 062	35 132
Justis- og beredskapsdepartementet	20 048	56 245	11 135	50 867
Klima- og miljødepartementet	39 453	11 264	36 301	9 833
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	96 205	1 813	118 634	1 806
Kunnskapsdepartementet	36 711	20 979	32 375	18 975
Landbruks- og matdepartementet	31 590	1 180	31 446	982
Andre	1 187	7	1 431	0
Sum	349 012	135 835	327 758	125 291

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Som tidligere år har vi hatt utfordringer på noen områder. I 2021 har vi likevel prioritert og spissede satsinger på saksfelt knyttet til liv, helse og rettsikkerhet. Konkret så har vi styrket helseområdet vesentlig, vi har satset på barn og unge og oppfølging av utsatte grupper som på vergemålsfeltet. Selv om det tar noe tid før satsingene virker fullt ut ser vi allerede resultater av endrede prioriteringer. Neste fase i denne satsingen er reduserte restanser på skolemiljø saker. Når det gjelder restanseprosjektet på helse takker for bidraget fra andre embeter.

I og med at vi har tatt i bruk nye arbeidsformer har vi kunnet satse på økt bemanning på saksfeltene vi viser til ovenfor. Derfor er også tildelingen på kapittel 0525 disponert for 2021. Beløp som søkes overført til 2022 har sitt utspring i 2020.

4 Styring og kontroll hos statsforvalteren

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging

Den årlige planleggingen starter i det vi mottar foreløpig tildelingsbrev. Våre tilbakemeldinger til departementet på dette er resultat av en prosess med hele ledergruppen. Denne prosessen ender hvert år i en to-dagers budsjett- og styringssamling hvor planene for kommende år fastsettes. Embetet har de senere årene jobbet målbevisst med flerårige planer, herunder bemannings- og kompetansevurderinger. Dette har resultert i en ekstra satsing på prioriterte områder over flere år, finansiert gjennom mindreforbruk.

Embetets strategiske mål danner sammen med virksomhets- og økonomiinstruksen og det årlige tildelingsbrevet, grunnlag for embetets og avdelingenes virksomhetsplaner for det enkelte år. Våre strategiske mål er:

- Vi er tilgjengelige for våre innbyggere og skriver klart språk
- Vi har god dialog med kommuner og foretak
- Vi fatter korrekte beslutninger som ivaretar innbyggernes rettigheter og plikter
- Vi er en attraktiv og veldrevet organisasjon

Embetet utøver betydelig grad av delegering av fag-, personal- og budsjettansvar til avdelingsdirektørene gjennom delegeringsreglementet.

Vi har etablert et overordnet årshjul (Plandisc) for hele embetet med viktige aktiviteter, overordnede arrangementer og forankring i styringsdokumentene.

Dette felles årshjulet deles med avdelingenes egne årshjul, aktivitetene kan da lettere koordineres på embets- og avdelingsnivå.

Vi mener ellers våre rutiner for styring og kontroll er tilpasset den risiko og vesentlighet vi opererer under, og at de fungerer på en akseptabel måte.

4.1.1 Statsforvalterens risikostyring

Kvalitetsverktøyet RiskManager brukes som dokumentstyringssystem og er i bruk på flere fagfelt og på det administrative området. Avviksmodulen er iverksatt og brukes.

Risikovurderinger gjennomføres i forbindelse med mottak av foreløpig tildelingsbrev og fremover i prosessen fram mot et ferdig budsjett. Utover dette tas det løpende ved behov, når endringer oppstår, eller ved indikasjoner på utfordringer. Avdelingene har et ansvar for løpende å rapportere til ledelsen om eventuelle avvik i forhold til måloppnåelsen.

Risikovurderinger har vært brukt systematisk i intern tilpasning til koronasituasjonen.

4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Vår internkontroll bygger på Reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, eForvaltningsforskriften § 15 og på Forskrift for systematisk helse-, miljø, og sikkerhetsarbeid i virksomheter

Vårt internkontrollsystem videreutvikles blant annet gjennom bruk av RiskManager. Alle dokumenter og rutiner for embetets styring og kontroll legges inn fortløpende, og prosessene skal styres gjennom Risk Manager.

Det utarbeides økonomirapporter for avdelingene hver enkelt måned. Det utarbeides tilsvarende totalrapporter for hele embetet, men disse behandles i ledermøtet kun som kvartals og tertial-rapporter. Her følges avdelingene opp ved utkwittering av disse rapportene. I tillegg gjennomføres det budsjett- og regnskapsmøter mellom ledelsen og avdelingsleder minst 2 ganger i året. Embetets prioriteringer forankres i disse møtene.

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren

Bemanning:

Selv om embetet er stort og robust med tanke på antall ansatte og kompetanse har turnoveren vært en utfordring. Tilgangen på arbeidskraft er god, men arbeidsoppgavene krever vesentlig opplæring internt. Det tar tid før ansatte kan levere.

Turnovertallet for 2021 på 8,1 % er lavere enn tidligere år, men antall fratredelser og tilsetninger har allikevel vært høyt gjennom året. I tråd med satsingen på å redusere restanser er det blant annet gjennomført en rekke nytilsetninger. Embetet ønsker å skape mer stabilitet i bemanningen og har i den forbindelse besluttet igangsettelse av et prosjekt med fokus på å redusere turnover. Prosjektet skal løpe utover i 2022.

Koronapandemien og pålegg om hjemmearbeid har bidratt til at ansettelsesprosesser og mottak av nyansatte har vært utfordrende. Samtidig har erfaringen med bruk av digitale verktøy i forbindelse mottak og introduksjon av nyansatte, bidratt til at vi har innarbeidet nye rutiner og møteplasser som vi kommer til å videreføre fremover.

Pålegg om hjemmearbeid har også satt søkelyset på hvordan vi kan tenke økt fleksibilitet rundt arbeidstakernes arbeidssituasjon og ulike livsfaser videre fremover. I samarbeid med tillitsvalgte har vi derfor innført rammeverk for fjernarbeid. Ordningen skal evalueres medio 2022.

Digitale møteplasser er videreført også i 2021. Det gjelder ledermøter, informasjonsmøter for alle ansatte, møter i samarbeidsutvalget, arbeidsmiljøutvalg mv. Dette er digitale møteplasser vi ønsker å videreutvikle, parallelt med de fysiske møteplassene.

Vi opplever press på lønnsnivå innenfor flere fagområder/grupper, og da spesielt i konkurranse med kommuner, fylkeskommuner og andre statlige virksomheter. Dette har embetet fokus på og det ble gjennomført et løft av startlønn knyttet til særlig utsatt stillingskode i forbindelse med årets lønnsforhandlinger. Vi ser at dette er noe vi må fortsette å jobbe med i årene fremover.

Kapasitet:

Embetet har endret kapasitet og fokus spesielt for liv, helse og rettighetsaker. Helseavdelingen er styrket i 2021 og det er gjennomført et større restanseprosjekt. Kapasiteten er også styrket på plansaker, og ikke minst på vergemålsfeltet der embetet har bidratt med redusert overhead.

Vi har hatt for lang saksbehandlingstid når det gjelder klagesaker knyttet til opplæringsloven kapittel 9a om trygt og godt skolemiljø. Før årsskiftet startet arbeidet med et restanseprosjekt på dette feltet og bemanningen vil bli styrket i 2022.

Som påpekt ovenfor tar det tid før vi ser full effekt av styrkingene.

Kompetanse:

Vi opplever å ha hatt et digitalt kompetanseløft de siste to årene, som følge av koronapandemien. Dette har bidratt til å opprettholde produksjonen på sentrale fagfelt.

Embetets interne lederutviklingsprogram for seksjonssjefer ble avsluttet høsten 2021.

Det ble arrangert felles fagdag for ledere og tillitsvalgte våren 2021, med fokus på lønn, tariff og avtaleverket med særlig vekt på nye endringer. I tillegg til forskrift om hjemmearbeid og utvikling av lokal lønnspolitikk.

Embetet har vært aktiv på faglige webinarer gjennom året.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

STAF forvalter og listefører alt IT-utstyr for etaten.

Når det gjelder egne eiendeler er dette i det alt vesentlig møbler og annet inventar.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Vi mottok ingen merknader fra Riksrevisjonen i 2021.

Det har vært arbeidet godt med informasjonssikkerhet ved embetet. Kunnskap og holdninger på dette området betraktes som gode og vedlikeholdes gjennom policy og instruksur, og faste møter i sikkerhetsutvalget. Se punkt 4.1.2.

Informasjonssikkerhet: Statsforvalteren i Oslo og Viken har beskrevet mål, strategi og politikk for informasjonssikkerhet i et eget dokument.

Vårt styringssystem er i samsvar anerkjente standarder og Digitaliseringsdirektoratets råd om internkontroll med informasjonssikkerheten. Omfang og innretning på internkontrollen er tilpasset risiko. Ledelsen evaluerer hvert år foregående års arbeid med informasjonssikkerhet.

Embetet har et sikkerhetsutvalg som fungerer som sekretariat for ledelsen innenfor det som gjelder informasjonssikkerhet. Rolle: Sikkerhetsutvalget er ett av ledelsens virkemidler for å kvalitetssikre arbeidet med sikkerhet og personvern i embetet. Mandat: Sikkerhetsutvalgets arbeid innen sikkerhet skal være forebyggende, kontrollerende og rådgivende.

Et prioritert område er å sikre at ansatte forstår og retter seg etter instruksene for informasjonssikkerhet. Dette bidrar blant annet til å hindre at ansatte uforvarende bryter taushetsplikten som følge av feil bruk av IKT teknologien. Lederne gjennomgår instruksene sammen med de ansatte. Nyansatte får gjennomgang så nær første arbeidsdag som mulig.

Vårt intranett benyttes aktivt for å informere om eksterne som interne trusler som kan ha betydning for informasjonssikkerheten. Hensikten er å skape bevissthet og god sikkerhetskultur.

Eventuelle brudd på informasjonssikkerheten rapporteres i vårt kvalitetsverktøy RiskManager. Vi har en lav terskel for hva som skal meldes som brudd. Vi har ikke hatt noen alvorlige hendelser i 2021.

Embetet deltar, på lik linje med de andre embetene, i «fagutvalget for informasjonssikkerhet» som er et utvalg opprettet av statsforvalternes arbeidsutvalg. Gjennom utvalget deles erfaringer og løsninger på problemstillinger knyttet til internkontroll med informasjonssikkerheten som er felles for alle.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

I henhold til arbeidsmiljølovens kapittel 7 og forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, har Statsforvalteren i Oslo og Viken et partssammensatt arbeidsmiljøutvalg. Det har vært avholdt fire møter i 2021.

Alle ansatte fikk tilbud om digital arbeidsplassvurdering i 2021. Digital arbeidsplassvurdering ble gjennomført med bistand fra bedriftshelsetjenesten, for å imøtekomme behov ansatte hadde uavhengig av om de arbeidet fra kontorsted eller hjemmefra/fjernarbeid.

AMU har blant annet hatt fokus på å få utført fysisk risikovurdering av nytt kontorstedet i Drammen, trygge rammene og arbeidsmiljø i forbindelse med koronapandemien, etablering av ny HMS håndbok, 40-timers arbeidsmiljøopplæring for AMU medlemmene og vernetjeneste hvor også ledere har deltatt.

Vi har samarbeidet tett med bedriftshelsetjenesten gjennom 2021.

Sykefraværet endte på 6,1 % i 31.12.2021, som er litt høyere fra året før. Sykefraværet følges tett i ledermøter, arbeidsmiljøutvalget og samarbeidsutvalget.

Akan-utvalget har hatt fokus på god informasjonsflyt til ledere og ansatte ved deltakelse på ledermøter, fellesmøter og via informasjonsside på intranettet.

Embetets handlingsplan som skulle bidra til å nå målene i inkluderingsdugnaden for 2021, har dessverre ikke gitt ønsket effekt. Vi har hatt fokus på å ivareta inkluderingsperspektivet i våre ansettelsesprosesser, men opplever at utfordringen i stor grad handler om tilfang av søkere fra målgruppen med hull i CV-en og nedsatt funksjonsevne. Av totalt 2000 søkere på ledige stillinger i 2021, er kun 2,5 % av søkerne fra målgruppen.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Embetet er en stor og robust organisasjon, med sterke fagmiljøer på alle områder av vårt oppdrag. Dette er en styrke. Samtidig har vi noen år hatt stor turnover, og mistet verdifull kompetanse og erfarne medarbeidere. En betydelig nyrekruttering vil påvirke vår produksjon noen tid.

Den største usikkerheten nå er knyttet til hva som skjer med embetet når det nå ser ut til at fylkessammenslåingen reverseres.

Vi har de siste årene varslet om stadig økende oppdragsmengde på en del områder og vi forventer ettervirkninger etter pandemien. Vi ser at det er manglende samsvar mellom oppgavemengde og midler stilt til disposisjon.

Vi er fornøyde med endringene i budsjettfordelingsmodellen, men ønsker oss en enda sterkere folketallseffekt i fremtidige tildelinger.

Vi har tidligere også kommentert sakenes kompleksitet på en del områder, hvor klagevilligheten er høy, og tilgangen på advokatbistand stor. Dette krever økt tid og ressurser hos oss.

Vi har økt fokuset på rettssikkerhetsoppgavene, og har nå iverksatt flere tunge satsinger på flere områder. Helseavdelingen har vi styrket betydelig ressursmessig, vergemålsavdelingen, barnevernsseksjonen og utdanningsområdet er andre områder som nå er styrket. De siste årene har vi hatt betydelige besparelser, bl.a. som følge av pandemien og redusert aktivitet. Dette er nå med på å finansiere disse satsningene, men midlene må på sikt hentes fra resten av organisasjonen.

Vi er i en region med rik tilgang på kompetansearbeidskraft. Dette betyr for de fleste stillinger at vi har god tilgang på søkere, selv om vi ser ulikheter mellom utlysninger i Moss, Drammen og Oslo. Utfordringen er lønnsnivået. Både for å få spesifikk kompetanse inn, og ikke minst, beholde den. Mange av våre ansatte er meget attraktive på det samme store arbeidsmarkedet når de har noe fartstid i embetet. Dette gir utfordringer i oppfølgingen av vår lønnspolitikk. Enkelte stillinger har en markedsverdi som skiller seg veldig fra resten av embetet, ved å tilpasse oss dette, skaper vi samtidig press fra andre deler av organisasjonen.

Oslo og Viken er en region i vekst, selv om den innad varierer. Økt befolkningsvekst og eldrebølge antas å øke oppdragsmengden fremover. Høy byggeaktivitet gir rom for flere konflikter og dermed flere saker. Spennet i kommunestørrelse, fra et par tusen innbyggere til sju hundre tusen, utfordrer vår dialog. Det er ulike forventninger fra kommunene. Det å holde oversikt, og det å klare å ha en tilpasset kommunikasjon ut mot så ulike kommuner kan være krevende.

Når det gjelder arbeidsformene våre forventer vi at den digitale utviklingen fortsetter slik at vi løser oppdragene effektivt. Fleksible arbeidsformer skal evalueres for å se om de samsvarer med våre forutsetninger.

Samspillet med STAF er viktig slik at vi i felleskap kan ha gode sikkerhetsløsninger og fortsette den digitale utviklingen.

5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Embetet kan i liten grad påvirke de eksterne rammebetingelsene. Vi tenker da særlig på sterkt økende saksmengde på flere fagområder.

En oppdeling av embetet må antas å for en periode påvirke vår evne til å løse oppdraget, da vi kan påregne tap av kompetanse, med de utfordringer høy turnover kan gi.

Internt vil vårt viktigste grep være prioritering mellom oppdrag. Dette vil ha et kontinuerlig fokus også fremover.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Oslo og Viken.pdf](#)